

808.8

Gu^x

S A F N

AF

ÍSLENZKUM ORÐSKVIÐUM,

FORMÆLUM, HEILRÆÐUM,
SNILLIYRÐUM, SANNMÆLUM
OG MÁLSGREINUM,

SAMANLESID OG Í STAFROFSRÖÐ SETT

AF

GUÐMUNDI JÓNSSYNI,

Prófasti í Snæfellsness-sýslu og Presti
í Staðarstaðar sókn.

Landslöðvaofn

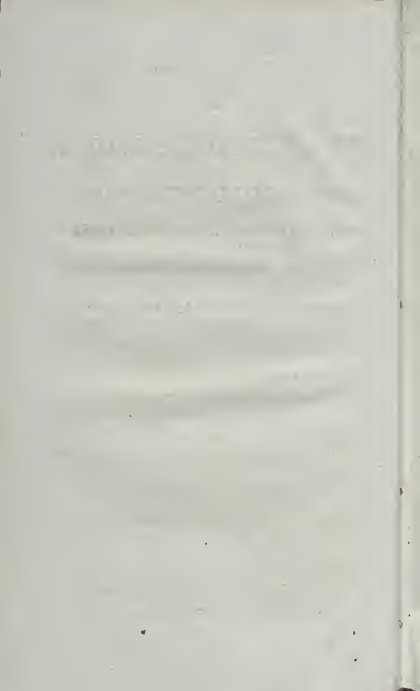
ÚTGEFID

AD TILHLUTAN

HINS ÍSLENZKA BÓKMENTA-FÉLAGS.

KAUPMANNAHÖFN, 1830.

Prentað hjá S. L. MÖLLER.

F o r t a l e .

Ordsprog og Gnomer have hos alle Folkfærd været én iblandt de første Grene af Kundskab og Lærdom. Den hellige Skrift indeholder en Mængde af dem, ligesom det er bekjendt, at de østerlandske Folkeslægter fortrinligen have yndet Sædelæren under denne Indklædning. I Grækernes og Rommernes Skrifter findes de ligeledes adspredte. Erasmus fra Rotterdam har i sin Tid samlet mange af dem, og udgivet dem i et eget Skrift.

Vore nordiske Forfædre have ligeledes været meget rige paa Ordsprog og Mundheld, der ere nedarvede til Efterslægten. I den poetiske Edda forekomme mange, især i det saakaldte Háfamál (Höjsangen), der næsten helt igjennem bestaar af Ordsprog, Gnomer, kløgtige Indfald og sindrige Leveregler. Ligeledes findes de indstrøede næsten overalt i Sagaerne eller de islandske Historier. Peder Syv har gjort sig berömt ved sin vidtløftige Samling af danske Ordsprog, Mundheld og deslige, af hvilke Professor Nyerup har udsøgt nogle, ordnet dem i

visse Hovedklasser efter Meningen, og i Aaret 1807 udgivet dem under Tittel: Peder Syvs kjærefulde Ordsprog. Det nuværende islandske Sprog ejer en Mængde Ordsprog, Mundheld og fyndige Leveregler. Maaskje tør man uden Overdrivelse antage, at ej mange Sprog kunne opvise forholdsmæssigen flere eller fyndigere, end det islandske. De ere vist ikke alle oprundne af en nordisk Rod; mange ere kjendeligen laante fra Grækerne og Rommerne; andre ere i den senere Tid indfledte fra det Danske og fra andre Kilder, samt indlemmede mellem de islandske.

I Island have Ordsprog været i megen Agtelse, og fortjene med Rette at være det. De udgøre der endnu (hvilket vel og er Tilfældet i andre Lande) en Del af Menigmands Sædelære og Leveklogskab. Almuen ynder dem fortrinligen, fordi de ere et Arvegods fra Forfædrene, og fordi de, som Produkter af Vid og Skarpsindighed, give et passeligt kasuistisk Stof til Eftertanke. Gejstlige Talere i Island, hvoriblandt Biskop J. Vidalin i sin fortræffelige Huspostil, have, maaskje for at lempe sig efter den almindelige Smag og Tænkemaade, brugt dem hyppigen, enten som Grundlag for en Del af sit Foredrag, eller som et Middel til at binde de foredragne Lærdomme desto fastere i Erindrungen. Ved Behandling af Rettergangs-Sager have de forhen ogsaa været meget i Brug. Men her synes de mindre at høre hjemme, end

i det didaktiske Foredrag, naar de bruges deri med Smag og Skönsomhed. Foruden denne praktiske Nytte, have Ordsprog en anden, som for Granskeren og Historieskriveren ej er uvigtig. De ere nemlig et vigtigt Bidrag til Kulturens og Sædernes Historie. De vise ligesom Kærnen af hvad en Nation har tænkt, saant den Grad af Indsigt og Klogskab, der har ledet den i de offentlige og huslige Sysler. Det er derfor ej at undre over, at denne Almue-Filosofi (philosophia popularis) til alle Tider har tildraget sig megen Opmærksomhed; at flere, tildels ved Lærdom og Kundskab udmærkede, Mænd have været sysselsatte med at samle og ordne dem.

Nogle af den senere Tids Digtere i Island have indflettet dem i Rim og Poesier. Saaledes har en vis John Halfdansen forfattet et Læredigt, kaldet Orðskviðaklasi (Ordsprog-Samling); og en vis Sk. Thorbergson et andet, kaldet Klasbarði, der skal indeholde over 600 Ordsprog og deslige Talemaader. Presten Gudmund Erlendsen har i sine Digte efter Æsops Fabler og over andre Materier anvendt en Mængde af dem, som Slutningsrim, der har Hensyn til det i hver Strofe omhandlede Æmne. Den ypperlige Digter Gudm. Bergthorsen har ligeledes i sine historiske og romantiske Digte indstrøet mange af dem. Det samme er Tilfældet med B. Johnsen paa Skardsaa i hans Poesier, og med mange flere. De Mænd, der have arbejdet paa, pro-

saisk at samle islandske Ordsprog ere fornemmeligen disse: Hannes Thorleifsen, en lærd Mand, der skal have været bestemt til, at ansættes som kongelig Antikvar, men druknede, Aaret 1682, ved Skibets Forlis paa Rejsen fra Island til København. Gudmund Olafsen, ansat som Antikvar i Sverrig, skal ligeledes have samlet mange Ordsprog, døde 1695. Prest Eyolf Johnsen af Völlum i Svarfadardal, paa den nordlige Kant af Island, født 1670, død 1745. Olof Gunnløgsen fra Svefneyum, Lavmand Eggert Olafsens Fader, levede i det forrige Aarhundrede. Student John Olafsen den ældre fra Grunnavik, paa den vestlige Kant af Island, født 1705 og død i en høj Alderdom i København. Rektor ved Latinskolen paa Holum, Mag. Halfdan Ejnarsen, født 1732, død 1785. John Arnesen, forhen Økonomus ved Bispestolen paa Holum, død omtrent ved Enden af sidstafvigte Sekulum. Mange andre, dels navngivne, dels unavngivne Mænd have efterladt sig større eller mindre Samlinger.¹⁾ Nogle enkelte deraf findes i den arna-magnæanske Manuskript-Samling i København, men de ere næppe af stor Betydenhed, fordi de bedste og fuldstændigste

¹⁾ Om nogle af de ovennævnte Mænd kan det nærmere efterses i Halfd. Einari Histor. Liter. Island. S. 13, 14, 38, 80 og 140. Finn. Johann. Histor. Island. ecclesiast. Tom. 3. S. 565, 578, 580, 581 og 583, og det almind. Literat. Lexikon af Nyerup og Kraft.

ere forfattede noget før og efter Mitten af det sidstafvigte Aarhundrede.

Den Samling af islandske Ordsprog, som nu forelægges Publikum, er ordnet og bearbejdet efter:

1. *Forskjellige Samlinger af uangivne Forfattere, der alle ere af mindre Vigtighed, end de følgende, hvis Forfattere ovenfor ere anførte.*
2. *Olaf Gunnløgssens Samling, der skal være forfattet omtrent fra 1720 til 1760, afskreven efter hans eget Manuskript. Den indeholder, foruden egentlige Ordsprog, en stor Mængde Almensætninger og Leveregler. Den er et Vidne om hans Flid at samle alt dette af forskjellige Skrifter og fra forskjellige Tider. Meget har han vel ogsaa tilføjet af sit eget, under Form af Ordsprog, og deslige Talemaader. Imidlertid er dette dog den første, nogenledes fuldstændige Samling, som haves af islandske Ordsprog.*
3. *Prest Eyolf Johnsens Samling, med hans egen Haand, og under Tittel: Adagiologicon Islandicum. Han har Tid efter anden forøget den, ved at indskrive de Ord og Talemaader, som han efterhaanden har indsamlet. Prest B. Povlsen til Stad paa Reykjanæs har haft den under Hænder, og forøget den med mange Ordsprog fra de islandske Sagaer, samt henvist til disse, hvor Ordsprogene findes. Den er tillige bleven gennemset af den sidstnævntes lærde Broder, Provst Gunnar Povlsen til Hjar-*

darholt¹⁾, der i Begyndelsen har tilføjet nogle Anmærkninger.

4. Rektor Halfdan Ejnarsens Samling, skreven af Konrektor Hald. Hjalmarzen, ved Holums forrige Latin-Skole. Til nærmere Oplysning om denne Samling anmærkes, at Hjalmarzen har skrevet foran deri: „Adagiographia arctoa, efter Mag. Halfd. Einarsens egen Haand, som han sandsynligvis har samlet i København, efterdi den ældre John Olafsen fra Grunnavik har hist og her berørt den, saunt tilføjet, at den var konfereret med og kompletteret af 6 andre Ordsprog-Samlinger.” Bagved har Hjalmarzen nedskrevet den Anmærkning: at han ej har forandret noget i denne Samling, skönt han troede, at ét og andet baade kunde og burde være anderledes; at han ej heller har forøget den, skönt han forefandt Mangel deri. Dog har han siden tilføjet adskilligt af en anden Samling, der ej skal have gaaet længer, end til Bogstavet H. Han ytrer, at han, ved at sammenholde denne med Prest E. Johnsens nysberørte Samling, har overbevist sig om, at hin ej er tagen af denne.

Disse under Nr. 2, 3 og 4 anførte Samlinger ejer den lærde Antikvar, Studiosus og Købmand B. Benediktsen i Stykkesholm, der med en udmærket Beredvillighed har laant dem til Afbenyttelse ved denne.

¹⁾ I en ABC-Bog, trykt 1782 paa Rapsø har denne Mand meddeelt nogle Ordsprog i alfabetisk Orden.

5. *John Arnesens Samling, som nu tilhører Hr. Landsoverrets-Assessor B. Gröndal i Reykevig der paa sine Steder har rettet og forøget den. Fortalen til den, skreven 1795, viser, at den fornemmeligen er grundet paa Prest Jøhnsens og Rektor Ejnarsens foransførte Arbejder.*

Ved alle disse Samlinger, hvoraf nogle ere redigerede i alfabetisk Orden, er det overhovedet at anmærke: at de indeholde ej blot Ordsprog, men tillige Mundheld, Læresprog og Almensætninger, vedkommende Sædelæren og det menneskelige Livs Anliggender. Det havde vel haft sin Nytte, af alle disse Samlinger at uddrage og udgive blot de egentlige Ordsprog. Derved vilde Störrelsen af nærværende Samling vist nok være formindsket maaskje over $\frac{2}{3}$ Dele, især om man ved Valget havde holdt sig strængt til de, af Adelung, efter Professor Nyerups Bemærkning, angivne Kjendemerker paa et Ordsprog, at det nemlig er en almen, figurlig udtrykt, kort Sætning, eller en sindrig Maade at tale paa, som er i alle Folkemunde. Men det er ej alene i og for sig meget vanskeligt, at afstikke nogen bestemt Grændse mellem Ordsprog, Mundheld, Gnomer og deslige; men det kan tillige betvivles, om disse sidstnævnte i praktisk Henseende ej have næsten ligesaa megen Vigtighed, som hine. De udbrede ofte, ej mindre end selve Ordsprogene, et Lys over Natsionens Sæder og Tænkemaade, og fortjene derfor

ligeledes at opbevares. Ved denne Fuldstændighed indeholder Samlingen imidlertid meget, der vistnok vil forekomme nogle lidet mærkværdigt, og som havde fortjent at forbigaaes. Til Undskyldning herfor maa det tjene, at Smag og Behag i denne, som i enhver anden Henseende, er forskjellig; det der af nogle anses ubetydeligt, har dog ofte for andre, efter Tænkemaadens og Forholdenes Forskjellighed, en vis Grad af Brugbarhed og Interesse. Dette Verk er efter sin Bestemmelse ej samlet og udgivet for nogen enkelt Klasse eller Stand, men i det Öjemed, at blive til Nytte for alle. Man har af denne Aarsag ej udeladt af Samlingen undtagen de almindeligste Mundheld og de simpleste Maksimer, der hverken anbefale sig ved en sindrig Form, eller ved en kærnefuld Betydning.

Den Fuldstændighed uagtet, som er tilsigtet ved dette Verk, og skönt de bedste Samlinger af islandske Ordsprog, som vides at være til, ere blevne benyttede, kan det dog gjerne være, at mange tildels maaskje mærkværdige Ordsprog mangle deri. Et Arbejde, som dette, fuldføres ej i en kort Tid, eller af nogen enkelt Mand, ti Materialierne dertil maa søges lige op i den fjærne Oldtid, og saa at sige i hver Vraa og Hytte, hvor det islandske Sprog endnu tales.

Da det er andres Tanker og Meninger, som her overantvordes Publikum, er det en

Selvfølge, at man ej paatager sig at forsvare Sandheden af alle disse Ordsprog og Maksimer. Nogle lade sig aldeles ikke forsvare. Men for de mindre kyndige bør det anmærkes, at man i at analysere og bedømme enkelte af dem, bør være noget forsigtig: nogles Mening maa henføres til Oldtiden, den daværende Tænke-maade og Skik, som alt for længe siden er forsvunden; andre have en ironisk Betydning, og maa ingenlunde forstaas bogstavelig; atter andre kunne indeholde, ligesom en forblommet, Hentydning til en enkelt, Mængden ubekjendt Begivenhed, hvorved de letteligen misforstaas.

At Ordsprogene ere fremstillede i alfabetisk Orden, er vel en, i Henseende til Samlingens Brugbarhed, aldeles uvæsentlig Omstændighed. Man har deri villet rette sig efter de vigtigste af Forgængernes Verker, og søgt en Lettelse ved Oversigten af dette vidtløftige Arbejde. Det ønskværdigste vilde været, at Ordsprogene havde været redigjerede efter Meningen, under enkelte, mere eller mindre almindelige, Begreber, omtrent efter den Orden, Professor Nyerup har iagttaget, ved Udgaven af Syvs kærnefulde Ordsprog. Man havde da strags haft paa rede Haand, det Ordsprog, Muudheld eller den Maksime, som passede for hint eller dette Tilfælde, i Stedet for at man i denne Samling maa lede, indtil man finder dem. Det maatte derfor blive et fortjenstligt

Arbejde, om en sagkyndig Mand, efter at denne Samling er bleven beriget med end flere Ordsprog, vilde deraf udvælge de egentlige Ordsprog, og ordne dem paa nysberørte Maade. Man kunde derved erholde en meget mindre men fyndig Samling af ægte Ordsprog, hvortil dette store Verk giver betydelige Materialier. En saadan Ordsprog-Katekismus vilde upaatvivleligen stifte megen Nytte, og blive enhver tænkende Mand velkommen.

Det øvrige, vedkommende denne Udgave, der ej kan formodes at interessere den danske Læser, har Hr. Provst G. Johnsen meddelt i den islandske Fortale. Han har med meget Arbejde baade samlet og ordnet Ordsprogene. Undertegnede har deri ingen videre Del, end at have gennemset hans Manuskript, samt hist og her, efter Overlæg med ham, forkortet det. Ligeledes har Undertegnede tilføjet nogle Ordsprog og Mundheld af den Samling, som ovenfor er anført under No. 5.

Stappen i Island, 1823.

B. Thorsteinson.

F o r m á l i.

Sá sem með athygli yfirvegar móðurmál vort, Íslenzkuna, og þá mörgu talshætti og orðatiltæki, sem í henni fyrircoma, og menn brúka í dagligu tali við ýmislig tækifæri, mun verða þess var, að hún inniheldr mikinn fjölda af meiníngarfullum málsháttum, orðskviðum, spakmælum, snillyrðum, forsjálnis og varúðar reglum, sem í mörgum tilfellum þæna mönnum fyrir almennar lífsreglur til að breyta eptir. Vitrir menn hafa og viðkannast, að þvílíkir málshættir og snillyrði eru svo sem mergir og kjarni vors móðurmáls, og máske fáar Norðurlanda túngur sæu eptir tiltölu auðgri af alþýðligri heimspeki (*philosophia populari*), heldr enn vor. Margir hafa og safnað þeim algengustu af þessum málsháttum, og flækjast þvílík málsháttakver hínagað og þángað, sum í nokkri stafrofsröð, sum í lítilli eðr engri.

Og þar mèt fyrir skömmu bárust í hendr tvö eða þrjú slík málsháttasöfn, mjög óorðuliga niðrskipuð og smáaukin, tók eg mèt fyrir hendr, að setja í regluliga stafrofsröð þá máls-hætti, er þau innihèldu, og bætti þar við þeim, er mèt þá í bráð fèllu í hug, en þar voru undanfèldir, samt þeim er finnast í Orðskviðaklasa, Hrakfallabálk, Stöfunarkveri prófastsSíra Gunnars sál. Pálssonar o. s. fr., svo eg uppá þann

máta var búinn að safna hèrum 2400 af þeim algengustu. Fèkk eg þá að vita, að sá mikli fornfræðasafnari stúdíósus og kaupmaðr Herra B. Benidiktsson í Stykkishólmi ætti einhvörjar þær fullkomnustu málsháttabækur, og þareð velnefndr kaupmaðr sýndi mér þá velvild að ljá mér þau söfn, er hann átti, vildi eg ei láta svo gott tækifæri ónotað, til að auka og útvíðka það litla uppkast, er eg áðr gjört hafði.

Þau söfn, er hann læði mér, voru þessi eptirfylgjandi:

1. *Adagiologicon islandicum, ordine alphabetico, Síra Eyólfs á Völlum, autographum*, eðr málshátta-uppkast Síra Eyólfs á Völlum í stafrofsröð, með hans eigin hendi. Þetta uppkast er af hönum smáaukið og útvíðkað, og þeir málshættir skrifaðir hjá, er hönum smámsaman hafa dottið í hug. Þetta safn hefir undir höndum haft, og mörgum málsháttum úr íslenskum sögum aukið, prestrinn Síra Benidikt Pálsson á Stað á Reykjanesi, og hvervetna vitnað inní sögurnar við þá málshætti, sem hann hefir viðbætt. Einnin hefir þetta safn verið undir höndum hans hálærða bróðurs prófests Síra Gunnars Pálssonar í Hjarðarholti, er gjört hefir þar við smávegis athugasemdir nokkuð frameptir.
2. Málsháttasafn með hendi Halldórs Hjálmarssonar, konrektors Hólaskóla, hvar skrifað er á saurblaðið að framanverðu:

„*Adagiographia arctoa*, eptir eigin hendi sál
 „Mag. Hálfdáns Einarssonar; mun hann hafa skrif-
 „að í Kaupmannahöfn, því eg sè, að Jón gamli
 „frá Grunnavík hefir hær og hvar viðkomið, kon-
 „fererað og kompletterað með 6 öðrum málshátta-
 „bókum.” En aptanvið þetta safn hefir konrektor
 Halldór skrifað þessa athugasemd: „Í framanskrif-
 „uðum málsháttum hefi eg fylgt sál. Mag. Hálfdáns
 „skrifu, og allsjaldan umbreytt, þó mér hafi sýnt
 „sumt öðruvísi rættara, en opt hefi eg sett það,
 „eg hugði vera ætti, annaðhvort fyrir utan, ofan
 „eða hjá í parentesi, hvað og opt var í sjálfri bók-
 „inni gjört, er eg eptirskrifaði. Ei heldr bætti eg
 „málsháttum inn, þó einhvörs saknaði, en stafaset-
 „ningin er ýmist mín eða rektors sál.; hêlt eg
 „helzt við haus í vöndum og óskiljanligum orðum,
 „var ei allt gott aflestrar, því blekið var mjög dauft
 „orðið, en í flýti mun hafa skrifað verið. Eg lét
 „eyðu vera aptanvið hvöru staf, svo þar gæti innsett
 „nokkra málshætti, ef vildi, og þar mér barst í
 „hönd málsháttadrusla, cigi svo illa skrifuð, sem
 „hún var herfilliga raung, bætti eg aptanvið stafina
 „úr henni því, sem mig minnti ei væri áðr komið,
 „og það jafnvel þó sumt sýndist vitlaust, setti svo
 „aptanvið þá málshætti þetta teikn *, en sú drusla
 „náði cigi lengra enn apr á II.”

„Síra Eyjólfis málshætti, autogr., hefi eg sèð,
 „voru þeir rættskrifaðir, sem von var af hömm, og
 „vel niðrsettir eptir stafrofinn; en þar þessa vant-
 „aði víða þetta hvorttveggja, er það nóg bevising
 „til þess, að rektor sál. hefir ei skrifað eptir hans
 „autogr. það var og þessvegna, að eg nennti ei
 „meira við þá að hafa, enn rispa þá í flughasti

„uppá samtíningspappír, því eg vildi þó heldr ega þá, enn án þeirra vera.“

Þetta safn inniheldr nokkuð fleiri málshætti enn Síra Eyólfs, en vantaði að setja þá í regluliga röð.

3. Sú þriðja málsháttabók, er eg að láni fèkk hjá Hra. B. Benidiktssyni, var í folíó, á 268 blaðsíðum, með mikið þèttri og nokkuð bundinni fljótaskrift, með þessum titli:

„Nokkuð safn orðskviða og málsgreina, sem heil mál eða meiníngar hafa, um nuytsamliga hluti lifnaðarreglur og siðalærdóma, snilliliga til orða tekid, úr ýmsum bókum, svosem eru fyrst heilög ritning, þaruæst norrænar og íslenzkar sögur og rit fornaldarmanna, í þriðja máta önnur skrif, sem á íslenzka eðr danska túngu gjörð eru eðr útlögð; ítem er margt af eigin eptirtekt og reynslu diktað, og viðbætir orðskviða í ljóðum aptanvið.“

„Þessi bók er gjörð og samantekin á Svefn-eyum á Breiðafirði síðan árið 1720, til þess nú er komið árið 1761, af Ólafi Gunnlaugssyni; en nú að nýu uppskrifuð eptir hans fullkomnasta eiginhandar-exemplari árið 1761.“

Þetta safn inniheldr ekki einúngis málshætti, heldr og mikinn fjölda af allslags sannmælum, siðalærdómsreglum, snilliyrdum og málsgreinum, sem vitnar um höfundunsins ástundun og yðjusemi, að henda þær meiníngar úr ýmsum bókum, er hönum hafa markverðastar þókt. Margt hvað er og af hönum sjálfum diktað, eins og titill bókarinnar sýnir, í málshátt-

a eðr spakmælaformi. Er þetta safn hið fyrsta *Spicilegium sententiarum* í íslenzku, það eg tilveit. Þessi bók inniheldr marga málshætti, sem hvörug hinna hefir, og þarfyrirutan mikinn fjölda almennra sannmæla, af hvörjum eg hefi hær innsett þau, er mær sýndust merkiligust, og hefir því safn þetta vaxið langt framyfir það, sem eg í fyrstu tilætlaði. Játa eg að fyrir þessa skuld inniheldr bók þessi margar málsgreinir, sem ekki eru eiginliga gamlir eða algengir máls-hættir; en bæði er það torveldt að fastsetja viss landamerki á milli svokallaðra orðskviða og almennra sannmæla, helzt þegar þau eru klædd í málsháttaform, og líka sýnast mörg af þeim að verðskulda að inntakast meðal málshátta, þar þau innihalda þarfliga lærdóma, forsjálnis og varúðarreglur. Nokkrum af þessum málsgreinum hefir fækkað Hra. Amtmaðr B. Thorsteinson, sem hefir auðsýnt mær þá velvild að gegnumganga þetta safn, og bæta þarí nokkrum máls-háttum úr orðskviðasafni fyrrum Hólastóls Ökónóms Jóns Árnasonar, er hann undir höndum hefir, og Hra. Assessor B. Gröndal á, samt skrifa þann danska formála.

Hvað minn framgångsmáta, að setja þessa málshætti í stafrofsröð, áhrærir, þá hefi eg víða orðið að raska nokkuð þeirri röð, er bæði Síra Eyjólfur og einkum Ólafr Gunnlaugsson hafa brúkað. Síra Eyjólfur hefir t. d. ö strax eptir o, er mær sýndist viðkunnanligra að hafa sein-

ast, og annað soddan smávegis. Ólafrsál. Gunnlaugsson hefir fylgt þeim máta, að láta allar þær málsgreinir og orðshætti, sem byrja á, eður hafa í sér tvöfaldan hljóðstaf, ganga á undan, og raðað þeim í regluligt registr, áður enn hann byrjar á þeim einföldu hljóðstöfum; svoleiðis heldr hann áfram með allar þær málsgreinir, sem byrjast með *á*, allt til enda, svo eptir hans máta verður málshátrinn: „á öllu verður endir og stans, utan miskun græðarans,” á undan öllum þeim talsháttum, sem byrjast á *að*. Jafnvel þó þessi regla eptir strángri nákvæmni sè rétt, hefir hún samt þann óhentugleika, að eptir henni verða tvær stafrofsraðir í sama stafnum; hefi eg því skipað þessu öðruvísi, og ekki skipt mèr af, hvört málshátrinn byrjar á einföldum eða tvöföldum hljóðstaf, og sama sè eg að Síra Eyjólfir hefir gjört. Þarhá hefir Ólafr sál. brúkað þann máta, hægðar vegna, að láta þær greinir fylgjast að eptir stafrofsröð, sem byrjast á sama orði, t. d. *þá*, en hefir ei þær, sem byrjast á *þangað*, fyrr enn seinna, og svo í mörgu öðru. Þessu hefi eg nokkuð umbreytt, og sett það eptir þeirri niðrskipun, er lesaranum kemr hér fyrir sjónir. Orðamun, sem eg fundið hefi á málsháttunum, hefi eg sett í parentesi aptanvið.

Jafnvel þó eg hafi fyrir mèr haft þau fullkomnustu málsháttasöfn, sem eg veit til vera í landi voru, dylst eg þó eigi við, að einir og aðrir málshættir kunni hér samt að vera ótald-

ir, þar það er vart mögult fyrir einn eða fáa menn, að safna öllum þeim málshátta-fjölda, sem mál vort er svo auðugt af. Ekki tek eg uppá mig að forsvara sannleika allra þeirra málsgreina, er hér fyrirkomá; sumar eru problematiskar, og þola mäske nokkra undantekning og innskorðun, en hefi samt tekið þær með, skynsömum mönunum, er safn þetta kann fyrir sjónir að koma, til eptirþánka og undæmis.

Hvað minni stafsetningu viðvíkr, þá hefi eg fylgt þeirri, sem nú á vorum dögum almennast viðgengst, er þó hefir ollað nokkurri torveldni í niðrröðuninni. Einnin hefi eg aðgætt mismun á *i* og *γ*, eptir sem eg hafði vit á, sem mjög var samanslengt í þeim fyrri uppköstum, að fráteknu Síra Eyjólfis. Sýnist nokkrum, að sum orð hefðu átt öðruvísi að bókstafast, læt eg hvörn ráða sinni meiningu. Eg hefi annars fylgt þeirri reglu, að skrifa þau orð með *γ*, sem eiga skyldt við, eða koma af þeim orðum, er skrifast með *o* og *u*, líka og nokkur orð, er í dönsku skrifast með *γ*.

Yrði nokkrum af samtíningi þessum meinlaus og uppbyggilig dægrastytting, tel eg mër það ómak launað, er eg haft hefi fyrir hans samansafni og niðrröðun. Að minnsta kosti vænti eg þess af greindum og góðfúsum lesara, að hann víti mig ei, þó eg hafi fyrir mig tekið að safna þessum málsgreinum og spakmælum í regluligt registr, þar mörg af þeim mega

áltast sem þrýði vors móðurmáls, og þjóðar vorrar lifnaðar-vísdómr í mörgum tilfellum; einkum þar eg í þessu fyrirtæki hefi svo lærða og æruverða forgaungumenn, sem rektor sál. Hálfván, Síra Eyjólf á Völlum, og þann mikla námsmann og fróðleikselskara Ólaf sál. Gunnlaugsson, auk margra, er því að eins munu hafa samanskrifað sína málsháttabækur, að þeim hafa þókt okkar íslenzku orðskviðir þess verðir, að þeim væri viðhaldið.

Að vísu væri þess óskandi að málsháttum þessum yrði niðrriðað eptir þeirra efni og innihaldi, líkt og Prófessor Nýerup hefir gjört við þá dönsku í P. Syvs málsháttasafni, svo hægra væri að finna þá, sem uppá hvört efni hlýða. En bæði er það torveldt að setja þá undir vissar höfuðdeildir, þar sami málsháttur kann að heimfærast til fleiri flokka, og líka leyfðu mínar kríngumstæður mæri ei tíma nè tækifæri til þess. Þóknist nokkrum síðar að taka sér slíkt fyrir hendr, gefr þetta safn töluverðan stofn til þess.

Og þar vort lofsverða Bókmentafélag álftr safn þetta þess vert, að það komi almenníngi í hendr, svo yfirlæzt það hærmeð féluginu til þóknánligrar brúkunar og meðferðar.

Staðastað, þann 10. júlí, 1823.

Guðmundr Jónsson.

A.

Allið treysta allfestir.

Á aldri tvítugs rskir viljinn, þrítugs skarpleikinn,
fertugs skynsemin.

Á allra lukku finna menn sína hrukku.

Á báðar hendr skal til barnanna líta.

Á bekk skal brúði festa.

Á bezta aldri er bóndinn þrítugr.

Á blífyrðnum verða hyggvir blektir.

Að afdrifunum spyrja allfestir.

Aðal er margtítt mörgu að lofa, (alltítt öllu að lofa).

Aðalslund ætið stundar hærra.

Að augnabragði verður enginn algjörðr.

Að biðja er mönnum misjafnt lagið.

Að breiða grátt ofaná svart, er ekki skart.

Aðburðr er til alls fyrst.

Að engu þykir skassinu skömm, nema falda illa og
fara vel.

Að er nokkuð, þó vel fari.

Að fengu (efnum) er bezt að búa.

Að fésælu kjós ei fulltrúa, heldr að sönnum síðum.

Að finna opt vini sína, verkar forakt.

Að framkvæma fyrst, og þeinkja síðan, hefir mörg-
um komið í háska stríðan.

Að gefa illum ráð, er sem að ausa vatni á gras.

- Að geta þagað, er ágæt íþrótt.
 Aðgætt heldr þínar gjörðir enn annara.
 Að gjöra eina lygi trúanliga, þarf til sjö aðrar.
 Að grættum manni hlæ þú aldrei, nè öldrunum afa.
 Að hæði nè hlátri hafðu aldrei gest nè gángandi.
 Að hafa vin, er annars að vera.
 Að hárum þul hlæ þú aldrei.
 Að heilum kemr hvörjum fyrst.
 Að hjálpa öðrum, er opt lífsháski.
 Að hirða heimugligt, er hæsta skynsemi.
 Að hljóta og ujóta, fer ei alltjafut saman.
 Að hlæa að góðum, er óhæfa, en illum, harðindi.
 Að hverfanda hveli voru konum hjörta sköpuð, og
 brigð í brjósti lagi.
 Að hyggjanda sinni skyli-t maðr-hræsinu vera, heldr
 gætinu að geði.
 Að kaupa fals, kennir mönnum aðgætni.
 Að kenna öðrum illt, er tvöföld synd.
 Að látast heimskr í hagkvæma tíð, það er vanaligt
 hjá vitrum lýð.
 Að líða og bíða, er betra enn stríða.
 Að ljúga og sverja, er stráks verja.
 Að lofa er æðri manna (aðalmanns), en efna er
 bændanna.
 Að lofa sig er hægómi, en lasta auðvirðiligt.
 Að morgni skal mey lofa, en að kvöldi veðr.
 Að ósi skal á stemma.
 Að kvöldi skal dag leyfa.
 Að kvöldi skal ósáttum eyða.
 Aðra kauntu að forðast, en ekki sjálfan þig.
 Aðra tíð anuað smíð.
 Að reita og plægja, er ljótr vandi; en gjöra það þó
 ekki beztu menn í landi.

- Aðrir ráða þræls förum, en þræll ei sjálfr.
 Að segja er auðveldt, en gjöra torveldt.
 Að sínu byggja flestir fyrst.
 Að vera uggaudi, vegr vareygðina.
 Áðr maðr er nefndr, er hann ekki kendr.
 Aðvörnu gyldir ójafna þökk.
 Að þegja við hinum illorða, er sú stærsta skapraun.
 Að því dáist hinn heimski, sem illt er.
 Að því má gagn verða, sem á land kemr.
 Að því spyr hinn ríki, hvað hann óríki kann fá.
 Á engum hrín ójетиð.
 Á einni stundu bregzt það ætlað hafa gott og illt
 gumar.
 Á einum má finna það annann brestr.
 Af annars ábata er gæfan gyðja orðin.
 Af annars dauða væntu þér aldrei gagn gjörist.
 Af annars fjöðrum verðr haniun feitr.
 Af annars lengju er hægt að sníða skó.
 Af annarra manna börnum og búahundum spillir
 maðr mat.
 Af annars ógæfu fagna þú aldrei.
 Af annars vöndum viðsjá lyggvir lýtum.
 Afbragð elska flestir.
 Af börnum verða aldraðir (algjörðir) menn.
 Af dálitlum pilti verðr dýr drengr (maðr).
 Af einni rót koma eius ávextir.
 Af er þraut, þá unni er.
 Af fátækra metnaði skeinir djöfullinu dausiun.
 Af feitri steik drjúpa feitir dropar.
 Á fitjum skal fugla merkja.
 Á fjöðrum skal fugl keuna (þekkja), en fásènu manniun.
 Á fleirn er fagr litur, enn gulli.
 Á flestu er feill nokkur.

- Á forsóninni skyldi flest byggja.
 Á fríðum gersemum hefir ágirndin augastað.
 Afgjarnt er öfundar fè.
 Af góðum huga koma góð verk.
 Af góðu upphafi vonast góðr endir.
 Af hreiðri má hyggja, hvör fugl þar býr.
 Afhvörf mikil eru til ílls vinar, þó hann á brautu
 búi.
 Af illri art skal enginn hundr lifa.
 Af illu kemr þrályndis þögn.
 Af illum gefast ill ráð (kemr illt).
 Af illum manni er ógjarnan góðra gjalda von.
 Af illum verkum verðr aldrei vel sagt.
 Af illu upphafi er von ílls enda (hlýzt illr endi).
 Af korni skal mælir fylla (kornið skal m. f.)
 Af kvaki bezt má kenna fugla.
 Af lángríðrum og lagaleysi mun land vort eyðast.
 Afl er i leikum bezt.
 Af litlu fær fátæk kona barn.
 Af litlu má manniann marka.
 Af litlum gneista verðr opt mikið bál.
 Af litlum svikum verðr enginn ríkr.
 Af litlum þánka skiptist hugarfar.
 Af lömuðum má læra að haltra.
 Af máli má manninn þekkja.
 Af málinu verða menn kunnugir.
 Af nægð hjartans mælir munurinn.
 Af ókomnu og umliðnu kunna fáir eins að segja.
 Af orðum kennast íta hagir (af orðunum má kenna
 manninn).
 Af óskum eru allir eins ríkir.
 Af raungum faungum ei fagna (hlakka) þriðju arf-
 ar (niðjar).

- Af réttvísnum og trúföstum skal ráð taka.
 Af rímu erindi (unnu erviði) er lægt að hvílast.
 Afsaka þig um það, þú annann lýtir.
 Af sama er stakkr, kápa og hetta (stakkr og hempa).
 Af samlyndi kunna að vaxa þeir minstu hlutir.
 Af sèr má hægóma hrísta.
 Afsleppt er áls haldið.
 Afsleppt er annars glis (láns glisið).
 Af stafrofi kennast allar bækr.
 Af tómri könnu tapar enginu þorsta.
 Af tvennu illu skal taka það minna.
 Af veröld er vandgjörð paradís.
 Á fullum búk stendr fatt (lýrt) höfuð.
 Af vondu kyni skal ei hvorþr eptir verða.
 Af vondu leðri gjörast ei góðir skór.
 Af vondum siðum koma góð lög.
 Af vondum vana vaxa ódygðir.
 Af útförum sèst auðna seggja.
 Af því bezta víni verðr það súrasta edik.
 Af því ljósi sèr maðr bezt, sem undan er borið.
 Af því verðr opt meira, sem minna er von.
 Af öllum seyðum rýkr nokkuð.
 Agalaust barn verðr ófyrirlátsamt..
 Ágjarnu gjörir aldrei rétt, utan þá hann deyr.
 Ágjarnir menn eru þurfamanna þrælur.
 Ágjarn maðr er optast stelvís.
 Ágjarn sýtir, þó auðsælu hafi, og þykist æ volaðr
 vera.
 Ágjarn veldr sjálfr sinni eynd.
 Ágirnd blekkir vitsmuni (er staðr allrar ilsku).
 Ágirnd vex (fylgir) með eyrir hvörjum.
 Ágætið er gagngata framans.
 Ágjörnum nægir ei Guðs gáfa.

- Á góðum gripum skal maðr alltíð gætur hafa.
 Á gólfi skyldi gott barn sitja.
 Á gulli skal fífl ginna (verða dvergarnir ginntir).
 Á haugnum (heima) er haninn frakkast.
 Á hrísi og háu grasi er augna vegr, en ekki fóta.
 Áhyggja kemr með aukningu.
 Áhætt spil misjafnt gengr til.
 Á illa ryktuðum liggj orþrómr.
 Á illt fýsir æ hinn vondi.
 Á illt veit, ef ofarlíga klæar.
 Á kálfskinni var Hræckr mest metinn.
 Aka skal seglum eptir vindi.
 Akta meir æru þína, enn auðlegð.
 Alda rógr mun æ vara.
 Aldraða láttu ofarlíga sitja.
 Aldraðra móðr er optar góðr.
 Aldraðan skeðr ei meiri heill, enn fá únga konu
 (enn úngr fann).
 Aldraðr maðr allvísari er, enn úngbörn.
 Aldrei augu leyna, ef ann kona mammí (ef ástin er
 rík).
 Aldrei blessast ófrjálst brauð, þó ávaxtist.
 Aldrei dettr áhyggjan um koll, ef atorka fylgir.
 Aldrei er gagnlígt, það ei vel sómir.
 Aldrei er gaman að því, sem Guð styggir.
 Aldrei er góð vísa of opt kveðin.
 Aldrei er gott oflaunað, nema með illu.
 Aldrei er lukkan svo stór, að ei hafi ueinum brest.
 Aldrei er lukkan svo lítil, að ei hafi nokkuð gott.
 Aldrei er naumínginn ástsæll.
 Aldrei er ofmikið unnið fyrir hreinkvendið.
 Aldrei er ofvarlíga farið.

Aldrei er svo brotið bætt, að ei sè betra heilt.
 Aldrei er svo djúpr brunur, að ei verði uppausinn.
 Aldrei er svo gott sólskin, að ei fylgi skuggi líkam-
 anum.

Aldrei er svo mögr steik, að ei drjúpi nokkuð af.
 Aldrei er þeim minna skömm, að víkja fyrir þeim
 meira.

Aldrei fíllar ragr maðr fríða konu.

Aldrei gengr gott út, þar íllt eitt er inni.

Aldrei geysar eldr án reykjar.

Aldrei geysar reiði, án ránglætis.

Aldrei hænist lukka að þeim, sem ángr ber.

Aldrei kemr dúfa, úr hrafnseggi.

Aldrei kemr góðr dagr ofsnumma.

Aldrei logar ljósið gott, ef sami sitr við rökinn.

Aldrei má morð dyljast.

Aldrei má vita (ekki veit), að hvörju barni gagu verðr.

Aldrei skal jafna lengra, enu til Rollants (ekki þarf
 lengra að jafna).

Aldrei skyldi selun maðr flýta sèr.

Aldrei tryggist tóa, þó tekin sè úr henni róa.

Aldrei var útgángr svo góðr, að ei sè inni betra.

Aldrei verðr lyginnaðr gagn lánggætt.

Aldrei verðr vondum vamma bil.

Aldrei þrýtr peninginn í Preststúngunni.

Aldrdóm skyldi enginn forsmá.

Aldr er misjafnastr.

Aldr góðr er betri, enu ill æska.

Aldrinn og yðkunin eykr vitsmunina.

Aldrinn stoðar við úngra heimsku.

Aldr væntir elli.

Á leku skipi er bæði ómak og hætta vís.

Algjörðs verk æ spyr að lokum.

- Á lyginni er lángur haliun, en stuttr hálsiun.
 Á ljótum er lýta margt.
 Álit gjörir mörgum gleði.
 Álitid og elskan verða ei alltið samfara.
 Á lýtunum er litdaufur farfi.
 Alla hluti skyldi framantil forsjálliga yfirvega.
 Alla kann mannlígt að henda.
 Alla má klaga, nema kónginn.
 Allar ár falla í sjóinn.
 Allar bækr hafa einhvörn fróðleik.
 Allar eyjar eru með anmarka.
 Allar eikr fyrnast.
 Allar eru tíðir trúar.
 Allar eru vænar á vökunóttunum.
 Allar gátur þurfa umskoðast, áðr uppkoma.
 Allar gjasir þiggja laun.
 Allar nætr endast með degi.
 Allar vildu meyjar með Íngólfi dansa.
 Allar þykjast meyjar, þángaðtil krakkinu krymtir.
 Allflest munu eggin með freknum.
 Allir ávextir spretta af einhvörri rót.
 Allir bera eitthvört mein til grafar.
 Allir bræðr mega eitt kál súpa.
 Allir dagar ega kvöld.
 Allir ega nokkuð (eitthvað), sagði álfkonan.
 Allir ega fyrir sálu að sjá.
 Allir ega framfæri einhvörstaðar.
 Allir ega glappaskot á æfi sinni.
 Allir ega leiðrétting orða sinna.
 Allir ega óskilið mál.
 Allir ega sjófaung saman.
 Allir ega vini (eru vinir), meðan vel gengr.
 Allir ega ætt til Adams að telja.

- Allir eldar brenna út um síðir.
- Allir elli kjósa, engir fenginni hrósa.
- Allir elska eitthvað (Guð, hold, heim).
- Allir elska sig meir enn aðra (unna sèr best sjálfum).
- Allir eru feigir (frómir) fæddir, fáir öllum kostum gæddir.
- Allir eru jafusterkir á svelli.
- Allir eru í önu nýtir.
- Allir erum vèr í einhvörju sekir.
- Allir eru ógiptir í verinu.
- Allir eru vinir þess, sem gjafirnar gefr.
- Allir eru þeir á eina bók lærðir.
- Allir fengu eitthvört pund, ójafut þó það væri.
- Allir fíngir eru jafalángir, þá þeir eru í lófaun lagðir.
- Allir fiskar eru með uggum.
- Allir flýa fyrir þeim, sem illa gengr, en fylgja hium.
- Allir fuglar eru ei haukar.
- Allir fuglar úr eggi skriða.
- Allir gánga áfram til grafar.
- Allir gjöra sèr dælt við þann, sem ekkert sinni hefir.
- Allir hafa einhvörja kynfylgju.
- Allir hafa einhöru brest, og eins þeir guðhræddu.
- Allir hafa brúkkur í enni.
- Allir hafa ítar uóg, þá aðfer reikningstími.
- Allir hafa stigið á sína ættartorfu.
- Allir hafa úngir (böru) verið.
- Allir hlutir eru svartir í myrkri.
- Allir hlutir keppast til síns enda.
- Allir ílt Haraldi, sagði kerling, er lamdi staf sínum ofanf þúfu, þar Haraldr konúgr Sigurðarson fram um fór.
- Allir kríkar dafna.
- Allir kunna un hug sèr að mæla.

- Allir mega orðin góð af sèr láta leiða.
 Allir meun ega eitt herbergi (heiminn).
 Allir menn ega tvær ættir.
 Allir meun finna sorg í sjálfs barmi.
 Allir menn urðu el jafuspakir, hal ber öld hvör.
 Allir ónýta nokkuð af tímanum.
 Allir óttast eitthvað.
 Allir renna blindt í sjóinn.
 Allir sem sjá, láta þó ekki jafut á.
 Allir sitja jafnhátt í helgrindum.
 Allir verða í neyðinni nokkurnvegju að lúta.
 Allir vilja eigna sèr það, sem gott er, en enginn illt.
 Allir vilja ellinnar bíða, en fáir hennar harmkvæli
 (meiusemd) líða.
 Allir vilja herrans vera, en enginn sekkinn bera.
 Allir vilja lengi lifa, enginn vill gamall heita.
 Allir vilja síns böls blindir vera.
 Allir yfirburðir eru öfund undirörpnir.
 Allir þiggja lættfellið.
 Allir þykjast frómir vera, en burt er kötturinn af
 hyllunni.
 Allra brota er einhvör bót.
 Allra vinir eru hvörs manns athlæi.
 Alls ami verðr, sá öllum amar.
 Alls án verðr, sá einkis biðr.
 Alls kann gegn að geta.
 Allslags trè vaxa ekki í einu landi.
 Allstaðar er (verðr) góðum gott.
 Allstaðar er illr óttafullr.
 Allstaðar er sá nýtr, er nokkuð kann (er vitr vel-
 kominn).
 Allstaðar er öllum hætt.
 Allstaðar verða menn eitthvað að líða.

- Alls þarf við, ef ei skal skorta.
 Alls þurfandi er samt að vera.
 Alls þurfandi er ekkert veitandi.
 Alls þykist ágjarn þurfa.
 Allt á sèr aldr og æfitjón.
 Allt atgjörfi hefir með sèr einhvörja ófullkomnan.
 Allt aurasafn er áhyggju bundið.
 Allt dregst fram með einhvörju móti.
 Allt dregst til eins um síðir.
 Allteins blessast auðrinn, og hann er tilfenginn.
 Allt eptirfarandi er efanligt.
 Allt er að nýta, sem betra er að ega, enn út að kasta.
 Allt er betra að kunna, enn ekki að kunna.
 Allt er bezt að líkindum verði.
 Allt er dautt, sem ekki er rautt (dauft).
 Allt er feigs forrað.
 Allt er fjörvi firra.
 Allt er gott, ef endalyktin er góð (þá endirinn er góðr).
 Allt er gott gefins.
 Allt er gott við brúði að skipta.
 Allt er gott við góðan að ega.
 Allt er heilum (heima) hægt.
 Allt er heilt í hilmíngu (í hermitúngu).
 Allt er hollast í tíma skèi.
 Allt er komið undir tíðinni.
 Allt er kostgæfuinni undirgefð.
 Allt er leitt, sem engu er neytt.
 Allt er ljótt, sem illa fer.
 Allt er lítilsvært hjá ærunni.
 Allt er með ráði gjörandi.
 Allt er myntinni möguligt.
 Allt er náttúrunni nákomið.
 Allt er óhægra að leysa eun binda.

- Allt er ósýnilegt án ljóssins.
 Allt er rétttæktjaf öreiganum.
 Allt er sameiginlegt með vinum.
 Allt er sem á hverfanda hveli.
 Allt er spekinni undirorpið.
 Allt er svipr nema (hjá) sjón.
 Allt er vandt, sem við þegir.
 Allt er vel, sem með vilja skèr.
 Allt er velvirðandi, sem skèr af góðum vilja.
 Allt er vin sínum vel segjandi.
 Allt er ullu blautara.
 Allt er vænt, sem vel er grænt.
 Allt er það gott, sem af korni kemr.
 Allt er það gott, sem Guð gefr.
 Allt er það gott, sem vel fer (vel skípast).
 Allt er það gott (annarligt), sem æskjandi fær.
 Allt er það matr, sem í maganu kemr, nema holtarót og harðasægjur.
 Allt er það spillt, sem óþokka er gefið.
 Allt er það vænt, sem vel er þegið.
 Allt er það þægt, sem elskarinn veitir.
 Allt er, þá þrennt er (forvitinn, lausmáll og lýginn).
 Allt eykr ágjörnum áhyggju.
 Allt fagrt er augum þekkt.
 Allt fer einhvörvegin.
 Allt finnr sinn stað um síðir.
 Allt flas veitir eptirköst.
 Allt gegnuir eðlisins lögum.
 Allt hefir eitt af þessu: of, van, mátuligt.
 Allt hefir Guð í einni hendinni.
 Allt hefir nafn og eðli.
 Allt hefir sinn skamt.
 Allt jafnar sig.

- Alltjafnt bagar eitthvað.
 Alltjafnt ber eitthvað uppá rekana.
 Alltjafnt er klepprinu á rófunni.
 Alltjafnt fellr fótlaus byrði.
 Alltjafnt hriktir hið verra ljól.
 Alltjafnt gengr (massast) nokkuð, þá að er verið.
 Alltjafnt segja menuirnir til sín.
 Alltjafnt spyr vetrinu, hvað sumarið aflar.
 Alltjafnt veldr eitthvað, þegar ekki er lagið á.
 Alltjafnt verður eitthvað til lífsins þeim ófeiga.
 Alltjafnt verður eitthvað til skjalanna.
 Alltíð er kargr sá ei hefir.
 Alltíð er sá staðr heitast, sem næstr er glæðunum.
 Alltíð gleðjast hjú vina komu.
 Alltíð hefir sá minsti stærstan skaða.
 Alltíð hefir Satan sína postula meðal Guðs prófeta.
 Alltíð rennr vatn, sem verið hefir,
 Alltíð rís (ríkir) kíf í ölkonu húsi.
 Alltíð verður lepprinu að fylgja goðanum.
 Alltíð vill mild gáfa hafa sitt gjald.
 Alltíð vill valdið sinn vilja hafa.
 Allt kann sá hófið kann.
 Allt kemst heim um síðir.
 Allt kemr í einum stað niðr.
 Allt kemr mēr nema högg og pústrar.
 Allt kom senn að sviunum.
 Allt mun fundið verða.
 Allt mun fyrir eitt koma.
 Allt nýtir hinn ágjarni, og einnin það sem einkis er
 vert.
 Allt of er óheilnæmt (lát þær leitt, en lítið kært).
 Allt orkar tvímælis, þá gjört er.
 Allt rennar eptir að það er komið uppá það hæsta.

- Allt seðr Guð nema ágirndina.
 Allt skal með vareygð vinna.
 Allt snýst þeim illa til ámælis.
 Allt sparar óþokkinn utan sína eigin virðing.
 Allt spyrst og einninn þetta.
 Allt stundligt tekr enda.
 Allt tekst, ef að er verið.
 Allt tekr enda nema Guðs miskun.
 Allt verður einhvörnvegin að vera.
 Allt verður einusinni fyrst.
 Allt verður fyllt, nema pokiinn prestsins.
 Allt verður til að tína í tvíbytnu jukkið.
 Allt verður þeim til góðs, sem Guð elska.
 Allt vill lagið (mátaun) hafa.
 Allt vill lifa.
 Allt vinnst með yðni og erfiði (vinnst upp með lán-
 seminni.)
 Allt vinnur elskan.
 Allt það mátaun yfirgár, eptirköst í launin fár.
 Allt það, sem gjörist með efa, er hættuligt.
 Allr er gánger til grafar.
 Allr er jöfnuðriun góðr.
 Allr er nýr varnagriun góðr.
 Allr er vaninn góðr, sem samkynja er siðseminni.
 Allr er varinn góðr.
 Allr er þar sem unír.
 Allr fugl úr eggí skríðr, ungr fyrsta sinn.
 Allvesæll er illa heill.
 Almanna lof ef öðlast vilt, lát þú að góðu getið.
 Almanna rómr kveikir almanna óhróðr.
 Almennt skipbrót gjörir mörgum hugfró.
 Almúgi er því aumari, sem óráðvandara er yfirvald.
 Alvara og gaman ega illa saman.

Alþýðan er illr pyttur, sá er þúngliga staddir, sem
þarf dettr.

Alþýðu róm lasta ei þann, er lýðir lofa.

Ama flestir illa ræmdum.

Amalaus er enginn mann.

Á mannbroddum skal hálfu hlaupa.

Amboðalaus er alltuær handlaus.

Á meðal vinanna er allt þægiligt.

Á meðal þriggja stallbræðra, verður einn opt fyrir
skaðanum.

Á mæri sèr, kvað hænna, hún var reitt í kalli.

Á misjöfnu dafna (þrifast) börnin best.

Á morgun kemr dagr, og þá koma ráð.

Ámælisvert þykir að fella þann veikari (að eggja
þann sterkari).

Á mörgu henda spakir menn mið.

Ánauðin gat allfesta bugað.

Andlit opnar illverk.

Andremmu sína enginn kennir sjálfr.

Andsvar hlýðir eí öllum spurðingum.

Andsvar skalt greiða glöggf í hæfi.

Andvökur augum spilla.

Án er ílls gengis, nema heiman hafi.

Ángr má eili allgott þykja.

Annað brast, annað bilaði.

Annað er að segja, annað satt að gjöra.

Annað er að vita, annað að gjöra.

Annað er á vori, annað á hausti (er vorhugi, annað
vetrarhugi).

Annað (eitt) er gæfa, annað görfugleiki.

Annað er sárri, annað sviðameira.

Annað hár annað ár.

Annaðhvort er að gjöra, að hrökkva eða stökkva.

Annaðhvort styður lukkan strákinn, eður hún steypir
hönum.

Annað vill til fjalls, en annað til fjöru.

Annauð dæma ei vert snar, utau heyrir beggja svar.

Annauð sáð ei ávöxt ber, utau þau því lagið er.

Annann sómir þér ei lasta, ef þú ert siðugr sjálfr.

Annara auðmýkt gjörði dáraun dramb saman.

Annara ilsku lát þér ei fyrir þörfum standa.

Annara lukku er illt að spilla.

Annara straff skal auka þína hlýðni.

Annara víti skulu þér að varnaði verða.

Annar kemr, annar fer.

Annarligt lof skyldi enginn girnast.

Annars byrði er öðrum lætt.

Annars eigu girnist illr að hafa.

Annars eigu lát þér ei fagra þykja.

Annars heimsku haldu þína vizku.

Annars kross kennir þér þinn að bera.

Annars lán líkar mörgum, sem lítr sitt eigið.

Annars lifnaðr er þinn spegill.

Annars óviur verður af hans orðum þekkt.

Annarstaðar er hugrinn, þó hær sè hamrinn.

Annars þurfi verður sá, er sínum auði hefir amað.

Ann hvör sínu, sagði kall, hauu kyssti fjalhögg sitt
(á saumhögg sitt).

Ann hvör sínum seimi, og konur sínu seymi.

Á nýúngarnar er næmið tamt.

Á nýúngunum er únglíngsúus auga.

Ánægjan er auðlegð betri.

Á ógæfu eru umskipti bezt.

Á ómenskuna er æskan fús.

Á óvíst er ei hægt að hitta.

Á peningum er myntin mætust.

Á þíkunni skartar skírlífi best.

Ápa þókuast sínir úngar vel.

Ápi er api, þó af hönum sè stýfðr halinn.

Ápinn eptir allflestu breytir.

Áptans bíðr óframs sök.

Áptrá verðr of framgjörnum.

Áptrferð er sjaldan lofsverð.

Áptr rennr lýgi, þá sönnu mætir.

Áptrrèttfingar láta mest.

Áptr rèttist stál, ef ei er ofbeygt.

Áptr sækir hor í nef.

Áptr tekr ragr maðr rasgjöf sína.

Árafjöldinn dregr.

Á reimum (þveingjum) læra hundar (hvolpar) húðir
að eta.

Árfr skal framganga, meðan afkvæmi er til.

Árgr er sama sem ofhræddr vera.

Árgr er sá, sem engu verst.

Árinni kennir illr ræðari.

Árkarsmiðirnir unnu gagn, en aðrir nutu.

Árta rís öfund.

Árta skal etja þræl, en síð svæfa.

Árta skal rísa, sá aflla vill bráðar.

Árta skal rísa, sá annars vill fè eðr fjör hafa.

Árta skal rísa, sá gull vill í götu finna.

Árta skal rísa, sá yrkendr á fá (vill fá).

Árta skal verks vitja.

Árta menn engir vilja þekkja.

Árta og ríka gjörir dauðinn líka.

Ártaóðr er ærið þung byrði.

Ártaóðr hins illa kennir hönum mikið illt.

Ártaóðr kann margan hygginn að gjöra.

Ártaóðr og skortr gjöra letingjaun líka sem að herfangi.

- Armr er djöf full, á hvorki líf eða sál.
 Armr er vara vargr.
 Armæðan alda einhvörntíma dvín.
 Ársgróði skal vera ársfæði.
 Arta má vínber, ef vaxa skulu.
 Arta má úngan í tíma.
 Art lætr ei af eðli sínu.
 Árvakr aftar fyrir ár og missir.
 Árvakr þrífst, en fátækt fylgir lötum.
 Áræði og úrræði ega að samsvara.
 Ásaka mig, sèrtu saklaus sjálfr.
 Á saurnum verða svínin feitust.
 Á sèr kann hvör annann bezt að þekkjja.
 Á skallanum er skinnið nertast.
 Á skipi skal til skreiðar orka, en með skoti fugla.
 Asna byrjar fóðr fá, og flengingu þar ofaná.
 Asnann skal ei ofkeyra (ofgirða).
 Asninn ber heim eldiviðinn, en fer þó ekki í boðið.
 Asninn verðr byrði að bera.
 Ástar fögnuðr færir hryggvan enda.
 Ástarhugar optast samaurata.
 Ást er ei andfólgín.
 Ást er hrygðar upphaf (er rèttr bardagi.
 Ást fylgir aums gjöfum.
 Ást hylr lýti.
 Ástin er allgóðr vörðr.
 Ástin er ei álitsvönd (fer að álitinu varla).
 Ástin hefir augun í hnakkanum.
 Ástin spyr ei að jafuræði.
 Ást plagar að vera, þar þúngrinn hángir.
 Á svelli skrifað sèst sjaldan lengi.
 Á sögnum verðr sízt skotr.
 Á tali skal túlk merkja.

- Atburðum skyldi embættið hlýða.
 Atfaung skal auka, sem engin sæu.
 Atfaung skal bíta, sem ei kunni að þrjóta.
 Atfaung skal brúka, sem æfi sæ liðin.
 Atfaung skal spara, sem çí munir deyja.
 Atgjörfi þitt sæ í þær, en hrós þitt í annara munni.
 Athuga ei síðr skaðann enn ábatann.
 Athuga fyrr enn úrskurðað er.
 Athugasamr efi gjörir mann varfæran.
 Athuga þig, oddr er líka á ör minni.
 Athugi batar allar sakir (varnar bezt voðanum).
 Athlæi er eitt, og annað smánia sem því fylgir.
 Athlæi skal að engum gjöra, en þó aumum allra sízt.
 Atkvæði verðr öllu að fylgja.
 Atli sveik hann Börk.
 Atlotið, eptir því sem það er, skapar geðsmunina.
 Atlotin góð eru útlátum betri (eru æðri enn gáfa).
 Auðfengið er það illt verkar.
 Auðfengið er það öllum er framboðið.
 Auðfenguir eru ágjarnir prestar og óhófsfullir leik-
 menn.
 Auðginntr er barn í bernsku sinni.
 Auðginntr er óframsýnn og fávís (sá öllu trúir).
 Auðginntr fær ætið spè.
 Auði betra þykir vit í ókunnum stað.
 Auði nè heilsu ræðr enginu maðr.
 Auðkennd er ágjörn ylgja.
 Auðlegðina finna allfæstir, en eptir heuni leita flestir.
 Auðlegðin eflir dug, en eykr hug.
 Auðlegðin er opt meir til gamans enn nytsemdar.
 Auðlegðin hefir ósegjanliga marga biðla.
 Auðmjúkr múkr, ofláti ábóti.
 Auðmjúk þjónusta öðlast góð laun.

- Auðnan er einhlýttust.
 Auðnan ræðr öllum liag (sigri).
 Auðnaem er ill danska.
 Auðríkr er orkufylginn (auðugr er orku fèlagi).
 Auðs af illum gróða ei gleðst þriðji niðr.
 Auðsèn er saur á annars nefi.
 Auðsèn er undirhyggja á yfirlitum.
 Auðs er vandt við yðjusemi.
 Auðsnægtir verða ei alltið að þrifum.
 Audt er feigs forað.
 Audt er seggja sæti, saknar manns úr ranni.
 Auðveldara er að finna fè eunn frægð.
 Auðveldt þykir í annars fótspor feta.
 Auðr fljótt fenginn, skjótt verðr enginn.
 Auðrinn apar marga.
 Auðrinn bætir afbrot stráks og ærumein.
 Auðrinn bætir alla skák, ef ei er mát á borði.
 Auðrinn er all þeirra hluta, sem gjöra skal.
 Auðrinn er sem augabragð (er valtastr vina).
 Auðrinn gjörir áhyggju.
 Auðþekkt er ástfóstrið.
 Auðþekkt er athlæið hjá öðrum lýð.
 Auðþekkt er asniinn á eyrunum (krabbiinn á klónni).
 Auðþekkt er heimskr, nær hjá hyggnum sitr.
 Auðþekkt er sá engum líkar.
 Auðþekkt er sèrlivör af orðum og gjörðum.
 Auðþekkt er úlfr í röð.
 Auðæfi æra ósnotran.
 Augað er erindisreki hjartans.
 Augað sèr sig aldrei sjálft.
 Augað skal skoða, en skyusemin yfirvega.
 Augun ei leyna, ef ástin er heit (ef ann kona manni).
 Augun eru bezt í hvörjum leik.

- Augun eru tollfrí,
 Augun eru opt fótum forráð.
 Augunum kennir illr lesari.
 Á úlfssteikina verður að slá skörpu salti.
 Anman er fljótt að firta.
 Aum er hirðislaus hjörð.
 Aum er reiði án alls.
 Aum er sú erfðin, að ega mök við tröll.
 Aum eru óyndis úrræði.
 Aum eru úngra ráð.
 Aumínginn, sem ekkert á, einatt kiun má væta.
 Aumra manna ofsi ríkir sjaldan lengi.
 Aumt er ástlaust fè.
 Aumt er það (þess) ráð, sem enginn rækir.
 Aumr er lagalaus lýðr.
 Aumr er sá enginn ann.
 Aumr er sá, sem ei kann sjá.
 Aumr er sá, sem ei vill verða betri.
 Aumr er sá, sem ekki frífast nema með lyginni.
 Aumr er ærulaus (agalaus, ástlaus, yðjulaus, öfund-
 laus) maðr.
 Aumr maðr, ef sèr atvinnu fær, telr sèr einkis vant.
 Aura skal alla á alla vegu, sem drengmanni dugir.
 Auratjón skal maðr ei illa bera, þótt hönum sè skap-
 aðr skaði.
 Aura þína skalt ei til ónýtis hafa, þó þig vellauð-
 ugan vitir.
 Aura þykist njóta enginn maðr, nema hann heilsu hafi.
 Ausa verður, þó á gefi.
 Á viðmóti má merkja manninn.
 Á þingum skal lög þreyta.
 Á öllum böndum liggr nokkuð.
 Á öllu verður eudir og stans, utan miskun græðarans.

B.

Báðar eru hendr við axlir fastar.

Báðar eru óvísar vonir.

Báðar verða hendr breinar, ef hvör þvær aðra.

Báðir drápn Goliat, Guð og Davíð.

Bagi er ekki að bindast orða.

Bagi er opt bú sitt að færa.

Bágt á einvirkinn, en bágara hin sjúki.

Bágt er að ala óþakklátan, svo hann ei aðfinni.

Bágt er að berja höfðinu við steininn.

Bágt er að binda huga sinn.

Bágt er að blanda saman reiði og elsku.

Bágt er að blása og hafa mjöl í munn.

Bágt er að blindr blindan leiði.

Bágt er að bæsa ófæddu fè.

Bágt er að drepa ofsann í þeim drambláta.

Bágt er að fá vagn, þá allir aka.

Bágt er að festa hönd á hamhleypum.

Bágt er að gefa af engum efnum (flesk í hvörja máltíð).

Bágt er að gjöra rétta útleggíng yfir rángan texta.

Bágt er að gjöra svo öllum líki.

Bágt er að gjöra tvo mága úr einni dóttur.

Bágt er að gjöra þann hugaðan, sem raunar er ragr.

Bágt er að halda útfúsum eyri.

Bágt er að hnoða brauð af steinum.

Bágt er að ýta kappi við sitt ofressi.

Bágt er að koma saman ógiptu og auðnu (þörf og metnaði).

Bágt er að koma tveimr digrum í einu sekkinu.

Bágt er að leiða ólmt ljón á litlu hári.

- Bágt er að líða margar áreitningar án klögunar.
- Bágt er að meta ókuuna hluti eins og byrjar.
- Bágt er að móttþróa sitt egið sérhlæti.
- Bágt er að nema það, sem náttúran bannar (taka það náttúran ei vill gefa).
- Bágt er að rétta það trè, sem bogið er vaxið.
- Bágt er að róa einni ár (róa köttinn af gærunni).
- Bágt er að sjá við hags manns. höggum.
- Bágt er að sjá við svikum hins slæga.
- Bágt er að sigla milli skers og báru.
- Bágt er að skilja fastan mann og fè hans.
- Bágt er að smíða skjöld fyrir skeytum ólukkunnar.
- Bágt er að spyrna móti broddnum.
- Bágt er að stappa hafsvelginn, eðr fullnægja ágirndinni.
- Bágt er að tefja fyrir ellinni.
- Bágt er að venja vonda náttúru til góðs.
- Bágt er að vera beggja vin og báðum trúr.
- Bágt er að þvo lasta flekki af allri sinni ætt.
- Bágt er argan að arta.
- Bágt er beinserkjum að beygjast á hlið.
- Bágt er ei að lynda við líkann.
- Bágt er einni konu að ega tvo kónuga í sömu höll.
- Bágt er fyrir annars geð að gjöra.
- Bágt er fólskann að fela.
- Bágt er heimskum breyta, svo hyggnum líki (heimskum hyggindi kenna).
- Bágt er saurugri hönd frá sér að kasta.
- Bágt er þeim að berast hátt, sem búið tærir smátt.
- Bágt er öðrum mat að kjósa.
- Baka þig meðan eldrinn brennr.
- Baklastið er óvildar upphaf.
- Banahætt er á boðanum.

Bár - mikill sjór blekkir margan, en við logn em
eg hálfu hræddari.

Barmrinn er heimskra manna (kvenna) hirzla.

Barnalán er betra enn fè.

Barna mátt vænta, sem breytir við feðgin.

Barnamæðr skaltu þèr beztar velja.

Barnauna ólukka er stærri, enn gráta megi.

Barndómsligr aldrdómr er úngdómsins athlæi.

Barn er barn.

Barn er móðurinnar bezta yndi.

Barn er svo í bý bert, sem það er heima lært.

Barnið fer þángað, sem það finnr sinu líka.

Barn klagar högg, en ei hvað brotið hefir.

Barn má skríða, til þess gengið getr.

Barn segir jafnan sannleik (vilja).

Barn skal hafa drykk sem haukr, og högg sem asni.

Barn það hefir lítið, sem bítr sinn borðdisk.

Bata má verk, þó ei bætt verði.

Batnandi manni er bezt að lifa.

Bauð eg biskupi, betr þókti mèr hann þá ekki.

Baug þú gef, og mun hann biðja þèr lofs hjá lýðum.

Beggja þarf eg handanna, þá eg er heima (þar eg
á heima).

Bera skal barn, heldr enn draga.

Bera skal sjúkum (kraunkum), en bjóða ekki.

Bera skal sök til sátta og bóta.

Bera verður til hvörrar sögu nokkuð.

Ber baggi (beggja) vitni, þá (ef) ljúga skal.

Ber ei fram bögur, lýti eru fám fögr.

Ber er hvör á bakinu, nema bróður egi.

Ber er hvör borinu.

Bergr hvörjum, sem ei er feigr.

Berja (blíðka) skal barn til ástar.

- Bernskr er bráðsinnaðr (brjálsamr) maðr.
- Berstu heldr við óvin þinn, enn vera blauðr.
- Betra er að ala hund enn illan þræl.
- Betra er að árna góðs, enn afla móðs.
- Betra er að bánga enn biðja.
- Betra er að barn gráti, enn faðirinn fángist (fargist).
- Betra er að hjargast við sitt, enn biðja aðra.
- Betra er að biðja sèr til meins, enn stela sèr til gagns.
- Betra er að bindast eins, enn tala tíu.
- Betra er að bogna enn bresta.
- Betra er að búa í sínu húsi með gleði, enn annara með sorg.
- Betra er að ega eun æskja.
- Betra er að eitt sè að, enn allt.
- Betra er að erfa dygð enn auðlegð.
- Betra er að falla með sæmð (heidri), enn lifa (flýja) með skömm.
- Betra er að fá skjóta sæmð, enn lángrarandi svívirðing.
- Betra er að flýja, enn flökta illa.
- Betra er að gánga í gráthús enn gleðihús.
- Betra er að gefa sèr til skaða, enn stela sèr til gagns.
- Betra er að gefa tapt, enn haldast á við strákinn.
- Betra er að geyma síns, enn grafast eptir annara.
- Betra er að giptast eun brenna.
- Betra er að gjöra vel sjálfkrafa, enn af laganna kúgun.
- Betra er að gráta með hyggnum, enn hlæa með heimskum.
- Betra er að Guð sjái, enn mennirnir viti.
- Betra er að hafa bein sín heil eun brotin illa.
- Betra er að hafa borð fyrir báru.
- Betra er að hafa yndi enn auð.
- Betra er að hefjast af litlu, eun kefjast af miklu.

Betra er að heimta litla skuld, eun gjalda mikla.

Betra er að hepta illt eun hvetja (að forlíka eun etja).

Betra er að herða lög eun hvetja.

Betra er að heyra góðrar konu grát, eun gleðilæti illrar.

Betra er að játa sannri sök, eun neita.

Betra er að illt undandragist.

Betra er að kaupa dýrt, eun selja falsk.

Betra er að koma til vinanua, eun vera hjá þeim.

Betra er að leigja strákiun, eun eiga.

Betra er að líða órétt, eun brjóta lögin.

Betra er að líða lítiun órétt, eun lifa í miklum laga-
þrætum.

Betra er að líða skaða, eun fá skammligan ábata.

Betra er að lýsa morði, eun leyna því.

Betra er að lofast af (þóknast) einum góðum, eun
ótal mörgum illum.

Betra er að lofast fyrir þolinmæði eun hreysti.

Betra er að lúta að litlu vísu, eun leita að miklu óvísu.

Betra er að manniun vanti fêð, eun fêð vanti manniun.

Betra er að mæðast eun hræðast.

Betra er að njóta lítils með ró, eun mikils með ófriði.

Betra er að nokkur njóti eun eugiun.

Betra er að maðriun prýði embættið, eun embætt-
ið manniun.

Betra er að prettast um illt, eun eunda það.

Betra er að Rín ráði gulli, eun rógr frænda verði.

Betra er að róa, eun reka undan.

Betra er að seint sè í góðu, eun seinna í illu.

Betra er að sitja lægra, svo manni sè hægra,

Betra er að spyrja cittsiun heimskliga, eun vera
alltjafut heimskr.

Betra er að stíga í eldiun, eun standa í hönum.

Betra er að stilla í bekk enn á.

Betra er að taka stein úr götu sinni, enn detta um hann.

Betra er að temja ljón, enn túngu óspaka.

Betra er að veifa raungu tré, enn augu.

Betra er að vera bljúgr enn blygðunarlaus.

Betra er að vera dauðr enn ærusnauðr.

Betra er að vera daufr fæddr, enn daufr af þvermóðsku.

Betra er að vera elskaðr í fátækt, enn hataðr í andlegð.

Betra er að vera elskaðr með álitni enn dálcika.

Betra er að vera fátækr og heill, enn ríkr og vanheill.

Betra er að vera fèlaus enn ærulaus.

Betra er að vera frí fugl, enn fánginn kóngur.

Betra er að vera föðurlandsins æra, enn það sè hans æra.

Betra er að vera góðs manns frilla, enn gefin illa.

Betra er að vera góðr enn þykjast.

Betra er að vera heiðraðr undirgefinn, enn foraktaðr yfirboðinn.

Betra er að vera í heimferð, enn heiman með nýgíptum.

Betra er að vera laukur í lítilli ætt, enn strákr í stórrí.

Betra er að vera laus við hauginn, enn bundinn við drauginn.

Betra er að vera lítið lofaðr af öðrum, enn oflofa sig sjálfr.

Betra er að vera ógíptr enn illa gíptr.

Betra er að vera opinskár, enn ótrúur smjaðrari.

Betra er að vera sjálfbyrgur enn sjálfráðr.

Betra er að vera trúfastr óþokki, enn örlátr og óhaldinorðr.

Betra er að vera vís fyrir skaðann enn eptir.

- Betra er að vera vitlaus enn ugglaus.
- Betra er að vita rætt, enn hyggja rángt.
- Betra er að virðast fyrir maundygd eun mikinn auð.
- Betra er að vægjast til góðs, enn bægjast til móðs.
- Betra er að vægjast til virðingar eun stofna til stórræða.
- Betra er að yðja eun biðja.
- Betra er að þegja eun segja það lýðum reynist lýgi.
- Betra er að þegja eun þræta.
- Betra er að þegja með vizku, eun tala með vanvizku.
- Betra er að þegja sèr til sæmdar, eun tala sèr til skammar.
- Betra er að þegja yfir sínum dygðum, enn hrósa sèr af þeim.
- Betra er að þiggja boðin hús, eun beiðast annara.
- Betra er að þiggja ráð eun gefa.
- Betra er að öfundast af mörgum, eun aumkast af mörgum.
- Betra er á hólmi hvast hjarta, eun hvast sverð.
- Betra er án sektar illt að líða, eun með óæru í lukku að lifa.
- Betra er aptr að snáfa (snúa), eun órætt að ráfa.
- Betra er antt rúm, eun illa skipað.
- Betra er beinsár eun bleyðitár.
- Betra er bernsku að byrgja, eun henni út að ausa.
- Betra er bert bein eun alls ekki.
- Betra er brotið hús, eun byggt með ósamþykki.
- Betra er bæni að neita, eun lengi undandraga að veita.
- Betra er bæni að neita, eun með eptirtölum veita.
- Betra er dauðr að vera, eun um húsgang að fara.
- Betra er dygd að safna eun dýrum fésjóðum.
- Betra er einn að vera, eun illan stallbróður hafa.
- Betra er eitthvað eun ekkert, ef til einhvörs dagir.

Betra er eittsinn að undirganga, enn alla tíma í fári
að standa.

Betra er eittsinn ærliga að deyja, enn með óæru
lukku að hafa.

Betra er ekkert lof, enn um of.

Betra er ekki að vita, enn illt heyra.

Betra er eplið gefið enn etið.

Betra er fávizku fela, enn út að ausa.

Betra er fylgi enn fjölmenni.

Betra er geymt enn gleymt.

Betra er geymt gjald, enn gömul sök.

Betra er gott orð, enn gáfa (góz mikið).

Betra er hálf brauð heimilt, enn heilt ófrjálst.

Betra er hálf brauð, enn allt mist.

Betra er handlegg enn háls að brjóta.

Betra er heilt enn bætt (vel gróið) (bætt með gulli).

Betra er hær sè, enn hafi verið.

Betra er hey enn hagi.

Betra er illt lítið, enn annað verra.

Betra er illt yfirvald, enn ekkert.

Betra er í útleið enn díflissu.

Betra er kál í kotí, enn krás á herra-sloti.

Betra er lán enn liggjandi fè.

Betra er líkama enn sálar sjúkleik að hafa.

Betra er lítið enn ekkert (ljós enn mikið myrkr).

Betra er lítið leift, enn ofmikið etið.

Betra er lítið sèr gott, enn mikið annars gott (ofgott).

Betra er lítið víst, enn mikið óvíst.

Betra er lofligt líf enn langt.

Betra er lof úr annars enn sjálfs munni.

Betra er logið last, enn login hrósun.

Betra er mannorð gott, enn mikill auðr.

Betra er minna og jafnara.

- Betra er óbeðið, enn ofblótað.
- Betra er ólofað, enn illa efnt.
- Betra er rættðæmi, enn rángfengin múta.
- Betra er seint enn aldrei.
- Betra er seint og vel, enn fljótt og illa.
- Betra er sjálfr að hafa, enn systur (bur eða bróður) að biðja.
- Betra er sinn óvin með auðmýkt yfirvinna, enn með harðindum hræddum að halda.
- Betra er slætt skafið, enn illa grafið.
- Betra er smíðið, enn smíðkornið.
- Betra er sumra vitni, enn velgjörðir.
- Betra er svo búið, enn verr búið.
- Betra er tómmt hús, enn tíu aular.
- Betra er trúverðugt ráð, enn fylgi falskra vina.
- Betra er viltum að vera, enn öllum að trúá.
- Betra er vísliga að gjöra, enn vísliga að tala.
- Betra er yðjulaus að vera, enn ílt að gjöra.
- Betra er það enu aunað verra, að þræll sè herra.
- Betra er þunnt brauð hjá sèr, enn steikateprur með storhöfðingjum.
- Betra er þunnt öl, enn þykk skol (enn þurrir koppar).
- Betra er æran lafi, enn öldungis týnist.
- Betra fylgir sjaldan síðar.
- Betri er ákefð enn árana fjöldi.
- Betri er beiskr sannleiki, enn blíðmál lygi.
- Betri er belgr enu baru (barnið segir, belgrinn þegir).
- Betri er bjallan bitin, enn hvönnin slitin.
- Betri er biðlund beðin, enn bráðliga ráðin.
- Betri er bitlaus brandr, enn brýudr á sunnudag.
- Betri er bjúgr kálfr, enn ber þúfa.
- Betri er blessan Guðs, enn brauð mikið.

- Betri er blindr, enn brendr sæ.
- Betri er bráðr inn í hús enn útfús.
- Betri er bölmóðr, sem bót fylgir, enn sællífi það með sorgum endar.
- Betri er dauði, enn aumt (sjúkt) líf.
- Betri er dygð enn dýr ætt.
- Betri er eineygðr enn blindr (vagl enn blindr).
- Betri er einn dóttur-mágr, enn sjö sonarkonur.
- Betri er einn fugl í hendi, enn tveir í skógi (einn haukr á hendi, enn tveir á flugi).
- Betri er einn innan múra, enn tveir utan.
- Betri er einn (ein kýr) með ró, enn sjö með óró.
- Betri er einn með yndi, enn tveir með trega.
- Betri er einn vinr nýtr enn tíu ónýtir.
- Betri er ein tinta með öl, enn tórn tuuna.
- Betri er elli hans (eins), enn æska sumra.
- Betri er elska gjafarans, enn gáfa elskarans.
- Betri er fátæk móðir, enn fullríkr faðir.
- Betri er fátækr með æru, enn fullríkr með skömm.
- Betri er fátækr vinrinn, enn fullríkr hinn.
- Betri er framsýni, enn flaslig atorka.
- Betri er friðr enn bardagi.
- Betri er fullr magi, enn fagr kyrtill.
- Betri er gæfa enn gjörfugleiki.
- Betri er góðr ostr, enn gæsavængr.
- Betri er gunst enn gáfa.
- Betri er hálftr skaði enn allr.
- Betri er heilbrigði enn hvörskens sælgæti.
- Betri er hryggr vinr, enn hlæandi óvinr.
- Betri er húsbruni, enn hvalreki á fyrsta (búskapar) ári.
- Betri er innvortis heilsa, enn útvortis fegurð.
- Betri er klók tunga, enn kembt hár.
- Betri er krókr enn kelda.

- Betri er latr enn lipr til illverka.
 Betri er lifandi hundr, enn dautt ljón.
 Betri er líttill fiskr, enn tómur diskur.
 Betri er líttill heiðr, enn stór skömm (lánger skaði)
 Betri er líttill lás fyrir húsi, enn enginn.
 Betri er líttill lukka vaxandi, enn mikil miúkandi.
 Betri er líttill treinuþingr, enn stór forsneiðingr (of-
 steitþingr).
 Betri er líttill næringr heima, enn full borg í fjærlægð.
 Betri er líttill rekavon, enn mikil skriðuvon.
 Betri er lukka, enn laung bein.
 Betri er löstuð dygð, enn lofaðir hrekkir.
 Betri er mögr forlíkun, enn feitr prósess.
 Betri er náð enn rætt.
 Betri er nauðung til nytsemðar, enn sjálfræði til
 syndar.
 Betri er ótti fyrir þræl, enn eptirlæti.
 Betri er raun góð, enn raup mikið.
 Betri er rættisýni, enn skarpsýni.
 Betri er rættvís skaði, enn rángfenginn ábati.
 Betri er ræksla, enn ríkdómur.
 Betri er sár enn sjúkr.
 Betri er sá sem berst, enn hinn sem óþrífst.
 Betri er skál með kærleika, enn alinn uxi með hatrí.
 Betri er smár (líttill) fenginn, enn stór enginn.
 Betri er sonr, þó síðalinn sè.
 Betri er svánger hestr á reisu, enn soltinn heima.
 Betri er svánger vís, enn fullr óvís.
 Betri er svartr sviuuligr, enn bjartur heimskligr.
 Betri er tómur þingr, enn þenfingr stolinn.
 Betri er trúr óvinnr, enn ótrúr vinnr.
 Betri er trú, enn tent jarn.
 Betri er trúskapr, enn tengðir.

- Betri er tukt, enu tign.
- Betri er veikr mjúkr, enu sterkr stírðr.
- Betri en vinnr í nánd, enu bróðir í fjærlægð.
- Betri er vizka undir vondum kyrtli, enu dáraskapr undir dýrum stakki.
- Betri er úngr vís, enu gamall dári.
- Betri er yðu enu ákafi.
- Betri er ýgldr vinnr, enu allkáttr fjandmaðr.
- Betri er þögn, enu óþörf ræða.
- Betri er þögull enu þrátt skvaldrandi, einnig þó hann satt segi.
- Betri er ærlig fátækt, enu rángfenginn ríkdómur.
- Betri eru eðallig verk, enu eðallig ætt.
- Betri eru elskarans slög (högg), enu koss falsarans.
- Betri eru engin börn, enu ógnðlig.
- Betri eru sár sannyrði, enu blíðmál hræsni.
- Beztr er að hvör eigi það hann á.
- Beztr er að lætta, meðan vel fer (hvörjum leik, þá hæst fram fer).
- Beztr er að líða, þá lukkau er reið.
- Beztr er að líkindum verði.
- Beztr er að sníða, meðan járníð er heitt.
- Beztr er að sníða sér stakk eptir vexti.
- Beztr er að taka gæs, meðan hún gefst.
- Beztr er að vera bráðr í rann (rèttir).
- Beztr er að una við orðinn lag.
- Beztr er að yðja og biðja, og befala Guði það þriðja (ávöxtinn).
- Beztr er illu afflokíð.
- Beztr er sá fáir brek, sem biðr.
- Beztr smakkar örgum (örmum) annara fæða.
- Beztru mennu gefa beztru ráð.
- Beztr er kusi kaldr.

- Betr sá þykist, sem bæði má vitr og sterkr vera.
 Bestu sakir fá ei alltið bezta enda.
 Betr draga tveir fuglar til hreiðrs enn einn.
 Betr er farið, enn heima setið.
 Betr er fært soðbolla á saurpolli, enn herskipi á hafi út.
 Betr er sefað illt, enn uppvakið.
 Betr fer, ef breytt er.
 Betr sjá augu enn auga.
 Betr sitr konungi, enn kotúngi, kóróna.
 Betr stíga tveir, enn einn.
 Betr trúi eg þínum heiðnum panti (parti), enn þinni kristinni trú.
 Betr vinna hyggindi, enn harðindi.
 Betr vinnr lempni, enn laung hirtung.
 Betr vinnr vit, enn strit (vizka enn afl).
 Beygðu kvistinn, meðan hann er úngr, enn brjóttu ekki.
 Bjalla er bjórfullr maðr.
 Bið býðr öðrum inn.
 Bið ei opt höfðingja, þó hann sè þinn viur.
 Biðja má hefnda, sem boðorð leyfa.
 Biðjandi maðr fær börn.
 Biðill margr er undir blökkum stakki.
 Biðin býðr inn bráðþurfandi gesti.
 Biðin kann margt að auglýsa.
 Biðlund á bið.
 Býðr enginn betra enn hefir.
 Byggingin byrgir grundvöllinn.
 Bik er bátsmanns æra.
 Bila ei að бага, fyrr enn þèr vex mannvit í maga.
 Bilar hvörn, þá boðið er.
 Býlfið gjörir búkinn sjúkan.
 Biljum fer batnandi veðr.

Binda skal fjandann, hjarga óverðugun.

Bind þú hest á bak vagní.

Bjóð þú asnanum gull, hann brekar um hálm.

Bjór er vond vara.

Byrði betri ber-at maðr brautu að, en sè manvít
mikið.

Byrgt er annars brjóst.

Byrg þú fjósið, meðan baulan er úti.

Byrja ekki lífið, þá þú hefir fullendað það.

Byrja mikið, baka lítið.

Birni er láð, bilr á hjá fleirum.

Bísua skal til batnaðar (bíða).

Bísn skulu fádæmum sæta.

Bíta má beittfiski, ef að borði verðr dregið.

Bíta mundir þú, ef gott beiu væri.

Bitu feðgin ber súr, barna tenur þess kenna.

Bjúgar krummur brúkist með hófi (brúkist hjá hofi).

Björg fær sá ei er feigr.

Blaða skal kál, en ei uppræta.

Blanda ei ógiptu við anðnu.

Blandin yðran blekkir opt þann einfalda.

Blás ei svo þípuna, að belgrinn rifni.

Blástu á, búmaðr, blátt er undir; vera mun, sem vant
er, vatn undir flautum.

Blautt er barns holdið.

Blíð er bætandi (berandi) hönd, ill spillandi túnga.

Blíðlyndi og trúlyndi er çi alltið samfara.

Blítt er blæu brumið.

Blygdast flestir við bríxlyrðin sönn.

Blíðyrðum er blekkfugarhætt.

Blindan skal á braut leiða.

Blindar eginn ólukka.

Blindr er barnsmagi.

- Blindr er bóklaus maðr.
 Blindr er dauðadagr.
 Blindr er hvör í sjálfs síns sök.
 Blindr maðr, þurfamaðr.
 Blindr ratar sjaldan rétt.
 Bljúgr skyldi beggia vin, og báðum trúr.
 Blóðið rennr til skyldunnar.
 Blóðugt er hjarta, þeim er biðja skal sèr í mál
 hvört matar.
 Blóðnæturnar (æsarar) eru hvörjum bráðastar (um
 blóðhnútinn er hvörjum bráðast).
 Blómstrið er snjósins festipeníngur.
 Blót er breytni ljót (fá laun ljót).
 Blót er heiðingjanna árbót.
 Blót nè fórnir þarf ei til batnaðar fyrir afgjörðiríta.
 Boðin þjónusta er laungum forsmáð.
 Boðnar reglur vel ber að vakta.
 Boðskap má eg bera, andsvar kann eg ei kjósa.
 Boðsletta hefir hvassan kníf og húngrað líf.
 Bófi, bófi! haf þíg í hófi.
 Boga skyldi enginn oflángt toga.
 Bógr fylgir hvörju skammriði.
 Bókstafr þrír gjöra þjalar stýr.
 Bólan gjörir ófagurt enni.
 Bollar margir birlarann trylla.
 Bolr er kyrr, þá burt er haus.
 Bónasekkinn er bágtr að fylla.
 Bóubjörg smakkar bljúgum manni sætr.
 Bónði á húsum að ráða.
 Bónði er bezt verðr, húsfreyja þarnaest.
 Bónði kærir, að af reykelsi ei fáí annað enn dauninn.
 Bónði skal beð verma, en brúðr í fyrsta sinni.
 Bón fylgir brèfi hvörju.

- Bónkjálkar eru ei brotnir.
 Bón smakkast bljúgum mauni sætt.
 Bón vill hafa bón til launa.
 Borgara skulu menn farga.
 Borgara (burgeysa) og búra skilr ei annað enn múra.
 Bót er það í böli mest, að bræðrum líki (lyudi)
 allra bezt.
 Bót fylgir böli hvörju (liggr til brots hvörs).
 Bótin er næst þá bölið er hæst.
 Botnlaust djúp er bágð að kanna.
 Bráð er barnsþörfin (bráðt er barna skap).
 Bráðfengiu lukka er sjaldan lánggæð.
 Bráðgjörð börn síðast sjaldan vel.
 Bráðt er brautíngja erindi.
 Bráðt fer orð, ef um munn líðr.
 Bráðr er sá, er á bröndum skal síns of freista frama.
 Bráðr er sögusmiðr.
 Bragð er að, þá barnið finnr.
 Bragð er, þó gott bragð sè.
 Brák er að bera trè til skógar.
 Brandr af brandi brennr.
 Brattan skal til brunus grafa.
 Brattara bauðst á Bratthálsi, og ræðist vel úr.
 Brauð er barns leikr (luggun).
 Brauðs íþrótt búksins not, sálar skaði.
 Braut kann að villa vofa.
 Bregðast kann til beggja vona.
 Bregði enginn föstu heiti fíra.
 Bregðr barni til ættar.
 Bregðr flestum á banadægri.
 Bregðr hvörjum bángsa við banaskotið.
 Bregðr hvörjum til barnæskunnar (til vanans).
 Bregðr höltum til hækju.

- Brekul er barnæskan (brekull er barnsvandi).
 Breun ei hús, fyrr enn fjandmenu fjöldga.
 Brent barn forðast (óttast) eldinn.
 Brigðular eru þorra þýðurnar.
 Brigðljóst er norðrljós og ný í skýjum.
 Brigðul eru útleindra orð.
 Brigðult er lýða líf (lof).
 Brigðult er veðr, þó blítt sýnist.
 Brynja gefr ei feigum fjör.
 Brjóstgóðan er best að biðja.
 Bróðir! bróðir! sagði refriuu við rakkann bundinu.
 Brókin fylgir bolfötunúm.
 Brotin huot (nyt) gefr bezta (hefir sætan) kjarna.
 Brotlig erum við öll, kvað abbadís.
 Brugðizt hafa betri vonir.
 Brúka ei það gaman, sem öðrum gjörir kinuroða.
 Bríxla engum um bættá sök.
 Bríxlyrðum skal beita við engau.
 Brögð eru í tafli.
 Búa skal hundana, áðr enn hèrinnu hleypr.
 Búðu að þínu, enn eltu ekki óvíst.
 Bú er betra, þó lítið sè.
 Búið hafa heimskari í Flóa.
 Búinn er hundr, þá hann hristir sig.
 Búinn við meinum skylði bragna hvör, þó gáungi að
 óskum allt.
 Bundin (byrg) er sú, sem barnið geymir.
 Búrar hækka (gjöra) herra, og hafa í staðinu verra.
 Bús íþrótt gefr brauðs (bús) gnótt.
 Bústu við illu, það góða skaðar þig ekki (kemr ei
 óvart).
 Bú þig í góðviðrinu við illviðrinu.

Bæði er flt og lítið, það óþökkinn gefr (seint og illa það lettinginn vinnr).

Bæði er þörfin bráð og lanng.

Bæði verður að húngra og kala til fjár.

Bæði verður að kyrra og keyra.

Bæði verður að leita djúpt og grunat.

Bæði verður maðr að vera ragr og áleitinn.

Bær er hvör að ráða sínu.

Bæt svo annars harma, að þú verðir laus við þína.

Bæt svo bú þitt, að þú ei annan skaðir.

Bætt er það, sem brotið dreymir (bætt er, þegar brotið dreymir).

Bögull fylgir hvörju skammrifi.

Bögur lýta lög.

Böguskáld ei breyta óði.

Böl eykr kraunkum kvöl.

Böl er búskapr, hrygð er hjúskapr, aumt er einlífi, og að öllu er nokkuð.

Böl er, ef barn dreymir, nema sveinbarn sè, og sjálfr egi.

Bönd eru óðum bezt.

D.

Dáðlaus er drottius svikari.

Dáðlftill opt drjúgliga lætr.

Daglig reyusla, daglig uppfræðing.

Dagr er alltíð nóttu nálægr.

Dagr hvör hefir sína eigin ilsku (sína eigin þjáníng).

Dagr kemr eptir þennau dag.

Dag skal að kvöldi lofa, en æfi að endalykt.

Dándiskviinna drottnar sínum manni með hlýðni.

Dándiskvinna (dugaudiskonu) kaupir enginn ofdýrt.

Dans er gárúnga glis.

Dánumenn segja til sín.

Dánumennska er dýrmætr fæsjóðr.

Daprast flest við dauðans þyt (skál).

Dárar láta orð ganga innum eitt eyrað, og útum annað.

Dárligt þor deyddi marga sveiua.

Dátt er úngra yndi.

Dauðans útgánger er greiðr (haf í þig og á, svo fer þú frá).

Dauðar eru ei alltið dauðs manns sakir.

Dauði er alls ills endi (armæðu hvörrar).

Dauðinn er allgóðr dóttur-mágr.

Dauðinn er betri enn fátækt, sú í freistni leiðir (enn sjúkt líf).

Dauðinn er kær, sè lukkan mótbær.

Dauðinn er viss, en dauðastundin óviss.

Dauðinn lætr ei þeyta lúðr fyrir sèr.

Dandt meín þarf dyggvan læknir.

Dandt skelfr hjarta hius blauða, en hálfu meir þá lifir.

Dauðr er dauðs manns vinr.

Dauðr er hann, sem dregr ei anda, nema í dái liggi

Dauðr er höfuðlaus (höfðingjalaus) her.

Dauðr hundr bítr ei svo blæði.

Daufr er barnlaus bær.

Daufr húsbóndi og blind húsfreyja deila sjaldan.

Daufr veit ei deili á hljóðum (daufum er ei kvæði að kveða).

Deigan skal deigum hjóða.

Deila er djöfuls úbreiða.

Deildir verðr er sá róligasti ríkdómr.

Dettr loka þá losnar úr skörðum.

Deyja blómstr, þó dragi ei anda.

Deyja skal hvör um sinn.

Deyr enginn, þó dýrt kaupí.

Deyr fè, deyja frændr, deyja vinir, deyr sjálfr um síðir.

Deyr svo (þv) margr, að enginn bjargar.

Djarft er að ega leikfáng við ljónið.

Djarft fyrir ærligt má ætíð svara.

Djarfr er hvör um deildan verð.

Djarfr er ósómunn.

Digr bein draga bezt.

Digrilig orð koma úr dreissugum hálsi.

Digr rödd kann að koma úr dálitlum bók.

Djúpt er á kaplinum, þegar folaldið syndir.

Djúp vötn falla fram með minnstum gný.

Djöfull kemr brátt til boða, en er eigi snart af garði gjörðr.

Djöful þarf ei yfir dyrum mála.

Djörf er heimamanns hönd.

Dofinn finnr lítt til dauðra sára.

Dóms er hvör verðr fyrir sínu að hafa.

Dómr Guðs kemr, þó síð sè.

Dóttirin klæðist opt móður mötli.

Dramblátr gjörist sá, sem til grunus skal ganga.

Dramblátr vill ráða boði og bauui.

Dramb og ágirni er af öllum hatað.

Draumar eru opt dáranna spádísir (hafa opt dárað margan).

Draumarnir eru myndir án vern.

Draumarnir ganga eptir daglátum.

Draumarnir loða optast á lygum (eru lygi næstir).

Draumum sínum skulu ei dróttir trúá, tæla þeir íta opt.

Dregst (dregr) til þess, sem verða vill.

Dregst margr með djúpa und, þó dult fari.

Dregr hvör dóm af sínum legunaut, síði af sínum sessunaut.

Dregr sjór til sín.

- Drekk þiðr (býðr) góð áta.
 Drekk þarf dæstr maðr.
 Drekk þarf hinn mæddi, og felast hinn hræddi.
 Drekk og et, Guði gleym þú ei, akta þinn heiðr.
 Drekk sem gestr, et sem heima alinn.
 Drengskapr og dánumenska eru hvervetna gjaldgeng.
 Drep ei hendinni móti sæmdinni.
 Drjúg er innansleikjan.
 Drjúg er rakasátan.
 Drjúgliga er nú drepið í kambana.
 Drjúgt er það, sem drýpr.
 Drjúgt er það, sem ætíð fer vaxandi.
 Drjúgr er dagsþeyrinn.
 Drjúgr er landsherinn (heimaskríllinn).
 Droparnir gjöra heillt flóð um síðir.
 Dropinn opt nær dettr á stein, djúp varð þar af hol-
 an ein.
 Drós er dánumanns yndi.
 Drottinn gefi dauðum ró, hinum líkn, er lífa!
 Drukkinn maðr ræðr hvorki fyrir hönd nè munni.
 Drukkins manns orð (bæn) eru draumi lík.
 Drukkins manus munnr drafar af hjartans grunni.
 Drykkjnrurum fást ráð, en duflurum ekki.
 Drýgja þarf erviði, meðan líf lafir,
 Dræmt gengr lof (annars) úr dárans munni.
 Duga ekki dægr þeim, er dauða kvðir.
 Duga vopn, ef ei bílar hugr nè hendr.
 Dugðu bezt ættmönnum og góðum grönnum.
 Dvín það (þá) opt, sem (er) duga skyldi.
 Dulrinn hefir margan drepið (drepr fjör úr mörgum).
 Dygðanna sjónarflötur er samvizkan.
 Dygðaráð skal helzt draga af hvörju dæmi.
 Dygðarík kvinna er sá beztí heimanmundr.

- Dygðaríkr er betri eun peníngarskr.
 Dygð er dárur heimska.
 Dygð eflir sjálfa sig (er sín eigin laun).
 Dygð er þeim að gefa, sem ei girnist.
 Dygðin er dýrkeypt.
 Dygðin er hin fegrsta dándiskvenna kápa (meyjauna mesta klenódfum).
 Dygðin er hvörs eins voldugust verja.
 Dygðin er mannkostanna móðir.
 Dygðin er með djúpum rötum.
 Dygðin hrósar sér vel undir þægiligri ásýnd.
 Dygðin kemr vel fyrir daginn, þó hún dylst um stund.
 Dygðin lofar sig sjálf.
 Dygðin og dægiligleikinn er dýrmætt að fylgist.
 Dyggra er hollast dæmi að fylgja.
 Dyggt hjú skapar bóndans bú.
 Dyggum þjón launa fáir líkt.
 Dyggr þjón afrekar meir enn ljón.
 Dymmar eru rúniruar þínar, þó má ráða þær.
 Dymm ský eru sjaldan án skúra.
 Dýran dándismann enginn hata kann.
 Dýr er dóttur gáfan.
 Dýrki sá Guð gjarna, er hefir korn (kú) og kjarua.
 Dýrt er drottins orðið.
 Dýrhundur er dánumanns gersemi.
 Dýrt kaupir margr fagran grip með falsi undir.
 Dægilig er konan, sem kálið gjörði.
 Dælla er að leika (ráða) eptir enn fyrir.
 Dælt er að draga, ef að hálfu hleypr.
 Dælt er heima hvað.
 Dælt er í koti kalls, þá kall er ekki heima.
 Dælt er þeim um að kenna, sem ei kann að synja.

Dælt gjörir hrafninn sér við loðinn (o: sauðinn).
 Dælt þykir við daufann.
 Dæmalaust er það um hann Davíð konúng.
 Dögg grænkar gras.

E.

Ekkært er svo auðveldt, að ei verði torveldt, ef viljann vantar.

Ekkært er svo velgjört, að lastaranum líki (öllum líki).

Ekkært fyrnist fljótar enn velgjörðir.

Ekkært lögmál er öllum þekkt.

Ekkært ofríki hefir lángan aldr (stendr lengr enn Guð vill).

Ekkært ráð dugir á móti Drottni.

Ekkært skeðr án orsaka.

Ekki á saman gamalt og úngt.

Ekki á saman sauðrinn og selrinn.

Ekki á saman sýngr og sjóferðir.

Ekki á saman spott og skaði.

Ekki á saman svanasaungr og gæsa.

Ekki á skutla (hnulla), ef cyrun má tutla.

Ekki á Sverrir sök við alla.

Ekki batnar allt, þó bíði.

Ekki ber alla að sama brunni.

Ekki ber allt uppá einn daginn.

Ekki ber höfuð síðr búk, enn búkr höfuð.

Ekki ber manni lengi að meyju.

Ekki bilar sá, er við býðr.

Ekki bíta járn á Áka.

Ekki bítr spjótsoddr á brynju sakleysis.

Ekki bítr það í belg liggr.

Ekki bregðr öllum eins við undrin (banann).

- Ekki breytir eðlið sær.
 Ekki bæði sciart og illa.
 Ekki bætir brókin um fyrir bolfötunum.
 Ekki bætir skaðinn um fyrir tjóninu.
 Ekki Davíð Golíat með orðum drap.
 Ekki dettr heimrinn, þó herrarnir deyi.
 Ekki deyja allir, þó einn deyi.
 Ekki deyr sá dýrt kaupir (þó dýrt kaupi).
 Ekki dregr jafnþúgr annan um garð.
 Ekki dugir að gefa góz, og taka lof í móti.
 Ekki dugir að heita, þá Guð vill ekki veita.
 Ekki dvín eptir þann dauða.
 Ekki dylr sig ill samvizka.
 Ekki dýrka allir menn Guð uppá sama máta.
 Ekki ega allir auði lengi að fagna.
 Ekki ega allir fjárheill saman.
 Ekki er að deila við dómaraun, nè drekkast á við
 skeinkjarann.
 Ekki er að hafa af skollanum nema skinnið.
 Ekki er að hælást um, fyrr eun hlótið er.
 Ekki er að kvíða ókomnum degi.
 Ekki er að leita heillanna í hundsrass.
 Ekki er að taka af, sem ei er til.
 Ekki er að taka þar góðan mó, sem hanu finust ei.
 Ekki er á hönum einn naglkroppinnu að klóra.
 Ekki er allra daga komið kvöld.
 Ekki er allt (það alltið) fyrir angunnum, sem eta skal.
 Ekki er allt gott, sem að vilja sker (gengr).
 Ekki er allt Grímseyjarsund róið í einum vör.
 Ekki er allt gull, sem glóir.
 Ekki er allt í katlinum, sem krækt er.
 Ekki er allt í maga gott, sem í munnni er sætt.
 Ekki er allt lygi, sem djákniun segir.

- Ekki er allt sem dreymir.
 Ekki er allt sem kappar kalla.
 Ekki er allt, sem sýnist.
 Ekki er alltföð aðfángadagskvöld.
 Ekki er alltföð einhlýtt að þegja.
 Ekki er alltföð gagn satt að segja.
 Ekki er ár í illum staðar-graut.
 Ekki er ástin álitvönd (litvönd).
 Ekki er auðugs manns hylli erfð hins fátæka.
 Ekki er auðrinn húsbónda (herra) vandr.
 Ekki er á vísan að róa.
 Ekki er bagi (byrðarauki) að bandi.
 Ekki er banamauns nafn þó bróðurs sè.
 Ekki er betra ráð -enn óráð, nema í tíma sè tekið.
 Ekki er betri sú mús sem læðist, enu hin sem stökkr.
 Ekki er djúpsett frænda fylgið.
 Ekki er dugnaðr á einn veg.
 Ekki er eynd þess yfirunna, sem sjálfs sigurvegara.
 Ekki er einhentum lægt að bjargast.
 Ekki er ein tíð fyrir allar.
 Ekki er eitt böl með öðru bætt.
 Ekki er eitt svo ágætt, að ei megi verða annað slíkt.
 Ekki er ellin jafnill í sumu lagi, sem heimskir menn mæla.
 Ekki er endir lukkunnar upphafi líkr.
 Ekki er eptir það af er.
 Ekki er fagnandi í forljótum losta.
 Ekki er fêfurða í flíkiuni
 Ekki er fjandinn frændrækin.
 Ekki er fuglinn fánginn, þó hönum fyrirsvipi.
 Ekki er gaman að annara óförum, þó illum svo þyki.
 Ekki er gaman að guðspjöllunum, þá enginn er í þeim bardaginn.

- Ekki er gaman nema gott sè (gjört sè).
 Ekki er gefandi gull við eyri.
 Ekki er gikkrinn fjærri, þegar til hans heyrir
 Ekki er gæfan grandlaus á stundum.
 Ekki er gjöf í kerlingareyranu.
 Ekki er góðum liðsmanni ofaukið.
 Ekki er gott að binda sèr lats manns byrði.
 Ekki er gott að glettást við gráhærðan.
 Ekki er gott að klást við kollóttan.
 Ekki er gott að konan gjöri manninn ríkan.
 Ekki er gott að sækja gull í arnarklær.
 Ekki er gott að sækja rétt í hundskjapt.
 Ekki er gott að vera bæði ger og matvandr.
 Ekki er gott, mönnum veitist allt það yilja.
 Ekki er gott oflaunað, utan illu sè launað.
 Ekki er gott við garp að klást (að fást við heljar-
 manninn).
 Ekki er gott, þó góðir sèu, gripum treysta sínum.
 Ekki er gullið í skelinni.
 Ekki er hákallinn (háki) hörundsár.
 Ekki er hamíngjan herravönd.
 Ekki er hana að borguara, þó hæna beri skjöld.
 Ekki er happ hlotið, þó hálfest sè.
 Ekki er happi að hrósa, fyrr enn hlotið er.
 Ekki er hátt að hreykja sèr.
 Ekki er hefudiinni gleymt, þó hún undandragist.
 Ekki er heimskum hófs að leita.
 Ekki er hlæandi að aumra volæði, þó vöndir sèu.
 Ekki er hundrað í lættunni.
 Ekki er hundum helgidóm að bjóða.
 Ekki er hyggiun lægt að veiða (með orðum gaml-
 an að ginna).
 Ekki er lægt að beina, þá brjóstið er ekki heima.

- Ekki er hægt að byrgja hvörs manns munn.
 Ekki er hægt að giptast, þá enginn býzt.
 Ekki er hægt að gjöra tvo mága úr einni dóttur.
 Ekki er hægt að höggva, þá haldið er fyrir.
 Ekki er hægt að sauma, nálin dregr hláss.
 Ekki er hægt að snýta, þá af er nefið.
 Ekki er hægt orðna hluti aptr að taka.
 Ekki er í fríðu einu fengr, nè feitu einu matr.
 Ekki er í hvörs valdi, heimskra manna þykkju að þola.
 Ekki er illr konúgr góðr, þó annar komi verri.
 Ekki er í rættirði reiði.
 Ekki er keypt, þó til sè talað.
 Ekki er konúgr af ríkjum ráðinn, þó síðrildi sè fellt.
 Ekki er konúgr kotúngi líkr.
 Ekki er krákan hvítari, þó hún hafi jafnan bað.
 Ekki er kyndugr af klókum tældr.
 Ekki er kyn þó keraldið leki, gisið og gjarðfátt.
 Ekki er landskaði í ljótn flagði.
 Ekki er lán lengr enn læð er.
 Ekki er leiðum að líkjast.
 Ekki er lengi að skiptast veðr í lopti (lukkan lengi sèr að snúa),
 Ekki er lengi varinn sagðr.
 Ekki er mannskaði í Rudda.
 Ekki er mátinn í öllu auðhittr.
 Ekki er matr í messunni.
 Ekki er meira vitið, eun Guð gaf;
 Ekki er námsamt nakiun að særa.
 Ekki er nauðsyn allt að vita.
 Ekki er nú afnámsfè að arfa slíkum.
 Ekki er Óðins trygðum að týua.
 Ekki er peníngriun ætíð húsbónda vandr.
 Ekki er peníngriun ætíð ættarfylgja.

- Ekki er ráð að kífa við konúnginn.
- Ekki er ráð lömbum, að reisa deilur við ref (úlf).
- Ekki er ráð, nema í tíma sè tekið.
- Ekki er raupið einukisvert (opt er það sem illt gjald í myrkri).
- Ekki er rokið fyrir þèr rófudustið.
- Ekki er rós fullvaxin, þó fölni.
- Ekki er sá gleðivandr, sem leikr sèr að hrosshausnum.
- Ekki er sá sekr, sem áklagast, heldr sá, sem saunfærist.
- Ekki er sezt sól allra daga.
- Ekki er sjórinn sekr, þó syndi ei allir fuglar.
- Ekki er skart að skitnu (skörnugu) líni.
- Ekki er smábeinum hætt.
- Ekki er smjörs vant, þá smári er fengian.
- Ekki er snild í öllu, sem að er hlegið.
- Ekki er sopið kálið, þó í ausuna sè komið.
- Ekki er spillt, þó í mank fari.
- Ekki er svo fólgíð, að ei verði fundið.
- Ekki er svo hátt, sem hrúgir.
- Ekki er svo langt komið, að kyssa þurfi.
- Ekki er svo laust, sem lafir.
- Ekki er svo lætt, að eigi dragi halann.
- Ekki er svo sannr svarinn, að ei sè betri ósvarinn.
- Ekki er svo þjóðin traust, að þetta líði orðalaust.
- Ekki er synd í sönnum eiði.
- Ekki er til fagnaðar að flýta sèr.
- Ekki er til setunnar boðið, þá herlúðrinn gellr.
- Ekki er til, þá komið er.
- Ekki er túngan bein, en opt brýtr hún stein.
- Ekki er vakrt, þó riðið sè.
- Ekki er vammí að verma.
- Ekki er vandt viljugum að benda.
- Ekki er vert að bera skjöld fyrir hvört skútyrði.

Ekki er vert um eins reiði, er enginn virðir.

Ekki er víðinn einhlýtr.

Ekki er víð nè vani landslög.

Ekki er vinnandi fyrir auðinn, að selja virðingu sína.

Ekki er vísara enn víst.

Ekki er víst, að jafnir höfðingjar sæu lengi samþykkir.

Ekki er vizkan alltíð föst við bóknámið.

Ekki er um auðugan garð að gresja.

Ekki er undir einum skjól, annan stein má finna.

Ekki er von að úngum manni verði eius og rosnum.

Ekki er úr illu að spillast.

Ekki er úti allt kvöld, þó rökkvi.

Ekki er úti öll nótt enn (sagði draugr.)

Ekki er það alltíð bezt að gánga síðastr.

Ekki er það allt í senn, að blásið er og allir koma til móts.

Ekki er það allt mèt ægir, þó eg eygi það ekki.

Ekki er það eins gaman, þá einn hlær, en annar grætr.

Ekki er það einum bót, þó annar sæ verri.

Ekki er það eptir, sem af fer (af er).

Ekki er það laust, sem fjandinn heldr.

Ekki er það sótt, sem ei sær á.

Ekki er það svinna, sem á þarf að minna.

Ekki er það svo fátt, sem það er smátt.

Ekki er það vit, að gángast fyrir lit.

Ekki er það undarligt, þó gæfa fylgi vizku.

Ekki er það öllum gefið, sem einum er veitt.

Ekki er það öllum öl, þó einn drekki glatt.

Ekki er þar autt, sem hnoðrinn húkir.

Ekki er þar við blámenn að berjast, sem brúðir ega land að verja.

Ekki er því lengi að kvíða, sem fljótt kanu að líða.

Ekki er því saman að koma, sem sundrleitast er.

Ekki er þörf að slá hundinn með ostinum, meðan svipan er nærri.

Ekki er öllum háköllum skipt á skák.

Ekki er öllum háköllum skipt, meðan enginn er á land dreginn.

Ekki er öllum hofmenskan hent.

Ekki er öllum konunum eins að heilsa (trúa).

Ekki eru allar ástir í andliti fólgnar.

Ekki eru allar dísir dauðar.

Ekki eru allar ferðir til fjár.

Ekki eru allar kryddir kraunkum hollar.

Ekki eru allar sóttir til dauða.

Ekki eru allar tíðir fyrir eina.

Ekki eru allir eins ársælir (ástsælir).

Ekki eru allir fuglar haukar.

Ekki eru allir fuglar í höndum, þó útfljúgi með ströndum.

Ekki eru allir haltir sem hínkra.

Ekki eru allir lyklar bundnir við einnar konu beltí.

Ekki eru allir sem á gamni kunna grein.

Ekki eru allir sofandi, sem illa nótt skulu hafa (syfjaðir sem illt kvöld skulu þola).

Ekki eru allt vinir, sem í eyrun hlæa.

Ekki eru bí bjarnar-hræða.

Ekki eru blámenn til brúðsveina hentir.

Ekki eru blindir brautargengir.

Ekki eru dásmiðar áhlaupaverk.

Ekki eru eius manns eyru á allra höfði.

Ekki eru firu í fíkjunni.

Ekki eru grimmum gjölb ofsköpuð.

Ekki eru hërar hæfir til stórræða.

Ekki eru jötnar meybarna meðfæri.

- Ekki eru karlar alltjafut kvartsamir.
- Ekki eru múturnar maunhollar, þó þyki.
- Ekki eru þikur allar alltjafu þrúðar.
- Ekki eru ráð dæmandi, fyrr enu reynd eru.
- Ekki eru sakuæm ómaga eðr óðs manus verk.
- Ekki eru sjálfs klækir betri enn auuara.
- Ekki eru smámenni lengi að eta (sig upp).
- Ekki eru sölin (er selriinn) sjúkra mauna fæði.
- Ekki eru tengðir alltjafut tryggvar.
- Ekki eru vargar vinsælir.
- Ekki eru það allt góðar kýr, sem hátt baula.
- Ekki eru það allt konur, sem hátt skauta, þikur sem hafa lángan lokkinn.
- Ekki eru það sáttarrofl, þó hvör egi lög við annan.
- Ekki eru þrjótar þokkasælir.
- Ekki eru þær þikur sem penta sig.
- Ekki eru æðar þurrar, meðan í þeim er lífið.
- Ekki dugir ófreistað.
- Ekki fara víkúngar að lögum.
- Ekki fellr trè (eik) við fyrsta högg.
- Ekki fellr þeim hurð á hæla, sem annar eptirgengr.
- Ekki fer allt sem ásetter, verðropt von að engu (litlu).
- Ekki fetar mús einu og hestr, þó rauf rifni.
- Ekki finna menn allt í einu landi.
- Ekki fítlar við á Læk.
- Ekki frýs á (opin, auð er) feigs vök.
- Ekki fylgir ætíð hjargræðið burðum hranstum.
- Ekki fylgir ætíð forsjáluinni frómlig einföldni.
- Ekki fylgir ætíð gáfumun gipta.
- Ekki fylgir ætíð luogr máli.
- Ekki fæðir jörðin á einum degi.
- Ekki gagnar alla stigi að rekja.
- Ekki gagnast mér það augað, sem eg sé ekki með.

- Ekki gánga tröll á griðin.
- Ekki geðjast djöflum dans, nema dýrkist í orðum
(drukkið sè með).
- Ekki geta allir í senn hið sama sæti brúkað (allir
setið sem hæst).
- Ekki getr bíflugan brúkað arnarvængi.
- Ekki geyma allir það bezta til þess síðasta.
- Ekki gjöri eg skör mína eftir því (eftir skarntskunum).
- Ekki gyldir að óska þess, sem af er staðið.
- Ekki gyldir í geitahúsum ullar að leita (biðja).
- Ekki hafa góðir góða gruusama um ílt.
- Ekki hafði Auðbjörn allt það hann þurfti.
- Ekki hefir hann öll segl við veðri (uppi).
- Ekki heldr þáukinn lengi við einn hlut.
- Ekki hentar húngri dvöl.
- Ekki hentar sult að sjóða, þá margan skal fæða.
- Ekki hjálpar elli við heimsku.
- Ekki hjálpar neitt við illa konu senna.
- Ekki hlífa herklæði hraðfeigum manni.
- Ekki hirðir um líf, sá öllu yudi er svipt.
- Ekki hæfir að akta ömmuna meir eun móðurina.
- Ekki hæfir af annars lofi að upphökast.
- Ekki hæfir þræla að upphesja.
- Ekki jórtra svín þó jeti.
- Ekki kefr þörfin ofneyzluna.
- Ekki kemr skaðinn einn í bý.
- Ekki kjósa allir orð á sig.
- Ekki komast allir uppá krambúðarloptið.
- Ekki kunna allir fuglar, þó fiðr' hafi, eftir örnunum að
fljúga.
- Ekki lagðist mikið fyrir kappann, hann kafnaði í
stofureyk.
- Ekki leikr veröldin eius við alla.

- Ekki leynir greppr sèr í eldi.
 Ekki leynir ill rót ávextinum lengi.
 Ekki líðr húngr lángra þrèdikun.
 Ekki lýgr hún á sig, hún loðrassa.
 Ekki lærir sá úngi, ef sá gamli (hinu aldraði) vill ei kenua.
- Ekki má alltjafut mjúkliga fara, ef vel skal fara.
 Ekki má allt sviða, sem loðið er.
 Ekki má bæði seint og illa.
 Ekki má einu lim ofvirða, en annan vanvirða.
 Ekki má eld með eldi slökkva (vatu með vatni þerra).
 Ekki má ílls með illu hefna.
 Ekki má kasta svartri konu úr sæng.
 Ekki má maðr vera ofdjarfr við voðanu, nè ofragr við háskanu.
- Ekki má með laufsegli sigla.
 Ekki má, mein er á, tvævetlíngrinn sitr hjá, og segir frá.
- Ekki má níðast á vinarins góðvild.
 Ekki má prettvísín æfinliga dyljast.
 Ekki má sá böl bera, sem ekki þorir að biða.
 Ekki má styggja köttinn frá veiðinni.
 Ekki má varast nema víti.
 Ekki má við ósköpum vinna.
 Ekki má við öllu sjá.
 Ekki má vita hvað til gagns kemr.
 Ekki má vita, hvað undir hvørs (annars) stakkibýr.
 Ekki má vita, hvar sæls manns efni sitr.
 Ekki má vita, hvör hleðr að höfði öðrum (hvör annars fötum slítr).
- Ekki má vita, hvör öðrum gefr bita.
 Ekki má þeim á mæla, sem aðvarar, þó ei sè hönum trúað.
 Ekki meta allir sæluna með sama auga.

- Ekki missir sá, sem fyrst fær.
 Ekki missir sær seltu af vatnsföllum.
 Ekki mun hygginn ellina dára.
 Ekki mun ónýtt sú seinni blessunin.
 Ekki mun ótrúr lengi sèr leyna.
 Ekki mun vitr um óvíst þráttu.
 Ekki ná allir fótsporum feðra.
 Ekki neytir ljóss, þegar lýsir sól.
 Ekki ólmast hjörnu við banasárið.
 Ekki reuna allir saurar í sennu.
 Ekki ríða allir sömu leið.
 Ekki ríðr ólánið við einteyming.
 Ekki sakar, ef ekki sèr á.
 Ekki sakar óforþétt bölvan.
 Ekki seðst svánger af sætri gufu.
 Ekki sefast allt með illu.
 Ekki segir lengi fyrir.
 Ekki sèr betr augað það stóra, enn það litla.
 Ekki sèr högg á vatni.
 Ekki sèr skarn á svörtu.
 Ekki sjá þeir allir, er aðgæta.
 Ekki sitja ólíkir á sáttis höfði.
 Ekki skaðar þó hundrinn galti, ef hann bítr ei
 (glepsar ei).
 Ekki skal bæði, að þiggja þúngau bana, og hyggja
 lengi til hans.
 Ekki skal einn eiðr alla varða (binda).
 Ekki skal gylla það, sem ei er þess verðugt.
 Ekki skal gráta drengi dauða.
 Ekki skal lengi lítils biðja.
 Ekki skal maðr á heiptir hyggja.
 Ekki skal skoða tenur á skeinktum hesti.
 Ekki skal skutriinn eptir verða, ef allvel er róið frammi.

- Ekki skal sverja fyrir óorðna hluti.
 Ekki skeðr fleira hèreptir, eun húngaðtil.
 Ekki skemtir, skepnan skítr dauð.
 Ekki skeytir dárinu um dýrt mannorð.
 Ekki skyldi Baldri böls biðja.
 Ekki skyldi bóudinu innsti koppr í búi.
 Ekki skyldi vaktarinn vekja portlundinu.
 Ekki skyldu vinabrek heiptum hlíta.
 Ekki skína allir dagar eins heitt.
 Ekki skvetti eg illu vatni brott, fyrr eun eg fæ gott.
 Ekki smeikist strákrinn við smáskammirnar.
 Ekki sofa allir, sem augun byrgja.
 Ekki sómir körgum hundi keðja.
 Ekki sómir vel að ganga með gylltan ölmusupúng.
 Ekki spillir kyrkju öfundarlaust blóð.
 Ekki spretta öll grös við einsamlau þurk.
 Ekki steir þjófrinn alltjafut (þó ætlað sè).
 Ekki stendr fast frændsemi.
 Ekki stendr hær nema á stór-kúgildum.
 Ekki stendr lengi á sama.
 Ekki stendr mitt boð lengr enn til morguns.
 Ekki stendr það, sem stafr á bók.
 Ekki stoða þeim augun, sem blindt hugskot hafa.
 Ekki stoða þrætur um ókuuuu hluti.
 Ekki sýðr á köldu járni.
 Ekki sýnir klæðnaðrinu alltið, hvör maðrinu er.
 Ekki tekst öllum eins.
 Ekki tekr refr rætt af haudi.
 Ekki tekr refr þinn rófu mína.
 Ekki tekr til, nema þurfi.
 Ekki tjáir að berja höfðinu við steininn.
 Ekki tjáir að binda um banasárið.

Ekki tjáir að fresta því, sem fyrir er ætlað (sem fram á að ganga).

Ekki tjáir að gefa upp á sér fótinn.

Ekki tjáir að hlaupa frá sjálfum sér.

Ekki tjáir að hraðast allar spár.

Ekki tjáir að kvíða, fyrr enn ádettr (kvíða ókomun dægri).

Ekki tjáir að saka sig um orðinu hlut.

Ekki tjáir að stríða, þá engin er von til að vinna.

Ekki tjáir að telja tormeikin á skylduverkin.

Ekki tjáir að þegja, nær sannleikann þarf að segja.

Ekki tjáir í tveim höndum að hafa.

Ekki tjáir úlfs hár að gylla.

Ekki tryllir eitt tröllid annað.

Ekki týnir Frakkland lofi sínu.

Ekki týnir mæð vana sínum.

Ekki týnir náttúran eðlisháttum.

Ekki vanda allir orð þeim minna manni.

Ekki vantar það, sem fengið er.

Ekki veit af raun, fyrr enn reynir.

Ekki veit á hvörri stundu gæfan gefst, eðr óham-
íngjan hefst.

Ekki veit á hvörri stundu mælir.

Ekki veit eg, hvörjum eg skal líta.

Ekki veit fullr, hvar svágr sitr.

Ekki veit hvað á mið halda má.

Ekki veit hvaðan óðr er, eða ölr kemr.

Ekki veit hvað faranda fylgir.

Ekki veit hvað í öskunni er fólgið.

Ekki veit hvar bagga rekr að landi.

Ekki veit hvar feigr flækist.

Ekki veit hvar höldum hjá, heimskr sitr, ef þegja má.

Ekki veit hvar manni kann að mæta.

- Ekki veit hvar manns sitja fændr á fleti fyrir.
 Ekki veit hvar óskastundin mætir.
 Ekki veit hvar óskytja (óskeytin, óskila) ör geigar.
 Ekki veit hvar óvænum gefr happ.
 Ekki veit hvör auranna nýtr, þá öndina þrýtr (hvör
 annan grefr) (hvör annars konu hlýtr).
 Ekki veit hvörir manni eru trúir, ef feðruir bregðast.
 Ekki veit hvörjum gjört er, þó gjört sè (hvörjum
 Guðsþökk er að gefa).
 Ekki veit hvörjum heillum heiman fer.
 Ekki veit hvört lengr endist lif, eör litlir aurar.
 Ekki veitir af, þó allt sè viðhaft.
 Ekki veitir af, þó vel sè rotað.
 Ekki veit, nær að góðu kasti kemr.
 Ekki veit, nær enn nóg er.
 Ekki veldr sá er varir, þó verr fari.
 Ekki velja allir orð að annars skapi.
 Ekki verða allir á eitt sáttir.
 Ekki verða öll orð töluð í einu.
 Ekki verður á allt kosið.
 Ekki verður alltið súngið heilagt.
 Ekki verður allt vegið í skálum (á metum vegið).
 Ekki verður annað jafndrjúgt sem sviðin.
 Ekki verður berið, ef ei er vísirinn.
 Ekki verður byggt yfir, fyrr enn grundvöllurinn er
 lagður.
 Ekki verður bæði átt og afsèð (slept og haldið).
 Ekki verður dáðríkum dygðafátt.
 Ekki verður einn tekinn lengra enn til tannauna.
 Ekki verður ein þjóð getin öll í senn.
 Ekki verður feigum forðað, nè ófeigum í hel komið.
 Ekki verður fyrir öll nesin róið (girt).
 Ekki verður grunnunginnum giuskortr.

- Ekki verður líkneski smíðað úr hvörju trè.
 Ekki verður Óðinn örþrifs-ráða.
 Ekki verður skitin hönd ötuð af sèr.
 Ekki verður stakinn á strákaverkum.
 Ekki verður stoð að stuldi, nema stafr sè.
 Ekki verður tíðin tekin, fyrr enn hún gefst.
 Ekki verður til alls vandað.
 Ekki verður þjófum við myrkr meint.
 Ekki verður æskunnar minnt, þá ellin er góð.
 Ekki verður öllum afl að þrifum, heldr yðniu.
 Ekki versnar, þó vondr lofi.
 Ekki unír hugrinn lengi samri sýslan.
 Ekki virða það allir jafnt, hvört auðrinn er til eða frá.
 Ekki þarf að bera vatn í bakkafullan lækinu.
 Ekki þarf að bíta bein fyrir þanu, sjálfr getr.
 Ekki þarf að gefa bakarabarni brauð.
 Ekki þarf að geyma það ekkert er.
 Ekki þarf að hella þar niðr, sem nóg er vott.
 Ekki þarf að launa, það aldrei er gjört.
 Ekki þarf að smyrja (smjörga) það fleskið, sem nóg er feitt.
 Ekki þarf að sækja vatn í annars brunn, ef nóg er heima.
 Ekki þarf að troða lúsinni í skinnstakkinn.
 Ekki þarf að verjast, ef enginn sækir á.
 Ekki þarf brögð, að blekkja þaun einfalda.
 Ekki þarf djúpt að grafa, ekki á lengi að liggja.
 Ekki þarf eið að vinna í augljósri sök.
 Ekki þarf einum að lá.
 Ekki þarf góðs að iðrast.
 Ekki þarf hefndar að biðja, hún kemr ókølluð.
 Ekki þarf hýrum sætt að bjóða.
 Ekki þarf hræddr að halda á merki.

- Ekki þarf illra dæmi í annað liðrað sækja.
- Ekki þarf lengi að letja þann raga.
- Ekki þarf með vopnum að elta liðrann.
- Ekki þarf móðugum mikið að gjöra.
- Ekki þarf nema einn gikk í hvörri veiðistöðu.
- Ekki þarf Njáli ráð að kenna.
- Ekki þarf orðmargt við hinn dauða.
- Ekki þarf refnum ráð að kenna, nè selnum að synda.
- Ekki þarf ræningi réttvísi að hrósa.
- Ekki þarf stampinn, keraldið dugir.
- Ekki þarftu, eg gat.
- Ekki þarf um heilt að binda.
- Ekki þarf þar peningum eyða, sem ekkert er til kaups.
- Ekki æpir barn, þá allan vilja fær.
- Ekkjustand er ángrs sess.
- Eðlið vill, menn ástir leggi á sín börn.
- Ef ábóti teninga á sèr ber, oss múkum leyft að tefla er.
- Efamálin opt verða brigðul.
- Efasamligt er hjá óvinum búa.
- Ef boginn er bentr um of, mun hann bresta.
- Ef eg má, sem eg vil, gjöri eg, sem eg er til.
- Ef einn vitr lofar, er betra enn hrós heillar alþýðu.
- Ef einum sveini að óskum gengr, ekki þekkir hann frændr lengr.
- Ef eldhús rýkr, og kostr er í klefa, vantar ei vini.
- Ef gagn fylgir harmi, gjörist hann létbær.
- Ef hinn völdugi vill illt gjöra, fær hann nóga orsök.
- Ef hrafninn þegði, misti hann ei svo marga bráð.
- Efiun villir allfesta.
- Ef krabbinn kynni rétt að gáuga, væri hönum ei svo bríxlað.

- Ef lambið eltir margskonar dýr, mætir það úlfinum um síðir.
- Ef menu ættu allt, hefðu þeir enga eptirlángan.
- Efdanuna er opt vant, þó heitin sèu góð.
- Efnu gott, sem heitið hefir.
- Efnið skylði ósmiðrinn hafa (skal ósmið fá).
- Efnið hljóta að ráða.
- Efnin skal auka með sparseminni.
- Ef peníngriun liggir í kistunni, græðir hann ekkert.
- Ef sá gleymir, sem geymir, gleymir hann ekki, sem stela vill.
- Ef stendr fyrir hundraðs kaupi.
- Ef stendr í hvörri lögbók.
- Ef strýkr þú köttinu, þá stendr í lopt upp rófa.
- Ef tímaum er tapað, er öllu tapað.
- Ef viljaun vantar, er framkvæmdin ungvæulig.
- Ef þú átt þér vin, afræk hann ekki.
- Ef þú biðr engau vel lifa, biðr þig enginn Guð sigua.
- Ef þú ert kollóttr, klástu ei við hrútiun (hyrduun).
- Ef þú ert vanknuuandi, skammast þín ekki að læra.
- Ef þú getr ekki orðið sá fyrsti, þá vertu þó ekki sá síðasti.
- Ef þú gjörir eitt sinn illt, ertu optar grunaðr um það sama.
- Ef þú hefir einlífi, elska ekki sællífi.
- Ef þú hefir sæmdarráð hlotið, sjá til þú fáir þess notið.
- Ef þú hefir sæmdarsess, sjá til þú hann prýðir, en ekki nýðir.
- Ef þú hyggr að íta sonum, finur þú að fáir eru vamma varir.
- Ef þú trúir öllum, tælist þú af mörgum.
- Ef þú vilt að aðrir leyni, þá leyn þú sjálf.

Ef þú vilt þér góða konu geta, þá lofa fögru, og lát fast vera.

Eg á að riða til Holtastaða, en ei til Skarðs.

Eg á ekki venjast því, af mér sè togað.

Eg akta mig svo lengi lukkumann, sem eg á öfundarmann.

Eg akta þann fyrir æðsta mann, ójafnaðinn líða kann.

Eg á það allt eptir, sem eg hefi ei úttekið.

Eg bý við kaldan rass og þúnga þykkju.

Eg elska mitt auga, það firrir mig foraði.

Eg er ei svo gjafmíldr, sem gott er af mér að þiggja.

Eg er ei svo hræddr, sem eg er illa klæddr.

Eg er ei svo þurr í sporðinn, eg standist ei orðin.

Eg fer ei eins að mínum mat, sem aðrir að sínum.

Eg fer ei lengra fram, en mér er fært aptr að snúa.

Eg gef ei mitt höfuð fyrir hundrað merkr.

Eg hefi ei margar hendr á skinni.

Eg hefi fengið þökkina, ólukkan stal henni frá mér.

Eg hefi haft hlaup, en engiu kaup.

Eg hefi mína síði, hvör sem hjáriðr (mína kreddu fyrir mig).

Eg hefi nóg á miuni könnu.

Eg hefi nóg á þeim kryddum kennt.

Eg hefi nú nær því búkinn í blæunni.

Eg hirði ei hvað hundriun gjörir, ef hanu bítr mig ei.

Eigið lof luktar illa.

Eigin hjörð er penúga verð.

Eiginn vil brennr í helju.

Eg kann sljófan skilning ei skerpa, þó eg hyggiu orð í heimskan keyri.

Eg klappa ei þeim, sem mig klórar.

Eg lofa allar gjafir, nema kylfuhögg.

Eg lukta raman daun af reykelisau.

- Eg lýt laungum að litlu.
 Eg læt ei gott kál úr ausu minni ósopið.
 Eg læt grön nauða, og geng fullr að sofa.
 Eg læt þar nótt sem nemr, og kvöld sem kemr.
 Eg má, ef eg vil, en vil ei allt hvað eg má.
 Eg má heyra óskökk orð af óskældum munni.
 Eg nýt þess, sem eg á að hljóta, en hins ekki.
 Eg rek sporin, ef eg rata ekki öðruvíis.
 Eg sá stofninn, áðr enn stjakin var suðiinn.
 Eg set ei hurð fyrir huga minn.
 Eg tók við gáfunni, en tapaði frelsinu.
 Eg veit hvörju eg sleppi, en ei hvað eg hreppi.
 Eg veit nokkuð, þó aðrir viti meira.
 Eg vil ei hærra stíga, enn hættulaust sè þó falli.
 Eg vil ei stíga við þann, sem mèr er sterkari.
 Eg vil hafa mat minn, en engar refjar.
 Eg vinn, segir peningrinn.
 Egum járn í eldi þrennt, eittlivört verðr brennt.
 Eg vænti þaðan gæfunnar, er nóg gefst.
 Eg þekki skipið, eg hefi á því róið.
 Eg þekki þann margan, sem mèr er ókunngr.
 Eg þigg heldr last þitt enn lof, ef þú ert lýginn.
 Eg þoli ei reyk af þrárri steik.
 Eiðr er endir allrar þrætu.
 Ei á þá Hörðr góða mágana.
 Ei er mögur, nema móðir sè.
 Ei er sá glaðr, sem annann þreyr.
 Ei er svo mörg eymd þess yfirunna, sem synd veganda.
 Ei er öldúngr undirlagðr, þó aumínginn sè plægðr.
 Eigðu heldr stykkið, enn elta skuggann.
 Ei kann eg helskó binda, ef þessir losna.
 Ei má fyrir það renna, sem manni er skapað.
 Einatt er sciuna, enn segir.

- Einatt hvílist uxi, þá öðrum er ekið.
 Ein bót nægir í seun.
 Einceygðr er betri enn blindr.
 Ein eyndin býðr annari heim (ber aðra á baki).
 Ein er píkan annari lík.
 Ein er tókin, og kann ei að gelta.
 Ein griðka gjörir engan dans.
 Einhentum er hágt að búa.
 Einhvör drekkur óskila bikar.
 Einhvörntíma batnar byr, þó blási nú á móti.
 Einhvörntíma brennir sá sig, sem öll soð vill smakka.
 Einhvörntíma hefir betr blædt (betr logað ljós í kolu).
 Einhvörntíma koma kann krókr á móti bragði.
 Einhvörstaðar verða vondir menn að vera.
 Ein hönd verðr aðra þvo.
 Einkis er verðr öfundarlaus maðr.
 Einkis skaltu þræta óráðins hlutar.
 Ein kýr vill aðra sèr jafnskitua.
 Einmana þykist auðugr maðr, nær annann sinnr.
 Ein nótt líðr skjótt.
 Ein sitr ugla á kvisti.
 Einn asni verðr aldrei hestr.
 Einn ber sekk, og átti brauð, annar kjól, og þoldi nauð.
 Einn bitinn gjörir annann lystugan.
 Einn dagr tekr annars björg í burt.
 Einn dagr yfir annann, allir yfir þann síðasta.
 Einn dári verðr aldrei vís, hvörninn sem hann mál-
 ar sig utau.
 Einn drollir aptanvið, aldrei kemst hann framfyrir
 (e: halinn).
 Einn er á fæti, annar uppskorinn.
 Einn er auðkvisi ættar hvörrar.
 Einn er leppr á sveini, annar á steini.

- Einn er litur allra kúa um nætr.
 Einn er sá lösturinn, er öllum spillir kostunum.
 Einn er sá, sem sitr hátt, en sèr lágt.
 Einn er sá, sem öllum bjargar (gefr).
 Einn er var, og vökvar þó í pollum.
 Einn er öðrum líkr, önd þá burtu fer.
 Einnu eyrir rángfenginna eyðir sjö réttfengnum.
 Einnu eyrir verðr annanu að leysa, ef ei er skiley-
 ir til.
 Einn Gnð og margan vin skal maðr hafa.
 Einn lireppir það, annar sleppir.
 Einn hundr öfundar, ef öðrum er klappað.
 Einn kaupmann skal í sinni sanugirni reyva.
 Einn kemr öðrum meiri.
 Einn knúfr hvetr annann, og einu maðr annanu.
 Einn konúgr þarf tvö eyru eins hafa.
 Einn lítill stíngur eyðir opt stórum kröptum.
 Einn lygari má hafa gott minni.
 Einn maðr er annars úlfr (refr).
 Einn metr það illt, sem annar metr gott.
 Einn narri kann að gjöra aðra tíu.
 Einn narri þykist af sínum ósiðum.
 Einn órèttur býðr öðrun heim.
 Einn óvinur er ofmikið, en við tveimr kann maðr ei
 standast.
 Einn peníngur ávinur opt margi.
 Einn plægir, annar sáir, en hvorugr veit hvör hlýtr.
 Einn prýðir sig með orðum, en nðir með gjörðum.
 Einn ráðgjafi er í fári, ef illa lukkast hans ráð.
 Einn ríkr í dag, er rækr á morgun.
 Einn, sá er sparar, erfir einu er eyðir.
 Einnu setr sína von ofhátt, annar oflágt.
 Einnu skálkr veit annars þel (úlfr þekkir annann).

- Einn skal mót einum gánga, nema annarhvor sæ ragr.
 Einn skyldi svo við annann breyta, eius og hann
 vildi sér láta veita.
 Einn stè, og einn kvað, og einn gjörði allt að.
 Einn sterkan skal í stríði reyna.
 Einn stórherra þarf marga þenara.
 Einn sveinn endir betr, enn hann lofar.
 Einn svikara skal með vizku og ráðum reyna.
 Einn veldr, annar geldr.
 Einn vindr þenar ei öllum siglíngamönnum.
 Einn vís skal gott gjöra.
 Einn uxar skal með arði reyna.
 Einn þjófr þryðir gálga, sem *Magnificat vesperam*.
 Einn þræl skal með trygð reyna.
 Eius dauði er annars brauð.
 Eius dæmin eru verst.
 Eius er að tala við heimskan hal, og hinn sem sefr.
 Eius er muur vits og heimsku, sem lífs og dauða.
 Eius er kvisturinn og aðaltrèð.
 Eius er reiði og eldr í sínu.
 Eius er reykelsi og bænin.
 Eius er vandi að enda og byrja.
 Eius eru prestar og aðrir menn, ekki má þeim trúá.
 Eius er þuss, þó allir óski hönum virkta.
 Eius er æska og elli forgengilig.
 Eius fer hún gríla með öll börnin sín.
 Eius hefir vizkan nóg rúm í litlum, sem stórum
 líkama.
 Eius kann illt að koma eptir gott, sem gott eptir illt.
 Eius manns ofríki er líðanligra, enn alþýðunnar ofsi.
 Eius og aflast, eius eyðist.
 Eius og hvör kveðr, kætist fólkið.
 Eius plágar ágjarnan öfund, sem ábatalyst.

- Eins sem bóndinn er, gefr Guð gesti.
 Eins tíma missir kann að verða margra ára skaði.
 Ein spurnug leysir aðra.
 Ein stund er ekki æfi.
 Ein stund kann skemma alla æfi.
 Eins þarf vareygð að vaka hjá öllum.
 Eins þykir ágjörnum mikið sem ekki þar.
 Eins ætti varast ódygðir, sem ástunda dygðir.
 Einu gyldir hvar fagrú flakir.
 Einu gyldir hvar vesæll vafrar.
 Einum er trautt svo illt skapað, að ei sè í nokkrugott.
 Einum sofandi og sjúkum er ei óhætt að trúá.
 Einusinni verður allt fyrst.
 Eitrið er til lækninganna, þó það sè banvænt.
 Eitt ár er engin próventa.
 Eitt barn er svo vel maðr sem einn risi.
 Eitt er að brestí, annað að fjörlesti.
 Eitt er aflagpa tíðast.
 Eitt er èl, það aldrei birtir.
 Eitt (íllt) er í ætt gjarnast.
 Eitt er það, sem aldrei þver (þ: Guðs náð).
 Eitt er það, sem eittsinu sker, dauði og líf hvörrar
 skepnu.
 Eitt er það, sem lifir lengst, það er dómr um dauð-
 an hvörn.
 Eitt er það, sem undireins styttest og lengist (þ: tím-
 inn).
 Eitt gott kastar ei öðru burt.
 Eitt há og annað gjörir húsbóndann sköllóttan.
 Eitt hik gjörir margt strik.
 Eitthvað veldr, þegar ekki er lagið á.
 Eitthvað verður að (úr). öllum málum að gjöra.
 Eitthvað verður til að þrifa, þá í óefnin er komið.

Eitthvað þeim til líknar leggst, sem hjúfr Guð vill
bjarga.

Eitt letispor gjörir tíu ómaks spor.

Eitt líf án umskipta, er lángr vegr.

Eitt lof er illum að misþókuast.

Eitt mikið efni þarf mikla ráðstöfun.

Eitt óhóf upptendrar annað.

Eitt orð leysir annað.

Eitt ráð kann ótal önnur að ónýta.

Eitt ráð uppi tollir, sjö ráð sundrrifu hundar.

Eitt ránglæti upphvetr annað.

Eitt vantar örbirgau, þá annað er fengið.

Eitt vitni gjörir nokkra styrking.

Eitt vitni sem ekkert, tvö sem tíu.

Eitr hunangi smurt er þeim víst sem veitti.

Ei verður það allt regu sem rökkur.

Eldi heitara brenur með illum víuum.

Eldr er góðr þjón, en illr herra.

Eldrinn segir ekki, það er nóg.

Elja er annarar konu vefr.

Elli er ein sótt, ei bætist skjótt, opt á einni nótt.

Elli fellir alla eykina þá bleiku.

Elli gefr engan frið, þó geirar gefi.

Elli, sýki og sorg, hittast ætíð í hvörri borg.

Elskan dregr elsku að sèr.

Elska skal manniinn, en ekki á hann trúa.

Elska skalt óvinnu þinnu, og er gott, ef engu launar.

Elta má tinið til þess það brotnar.

Embættið skal burðum svara.

Enda fær sorg um síðir.

Endalyktin góð, bætir undanfarinn móð.

Endinn ber alla byrði (hluti).

Eudirinn skyldi í upphafinu skoða.

- Endt er heit, þá orði verkið eptirfylgir.
 End þú gott, framar enn þú hefir heitið.
 Engan kvilla umber þú illa.
 Engan vantar meir enn vitið.
 Engan varðar allt að vita.
 Engar lygar bíða elli.
 Enginn af úlfí bitinu er að vargi orðinn.
 Enginn á sök á annars sæmdum, nè sjálfs vopni.
 Enginn á sök á sönnum rógi.
 Enginn ber þarfyrir hönd fyrir höfuð sér, að hann
 hræðist himinbrot.
 Enginn betr kveðr enn kann.
 Engin hjalla hljóðar hærra, enn herradóm ef þursi
 fær.
 Engin bölván hittir nokkurn fyrir utan sök.
 Enginn dagr er til enda trygg.
 Enginn dettr lengra enn til jarðar.
 Enginn deyr optar enn einusinni (enn um sinn).
 Enginn djöfull í annann fer.
 Enginn dregr, þó ætli sér, annars fisk úr sjó.
 Enginn er ábati betri, enn illu að týna.
 Enginn er allheimskr, ef þegja kann.
 Enginn er annars bróðir í leik.
 Enginn er argari, þó illt hræðist.
 Engin er aung verri, enn engu að una (sér aldrei
 una).
 Enginn er eðla án góðra síða (bindindis).
 Engin er eik án kvista.
 Enginn er elliljótari, enn hinn ærulausi.
 Enginn er fullkominn fyrr enn í einu.
 Enginn er fæddr án föðurs.
 Enginn er góðr sèrgóðr.
 Enginn er hygguari, enu sá sem þekkir sjálfan sig.

- Enginn er í öllum hlutum einhlýtr.
 Enginn er karl án kvíða.
 Engin er lukka án hrukku.
 Enginn er með formenskunni fæddr.
 Enginn er með vilja vöndr, nè ófús auðnusamr.
 Enginn er meiri enn maðr.
 Enginn er minni, þó hann undanláti.
 Enginn er ódæmdir ærulaus.
 Enginn er ofgamall (ofúngr) gott að læra.
 Enginn er ófgóðr fyrir annann góðan.
 Enginn er ofgóðr sjálfum sér að þjóna.
 Enginn er óhultr fyrir illri tungu.
 Engin er þína sem ill samvizka.
 Engin er reiði án ránglætis.
 Enginn er sá heill, sem hugriun kreinkir.
 Enginn er sá öllum sè leiðr.
 Enginn er senn úngr og gamall.
 Enginn er skemdr, þar hann er ei nemdr.
 Engin er skepna án skugga.
 Enginn er stærri óvin manns, enn sjálfr hann.
 Enginn er svo ágætr, að ei megi við hann jafnast.
 Enginn er svo argr, að ekki egi stallbróður (að til einkis dugi).
 Enginn er svo aumr, að ekki hafi einhvörja lukku.
 Enginn er svo fullkominu, að ei finni sinn meistara.
 Enginn er svo góðr, að ei fái einn lastara (gángi á móti) (geyi hundr að).
 Enginn er svo lýginn, að ei kunní satt að segja.
 Enginn er svo mikill, að lukkau neyði hann ei neitt.
 Enginn er svo mildr, að ei við mildi mæta.
 Enginn er svo rammviltr, að ei rati í muunninu.
 Enginn er svo suauðr í lífinu, að ei sè snauðari fæddr.

- Enginn er svo sterkr, að hann kunni öllum mót-
stöðu að veita (að ei beri með sér dauðanu).
- Enginn er svo vitr, að ei kunni yfir að sjást.
- Enginn er svo vitr, að heil ráð ei hafa þurfi.
- Enginn er sáll fyrir sitt endadægr (kaun að segjast
sáll).
- Enginn er verri, enn Örmr á Hnerri.
- Enginn er verri, þó hann vökni.
- Enginn er verri, þó illt hræðist (víki fyrir illu).
- Enginn er verr kominn, enn sá sem illa er giptr.
- Enginn er þar óhultr, sem engum er óhætt.
- Enginn er æfi án sorga.
- Enginn er æska án breka.
- Enginn er öðrum sjálfr.
- Enginn fátækr nè ærulaus er öfundaðr.
- Enginn fer það (gjörir það) sváugr.
- Enginn finnst, sá öllum sè geðfeldr.
- Enginn fitnar af fögrum orðum.
- Enginn frýr þér vits, en grunaðr ertu um gæzku.
- Enginn frægr vill sér jafnfrægan vita.
- Enginn fær á spurninni.
- Enginn fær sér allt veitt lið, annars svo ei þurfi við.
- Enginn fær sinn skaða seldan (fær sín forlög flúið).
- Enginn gengr lengi frá náttúru sinni.
- Enginn getr að sínu sinni gjört.
- Enginn getr sín forlög flúið (við öllu sèð).
- Enginn gjörir dýrshorn úr hundshala.
- Enginn gjörir sig að tröllo, utan hann sè dári.
- Enginn gjörir svo öllum líki, og ekki Guð í himnaríki.
- Enginn hefir afl við ægir.
- Enginn hefir allt, og engan vantar allt.
- Enginn hefir gagn af þeim augum, hann sér ei með.
- Enginn hefir lengr frið, enn hans nábúi (granni) vill.

- Enginn hefir með orðum einum veginn verið.
 Enginn hefir sín eyru á annars höfði.
 Enginn hertogi stríðir lengi einsamall.
 Enginn heyrir (man) öll sín orð sjálf.
 Engin hjálp er trúrri, en tryggjar konu.
 Enginn hrafn klekr kjúklflugum út.
 Enginn illr syndgar óvitandi.
 Enginn kalli mig greifa, þó eg eti leifa.
 Enginn kann að bera eld í skauti, að ei brenni hans kyrtil.
 Enginn kann að elska það hann ei afveit.
 Enginn kann allt, og eugum sómir allt.
 Enginn kann (má) tveimr herrum til þakka að þjóna.
 Enginn kaupir alleina með eugu.
 Enginn kemst fyrir sitt skapadægr.
 Enginn kemst til æru áu erviðis.
 Enginn kýs orð úr annars munn.
 Enginn kjallari er svo djúpr, að ei verði uppausinn.
 Enginn leiðir eitt naut svo langt, að ei sé naut sem áðr.
 Enginn leitir bak ofusins, sem þar ei hefir verið áðr.
 Enginn lifir lengi við tóma moldarveggi.
 Enginn lifir það upp apr, sem hann hefir áðr lifað.
 Enginn lýtr þar lengi niðr, sem hann tekr ekkert upp.
 Enginn lofar þig, sá þú lastað hefir.
 Enginn lætr nýja bót á gamalt fat (nýtt vín á forna belgi).
 Enginn má bögulaust búa.
 Enginn má eið fyrir annars brjóstvianna (fyrir brjóst hins dauða).
 Enginn má líkuarlaust lifa.
 Enginn má tveimr senn svar veita.

- Enginn má við margnum.
 Enginn má við sköpum gjöra.
 Enginn má þiggja áu þakkar.
 Enginn mun þykjast öllum verri.
 Enginn mælir óborinn.
 Engin nótt er svo dymm, að ei komi dagr á eptir.
 Enginn nær aptr umliðnum tíma.
 Enginn óttast nema illt gjöri.
 Enginn kveðr betr enn kanu.
 Engin plága er slík, sem ill kona.
 Engin ráð duga á móti Drottui.
 Enginn rafu kroppar annars augu út.
 Enginn rekr sig sjálfan úr vitni.
 Enginn ræðr auði nè heilsu.
 Enginn ræðr sínum nætrstað (enn sör tólf mánaða
 vist).
 Enginn sá hlæi að annars óförum, er vill horskr heita.
 Enginn sekkr er að silki orðinn, þó gull geymi.
 Ekki sef eg svo hátt, sem eg hryt.
 Enginn segir opt fyrir annars gæfu.
 Enginn segi sig af öllu ríkan.
 Enginn selr humalinn, þar sem ekki er ölið bruggað.
 Enginn sèr annann lengra, enn til tannanna.
 Enginn sèr sjálfan sig.
 Enginn sigr er stærri, enn sjálfan sig yfirviuna.
 Enginn skal annann að augnabragði hafa.
 Enginn skal sèr klóra, þar ei klæar.
 Enginn skapar sèr sjálfum svefnþorn norna.
 Enginn sker gott korn af illum akri.
 Enginn skyldi aumka þann, sjálfum sèr illt gjörir.
 Enginn skyldi boga ofmjög toga.
 Enginn skyldi gleðjast af óvinar síns hrösun.
 Enginn skyldi góðan vin ofmjög þreyta.

- Enginn skyldi gylla það, sem ei er gulls vert.
 Enginn skyldi hafa tvær túngur í einu höfði.
 Enginn skyldi hrósa sèr af ókomnum degi.
 Enginn skyldi illt mark á andliti sínu taka (ólund á andliti marka).
 Enginn skyldi nýa upp fornan fjandskap.
 Enginn skyldi ókvæði uppá annann bera.
 Enginn skyldi stæra sig af annars gáfum.
 Enginn skyldi iðrast þess, þó illt ei gjöri.
 Enginn skyldi öðrum lá.
 Enginn snfðr vítt og sítt úr engu.
 Enginn stelr í sig styrkinum.
 Enginn stendr lengr, enn hann getr.
 Enginn stíngi fíngri í uppklofið trè.
 Enginn stjórnar illri konu.
 Engin stund er frí fyrir hættu.
 Enginn stýrir bana háru.
 Enginn sækir á sorphaugian.
 Enginn tapar ógefnum (ófeugnum) eyrir.
 Enginn tekr leigu af lygi síani, ef liggir kyr.
 Enginn tekr sig meiri mann, enn hann er (enn Guð gefr).
 Enginn tekr toll á 'annars hug.
 Enginn tekr það, sem harðara er enn steinninn.
 Enginn tekr það upp í ellinni, sem ei neytti í æskunni.
 Enginn treysti annan á, opt það fallvalt verða má.
 Enginn veit betr hvar skórinu kreppir að hönnu, enn sá sem ber hann á fætinum.
 Enginn veit hvað á dagana kaun að drifa (sína æfina, fyrr enn öll er).
 Enginn veit hvað á, meðan halda má (hvað átt hefir, fyrr enn misst hefir).

- Enginn veit hvað ókominn dagr bruggar.
- Enginn (ekki) veit hvað undir annars stakki býr.
- Enginn veit hvör annann grefr (hvör annars fötum (skóm). slítr).
- Enginn veit hvör annars konu hlýtr.
- Enginn veit hvör annars veðr arfi (hvör auranna nýtr, þá öndina þrýtr).
- Enginn veit hvört gæfa gefst, þá girnist.
- Enginn veit í hvörjum brunni vatn verst lengst.
- Enginn veit nær uóg er.
- Enginn veit sinn anmarka.
- Enginn verðr af einum bita feitr (fullr).
- Enginn verðr ágætr af engu.
- Enginn verðr eldri, enn gamall.
- Enginn verðr full-lærðr á fáum tímum.
- Engin verðr hóra eins manns vegna.
- Enginn verðr óbarinn biskup.
- Enginn vill heita hálfviti speki sinnar.
- Enginn vinnr nema vogi.
- Enginn vinr er öðrum reiðr.
- Enginn úlfr etr upp annann.
- Enginn uxi er með okinu borinn.
- Engin yfirskrift er lofligri, enn ótti Guðs og ærligt nafn.
- Enginn þarf harðara, enn lögin.
- Enginn þykist offrægr vera.
- Enginn ærist lengi einn.
- Engir geyma betr, enn þjófar.
- Engum að trúá ekki er gott, öllum hálfu verra.
- Engum er allt lánað, og engum alls varnað.
- Engum er ár í annars óförum.
- Engum er batinn bannaðr.
- Engum er happ í annars falli.

- Engum er illt ofgott, ef hann vill sjálfr hafa.
 Engum er illt skapað.
 Engum er láandi, þó hann beri hönd fyrir höfuð sér.
 Engum flýgr sofandi steikt gæs í munni.
 Engum hæfir ráðvöndum rángt að tala.
 Engum legg ráð án bónar.
 Engum sá þóknast, er öllum vill gagumálugr gjörast.
 Engum þykir sitt ofmikið.
 Engu vægir vargrinn.
 Einn þyrpast hrafnar að hrænum.
 Eptirá koma ósvinnum ráð í hug (scint).
 Eptirá kvað hinn skitni, hann átti að bera vitni.
 Eptir efnum skyldi hvör örlátr vera.
 Eptir er að enda, þá búið er að lofa.
 Eptir er sporðr, þó af sè höfuð.
 Eptir er úlfr í úngum syni.
 Eptir eru hendr Hrólfs, þó fætr sèu faruir (bili).
 Eptir gamanið opt er hljótt (hlátr kemr opt grátr).
 Eptir gögnum og vitnum skal hvört mál dæma.
 Eptir höfðinu dansa limirnir.
 Eptir kjörunum keppast flestir.
 Eptir kónungsins sið breytir allt hans lið.
 Eptir leynda lyst kemr ólyst.
 Eptirlifir mannorð mætt, þó maðriun deyi.
 Eptirlæti gjörir vináttu, en sannleikriun hatr.
 Eptir manndygðum skal mest hvörn virða.
 Eptir óhóf kemr örbirgð.
 Eptir storminu lifir alda.
 Eptirtalin gáfa fær opt skammvinna þökk.
 Eptir tíðinni gefast orsakir til athafnanna.
 Eptir því dansa múnkar, sem úbóti kveðr.
 Eptir því sem auðriun aflast, verða notin.
 Eptir því sem gaulir fuglar sýngu, kvökuðu þeir úngu.

Er á meðan er.
 Erat hlunn vant, kvað refr, dró hörpu á ísi.
 Erat maðr svo góðr, at galli nè fylgi, nè svo illr,
 at einugi dugi.
 Erfingjans tár eru undir hrygðar hetti hlátr einn.
 Erfingja grátr er hálfpart hlátr.
 Erja má jörð, ef ávöxt skal bera.
 Ernir sitja sjaldan nema á læðum.
 Erviðið, en ekki annað, sagði steinninn.
 Ervidt veitir þeim ekki kann (þeim er ekkert kann).
 Eta skal óvinar mat, en engu launa.
 Eyðist hvað sem upp er spennit.
 Eyðist það sem af er tekið.
 Eylifðin er tímans fésjóða hirzla.
 Eymd kennir að æpa (fræðir ofdjarfan).
 Eyrir er eyris virði.
 Eyrir illa fenginn, ei blotnast lengi.
 Eyrun þreytast lið sama opt að heyra.

F.

Fáa á volaðr (vesæll) viui.
 Fáa leiðir gott af forvitninni.
 Fáar gjafir verða til mundánga stiltar í drykkju.
 Fáar girndir flunnast án syndar.
 Fáa viui og fáa óviui er hollast að hafa.
 Fábreytt fer ei alltið betr enn óbreytt.
 Faðir minn leifði mér arf, en lúkkau ekki.
 Faðir og móðir eru góð, Guð þó öllum betri.
 Fá eru óhóf lengi.
 Fágætt þykir það, sem fæst sjaldan.
 Fagna ei fyrr enu þú átt.
 Fagr lízt heimskum hægómi.

- Fagrt er hold fjærri beini.
 Fagrt skal mæla og frídt hjóða, sá er fljóðs ást vill fá.
 Fagrt skal mæla, og láta fast vera.
 Fáheyrt er fróðum það fyrr ei skeði.
 Fáheyrt er opt furðanligt.
 Fáir bera allt mein frá eldi (elli).
 Fáir hjóða fyrri það betra, þeim verðugr er verra.
 Fáir bregða (bríxla) því betra, ef þeir vita hið verra.
 Fáir dagar fást án sorgar.
 Fáir eru bæði fljótráðir og góðráðir.
 Fáir eru draugar dagljósir.
 Fáir eru drengir hins dauða (hins vegna),
 Fáir eru fríðari, ef þeir gráta.
 Fáir eru fríðari, þó þeir frýni sig.
 Fáir eru fríðir í fiskivoðum.
 Fáir eru föðurbetríngar (betrfeðrúngar).
 Fáir eru góðir sèr, sem gagnast aldrei öðrum.
 Fáir eru hlegnir í fyrir, ef vel fer á baki.
 Fáir eru hófsamir í meðlæti sem mótlæti.
 Fáir eru Kára líkir.
 Fáir eru lastafrír í letinni.
 Fáir eru neytir, svo neitt ei vanti.
 Fáir eru prýddir, svo engin lýti á sèu.
 Fáir eru ránglátir og raungóðir.
 Fáir eru smíðir í fyrsta sinn (meistarar með fyrsta).
 Fáir eru svo geðspakir, að gjöra megi ei hugbrigði.
 Fáir eru svo vitrir, að allt sjái það sem er.
 Fáir eru úngir að aldri, og alrosknir að dygðum.
 Fáir eru ættarbót eðla foreldra.
 Fáir eru öðrum ills vorkennandi.
 Fáir eru öðrum sjálfir.
 Fáir fara svo með bik, að þeir flekki ei hendrnar.
 Fáir fara svo með fréttir, að ei bæti við.

- Fáir fitna af fjártökum (fóðrtöku).
 Fáir gefa gull fyrir grjót.
 Fáir gefa gull við eyri á jafna vigt.
 Fáir geldingar eru girniligir konum.
 Fáir gjöra forboð fyrir dauða.
 Fáir gjöra gömlum betr.
 Fáir gráta lengi annars ógæfu.
 Fáir hafa hlotið heiðr af hæðni.
 Fáir halda sig minni mennu, enu þeir eru.
 Fáir hlutir batna við aldriinu, nema vinið.
 Fáir hlæa svo þeir hafi fríðan munu.
 Fáir hyggja að þegjanda þörf.
 Fáir etja kappi við sjálfa sig.
 Fáir koma úr fjölmenni betri heim apr.
 Fáir kunna að meta meðlætið rétt.
 Fáir kunna að virða tíðina.
 Fáir kunna eitt barn að aga (ega).
 Fáir kunna sig í fögru (heitu) veðri heiman að búa.
 Fáir kunna úr fullri hlöðu að deila.
 Fáir kunna öðrum mat að kjósa.
 Fáir launa ofvel uppeldi (lífgjöf sem vert er).
 Fáir leika fyrri það hið fegra.
 Fáir ljúga meiru við, enu helmíngnum.
 Fáir lofa betr, enu vert er.
 Fáir lofa einbýli, sem vert er.
 Fáir lúta þar lengi niðr, sem þeir taka ekkert upp.
 Fáir minnast upphafsins, ef endalyktin er góð.
 Fáir muna sopna mjólk og tuggiunu bita.
 Fáir munu fyrr hlæa, enu gráta.
 Fáir munu glaðir skrifa undir sinn dauðadóm.
 Fáir munu njóta fólginis fjár.
 Fáir njóta mikils auðs, meir enu til helmínga.
 Fáir óttast sjálfa sig.

- Fáir pretta svo aðra, að ei pretti sig með.
 Fáir rætta höndina þangað, sem hún brenur.
 Fáir reyna nema eitt sinn að deya.
 Fáir sem faðir, engin sem móðir.
 Fáir sitja svo við konungsborð, að enginn það ófundir.
 Fáir skrifa velgjörðir í reikningsbók.
 Fáir sníða sér mjóa lengju af annars húð.
 Fáir tímar verða forsjalum ónýtir.
 Fáir verða ágætir af engu.
 Fáir verða auðugir af ærlömbum og iunhýsingum.
 Fáir verða frestskuldum (frestverkum) fegnir.
 Fáir verða sterkir af steintaki.
 Fáir vilja bera af öðrum blakið.
 Fáir vilja sína barnæsku muna.
 Fáir vita að halda mátann, þá þeir reiðast.
 Fáir vita hvörju fagna skal.
 Fáir vita ómála mein.
 Fáir þekkja föður sinn rétt.
 Fáir þykjast armir í ölteiti.
 Fáir þú mikinn fíngur, hann vill hnefann hafa.
 Fáir ætla öðrum betra, enn sjálfum sér.
 Fákunnandi skyldi fáförull vera.
 Fálátr er opt hiu forvitri.
 Falligt er að fara vel, þó ör sér sá, sem áskeiukir.
 Fall er fararheill, frá garði en ei í garð (heim en ekki
 heiman) (frá bæ en ekki til).
 Falli himin, hrjóta sundr leirpottar.
 Fallinn er hvör þá fótanna missir.
 Fallinn reis, frá syndum leys.
 Falls er von af fornu trè.
 Falsið vakir, þar sannleikrinn sefr.
 Falsks manns matr, er fyrst etiun.
 Fá mál batna í biðunum.

- Fámálugr skyldi sá með firðum kemr.
 Fángs er von að frekum úlfi.
 Fanta (fauta) knífr er fyrstr í fat.
 Fantr vill hafa sèr fant.
 Fánýtt þykir fylgi hins raga.
 Fá orð mega fljótan úrskurð gjöra.
 Fáráðr er forsvars þurfi.
 Fár er á hyggju horskr.
 Fár er fótum nærri.
 Fár er fullrýninn.
 Fár er hvatr, þá hrörna (hræðast) tekr.
 Fár er í senn forn og úngr.
 Fár er svo góðr, að galli nè fylgi, nè svo argr, að
 engu dugi.
 Fár gleðst foreldris bana.
 Farga föðrarfi, fá þèr annann.
 Far lægt, þá kemstu vel (kemrðu fram þínu).
 Farið hefir felligra, dáið dámligra.
 Fari saman kall og kýll.
 Far varliga með fullt ker.
 Fár veit hvörju fagna skal.
 Fáyrdóm opt fylgir hneixli.
 Far þú í dans, en gættu hvar (við hvöru) þú stígr.
 Far þú vel, svo fóru jólin.
 Fásèð er fegrst.
 Fásèð er kona, sem kennt hefir marga, og lætr sèr
 eiun á eptir nægja.
 Fásèðr hlutr er fulltrúa vinr.
 Fast stendr fullr fill.
 Fátt amar fullsælum.
 Fátt batnar í framandi meðferð.
 Fátt eldist fljótar, enu velgjörðirnar.
 Fátt er að finna, sem fer ei til þurðar.

- Fátt er aumum (Guðs) ofgefið.
 Fátt er betra, enn fara vel.
 Fátt er betra, enu góð tilhuxun.
 Fátt er betr virt, enu vert er (enn efni eru til).
 Fátt er bæði bráðgjört og lánggætt (ljótt og vel).
 Fátt er dygðinni dýrra, og elskuuni yudisligra.
 Fátt er forneskju ramara (sköpum rikara).
 Fátt er fært á fríðara veginu.
 Fátt er huganum spárara.
 Fátt er illum ugglaut.
 Fátt er kyrru betra.
 Fátt er ljótt á Baldri (á fríðum hal).
 Fátt er lötum ljúft að gjöra, nema slóra og snúka.
 Fátt er myndað fyrir sinn tíma.
 Fátt er nýúnginni nóg.
 Fátt er ofvandliga hugað.
 Fátt er ókunnugt þeim vísu.
 Fátt er penínginum fremr aktað.
 Fátt er reynslunni fróðara.
 Fátt er svo ágætt, að ei finnist jafnágætt (aamt, að ekki egi sèr vesælla).
 Fátt er svo einua hluta, að örvænt sè, að hitti ann-
 að slíkt.
 Fátt er svo fáuýtt, að ekki megi nokkuð afnýta.
 Fátt er svo fyrir öllu illt, að ekki boði nokkuð gott.
 Fátt er svo gott, að fylgi ei galli (ei megi aðfinna).
 Fátt er svo hreinsað, að flekkist ei apr.
 Fátt er svo illt, að engum dugi.
 Fátt er tíðara, enu tímaus vanbrúkun.
 Fátt er vandara, enn fara vel.
 Fátt er verra, eun vara heimskan.
 Fátt er veslum vel ofgefið.

Fátt er vísara til ills, enn kunna ei gott að þekkjast
(þiggja).

Fátt er úngum aluumið.

Fátt er það, sem allir kalla gott.

Fátt er það, sem enginn ann.

Fátt er það, sem forakta má.

Fátt er það, sem fulltreysta má.

Fátt er það, sem fæst engin bót við.

Fátt er æfinni svo illt sem sjálfræðið.

Fátt fer svo vel, að ei megi betr fara.

Fátt hafa þeir til krása, sem smjórið steikja.

Fátt hefir völdum vel farið.

Fátt kann heimskr maðr hóf.

Fátt kunna höldar hálfgjört að sjá.

Fátt luktar svo að líki öllum.

Fátt nemr sá, sem fátt sèr og heyrir.

Fátt óttast ofrhuginn og fíllið.

Fátt prýðir slagð nema trygð.

Fátt segir af einum.

Fátt stendr höfuð á fullum búk.

Fátt veit, fyrr enn reynt er.

Fátt veit sá er sefr.

Fátt verðr feigum til tafar.

Fátt um flest, fer svo bezt.

Fátt um framliðna (sjærlæga).

Fátt þykir sjálfum ofgott.

Fátt þykir vesælum vel gæfið.

Fátækan vantar margt, en ágjaruan allt.

Fátækir meun hafa og hjörtu.

Fátækligr búningr gjörir margan óþekkjanligan.

Fátæk kvinna gefr hænuegg; og heitar (fortó heimtar) gáfur í gegn.

Fátækra skaði er forrakra gróði.

Fátæks manns festi hefir marga hlekkí.
 Fátæks manns forði er alltíð auðkendr.
 Fátæks manns tal virðist sem krákugal.
 Fátæks manns vinr er flóttagjarn.
 Fátækt er ei í útlegð elt.
 Fátækt er elli fylgispök.
 Fátækt hins örláta fer ætíð vaxandi.
 Fátæktin er ágirndarinnar böðull (heilbrigðinnar fóstr-
 móðir).
 Fátækt og ágirni gjörir margan þjóf.
 Fátækt og auðæfi gjöra óróligt líf.
 Fátækt rætti forsvar ber.
 Fátækum gjörir ófátt að ama.
 Fátækum verða vinir að óvinum.
 Fátækr á ei utan af hendi og í munn.
 Fátækr án ágirndar má fullríkr segjast.
 Fátækr er enginn herra.
 Fátækr er hvör fjærri sínu.
 Fátækr má ei fríða konu ega, nè fríðan hest.
 Fátækr, þó hann sè víð, fær ei virðingar þris.
 Fáum er lækning lystug (ljúf).
 Fáum er sín læging lystug.
 Fáum þykir sín reiði ránglát.
 Fáum þykir sínu sjóðr ofþúngr.
 Fáum þykir sitt ofmikið.
 Fá þú fyrst og slá síðan.
 Fá þú oss ostinn, fram eru komnir réttirnir.
 Fá þú þèr vin með kosningu, en ekki að heudingu.
 Fè á sá fresta má.
 Fèð er líf framkvæmdarinnar.
 Fè er bezt eptir feigan.
 Fè er fjörvi firra.
 Fè er frænda rógr.

- Fè er jafnan fóstri líkt (drottui líkt).
 Fè frekar hug, fátækt múnkar dug.
 Fègirndin hefir margan feltt.
 Feigð er flestra voði.
 Feginn má sá verða, sem tapar ótrúrri (flárrí) unnustu.
 Feigr deyr, en fær sá björg, sem fjör er læð.
 Feigr er Finnriinn ragi, hann fóttreðr flein sinn.
 Feingins fjár neyttu framarliga, og vert þíns mildr
 matar.
 Feingins fjár skal maðr ei þörf þola.
 Feitgjarn er Finnriinn.
 Feitt flesk fell þèr í ketil, ef þú kannt að súpa.
 Feitr göltur fær vel sök (uxi hefir fulla sök).
 Fellt hefir páfuglinn fjaðriruar.
 Fellr hvör á sinni list um síðir.
 Fellr hvör þó frækinn sè.
 Fènar farandi, sveltr sitjandi.
 Fen er opt fótum nær, enn hyggr.
 Ferðatöf er fljótum að fylgi hins raga.
 Fè reynir rekka hugi.
 Fer hvör, þá feigr er.
 Fer orð, þá um munn líðr.
 Fer fiskisaga, flýgr hvalsaga.
 Fjaðra magu ræðr flugi.
 Fjandinn lætr alltið fúlt eptir sig.
 Fjandmenn að spara, fær ólukku suara.
 Fjandr eru börn á býi.
 Fjárgróða má falla margt til tafar.
 Fífldjarfr ferst um síðir.
 Fíll girnist fjærlægt, en forsmáir nálægt.
 Fíllin eru getsþökust.
 Fíllinu skal yfir foraðið vísa, en afglapa á ísa.
 Fíll þekkir sinn aðal.

- Fíngur kenna rassi að ropi.
 Fíuliga fer, fara má betr.
 Finna má minna grand í mat sínum, enn músina.
 Fínt er að eiga fèskipti við konúng.
 Fínt er flot og kjöt, eni fullkaupa má það.
 Fjórðungi bregðr til fóstrs.
 Fjórtán handverk, fimtán ólukkur.
 Fíplur hönd á feigu taffi.
 Fiska ef vill einn, fái krabba.
 Fiskanna hús hefir það þykkvasta þak.
 Fjærlægðin vinanna gjörir fundina yndæla.
 Fjærri skal fals selja.
 Fjærri skal fljóða leita.
 Fjærri skal reiði (o: hval) róa, nærri niðrkoma.
 Fjöld viðrar á fimu dögum, meira á mánuði.
 Fjolkunnugarrau konu fir þig öllu lagi.
 Fjöllin hríðir fá, fæðast lömbin smá.
 Fjör er fleirstum sárast.
 Fjör er sem hángi á hör.
 Fjörrið spara flestir sem lengst.
 Fjötr er fóta tálman.
 Flagg skal á fortopp setja.
 Flasa ei fyrr enu þèr eru vaxnir fætr.
 Flas fær síðar sín laun.
 Flas gjörir engan flýtir.
 Flasið veldr falli allmargra.
 Flas og slis eru opt fórunautar.
 Fleygir fúsum að föðrhúsum.
 Fleinn veit feigs stöðu.
 Fleira er að hugsa, enn um ákefð eina.
 Fleira er að kaupa, enn krofið eitt.
 Fleira er byr, enn vindr í voðum.
 Fleira er gaman, enu drekka.

- Fleira er gleði, enn fêbætr einar.
 Fleira er gyldt, enn gull í skuld.
 Fleira er í arf að taka, enn auðæfi ein.
 Fleira er illt að vita, enn á sjálfum liggr.
 Fleira er illt, enn stela og ljúga.
 Fleira er lán, enn fagna miklum auði.
 Fleira er ósæmiligt að tala, enn illyrði ein.
 Fleira er sárt, enn á sjálfum liggr.
 Fleira er skeð, enn skrifað er sæð.
 Fleira má bera á borð, enn beztu fiska.
 Fleira veit sá fleira reynir.
 Fleira verðr að gjöra, enn gott þykir (enn biðjast fyrir).
 Fleira þarf, enn flasið, til að búa.
 Fleira þarf í dansinn, enn fagra skóna.
 Fleira þarf til skikkanligheita, enn skartið eitt.
 Fleiri eru breyskir, enn Björn (ega bágtr, enn Björn).
 Fleiri eru fúsari til að taka lán, enn betala apr.
 Fleiri eru hót, enn gjafir (betri eru hót (gjörðir) enn gjafir).
 Fleiri eru nýtir, enn þeir beztu.
 Fleiri eru rakkar svartir, enn rakkinn prestsins.
 Fleiri eru tilefni gráts, enn gleði.
 Fleiri eru trúaðir enn þeir, sem teiknu gjöra.
 Fleiri falla fyrir munum, enn sverði.
 Fleiri fara heilir í stríð, enn heim þaðan.
 Fleiri fuglar fljúga sér að bráð, enn haukar (fálkar) einir.
 Fleiri hafa augn, enn ernir (klaufar, enn kálfar einir).
 Fleiri koma mál, enn dagar.
 Fleiri kunna fúlslig orð, enn fantar einir.
 Fleiri mega sjá, enn þreifa á.
 Fleiri verða að fara með sig, enn fagrar eltiskjóður.

Fleiri verða að sigla, enn þeir sem sumarveðrið hafa.
 Fleiri verða lukkunnar að leita, enn þeir sem viti
 sig vissau feng í höndum hafa.

Fleiri verða til að aumka annara skaða, enn bæta.
 Fleiri vilja heyra þann sem gefr, enn þann sem biðr.
 Fleiri þyrna fær sá ríki að rífa sig á, enn gullfjöll
 að auðgast á.

Fleskið hángir ei svo hátt, að hundrinn ætli sèr ei
 bein (fíkki).

Flestallt það sem fer í kaf, flýtr upp um síðir.

Flest amar fullum.

Flest böl bætir biðlund góð.

Flest dregr vesælan.

Flest er auðveldara að forlíka, enn háð og fyrirlitning.

Flest er bezt í sjálfs brjósti geymt.

Flest er betra að elska, enn illa konu.

Flest er betri beita, enn berir auglar.

Flest er fátækum fullgott.

Flest er Gauta vel gefið.

Flest er í neyðinni nýtandi.

Flest er lastorðum aukið.

Flest er mútunni möguligt.

Flest er óþakklátum ofgefið.

Flest er safi hjá selveiði.

Flest er sjúkum súrt.

Flest er svaungum sætt.

Flest er svipr hjá (nema) sjón.

Flest er sætt á sjálfs búí.

Flest er vesæls vandræði.

Flest er vin sínum vel segjandi.

Flest er vondum varboðið (vanboðið).

Flest er þeim fyrr, er fátt hafa sèð.

Flest eru börn gædd með brekum.

- Flest eru fjöll með hrjóstrum.
 Flest eru lastmælin login.
 Flest falla lostverk lætt.
 Flest fer með elli.
 Flest fer vænum vel.
 Flest finna hundar í sorpi.
 Flest finnst, sem (ef) ekki er upptekið, eða í eldi
 brennt.
 Flest fornumæli hafa eitthvað uppá sig.
 Flest frumsmíð standa til umbótar.
 Flest fyrnist þá frálíðr.
 Flest fýsir sælan.
 Flest fæst fyrir kaupíð.
 Flest jetr svánger prestur, og soltinn djákni.
 Flestir brúka það heldr, sem betr fer.
 Flestir eru ánægðir með vit sitt, þó lítið sè.
 Flestir eru bændr til jóla.
 Flestir forgleyma sjálfum sèr nokkuð.
 Flestir girnast friðgötu troða, enn hergötu til heljar.
 Flestir grenslast meir um annara misgjörðir, enn
 velgjörðir.
 Flestir hafa brögð undir brúnum.
 Flestir hafa fjórðung af nafni.
 Flestir kjósa firðar líf.
 Flestir neita fyrr þeim verri kostum.
 Flestir ráðast þar á garðinu, sem hann er lægstr.
 Flestir tapa nokkru, til að áviunna mikið.
 Flestir verða fjörlausn feguir.
 Flestir vilja aktast meir, enn þeir eru.
 Flestir vilja dygðir ega, en fáir dýrt kaupa.
 Flestir vilja finna húsbóndann heima.
 Flestir vilja fróðir vera, fæstir ófróðir heita.
 Flestir vilja græða, og gózinu hlæða.

- Flestir vilja sèr bezt sjálfum.
 Flestir voga því fyrst, sem þeim þykir minnst.
 Flestir vona (vænta) skriðn, þar fallið hefir.
 Flest kemr til málugs manns, og kjöptugrar konu.
 Flest lágmæli komast í hámmæli.
 Flest má (af köldu) kraunkum bjóða.
 Flest nýtir nauðþurftin.
 Flest plágar fjandann sjálfan.
 Flest sómir sælum (þykir sælum sóma).
 Flest strá vilja stínga oss Norðmenn.
 Flest sækist um síðir.
 Flest týnir lofi, þá litr fölnar og dáð dofnar.
 Flest vellr í vinakatlinum.
 Flest verður farsælum að fè.
 Flest verður fíflinu að orðum.
 Flest verður glöðum að gamni.
 Flest verður nokkuð að vera, áðr enn allt verður.
 Flest verður ókunnugum að vegi.
 Flest verður til fjárus unnið.
 Flestu gamni fylgir nokkur alvara.
 Flestum geagr nokkuð til þess, sem þeir gjöra.
 Flestum leiðist langt erviði.
 Flestum mínkar frelsi, þá fengin er kona.
 Flestum þykir sinn daun sætr.
 Flest ægir vesælum.
 Fletja verður, þó smátt sè.
 Fljóta raun skyldi við flest hafa, það sem grunnsam-
 ligt gjörist.
 Fljótast hegnir Guð metnugum mönnum.
 Fljót er feigs manns ferð.
 Fljótfundið kann fljótt að tapast.
 Fljótgjört og velgjört er fásèð.
 Fljótt (flótti) er friðarmark.

- Fljótt grær gángandi fótr.
 Fljótt kann fjölskyldan að farga stórum gózum.
 Fljótr er fantr í fat.
 Fljótr heyr, en tala tregr.
 Fljótr skyldi hvör með frèttir góðar, sifðara ef sæm-
 ir illa.
 Fljúga fótlausar vættir (flögta fjaðralausar vættir).
 Fljúg ei fyrr enn þú ert fjaðraðr.
 Fljúg fljótt yfir sjó, kom snart apr.
 Flóttamaðr, fjörbrotsmaðr.
 Flóttameun er ei hægt að hepta.
 Flý allt og far iuu hjá sjálfum þer.
 Flý svo reykinu, þú fallir ei í gröfina.
 Flýtr á meðan ekki sökkr.
 Fokið er í flest skjól.
 Fold skal við flóði taka.
 Fólginu má taka til, en farins ei.
 Forðast má ólukkuna, en ei fyrir komast.
 Forðast meiri manni, og deil sízt við hann.
 Forðast óvin, þó fagrt láti (illra fljóða ástir).
 Forhuxað mein minna særir.
 Forhuxað ráð verðr trautt að óráði.
 Forlaga sinna skal maðr ei frètt rækja, nè um það
 annála.
 Forlát ekki þinn vin, og þíns vinar vin.
 Forláts að biðja, er hin bezta bót.
 Forlög og fátækt hafa mörgum frá mentum bægt.
 Formælingin gjörir vandan enn verri.
 Fors hæfir heimskum, hyggnum ei.
 Forsjáll maðr gengr miðsvæðið.
 Forsjónin skyldi í fordyrum standa (í fyrirrumi sitja).
 Forsjónin tvöfaldar flesta aðdrætti.

Forsmáðu aldrei fátækan, Guð getr gjört þig eins
og hann.

Forsmáðu ekki fátækan (fornau) vin, nè fángalitla
skeynu.

Forsmái enginn gamla götu, nè fornan vin.

Forsmánin ertfir mest illt skap.

Forsómun kann að skaða márga í einu.

Fortak ekki hvað annar kann að geta.

Forþènt gáfa krefr ei stórar þakkir.

Forþènt hróðr er engum ofgóðr.

Fóstran drekkur það barnið leyfir.

Fótr verðr að veita fæti.

Fox er illt að erta.

Fox kann nóga flærð.

Fráleitr skyldi fiskimanns aungull.

Frammi eru feigs götur.

Fram koma ljóð, þau laungum voru súngrin.

Fram kom, þó fresti, það fyrir var hugað.

Framkvæmdin er móðir lukkuunar.

Framsýni er betri flýti og styrk.

Framsækian er hinn sigrlausi.

Fraráð og tilráð er ólíkt.

Frá tagli skal trè teigja, en rótum rýfa.

Fregna og segja skal firða hvör, sá er vill horskr
heita.

Freistað er ei fullgjört.

Frekr er hvör til fjárinis (fjörðsins).

Frelsaðu þjófinn frá gálganum, hann launar þér illu.

Frelsi er fè betra.

Fremd er ei að fella þann, sem fætr hefir enga.

Frem þú þinu styrkleika á móti lukkunni, en ei
manninum.

Fresta má forlögnum, en ei fyrir þau komast.

- Frest er á illu bezt.
 Frætta þeir, er fyrir sitja.
 Frjáls er spökum spurnin.
 Fríðar ýngismeyar eru augnaraun ýngismanna.
 Fríð kona og blið byrgir opt stríð.
 Fríðleiknum hæfa frómar dygðir.
 Fríðleikriun er ágætr, uær hönum fylgja dygðirnar.
 Fríðleikrinn kann að fylla augun, en ekki þúnginn.
 Frídt er fögnuðr augna.
 Fríðrinn er dýrkeyptastr (er fyrir öllu).
 Fríðrinn er það fegrsta hússkart.
 Fríðrinn nærir, ófríðrinn fortærir.
 Frí er frjáls framgángr.
 Frjófsamr er fátækra akr.
 Frjósa verðr til fjár síns.
 Fróðr er gamall að fornum tíðindum.
 Fróðr þykist sá, er fregna kann og segja hið sama.
 Frómum ber ei fylgis að synja.
 Frómr er sá ótalda penínga aptrgefr
 Frost vita á fáar stjörnur.
 Frægð er elli fylgispök.
 Frægðin varir lengr enn líf.
 Frægr verðr sjaldan hinn fávísi.
 Frægr þykist sá flótta rekr.
 Frændi er fastr eyrir.
 Frændi er frænða verstr.
 Frændi, frændi, sagði refr við rauðan hund.
 Fuglinn má opt kafa forgefias.
 Fúl hóra er frúnum smán.
 Fullar grindr sá eg fyrir fitjúngs sonum, nú bera þeir
 vonar vól.
 Fullboðið er, þó um sinn sè.
 Fullgjört er ei formað smíði.

- Fullgóðan telr sig sá faliun er lýtum.
 Fullir kunna flest ráð.
 Fullkeypt er ómagaverkið.
 Fullt skal frómum bera, þó skal borð á vera.
 Fullt skal föntum bera, og ekki borð á vera.
 Fullr er úngr maðr fjár.
 Fullr heitir föstu.
 Fullr kroppr, heimskr haus.
 Fullr veit ei hvar svánger sitr.
 Fúl orð koma úr fúlum belg.
 Fús er dárinn í fárið.
 Fylgja skal lands sið, flýa land ella.
 Fyll fyrr augað á einum skálk, enn metta magann.
 Fyllin er öllum óhæg.
 Fylli hefir margan fávísan skaðað.
 Fyrir auðinn er allt falt, ef til er.
 Fyrir bráðræði sitt má margr blygðast.
 Fyrir dauðans makt er engin urt vaxin (ekkkert dugir).
 Fyrir dvöl fargar bóndinnu sinni kú.
 Fyrir gálga hlífa ei góð herklæði.
 Fyrirgef eg þér, þó falli ei úr huga mér.
 Fyrir gleysku sakir drekk margr víti.
 Fyrir gullguðum gjörir margr knè sig.
 Fyrir húsbóndans dyrum er greyið grimmast.
 Fyrir kænskuna fær hún kisa marga bráð.
 Fyrir láni er fjörið allt.
 Fyrir mentina skal meistarann heiðra.
 Fyrir mörgu gjörir bókin ráð.
 Fyrir ógjörð verk bætist ófætt fè.
 Fyrir ráðaleysið ratar margr skaða.
 Fyrir ráðiu góð hjálpast mörg þjóð.
 Fyrir reiði rángs lugar taka garpar gjöld af Guði.
 Fyrir sannindum og skilríki á vaninn að víkja.

- Fyrir trèguðum er hægt að taka sèr vara.
 Fyrir vísdóminn verða verkin stór.
 Fyrir því er erindið gott, að gózið rignir ei í munn-
 inn.
 Fyrir öllu verður ráð að gjöra.
 Fyrnist þegar fengið er (frálíðr).
 Fyrn koma (eru) móti fádæmum.
 Fyrnum nýtr þess er fyrnum fær.
 Fyrr drynr baula, enn húu hafi uppi (hefr uppjetið).
 Fyrr enn varir, fjör margan þrýtr.
 Fyrr er dapr enn dauðr.
 Fyrr er fullt, enn útaf flói.
 Fyrr er fundin lukka, enn fundinnar sè geymt.
 Fyrr er gyldt (vænt) enn valið sè.
 Fyrr er hagamæltr, eun höfuðskáld.
 Fyrr er heitt, enn fagrt skín.
 Fyrr er ljátt, enn fjanda sè líkt.
 Fyrr er nóg, enn þykir.
 Fyrr er ómagi, enn ekkèrt gjöri.
 Fyrr er veitt (nóg), enn allt sè veitt.
 Fyrr et eg af hundi, enn hundr af mèr.
 Fyrr leikr barn af fullum búk, enn fögrum klæðum.
 Fyrr lægir ljós, enn lokið er degi.
 Fyrr læt eg koppa mína tóma, enn klíni í þá hægóma.
 Fyrr má eikin bogna, enn hún brotin sè.
 Fyrr má illa vera, enn vera drottins svikari.
 Fyrr má liljan fölna, enn hún falli.
 Fyrr má rota, enn dauðrota.
 Fyrr má skilja, enn fulltalað sè.
 Fyrr mun dag, enn dæmi þrjóta.
 Fyrr skal bæsa kálfinum, enn uxanum.
 Fyrr skal nafn gefa, enn veit hvör maðr verður.
 Fyrr skrifðr fugl úr eggi, eun fleygr sè.

- Fyrr skulu menn fá sèr brauð, enn brúði.
 Fyrr skyldi athuga að endalykt, enn upplafi.
 Fyrr skýtr bogi, enn flýgr dúfa.
 Fyrr verður illu að apra, enn í háskann er komið.
 Fyrr verður skórin armr, enn fótrinu varmr.
 Fyrr vex rakka tönn, enn gamall bíti bein.
 Fyrst er allt frægast.
 Fyrst er úngr grís, síðan gamall galti.
 Fyrst fúnar fiskr á höfði.
 Fyrst gjörist hvör uppá sjálfan sig.
 Fyrsti fugl fær hið fyrsta korn.
 Fyrst Pètr er úti, þá er Páll inni.
 Fyrst skal fallinn reisa, síðan víta og vinna.
 Fyrst skal frægan telja.
 Fyrst skal læra seina gáinginn, áðr enn menn fara
 að hlaupa.
 Fyrst tveir þrátta (kífa), taki sá sem á.
 Fyrst þarf maðr tauminn, þá sporana.
 Fýsir augun illt að sjá, og eyrun illt að heyra.
 Fæð þú hauk, og haf skarn í staðinn.
 Fæð þú hrafnana, það kostar meir enn kálfskropp.
 Færri deyða last, enn lífga það.
 Færri leggja hug á að lifa vel, enn verða ríkir.
 Færri mundu illt tala, ef færri vildu heyra.
 Fæst er það í eyra manns sè talað.
 Fæstir víta vegu konunga.
 Fæstum verða sín slis að happi.
 Fært er farið feigum og gömlum.
 Fætr hljóta bók að bera, en bolr höfuð.
 Föður og móður fremst ber að virða.
 Fögr er sjóhröktum fold.
 Fögr orð ginna glópin.
 Fölvar hel, þó frítt sè.

Föst vinátta er sú fastasta auðlegð.
 Fötin prýða (gjöra, skapa) mamminu.
 Föt tóm hafa hæstan róm.

G.

Gáfan mállaus getr gjört rétt, það sem bogið er.
 Gaf hún enn, guðsbarnið, Haukadalinu með öllum
 hjáleigunum, og skrifa þú djákni.

Gáfu þarfa geymdu vel.

Gagn skal með erviði gjaldast.

Gakk, en gægstu ei.

Gakk þú fyrir hvörs manns dyr, seg engum nema
 satt, og þó verður þú hvumleiðr.

Gálaus maðr, sá ei vill gott nema, kann ei víti varast.

Galli er á gjöf Njarðar.

Gaman án glens bræðra, er sem ekkèrt.

Gaman er að hörnunum, sagði karl, átti sjö fífl og
 áttunda umskipting.

Gamall maðr hefir opt langt auga.

Gamallar konu dans, er ei barna brölt.

Gamall selr er sinua kópa elztr.

Gamall vertu snart, ef gamall viltu verða.

Gamalt brauð er Gíbeóníta kost.

Gaman skyldi græzkulaust vera.

Gamla hrafna gjörir ei citt hregg hvíta.

Gamla hrygð skal með gleði nýrri bæta.

Gamlan hund er ei gott að tjóðra.

Gamlan skal færa, en úngan læra.

Gamlar húðir þurfa mikið mak.

Gamlar kyrkjur hafa dymma glugga.

Gamlar meyar eru manngjarnastar.

Gamlar skuldir ryðga ei.

- Gamlar stúlkur og úngar ekkjur gefa jafnan gott færi.
 Gamlar trönur ef ei gott að fanga.
 Gamla vegi afræk þú eigi.
 Gamlir penúngar falla sjaldan úr gyldi.
 Gamlir skaðar græddir ymprast opt upp.
 Gamlir vargar hjálpa opt hröfnum til brauðs.
 Ganga verður, sem lagið er.
 Gángir þú í ráð, svo geymdu þig heima.
 Gángi sálu eptir því, sem hún gekk frá heimi.
 Gángi þeir frá, sem ei fallast á.
 Gángvari mætir opt falli, þó ei flasi.
 Garður er granna sætt.
 Gataður belgr gloprar öllu.
 Gatan er ills vegar bezt.
 Gátan fæðir af sér grunsemína.
 Gaukriinn nefnir sitt nafn sjálfr.
 Gaungæf að morgni dags hvað gjöra vilt, en að kvöldi
 hvað útrétt hefir.
 Geði og gjöfum skal við vin blanda, skipta við og
 fara að finna opt.
 Geðspeki er gulli betri.
 Gefandi væri stakkr með strák.
 Gef barni vilja sinn, svo grætr það ei.
 Gefðu ei svo gestunum, að gángir útaf húsunum.
 Gefðu ei, svo glúpnir eptir.
 Gefðu hönum kraka, hann kann lengi við að taka.
 Gefðu hundi roð, og mun hann fylgja þér.
 Gefðu mër, sagði hann gefinn, og sleiktu upp allan þefinn.
 Gefðu prúðum hrós, en lasta þó ei mjög þann leiða.
 Gefðu trú þína tryggum vin, en varast hina.
 Gefðu upp, þá gamanið horfir bezt.
 Gefðu þeim vísa tilefnið, og mun hann nokkru virða.
 Gefðu þig hægt að glisyrðum ríkra manna.

- Gef ei barni, nema biðji.
 Gef ei hundi, meðan halinn dillar.
 Gefið er bezt að gefa.
 Gefið skal gjaldast, viuskapr haldast.
 Gefnum hesti ei gægst í munn.
 Gefst í gjörðar spyrður.
 Gefr góð móðir, þó hún geti ekki.
 Gefr sèr enginn gæfu, gildir þó feginn vildi.
 Gefr þú lítið, lofa þó enn minna.
 Gengið getr brúnkolla, þegar hún vill.
 Genginn er sá dagr, þá geitin var feit.
 Gengr eykr, þó ei sè ávalt barinn.
 Gengr hurð, þó hrikti.
 Gengr hvörjum nokkuð til þess, sem hann gjörir.
 Gestinn skal heldr meðtaka með gleði, enn stórum
 veitfugum.
 Gestrisinn fær opt fánýta þökk.
 Gestr ef þeigir, eyrum hlýðir, augum skoðar.
 Gestr gjörir sig margr að greifa.
 Gestr óboðinn byrði.
 Geymdu í barmi, ef glata viltu.
 Gjafariun sæmir gjöfina.
 Gjafmildr maðr fær margan vin.
 Gjalda skal lausúng við lýgi.
 Gjald er góð vara.
 Gjaldið gellr þar, sem dáriinn darkar.
 Gjaldið gjörir marknaðinn maukvæman.
 Gjaldt þú gjöf við gjöf, og gjör svo góðr lofi.
 Gjarnan (feginn) ligggr úngr rakki, meðan gamall
 (grimmr) hundr vill.
 Gjarnan sem bændr gjöra, að trana sèr í turna.
 Gildrur eru gjörðar til vèla.
 Gín ei, fyrr enn gás flýgr í munn þèr.

- Giptir gánga til skildaga.
 Giptu skal til göfugra manna sækja.
 Girði eg mig enn í brók (sagði drengriinu).
 Girð svo garð, að gap (hlið) sè við endann.
 Girnist þú gott að heyra, þá lær þú gott að tala.
 Gæfa er undir gipting hálf.
 Gæs flaug yfir Rín, kom aprtgánga heim.
 Gæs yfir sjó, gaukr apr.
 Gæt að raun, fyrr enn grunsemd trúir.
 Gæt að þínu, og gakk ei lengra.
 Gæti hvör sín, en Guð allra.
 Gæt þín við gjöfum.
 Gjöra skal börnum upp orðin.
 Gjörla má sá, vel vill.
 Gjörla (gjörvallt) skal gott nýta.
 Gjörn er hönd á venju.
 Gjörn er illgirni á illdeilur.
 Gjör um oss læti, sagði getnamaðr.
 Gjör þú ei opt gáng í þíns bróðurs hús, þá þèr illa gengr.
 Gjör þú heldr lítið, enn ekkært.
 Gjör þú illt, og gjörðu gott, og vittu hvort lengr er uppi.
 Gjör þú illum gott, og þakka Guði, að hann launar þèr engu.
 Gjör þú það viljugr, sem hlýtr að gjöra nauðugr.
 Glaðr er sá, sem gróða hreppir.
 Glaðr og reifr (rífr) skyldi gumna hver, uns sinn bíðr bana.
 Glaðr skal mann geðrauna á milli.
 Glatan er góð fyrir hlátri.
 Gleðin gjörir limina lètta.
 Gleði skal öld með ótta temja.

- Gleðst ei af annars gæfuleysi.
 Gleð þig spart, illt kemr óvart.
 Gleztu aldrei við gamalmenni.
 Gleztu ei við gikkinn, svo þú fair ei af hönum
 hnykkinn (við köttinn, svo hann klóri þig ekki).
 Gleyma skal dauðum með gamni lifendra.
 Gleymd er goldin skuld.
 Gleymdri illsku enginn raski.
 Gleyska og fyrirgjöf gjöra á hefndum töf.
 Gleymt er, þá gleypt er.
 Gleypt hefir gýpa meira.
 Glotta skyldi um grön, ef gletta býr inni.
 Glópr í spælnum hóp.
 Glöðum er betra, enn sè glúpnandi.
 Glöðum er betra, hvað sem að hendi kemr.
 Glöggt er gests augað.
 Glöggr er sá, sem götuna sparar.
 Gnauða mundu grísir, ef galtar böf vissu.
 Góða lukku stilli menn, og styrjöld alla yfirvinni.
 Góðan vin þarf sem eld og vatn.
 Góð er eignin, hvör sem á.
 Góð er glöggskygni.
 Góð er lukkan, ef gefst til enda.
 Góð er ósk, ef gengr eptir.
 Góðgjarn maðr á marga velunnara.
 Góðir vinir eru á vegum sjaldan.
 Góð lukka gefst sjaldan án pretta.
 Góð náttúra gengst heldr fyrir góðu enn illu.
 Góð orð finna góðan samastað.
 Góð orð hljóta að selja vonda vöru.
 Góð orð sumra ginna stundum.
 Góð orð tóm, ill kaup.
 Góðra manna gunst er gulli betri.

Góð rót gefr góð epli (góðan ávöxt).

Góð samvizka er gulli betri.

Góðs skal maun vænta, þó gáangi hrumult.

Góðviljaðr vinr kann best hrygð að hepta.

Góðum dreing er þar gott, sem hann lifir.

Góðum foringja er gott að fylgja (skyldu allir eptir fylgja).

Góðum hlífir sá, er glæpum refsar.

Góðum mönnum dugir dauði og líf.

Góðr á jafnan góðs von.

Góðr biðjari þreytir (þarf) góðan synjara.

Góðr dagr er vondrar stundar verðr.

Góðr dagr kemr aldrei ofsnemma.

Góðr dár burtdrífir leti og lúr.

Góðr er hræddrinn, ef hann er í hófi.

Góðr er hvör genginn, en illr aptr fenginn (illr ef aptr kemr).

Góðr geymari gjörir veitara.

Góðr gjörir það opt, sem gikkr lastar.

Góðr maðr og gagulaus, er naumast hálfmenni.

Góðr nágranni í neyð, er betri enn bróðir í fjærlægð.

Góðr reikningskapr gjörir góðan kompánaskap.

Góðr riddari þarf góða sveina.

Góðr skal rétt eitt ræða.

Góðr (grimmr) skyldi góudagr hinn fyrsti, annar og þriði, þá mun góa góð verða.

Góðr skyldi sá grandvar þykist.

Góðr við ekr þúngu hlassi heim (er sigrsæll).

Góðr vinskapr, er sem ein sál í tveimr líkhömum.

Góðr vinr er gulli betri.

Gón ei svo hátt, þú gleypir sólina (sjöstirnir).

Góz án góðs herra er glötunarefni.

Gott ár er alltið velkomið (gefst þá Guð vill).

- Gott atlæti er gjöfum betra.
- Gott barn segir sannleikann (kveðr góða vísu).
- Gott boðar glatt hjarta.
- Gott er að beina veg hins blinda.
- Gott er að draga okið með sínum elskhuga.
- Gott er að eiga hauk (hrauk) í horni.
- Gott er að eiga fèskipti við kóng (skuld sína hjá kónginum).
- Gott er að fá guðslauð, og vinna ekki til.
- Gott er að gánga á mis við ógæfumanninn.
- Gott er að gefa betri raun, enn mægr ætlar.
- Gott er að gjöra vel, og hitta sjálfau sig fyrir.
- Gott er að hafa mjóan hálsinn, og geta gripið fyrir hann.
- Gott er að hafa tvo hvoptana, og flytja sitt í hvorum.
- Gott er að hafa góðra ráð, og gegna þeim.
- Gott er að hafa mikiun mat, og marga helgidaga.
- Gott er að hafa strákiun í ferðinni, og kenna hönum alla klækina.
- Gott er að hafa túngur tvær, og tala sitt með hvorri.
- Gott er að halda hygginnu málbragði.
- Gott er að henda það Guð vill senda.
- Gott er að mæta vin á vegi.
- Gott er að ná sínum endalokum áu ófara (að rata úr raunum vel).
- Gott er að prýða hærur með æru.
- Gott er að reiðast sínum syndum, en syndga aldrei í sinni reiði.
- Gott er að telja penínga úr annars þungi.
- Gott er að týna, og verða feginn að finna apr.
- Gott er að vakna af vondum drann.
- Gott er að vera gamall, og muna margt.

Gott er að vera í góðra manna förum, og fá svo
not af þeirra kjörum.

Gott er að vera í góðum hóp, og gjörast hönum líkr.

Gott er að vera prestur um páska.

Gott er allt geflus (ketkyns, vel fengið).

Gott er annars víti að varnaði hafa (að láta sér ann-
ars víti að varnaði verða).

Gott er barn til blóra.

Gott er býtið, illt er ránið.

Gott er góðum að líkjast.

Gott er gullið, fullkaupa má það.

Gott er illt með góðu yfirvinna.

Gott er meðan góðu náir.

Gott er með góðum að vera í vinfesti.

Gott er með þeim í gær bitust.

Gott er spakmennur, hvar guma sækir.

Gott er til breins að taka.

Gott er til geirs að taka.

Gott er við fróma að forlíkast.

Gott er um auðgan garð að gresja.

Gott er utanlands að lifa, heima er hentara að deyja.

Gott er það ekkert, sem góðu spillir.

Gott er þeim, sem glatt hafa sinni.

Gott fær sá, sem Guðs leitar.

Gott gengur barninu til, að berja hann föður sinn.

Gott gleymist skjótt, illt fellr ekki úr minni.

Gott gyllini geymir hundrað.

Gott hald kostar gjald.

Gott handverk launar (launast) opt illa.

Gott hús er gestum heill.

Gott jafnaðargeð ávinnur góðan þokka.

Gott má af góðu hljóttast.

Gott nafu heimskum, að heita hjáræna.

- Gott siðferði er betra enn mikil kunnátta.
 Gott veit á glatt hjarta.
 Gott vitni, ef Guð bæri.
 Gott öl, sagði refr, hann rank útaf.
 Gráðugr maðr etr sèr aldríla.
 Grá hár hæfa úngu höfði.
 Grant kann hyggiun að henda.
 Gráti þeir, sem ekki geta hlegið.
 Grátt skal í gráan (gráðugan) fara.
 Grátum ekki, munum heldr.
 Greindr nærri getr, reyndr veit þó betr.
 Grimm hefnd fylgir griðrofi.
 Grimmr er sá góudagr, sem ekki tekr í Hlíðarfjall.
 Grísar gjalda, eun gömul svín valda.
 Grunda í andsvar, áðr gefr (ráð, áðr gjörir).
 Grunda í flest, svo gjörist þú fróðr.
 Grunda í málið, fyrr eun þú gjörir dóminn.
 Grunda í sagnir, fyrr eun saunar haldir.
 Grunsemin ljóstar upp ljótu rykti.
 Grunnt er á því góða.
 Grær gángandi sótr.
 Guð á ei gægumanninn, nema hálfan.
 Guð á frjálst að græta mann, gleðja mun sá aptr
 hann.
 Guð borgar fyrir hrafnium.
 Guð elr gesti.
 Guð er bæði fljótráðr og góðráðr.
 Guð er með þeim, sem gjarnan vilja hið góða stunda.
 Guð gefr allt gott, en haldt ei um horn uxanum.
 Guð gefr brand með barni.
 Guð gefr góðum mönnum gott.
 Guð gefr hvörjum kulda sem klæði.
 Guð gefr ráð með tíma.

- Guð gefr öllum mat, sem hann gefr munn.
 Guð gjörði vel, hann gaf ei ægum uxa horn.
 Guð hefir meira, enn hann gaf.
 Guð hefir sett hjörð hirða.
 Guð hjálpar þeim, sem hjálpa vilja sèr.
 Guð, hjálpa mèr, því til góðs treysti eg þèr.
 Guð lifr það margt, sem hann leyfir ei.
 Guð lætr allt falt fyrir erviði.
 Guð mætir mörgum, hvör kann hann að kveðja.
 Guð og samvizkan verða aldrei umflúin.
 Guð ræðr, en mennirnir þenkja.
 Guð rætir þá opt upp, sem hann gefr mikla lukku.
 Guð signi þig, Klóti, kvað ábóti.
 Guðs í nafni er gott að byrja.
 Guð sitr hátt, en sèr lágt.
 Guð styrkir góðan vilja.
 Guðs og manna gjörvöll börn, með gáfum eru for-
 líkt við hvörn.
 Guð, sýn náð, nauðsýn er bráð.
 Guð veit bezt, hvörjum hann giptu ann, vita það ei
 frðar fyrir.
 Guð veit gjörst góðan pílagrím.
 Guð veit hvað hvör hefir að geyma.
 Guð verðr þeim reiðr, sem sinni stètt er leiðr.
 Guð þarf ei leiða gátu um það, hvör grandí þessu
 kemr af stað.
 Gull er ei svo gott (rautt), að ei gángi fyrir mat.
 Gull er grams múta.
 Gull er gull, hvör sem á því heldr.
 Gull hlær að heimskum.
 Gullhríngr bætir ei kartnögl.
 Gull reynist í eldi, en geðprýði í mótlæti.

Gull skal brúka, og gagn af fá, en gróa ei við það hjartað má.

Gumnar margir létust gagnhollir, en annað reyndist þá um var skygnt.

Göldum manni er ei gegnandi.

Gömlum kennum vèr nú goðanum að geipla á saltinu.

Gömlum viu gleym ei fyrir nýan.

Gömul mey grýtir öll kær suendr.

Gömul ósköp grát ei nýum tárur.

Gömul sár gróin illa.

Gömul þing eru ólastandi.

H.

Háborinn fátækr er í heiðri smár.

Háð er heimskra gaman (hrósan).

Háð og spè kemr mörgum á línè.

Háfar eikr hafa hljóðglögg eyru.

Hafa selar augu.

Hafa skal heil (holl) ráð, hvaðan sem koma (þó úr refsbelg komi) (þó heimskr kenni).

Hafa skal, meðan halda má.

Hafa skal það af flagðinu, sem fá má.

Hafa verðr hvör til síns ágætis nokkuð.

Hafa vill kerling nokkuð fyrir snúð sinn (sinn þrætu þráð).

Hafðu ekki kjassmæli nè hlæmæli.

Hafðu heldr venskap við túngl, enn aðrar stjörnur (við sól en stjörnur allar).

Haf leigudreng til hófa, og fær þú smán í staðinn.

Hafi eg pening í þungi, hafi eg mat í munni.

Hafi enginn þjón af herra kyni, en hann sjálf er.

Hafirðu vel kokkað, máttu vel eta.

- Hafi sá brek (blak) er beiðist.
 Hafi sá dreggjjar, er saup af staupinu.
 Hafi sá eik, sem af öðrum dregr (skefr).
 Hafi sá hápp, sem hlýtr.
 Hafi sá verr, er verr herðir sig.
 Hafi það barnið (því barni skal bjóða), sem betr
 tekr við.
 Hafnaðu því, sem hófi er meira.
 Hafrinn er ei að hygguari, þó hann skreyti skeggið.
 Haf þig burt, svo hestrinn slái þig ei.
 Haf þökk og þrjá skó, alla uppá einn fót.
 Hagl er heiði næst.
 Hagsýnin (hagirnir) vinnr hálf.
 Hagskipti fást ei í hvörju kaupí.
 Hagr er sá sem umbýr.
 Halda mun hel því, hún hefir fengið.
 Haldi maðr á keri, drekki þó að hófi mjöð, mæli
 þarft, eða þegi.
 Haldtu bezt það heitir guði.
 Haldtu hvörn það er, en hygg að sjálfum þèr.
 Haldtu lög, sem sjálfr settir.
 Haldtu skemtan í skikkanligan máta.
 Haldt þig sjálfan siða frjálsan.
 Haldt þína siði sjálfr, ef sómir vel.
 Hald þú taum í höndum, þá hamfngjan fer að þèr.
 Hál eru útlendra orð.
 Hal ber öld hver.
 Hálfgjört er verk, ef forhuxuð er þess endalykt.
 Hálfgjört verk hæfir ei að dæma (skal hvorki losa
 nè lasta).
 Hálfkeypt er ómagaverkið.
 Hálfkveðna vísu er óhægra að skilja, eun alkveðna.
 Hálfseðr er maðr, þó í svip sjái.

- Hálfsèn er hofmanna prýði.
 Hálfsögð er sagan, þá einn segir frá.
 Hálft er betra, enn heilt af illu.
 Hálft hefir, þá hundi er boðið.
 Hálfu meir er að hirða enn afla.
 Hálfr er auðr undir hvötum.
 Háll er opt hallr búnski.
 Hamhleypu er bágð að henda.
 Hamíngjan er eif herravönd (er hvörju ráði ríkari).
 Hamlar skúr skini.
 Hamrinn getr ei alltfð huga fylgt.
 Handaverkin lifa hvörs lengst.
 Handbær er kylfa, ef hundinn skal slá.
 Hann á bakjarl (ljall), sem bjargar hönum.
 Hann á ekki af miklum rótum að rakna.
 Hann á ekki á sínu að taka.
 Hann á ekki langt að seilast.
 Hann á ekki úr háfum söðli að detta.
 Hann á hauk í horni.
 Hann á hlut í vætt (í grantargjörð).
 Hann á hönum fyrir grátt að gjalda.
 Hann á í vök að verjast.
 Hann ann böggum Hildar, 'en Hildi ei sjálfri.
 Hann ann barninu vegna fóstrunnar.
 Hann á sjálfr strákinn, þó hann strýki hann.
 Hann á stólpa, sem hann styðst við, sem Mammon
 hefir.
 Hann átti fótum fjör að launa.
 Hann á víða við að koma.
 Hann á við raman reip að draga.
 Hann á undir högg að sækja.
 Hann beið ekki hoðanna.
 Hann ber að sèr böndin.

- Hann ber ei hjartað í munnum.
 Hann ber sinn harm í hljóði.
 Hann berst sem haukr við klær.
 Hann ber vel sína byrði, sem aldrei þreytist.
 Hann ber það, en dregr ekki.
 Hann bjargast á buddum annars.
 Hann býðr, sem boli höggs.
 Hann býtr illa á brisið.
 Hann býtr úr hnefa, því hönum er kvöl með sèr að gefa.
 Hann blæs heitu og köldu úr sömu kverk.
 Hann brá undir sig betra fætinum.
 Hann braut bekrann fyrir bjargið.
 Hann brúkar Bessaleyfi.
 Hann byggir fyrir son, en ekki dóttur.
 Hann býr sèr lats manns byrði.
 Hann dettr ei niðr við dægramótin.
 Hann drékkur við ókómnum þorsta.
 Hann drepr drjúgt í kambana.
 Hann dreymir til daglátanna.
 Hann drittist burt, sem halaklipptr hundr.
 Hann dugir svo vel fyrir stýrimann, sem netpoki fyrir mjölsekk.
 Hann er á buxunum.
 Hann er á bak stiginn, en ei í burt riðinn.
 Hann er allra sveita kvikindi.
 Hann er beggja handa járn.
 Hann er bezt eðla, sem bezt lifir.
 Hann er búinn að slíta barusskónum.
 Hann er bæði manuligr og fjandligr.
 Hann er bæði bóndiinn og húsfreyjan.
 Hann er ekki áeggfngarbarinn.
 Hann er ekki allra bokki.

- Hann er ekki allr þar, sem hann er sæðr.
 Hann er ekki búinn að bíta úr nálinni.
 Hann er ekki gull á móti grjóti.
 Hann er ekki hýr í horn að taka (er harðr í horn
 að taka).
 Hann er ekki hægr ljár í þúfu.
 Hann er ekki keyptr en hann kókubiti.
 Hann er ekki langt frá löndum.
 Hann er ekki lengi á mælislandi.
 Hann er ekki með öllum mjalla.
 Hann er ekki mjólkín matar, nè mysan skyr.
 Hann er ekki nema brjóstið.
 Hann er ekki nema gagnið og greiðinu.
 Hann er ekki sjálfráðr, sem öðrum er háðr.
 Hann ekki svo haltr, sem hann hínkrar.
 Hann er ekki við eina fjölinu feldr.
 Hann er ekki við kvenmannu kendr.
 Hann er eðill frá fjórða manni.
 Hann er einfaldr eins og sauðr.
 Hann er einhæfr eins og nafarinn.
 Hann er einn af átján.
 Hann er einn af þeim, sem aldrei rata heim.
 Hann er eins og hundr á heystakki (kálfr við stú).
 Hann er eins og kuldastrá.
 Hann er eins og milli heims og helju (steins og sleggju).
 Hann er eins og óðinshani á torfgröf.
 Hann er eldri enn tvævetr.
 Hann er farinn eins og ljós.
 Hann er fíngalángur.
 Hann er finn dúnbursti.
 Hann er gamall í hettunni.
 Hann er góðr vinur minn, en getr sæð öxi í höfði mèr.
 Hann er hamhleypa.

- Hann er heimaríkr, eins og hundarnir.
 Hann er hvekkir í hvörs manns kopp.
 Hann er hvorki bær minn nè bróðir.
 Hann er hvorki hrár nè soðinn.
 Hann er hvorki húshæfr nè kyrkjugafr.
 Hann er hönum önnur höndin.
 Hann er í beyglum.
 Hann er karlmannligr, sem lætr sér ekkert verða barnaliga.
 Hann er kominn á ranpsaldrinn.
 Hann er kominn í mát.
 Hann er kóngur í kotru og kortspilum.
 Hann er lofsverður, sem lastar engan.
 Hann er mannauna makligastr.
 Hann er með böggum Hildar.
 Hann er mestrímunnaum, eins og refrinn í halanum.
 Hann er nærri, en hjartað útá skógi.
 Hann er næst, í hendi hefir.
 Hann er opt ragastr, sem mest ranpar.
 Hann er prúður, sem lýtalaus lifir.
 Hann er ríkr, hvörjum sitt í hófi nægir.
 Hann er sér einu ærium.
 Hann er sinnar móður sonnr.
 Hann er skotinn með sylfr-ör.
 Hann er strax í harðneskju.
 Hann er svo latr, sem hann er lángur til.
 Hann er svo lyndr, að lafa á hönum eyrun.
 Hann er svo nóttvar, sem selr.
 Hann er svo nærri, sem nefið er angnum.
 Hann er trúr, sem engan tælir.
 Hann er tvöfaldr í roðinu.
 Hann er undir lok liðinn.
 Hann er völundr í sínu húsi.

- Hann er ypsum og ásum.
 Hann er þar sem alr í vegg.
 Hann er þriggja stafa maðr (æ: fur).
 Hann fagnar í vind.
 Hann fer aptanað síðunum.
 Hann fer batnandi, sem úngr skolli.
 Hann fer skakkt á skeiðinu.
 Hann finnr það, sem feitt er á stykkinu.
 Hann flýtr ei ofaná.
 Hann forðast það sem heitan eld.
 Hann fór, sem fætr toguðu.
 Hann fór undan með stöfum.
 Hann færði hönum heim sanninn.
 Hann færðist í alla hrauka (auka).
 Hann fær seint þann snaga (það trè), sem hann vill
 á hánaga.
 Hann gaf kálf, og keypti við uxa.
 Hann gaf það meira við því minna.
 Hann gekk upp við það um naglahöfuð (um spöun
 og stiku).
 Hann gengr ekki heill til skógar, sem af er höndin.
 Hann gengr eins og logi yfir akra.
 Hann geymir dýrt, sem friðinn geymir.
 Hann gjörði sér hægt um hönd.
 Hann gjörir mig góðan, þó síðar sè.
 Hann gjörir sinn föður lofligan.
 Hann greip í endann á deginum (í skottið á skugg-
 anum).
 Hann grèt öll augu úr höfði sér.
 Hann græðir á tá og fingri.
 Hann hefir allar klær úti.
 Hann hefir allt á hornum sér.
 Hann hefir allt hans ráð í hendi sér.

- Hann hefir annann fótinn í gröfluni.
 Hann hefir barn á brjósti (hauk á hendi).
 Hann hefir bæði töglin og hagldirnar.
 Hann hefir ei mörg ár á baki.
 Hann hefir ekki langt líf að missa, sem gamall er.
 Hann hefir ellifú fingr með einum oflaungum (hefir
 fuglalím á ffugrum sèr) (hefir lánnga fingr, og
 finur það er tapast).
 Hann hefir hitann í haldinu
 Hann hefir hvekkstúngu.
 Hann hefir höggspjót á hurðarbaki.
 Hann hefir látið fjölinn fljóta.
 Hann hefir lengi steininu klappað.
 Hann hefir marga fjöruna drukkið.
 Hann hefir marga hildi háð.
 Hann hefir meiri sigrinn, enn sveina-fjöldann.
 Hann hefir muninn fyrir neðan nefið.
 Hann hefir mækinu í muninum.
 Hann hefir ráð undir hvörju rífi.
 Hann hefir reykinu, en ei röttina.
 Hann hefir setið sámmri daga (setið og góðs beðið).
 Hann hefir slitið barnsskónum.
 Hann hefir sól í höndum sèr.
 Hann hefir steikt stærri krásir.
 Hann hefir svefninu fyrir sælgæti.
 Hann hefir súngið hlutar vers.
 Hann hefir vaðið fyrir neðan sig.
 Hann hefir vitið í vasanum.
 Hann hefir unnið spilið.
 Hann hefir það hann kastar.
 Hann hefir það, sem á hann er lagt.
 Hann hefir öruggan oddvita.
 Hann heyrir grasið vaxa.

Hann heyrir hvað konúgrinn hvíslar að sinni unustu.

Hann hljóp upp, og komst hvörgi.

Hann hljóp þarfrá, sem kapall frá fyli.

Hann hljóp þaryfir, sem hani yfir glæðr.

Hann hnaukar svo bezt hann hafi nokkuð.

Hann horfir eins og tröll á himnaríki.

Hann horfir frameptir ufi (í gupnir sèr).

Hann hrekst eins og trè fyrir straumi.

Hann hreykir sèr eins og kotttr í ullarhrúgu (ullar-
keraldi).

Hann hræðist hvorki fár nè ský.

Hann hvílist tvisvar, sem húkir á steini.

Hann hyggst að lifa yfir ljón fram.

Hann hyggur að festa hönd á hári hvörju.

Hann jafnar á hönum síðurnar.

Hann jetr skarnið uðan nöglunum á sèr.

Hann kann að bera á báðum öxlum (snúa kápunni
eptir veðrinu).

Hann kann að bera eld og vatn, sitt með hvorri
hendi.

Hann kann að klóra úr þófanum sínum.

Hann kann að sitja á báðum bekkjunum.

Hann kann að sníða sèr stakk eptir vexti.

Hann kann bezt við hálm, sem engan hefir.

Hann kann ekki neitt samt að sjá.

Hann kann meira enn að mata sig.

Hann kastar ei mörgu til dyra.

Hann kemst heim, sem ekr með uxa vagni.

Hann kemr á eptir með kálfrakka handa yðr, sagði
bóndinn við prest sinn.

Hann kemr á eptir með kalt vatn í áttung.

Hann kemr af holdunum.

Hann kemr ei við bera jörð.

- Hann kemr ei við tönn nè jaxl.
 Hann kemr ei undir sótugan rapt.
 Hann kemr óstefadr.
 Hann kemr sínu fram, þó hann fari hægt.
 Hann keunir ei fyrr, en kemr að hjartanu.
 Hann keppist jafnan á kórbekk sitja.
 Hann klýfr þar til þritugan hamariun.
 Hann kom eptir dúk og disk.
 Hann kom hvorki fyrir sig orði nè ciði.
 Hann komst frá með hálfum heiðri.
 Hann komst í krappan dans.
 Hann krabbar ei aptr einum leik.
 Hann lagði allar árar í bát (um borð).
 Hann lagði frá sèr slátt og útróðr.
 Hann leggr allt á gjörva hönd.
 Hann leggr land undir fót (sem reisir til Róm).
 Hann leikr alsolla (á als oddi, við hvörn sinn fflugr,
 við laufum).
 Hann leynir sem pappír bleki (svo vel sem klukka).
 Hann leysti leggböndia (3: flúði).
 Hann liggir eins og lús með saumi (eins og ormr á
 gulli).
 Hann liggir við lóðarhálsinu (með letiuni, eins og
 skatan á grunni).
 Hann ljær spónian, en sleikir sjálfr.
 Hann lofar sig ekki útúr hási.
 Hann lýgr á annann tenínginn, en stelr á annann.
 Hann lætr hvörn reka annann.
 Hann lætr kylfu ráða kasti.
 Hann lætr sem argr augna (*likl: vargr*).
 Hann lætr sèr ei allt fyrir brjósti brenna.
 Hann má borða, þó hann bíti ei steikr (vera mettr,
 þó hann sè ei borðsettr).

- Hann má ei ýugri til verða.
 Hann má ei um frjálst höfuð strjúka.
 Hann má muna fífil sinn fegri.
 Hann má segja af reisu.
 Hann má snemma uppstanda, sem allt vill rétt gjöra.
 Hann má vel vaka, sem gersimar skal geyma.
 Hann miðar við skýin, eins og hrafninn.
 Hann nær ekki uppí nefið á sèr.
 Hann opnar veginn, sem undan gengr.
 Hann kvað hönum steinshljóð.
 Hann kveðr fyrir sinn bekk.
 Hann kveinar ei fyrr enn hann kennir til.
 Hann kvæðir hvorki elli nè fèleysi.
 Hann rak af sèr sliðruorðið.
 Hann rak nefið í nóttina.
 Hann rembist í kút og kvartil (eins og rjúpan við staurinn).
 Hann reri köttinn af gærinni.
 Hann reynir margt, sem rásar víða.
 Hann reisir nógu hátt hanakambinn.
 Hann reisir sèr hurðarás um öxl.
 Hann ræðr þar á garðinn, sem hann er lægstr.
 Hann rær þar að öllum árum.
 Hann sagði happ, hann slapp.
 Hann sat á hakanum.
 Hann segir af lögum, sem litum hinn blindi.
 Hann sem fá orð talar, hefir fá orð að forsvara.
 Hann sem gefr, skal þegja; hann sem þiggr, skal segja.
 Hann sèr ei sólina fyrir henni.
 Hann sèr eptir því sjö augunum.
 Hann sèr fótum sínum forráð.
 Hann sèr hvar hann stígr niðr fætinum.

- Hann sèr jafnlángt nefi sínu.
 Hann sèr ígegnum fíngur sèr.
 Hann sèr níu leiki á borði.
 Hann sèr sèr mann á velli.
 Hann sitr á hlustunum, þó hann standi uppá fætrnar.
 Hann sitr á sèr (á strák sínum).
 Hann sitr eptir með sárt enni.
 Hann sitr heima með kopp hinn sama.
 Hann skákar í hróks valdi.
 Hann skamtar úr hnefa.
 Hann skauzt í burt, og kvaddi engan.
 Hann skellir (skær) við því skolla-eyrunum.
 Hann sker að því skolla-vetlingana.
 Hann skildi eptir vitið á veggnum.
 Hann skildist við stafu og stýri.
 Hann sleikir hnotuna, en sleppir kjörnunum.
 Hann sleppti steikinni, en sleikti um fíngur.
 Hann sletti sleðanum fram fyrir eykinn.
 Hann smeikist ekki við smáskammirnar.
 Hann smyr hvoptinn hunáangi utan, en ósanuindum
 innan.
 Hann stè af hestinum, en stökk uppá asnann.
 Hann steypti út barninu í laugartroginu.
 Hann stendr á blautum beinum, sem merglaus er.
 Hann stendr á því eins og hundr á roði (fastar enn
 fótunum).
 Hann stendr auðnu fótum á etju (eltu).
 Hann stendr og fellr sínum herra (sem við stjaka
 bundinn).
 Hann stendr við orð sín, sem strúzfuglinn við egg sín.
 Hann stökkur uppá nef sèr, sem hávarr er.
 Hann sýngr einni nótu ofhátt (í barm sèr).
 Hann sýnir hönum í tvo heimana.

Hann talar tveim túngum (sem hann er maðrinn
(hygginn) til).

Hann tekr ekki á heilum sèr.

Hann tekr hlut á þurrn landi.

Hann tekr ekki stein í staðinn.

Hann trúir hönum (því) eins og nýu neti.

Hann valt úr vagninum.

Hann varð feginn kálfalúgunum.

Hann varð fyrir skakkafalli.

Hann varð hvörju barni betri.

Hann varði það sem votan sekk.

Hann var mèt svo kær sem augað.

Hann var tekinn með kostum og kynjum (undir
tvö vötn).

Hann veðr í öllu, sem mús í skolum.

Hann veit ekki aura sinna tal.

Hann veit ekki meira af því, enn kálfr af krossmarki.

Hann veit hvar fiskr liggr undir steini.

Hann verðr að brjóta odd af oflæti sínu.

Hann verðr að huggast heima.

Hann ver rúmið sitt.

Hann vill baka brauð á bláköldum óni.

Hann vill ei eta nema rautt eitt úr eggí.

Hann vill ei láta mála við sig í miðjum hlífum.

Hann vill ei undir land leggja.

Hann vill heita herramaðr af hljóðunum.

Hann vinnr lopt og lög.

Hann vinnr sjálfr upp gæðin sín.

Hann þarf ei að taka hendi sinni í kalt vatn.

Hann þolir hvorki heitt nè kalt.

Hann þurfti ei að kembera hærurnar.

Hann þvær skyrtnu sína með skitnum höndum.

Hann þylr í feld sinn (í gupnir sèr).

- Hann ætlar aðra eins og hann er sjálfr.
 Hans hendr eru vísar við að taka.
 Hans var, en ekki Árna biskups.
 Happið er heimlatt.
 Harðir steinar tveir mala sjaldan smátt.
 Harðsókt er úr hærra gengi í lægra að leiðast.
 Hart á móti hörðu.
 Hart er að berja höfðinu við steininn.
 Hart hrís gjörir böru vís.
 Hart kemr sá niðr, sem hátt dettr.
 Hart lögmál, Hallr!
 Hárið hefir sinn skugga.
 Harmi kann kátr að leyna.
 Harmrinn kann vel að hepta (hitta) lostann.
 Hátfíð er til heilla bezt.
 Hátri gleyma margir, en fáir forakti.
 Hátt ber þú nú hjálminu, sagði Haraldr konúgr
 við Einar þambarskelfir.
 Hátt er herraboðið.
 Hátt geltir ragr rakki.
 Hátt hlakka ernir yfir hræfningi.
 Hátt lætr í hundnum, þá þeir ropa.
 Háttsemin prýðir hvörs manns ráð.
 Hátt skal óboðian húka.
 Hátrfull ögun verðr hvorugum að gagni.
 Hávarr er sjaldan orðvarr.
 Hefi eg mikið, hvað eg hreppi, veit eg ei.
 Hefudin gengr á ullskóm.
 Hefn þú órættar með þolinmæði.
 Hefir eyðifuglinu útsúngið.
 Hefir hvör sinna sauða nokkuð, þá ull hefir.
 Hefir hvör til síns ágætis nokkuð.
 Hefir mætr af móður arfi (kyni).

Hegrinn vatnið hatar, því hann kann ekki að synda.

Heiðraðu skálkinn, svo hann skaði þig ekki.

Heiðra þann gamla og grálærða.

Heiðr elr alla ment.

Heiðr fylgir fè, fátækt dregst (fátækr liggr) í hlè.

Heiðr og góz án vits er ei ugglaus auðr.

Heilagt fólk, heilagt verk.

Heilagr er vinnusaurinn.

Heilbrigðin er hin hollasta farsæld.

Heilbrigðr veit ei hvað hinn sjúki líðr.

Heilir þurfa ei læknarans.

Heill er hvör hraustastr.

Heill kann sjúkum heil ráð að gefa.

Heill má vel hlaupa.

Heilræðin skyldi hvör helst hafa minnisföst.

Heilsan er fátækra manna fasteign.

Heilsan er hvörjum munað betri.

Heilsan fylgir hófi.

Heilskygn og hygginnu eru báðir sjáandi.

Heilt skal fyrir heilt gefa.

Heilu láni skal hvör aprskila.

Heilum kemr hvörjum fyrst.

Heima á eg verst, en þar þyki mèr bezt.

Heima er atgeiriun.

Heima er bezt að hvílast.

Heima er hana ríkið mest.

Heima er heimskum bezt.

Heima er hundriun frakkastr.

Heima er hvör ríkastr (lengst).

Heima eru hyggnaír menn minust metnaír.

Heimaglaðr skyldi hólða hvör, og við gesti rífr.

Heimahlvinnu er verst að varast.

Heima skal hest feíta, en hund á búl.

Heimaskerin eru hættust.

Heima snagarnir halda hönum.

Heimild er bezt til hvörra verka.

Heim kemst sá sem hægt fer.

Heimskan er heiðrstálmí (hindrun gæfunnar).

Heimskan er seint að snotra.

Heimskan (heimskr) lofar laungum stóru (lofarsèr líkt).

Heimskan tvöfaldar hvört erfidi, en vízkan vinnur í
haginn).

Heimskir menn eru fljótir að tala, svo þeir tæmist
því fyrr.

Heimskir þykjast allt vita.

Heimskum er bezt í hylmíngu vera.

Heimskum manni eru heitíngar gjarnaar.

Heimskum skal í hrúgu fá.

Heimskum þykir síu kylfa kostuligust..

Heimskr dæmir eptir álitu.

Heimskr er aldrei hygginn.

Heimskr er heima-aliinn sonur (heima-alið barn).

Heimskr er sá, sem hugnast orðin hælins manns.

Heimskr kom (heimsk orð koma) úr heimskum belg.

Heimskr maðr fremr það óhræddr, sem hinn vísl
vogar ekki að gjöra.

Heimskr maðr hlær að hvívetna.

Heimskr maðr væri haldinn hygginn, ef hann kynni
að þegja.

Heimsku skal svo hylja sem hærsta dýrgrip.

Heimsækir hefnd um síðir.

Heimugligir herrar gjöra hryggva sveina.

Heimriinn stendr við stjaka bundinn.

Heiptarorðum fylgja opt heiptarverk.

Heiptin heptir giptu.

Heitíngarorð hvetja opt reiði og morð.

- Heiti verður heimskr maðr·feginn.
 Hel fylgir holdi sem skuggi.
 Helgir menn mæla fátt, en minnst hefnda sinna.
 Helsstund er hættust af öllum.
 Hendir og túngu hæfir vel í hófi að stilla.
 Hendr þurfa fóta við, og fætr handa.
 Henta mun að fara með hægð úr hýðinu.
 Hentug tól gjöra mann lagau.
 Hentugt tækifæri gjörir margan þjóf.
 Heppinn er sá, hag sinu gjörir hvörn dag bæta.
 Heppin er sá, við hug sinu ræðr.
 Hept þú trega hjartans, svo hefnir hann ei á sjálf-
 um þèr.
 Hèr býðr nótt, en ei frjálsleiki.
 Hèr er eg, kvað alr í vegg.
 Hèr er hvör gullhúfan upp af annari.
 Hèr er olfu hellt í eld.
 Hèr er selr og sauðr í sambandi.
 Hèr er sem komið er.
 Hèr er skarð fyrir skildi.
 Hèr eru göfugheit á allar síður.
 Hèr etr hvör sitt.
 Hèr fljótum vèr eplin, sögðu hrossataðs köglar.
 Hèr gefr á að líta.
 Hèr kemr og hèr fer.
 Hèr land og þar land, og nóg er allt Ísland.
 Hèr mun eldr af verða, sagði refr, dreit á ísinn.
 Hèr og hvar mundi mèr heimboðið, ef eg þyrfti mál-
 úngi matar.
 Hèr rennr refr eptir.
 Hèr rennr rófa undan höfði.
 Hèr skal eg að vinna, sagði Gissur jarl.
 Hèr stendr hvört brotið upp af öðru.

Hèr syndum vèr fiskarnir, sagði hornslið.
 Hèr tefla tvö fífl.
 Herra fjærlæga, frændr nálæga, en vík á milli vina.
 Herragunst einn tíma blið, annann stríð.
 Herrahönd heldr um öll lönd.
 Herra hylli er ei aums manns erfð.
 Herra í æsku, (opt) þræll í elli.
 Herranna bæn eitt boð (boðorð).
 Herranna hylli er varanlig, eins og flautafylli.
 Herranna synd, bændanna yfirbót (það er þúngt þrot).
 Herrar eru herrar, það stundum þverrar.
 Herrar hugsa langt.
 Herrar margir stjórna opt illa.
 Herrar stórir hafa langar hendr, mörg augu og eyru.
 Herrar vilja hæst sitja.
 Herrum gott að gánga yðjulausum.
 Hèr vantar til höfuðgóðau nagla.
 Hèr ætla að detta í stórlaxar.
 Hestr fellr opt á flötum vegi.
 Heyr á endemið (eindæmið).
 Heyra má á hálfu, hvað heilt meinar.
 Heyra má margt, en herma ei eptir.
 Heyra má, þú lægra láti.
 Heyra, og ei heyra, er höfðingligt.
 Heyrið dnnur í heiðu veðri.
 Heyri eg, ekki er að heyra, sagði kerling.
 Heyrir Guð allt og sèr.
 Heyr, sjá og hugsa, en þú skalt þegja, svo lifir þú
 í friði.
 Heyr þú mèr, sagði danfr við dumba.
 Hjá hræðslu finnst heiðr.
 Hjú hönum er taflið og teningriun.
 Hjú illum koma gjöld fyrir gæði.

- Hjálpa, svo þér verði hjálpað.
- Hjálpa þér sjálf, svo hjálpar Guð þér.
- Hjálpar það ei, þá hindrar það ei
- Hjálpa þú helstöddum, hafir þú mátt til.
- Hjálpast mýsnar í holunum.
- Hjálp stoðar veikum að vinna sterkau.
- Hjá mun farast hvatr og fælinu (klókr og óklókr).
- Hjarðir vita, nær heim af grasi gánga skulu.
- Hjartað er svo hreinligt sem túngan.
- Hjartað lifir fyrst og deyr seinast.
- Hjartað varð eptir heima.
- Hjartað þarf ei meira rúm fyrir mikið enn lítið.
- Hjástoð manulig hvikul er.
- Hjá stórri gæfu stórt fár.
- Hjá þeim skal ráðs leita, sem vel ræðr fyrir sjálf-
um sèr.
- Hið feita vill ætíð uppljóta.
- Hið sanna flýtr, sem fita á vatni (í potti).
- Himinsbrots hefi eg fyrri vonað.
- Hinn beztí sigr er án blóðs.
- Hinn blindi kann lítið um lit að dæma.
- Hinn elztí skal fyrst tala.
- Hinn fátæki þekkir betr velgjörð sinna vina, enn sá ríki.
- Hinn framsýni byggir fyrir alda og óbörna.
- Hinn fyrsti végr til virðinganna er verðskuldanin.
- Hinn glámskygni drottmar meðal þeirra blindu.
- Hinn heilfætti spottar þann skakka, og hinn hvíti
blámanninu.
- Hinn illgjarni gjörir sèr skaða til, að gjöra öðrum illt.
- Hinn kappgjarni vinur svo bezt, að forsónin fylgi.
- Hinn lati ætlar tímann til alls nógan.
- Hinn lægri verðr að lúta.
- Hinn mektugi meinar sèr allt leyfiligt.

Hinn metti (saddi) vill ei vita, hvað hinn húngraði
 má lifa.

Hinn minnsti fugl (bíflugan) gefr sætastan ávöxt.

Hinn myrkfælni er þræll síns eigin vilja.

Hinn ríki fær þar rúm, sem hinum fátæka er frá-
 vísað.

Hinn ríki gestr fær virðing og veitíng, en hinn fá-
 tæki má fara.

Hinn seinasti er lausakonunni hinn elskasti.

Hinn sjúki má ei sinna lima brúkun missa.

Hinn spaki lifir alleina lengi.

Hinn vísa kann allfátt að ángra.

Hinn ættgöfugi skyldi einnig ærugöfugr.

Hinn öfundsjúki er sinn eigin böðull.

Hinn örláti má ei virða alla jafnt.

Hin stærsta þján er að þjóna vondum.

Hjónaband án barna er eins og dagr án sólar.

Hjónabandið er lífsins háskóli.

Hjónanna trú styrkir beggja bú.

Hjónum skal hús byggja.

Hýran gjafara hefir Guð kærar.

Hirða má við hálfum skaða.

Hirðu vel fengið fè.

Hiti kemr eptir kulda, varmt (vænt) veðr eptir vont.

Hjúanna trú styrkir bóndans bú.

Hjú sem herra, bú sem bóndi.

Hjú skulu ei margt finna, nè mörgu tapa.

Hjörð rekr handarvani.

Hjörð veit nær úr haga skal renna.

Hlátr æskunnar veldr opt tárnum ellinnar.

Hlífir hágangandi tötr.

Hlífst við þann, sem minna má, menn bezt jafnir
 glíma.

Hljóðr er barnlaus bær.

Hljóðr er hygginn maðr.

Hljóðr (fámálugr) skyldi beggja vin, og báðum trúr.

Hljómrinn einn kann að fella mannsins hjarta í for-
undrau.

Hlýr er húsdropinn.

Hlutfallið gjörir aðskilnað milli þeirra mektugu.

Hlutirnir sjálfir tala, þó vèr þegjum.

Hlýðin kona hefir í staðinn ást og eptirlæti.

Hlýðni er betri enn offr.

Hlýðnin er undirrót úngdómsins dygða.

Hlýðnin og lempnin styrkja best kærleikann.

Hlýindi eru við hálfu gjöf.

Illæ aldrei annars óhapp.

Illæa skal við ótrúan, og um hug mæla.

Illæa skyldi að órunum.

Illæa skyldi að ósköpunum, en ei fyrir þeim verða.

Hlær og grætr huglaus maun, í sama andartaki.

Illæ þú ekki að þínum börnum, svo þú þursfir ei seinná
undan þeim gráta.

Illæ þú ei að öldruðum afa, nè úngum syni.

Huefi skal hendi mæta.

Hueixlin hljóta að koma, en vei þeim sem valda.

Huýsain er bönnuð, en aðgætnin ekki.

Huýsnin hefir augun bæði í bak og fyrir.

Hnýstu aldrei í annara leyndarmál, berist það út,
mun þèr eignað.

Hnoss er herraumanns skeinkr.

Hóf á hólí og lasti hafðu við sérhvað.

Hóf er á hvörju best.

Hóf er best að hafa á öllum máta.

Hóf er best í hvörjum leik.

Hóf er hagkvæmast (vandhitt).

Hófligt þrjálf þrýðir manninn.

Hóflifnaðr er lastanna föðurland.

Hófl sè á hvörri skemtun.

Hóflseml er félirzla dygðanna.

Hóflseml er sú hollasta bústýra.

Hóflvæ maðr sterkr má stóra þyrði standast.

Hóflvæ og kyrr ræðir fátt, en heyrir sem fyrr.

Hóflvært andsvar heptir (aptrar) reiði.

Hóflvæ vill heldr þegja enn þræta.

Hold á von á heljardegi

Hold er mold, hvörju sem það klæðist.

Hold fylgir hendi.

Holdið er torvelt að temja.

Hold spillir heilsu.

Hólið á við heimskau.

Holla kenníng heimskir fyrirlíta.

Hollara er að yðja enu biðja.

Holla speki lofa byggur, en lasta heimskan hal.

Holl eru hags manns högg.

Holl er þegjandi þörf.

Holl eru hugsvinnu ráð.

Hollt er húsmak.

Hollr er haustskaði (skurðr).

Hollr er heimafenginn baggi (heimaskerfrinn).

Hollr er heima hver.

Hollr er heimróðr.

Hollr granni er gulli betri.

Hólsömum er hætt að trúa.

Hóran vill kenna dygðir dótturinni.

Hóra verðr engin eins manns vegna.

Hórdómsins bríxi mun ei afmáð verða.

Hórkona etr hið rauða, en fær bónda hið hvíta úr eggí.

Hórujagarar eldast (endast) illa.

Hótar lukkan falli hærra manni enn þér.

Hótin ein hafði eg, sagði hinn, hann Hallvarðr.

Hraðmælt túnga, nema haldendr egi, opt sèr ógott um gelr.

Hrafuar falla ei á farlhræ (fariskinn).

Hrausta lund bugar raun engin.

Hreyktu ei svo hattinum, að hnakkinn verði framaná.

Hreinlátum hæfir hreinlig þjóusta.

Hreinu er að hrósa.

Hreppir þú nauð, þá hjálpi þér Guð (þá haf þolinmæði).

Hrind þér frá, sem ei vilt að.

Hrind þú hundi á Jórdán, er hundr sem áðr.

Hripsa meðan hendrnar eru lausar.

Hrísí vex og háfu grasi vegr ef (er) vætki treðr.

Hrís hæfir heimskum.

Hrósa ei (soframt) happi, fyrr enu (að) hönd yfir-
kemr (yfirskelli) (að handfesti sè ákomu).

Hrósaðu heldr öðrum, enn sjálfum þér.

Hrósa jafnan gjöfum þíns herra.

Hrósa skal herramanus gjöfunum.

Hrósið er eyrauna fánýtr vindblær.

Hrygð er hjúskapr, böf er búskapr, anmt er eiulífi,
og að öllu er nokkuð.

Hrygðin dvelst (dylst) hjá þeim, sem hana elr (eykr).

Hrygðin beygir hugann, hvað stór og hraustr sem
hann er.

Hrygðin og fátæktin fylgjast opt að.

Hrygðin rekr burt bæði heilsu og gleði.

Hrygðin tekr frá gömlum gefnu hyggindi.

Hrygð og gleði, súrt og sætt er samfara tíðum.

Hryggist hjarta, ef hugsvömun bregzt.

- Hrygg er hjól það harðliga er neydt.
 Hryggr hlær, en glaðr grætr.
 Hryggr hugr ber bleika kiun.
 Hryggr maðr hefir fáa góða daga.
 Hrytr að Klængi.
 Hræddr er hvorki kránkr, nè heill heilsu sinnar.
 Hræddr flýr, þó enginn elti.
 Hræddr hundr geltir mikið, en bítr sjaldan.
 Hræðslan er sá lakasti ráðgjafi.
 Hræðst ei hörð, heldr sæt orð.
 Hræðstu ei helstund, heldr þiun viðbúnað.
 Hrær hönd og fót, svo hjálpar Guð þær.
 Hræsaranum er hætt að trúá.
 Hræsnin er lík máluðum myndum.
 Hvað af himni dettr, helslær engan.
 Hvað afskapligr mundi, ef hann yrði það hann vildi.
 Hvað aktar ljónið fyrir lambið.
 Hvað á snauðr fyrir að gefa.
 Hvað augað dæmir um stázið, eru klæðin vitni.
 Hvað (hvör) bíðr sinnar stundar (síns tíma).
 Hvað dregr dóm af öðru.
 Hvað ei er fagrt að gjöra, er ei fagrt að fleipra.
 Hvað einu hefir ekki, missir hann ekki.
 Hvað einn hugsar ódrukkium, talar hann drukkium.
 Hvað einn kaun, táknar (teiknar) embættið hann.
 Hvað elskar sér líkt.
 Hvað er betra enn tíðin?
 Hvað er dýrmætara hnoss, enu dygðug kona.
 Hvað er hollara, enu hafa sem minnst um sig.
 Hvað er hægra enn þegja, og hvað bágara enn aptr-
 kalla úttöluð orð?
 Hvað er kærri, enu góð von?
 Hvað er lífið annað enu armæða?

Hvað er meira forsómað enn tíðin?

Hvað er nú Gríms að geta, Grímr er laungu dauðr.

Hvað er sínu kyni líkt.

Hvað er slíkt að ræða?

Hvað er það, biskupið yðar?

Hvað er það, sem ágjarnu vill ei eiga?

Hvað er það, sem forvitinn vill ei vita?

Hvað er það, sem óhófnum ofbýðr?

Hvað fljótt er upp, er fljótt niðr.

Hvað gagnar það þeim sjúka, þó lukkan hlæi að hönum?

Hvað gjörir blindr við gler?

Hvað Guð gefr, grípr ei sánkti Páll.

Hvað gyldir (skal mæð) stór ætt, ef hún stoðar ekki.

Hvað hefir sinn lagnað.

Hvað höfðingi vill, dæmir dómariinn.

Hvað lengi er forhugsað, má fljótliga framkvæma.

Hvað maun þekkir ei, elskar hann ei.

Hvað menn Guði gefa er hálf.

Hvað múkrinn þorir að hugsa, þorir hann að gjöra.

Hvað nóttin byrgir, auglýsir eptirkomandi dagr.

Hvað óvarliga aðkemr, kann auðveldliga að skelfa eðr skaða.

Hvað réttvís ráðleggr, skaðar engan.

Hvað sem Guð og lukkan vill gefa, kann enginn frá þèr að taka.

Hvað sem heima er, er haldið lakt.

Hvað sem ske skal, verðr ekki umflúið.

Hvað sem vill verða, skyldi snart koma.

Hvað sem þú gjörir, hafðu ráð við.

Hvað skal auðr þeim arga?

Hvað skal betr, enu sjálfum semr (líkar)?

Hvað skal daufum hörpusláttur?

Hvað skal einum hlakka, hrossið fær vel sporana að
smakka.

Hvað skal flot við feitum sel?

Hvað skal forljótt hugskot í fögrum stað?

Hvað skal góðs áu móðs?

Hvað skal gull í gikkisins hönd?

Hvað skal gömlum skolla skeifur stórar?

Hvað skal hrosshófr á hörpustrengjum?

Hvað skal hundr til hofs, eðr köttur til kyrkju?

Hvað skal meir, enn þrífast fullr?

Hvað skal mæð þær mína sótt að segja, þú læknar ei
mitt meiu.

Hvað skal músinni að mana köttinn?

Hvað skal rögum manni langt vopn?

Hvað skal sá í skóg, som hræðist hvörn fauskinn?

Hvað skal sá með boga, sem ei kann upp að toga
(benda)?

Hvað skal sjúkum lækningar leita, er sinn vanmátt
ei veit?

Hvað skal svín gjöra með silfr á grönun, eða köttur
brendr með kórónu af gulli?

Hvað skal þeim að æpa, sem enginn vill hugga?

Hvað skal ærnlausum auðr eða auðna?

Hvað skulu augu, sem ekki stoða (mæð þau augu,
sem eg sé ekki með)?

Hvað skulu brúðir í bardaga?

Hvað skulu börn í bát við Björn?

Hvað skulu fretkarli góð vopn?

Hvað skulu háfar dyr fyrir litlu húsi?

Hvað skulu hundum helgidómar?

Hvað skulu nízkum nægtir?

Hvað skulu stórir skór á litlum fótum?

Hvað skulu örgum auðæfi?

- Hvað stutt þykir þeim nóttin, sem hvílir á hórunnar armi?
- Hvað tjáir þeim hvíldar að leita, sem skapaðr er, til erfðis?
- Hvað túngan meidir, er torvelt að lækna.
- Hvað vantar þann, sem allt hefir?
- Hvað varðar mig, hvað (hvar) kýria fær, ef eg hefi mjólkina?
- Hvað verður sínu fram að fara.
- Hvað vill gásin gjöra með fílinn?
- Hvað vill sá girnast, sem gullinu kastar?
- Hvað vill sá lofa, sem lastar góða hluti?
- Hvað úngr nemr, gamall fremr.
- Hvað þarf frammar, enu fæðast inuvortis og klæðast útvortis?
- Hvað þér illa líkar, gjör það ei öðrum.
- Hvað þú gefr, þá gef það góðfúslega.
- Hvað þú getr með friði fengið, byrja um það ekkert stríð.
- Hvað þú gjörir öðrum, væntu slíks af þeim.
- Hvað þú gjöra verðr, gjör það viljogr, nema ógjöringr sè.
- Hvað æskan niðrsáir, sker ellin upp.
- Hvar Kristr hefir sína kyrkju, þar hefir fjandinn sína kapellu.
- Hvar engin elska er, þar er engin gleði.
- Hvar engin húsfreyja er, þar veguar bóndanum eins og hann villt fari.
- Hvar er allt fólkið, sagði bóundi, hjákonan var ekki á pallinum.
- Hvar er smjörið, ef það er ekki í nýrri mjólkinni.
- Hvar fjandinu ríðr, fylgir ei gott eptir.

Hvar grundvöllurinn er ótraustr, stendr byggingin ekki lengi.

Hvar hegrinn flýgr, halann ber hann með.

Hvar helzt sem hræið er, þángað munu ernirnir safnast.

Hvar illir ríkja, eru undirsátarnir plágaðir.

Hvar krapta, lag og forstand vantar, verður verkið ónýtt.

Hvar lagið fylgir, neytir bezt orkunnar.

Hvar margir lækningar eru, þar eru margir sjúkdómar.

Hvarmeð einn syndgar, verður einn straffaðr.

Hvar meun reikna (fara með) gjald, þar gakk þú frá.

Hvar mikil ágirnd er, þar er meira illt, enn hvör mann sér.

Hvar mikil áhyggja er, þar er mikil ágirnd.

Hvar mikil auðæfi eru, þar eru margir sem þeim eyða.

Hvar mikill ríkdómr er, þar er mikil áhyggja.

Hvar mikill vísdómr er, þar eru djúpfyndnar hugsanir.

Hvar mikil sorg er, þar eru sjúkir limir.

Hvar mörg lög eru, þar eru margir lestir.

Hvar náttúran er dauf, verða eins allar hennar útréttingar.

Hvar not eru, hefir einn mist sinn rétt.

Hvar óttinn ræðr fyrir orkuna, er hún sem ekkert.

Hvar peningriann elskast, þar tignast ágirndin.

Hvar sem dramblætið er, þar er fyrirlitning.

Hvar sem eru nógar nægtir, þar eru nógar mýs.

Hvar sem fjandinn ei er, þar hefir hann sína.

Hvar sem illt fær yfirhönd, útrýmist hið góða.

Hvar sem maðr hefir frið, þar er hálf hans limnarski.

Hvar sem ofueyzlan er innanhúss, er fordjörfuniu fyrir dyrum.

Hvar sem vellystin innlæðist, fylgir óhófið strax eptir.
Hvar sem þrællinn er herra, getr ei verið stórs
verra.

Hvar sem æskan er sjálfráð, er falls von.

Hvar skal feigr vera, svo hönum sè óhætt?

Hvar skal leita að nægtunum, nema hjá þeim ríku?

Hvartil vill sá lifa, sem ekki vill rètt lifa?

Hvar vill illr óhataðr vera?

Hvar æruna vantar, er sú aumasta fátækt.

Hvepsinn munnr er sem haglabyssu.

Hverf er haustgríma.

Hverflynd er höfðingja kæti.

Hvergi feigð umflýr.

Hvetja verðr hníf, ef bíta skal.

Hugaðr maðr lætr sèr fátt fyrir brjósti brenna.

Hugarins heilbrigði er betri enu líkamaus.

Hugdjörfum hjálpar lukkan.

Huggun er lækning hryggðanna.

Huggun er manni mönuum að.

Huglaus maðr rennr, áðr enu rann kennir.

Hugleiðandi er nálæg nauðsýn.

Hugprýðin hefir margan að hetju gjört.

Hugró skal hjónum fá.

Hugsa skalt, að harla vallt, er hjólið allt.

Hugsjúkr maðr kvíðir hvervetna, aldrei hönum dagr
dugir.

Hugskotið er hirzla þánkanna.

Hugvitsnauman er ei hægt að menta.

Hugull er sá vel vill.

Hugr einu veit, hvað hjarta býr næst.

Hugr er betri, enu hjörs megin.

Hugriinn ber mann hálfu leið.

Hugriinn er hálfdráumr.

Hugriinn er hvar sem hann vill (er hvörju fljóttari).
Hugriinn fer djúpar enn mæla má, og herra enn
sjá má.

Hugriinn fer svo sem í hamförum, bæði um lopt
og lög.

Hugriinn kýs umbun hvörjum verka sinna.

Hugriinn minnir á, en hönd og túnga framkvæmir.

Hugriinn reikar hér og hvar, sem hafskip eitt á
bárum.

Hugriinn stór er hvörgi rór.

Hugriinn ætlar sér ei alltíð hóf, því ringlast heilinn.

Hugr ræðr hálfum sigri.

Hugþekkr er hjálpræðisdagrinn.

Hvíld er þjáðum hagkvæm.

Hvíld skal huauk krydda.

Hvílíkr mun hann öðrum reynast, sem ekki vægir
sínur föður?

Hvinnskan er það versta handarmein.

Hvítnar silfr við hvörja bræðslu.

Hulin sár eru hættust.

Hulin speki mannsins er sem sæði í jörðu.

Hunánga mykt orð er eitri blandað.

Hunda holti og kaupmauna eiðr hafa jafnan stað.

Hundar rífa hángandi stígl.

Hundar tveir um eitt bein, og þákur tvær um einn
svein, forlíkast sjaldan vel.

Hundar uppeta annars erindi (ervidi) á stundum.

Hundinn láttu sorga, ef hann þarf fjóra skó.

Hundum lát sína hátíð.

Hundr aktar eitt bein meir enn hundrað gimsteina.

Hundr er sínum herra líkr, köttur sinni frá.

Hundr gjörir hundsgjörning.

Hundriinn er ei hvörs manns, sem hjúkrar.

- Hundrinu gengr aptr til spýjunnar.
 Hundr ófús til veiða, húkir uppá lend.
 Hún gefr ekki tvö tálknin með einu höfðinu.
 Húngrað malt dregr annað í hári.
 Húngraðr maðr neyðist til að stela.
 Húngrið dráfr úlfinn útaf runnum.
 Húngrið er það bezta krydd, og gjörir matinn sæt-
 an og ætan.
 Húngri bentar ei dvöl (líðr ei lánga prèdikun).
 Húngr er hallkvæmr kokkr.
 Húngr er hart (sárt) sverð í heilbrigðum líkama
 (ósjúkum búk).
 Húngr, erfði og sviti eru beztu kryddir.
 Húngr kennir höndum vinnu.
 Húngr og matarbið er hugmóðsefni.
 Hurð mætir gáttum, hvað sem við þráttum.
 Húsbóndans auga feitir hestinn.
 Húsbóndinu gjörir garðinn frægan (hjúin hæversk).
 Húsgangsherrann er þræll allra þeirra, sem hönum
 gefa.
 Hússheiðr helzt við konu.
 Hús höfðingjans á að vera háskóli siðseminnar.
 Hús og klæði hylja mörg lýti.
 Hús skal hjónum bjóða (fá).
 Hvör á hjóli lukkuunar er hæstr, hann er fallinn
 næstr.
 Hvör almúganum þjónar, hefir vandan herra.
 Hvör annan spottar, spottast líka.
 Hvör árla rís, yerðr margs vís.
 Hvör á sèr vini með óvinum.
 Hvör á sína lund að laga.
 Hvör á sínum höndum hróðrs að leita.
 Hvör á við sinn sala.

- Hvör aukum hjálpar, hjálpar sjálfum sér.
- Hvör á það hann kaupir, nema maðr konu.
- Hvör ber eptir öðrum banaspjótið.
- Hvör búknum þjónar, þjónar vondum herra.
- Hvör dagr hefir sína mæðu.
- Hvör djöful vill hræða, má hátt kalla.
- Hvör dregr dóm af sinni stétt (sínnum legunant, siði af sessunaut).
- Hvör ekki hefir ríkdóm, hefir ekki bræðr.
- Hvör eðalliga gjörir, hann er eðla.
- Hvör ei fæðir hund og kött, hann fæðir verri dýr.
- Hvör ei hefir grís að gjalda, gjaldi sína húð.
- Hvör ei hlýðir sinni móður, hlýðir ei (má hlýða) sinni stjúpmóður.
- Hvör eina kvinnu slær, heiðr lítinn þaraf fær.
- Hvöreim dygð hefir tvo afvegi.
- Hvöreim dagr hefir sinn enda sem upphaf.
- Hvöreim syndari er sinn eiginn hegnari.
- Hvöreim þykist nógu vitr, að leggja dóm á annars verk.
- Hvör einum presti trúir, er ei sjálfr frómr.
- Hvör eitt sinn vildi öxi kasta að vorum herra, hann kastaði henni nauðugr apr.
- Hvör ei vogar, hann vinnr ei.
- Hvör eld vill hafa (fá), má í öskunni leita (má reykinu þola).
- Hvör er betri, nema hann betr gjöri?
- Hvör er glaðr, þá hænist að gæfan.
- Hvör er herra í sínu húsi.
- Hvör er sá, sem allt að óskum gengr? enginn.
- Hvör er sjálfum sér næstr (sitr sjálfum sér næst).
- Hvör er sinuar lukku smiðr.
- Hvör er sinna þarfa fullr.

- Hvör er sinni sýslun samr.
 Hvör er sinn vildasti vinr.
 Hvör er síns makligastr.
 Hvör er síns verðugastr, nema bóndi dóttur sinnar.
 Hvör er sínum gjöfum líkr, fátækr og ríkr.
 Hvör er sínum hnútum kunnugastr.
 Hvör er sínum sinnandi.
 Hvör er sínum tólum tamr.
 Hvör er svo heiðraðr, sem hann er klæddr.
 Hvör er svo vís, hann hræðist ei sínu skaða.
 Hvör er tímans spillíng meiri, enn íllt að gjöra.
 Hvör er yndis von í auðu húsi?
 Hvör eti bjúga, meðan heitt er.
 Hvör fárið elskar, fargast í því.
 Hvör fellr á sinni list um síðir.
 Hvör ferð er fjár verð.
 Hvör finnst í sínu rámi, sè hann ekki uppstaðinn.
 Hvör finnr til sín.
 Hvör finnr það hann fá vill.
 Hvör fljótt trúir, verðr fljótt tældr.
 Hvör fljúga vill, áðr fjaðrirnar vaxa, fellr opt í skarnið.
 Hvör frýs, eptir því sem hann er klæddr.
 Hvör frækinn maðr vill fè ráða (eiga) til síns endadægrs.
 Hvör fugl er kjörinn, sem í hendi er.
 Hvör fugl sýngr með sínu nefi.
 Hvör fugl verðr að fljúga, eptir því sem hann er fiðraðr.
 Hvör fylgir sínum drætti.
 Hvör fyrir allt vill framslást, balar seint sverðið.
 Hvör fær sig reyndan.
 Hvör fær sína vöru selda.

Hvör gefr það, hann girnist á lengi.

Hvör getr sér næst.

Hvör getr þess, er hann girnist.

Hvörgi er fátækum krókr.

Hvörgi er ótrúr óttalaus.

Hvörgi (enginn) feigð umflýr.

Hvörgi sér hvorugr til hjartans.

Hvörgi skartar skarn, nema á veltöddum velli, velöldum hesti og velféltu barni.

Hvörgi vex arfi utan á haugum.

Hvör gjörir sína vísu.

Hvör gott vill gjöra, skyldi engan tíma til þess spara.

Hvör Guði trýr, hann er órír.

Hvör hann ábyrgist sinn munn, getr ábyrgzt sína hönd.

Hvör hann aflar í synd, cyðir í synd.

Hvör hann aktar drauma, grípr eptir skugganum.

Hvör hann ávinnr gott, hefir vel erfiðað.

Hvör hann berst við sitt ofresli, má hvorki lung nè hendr forsóma.

Hvör hann býðr sitt, sá beiðist annars.

Hvör hann elskar peninga, verðr aldrei mettr af þeim.

Hvör hann er einn í ráðum, verðr einn í skaðanum.

Hvör hann fellr á sjálfs síns bragði, er sér sjálfum óþarfr.

Hvör hann gefr, svo hann þiggir, hann er betr barinn, svo hann liggi.

Hvör hann geymir hönd sína og tungu, má fara í hvörn garð, sem hann vill.

Hvör hann gjörir ærliga, má svara djarfliga.

Hvör hann glettist við gikkin, fær af hönum hnykkinn (þykkinn).

- Hvör hann hefir, hann gefr.
- Hvör hann hefir heimsku ráðgjafa, hann geldr þeirra heimsku.
- Hvör hann hefir hey og fóðr, hreppir vel stallbróður.
- Hvör hann hefir mikið, krefr mikils.
- Hvör hann hefir skipti við skollann, fær skaðann í laun.
- Hvör hann hleðr sig með sáðir, þann eta svín.
- Hvör hann hvíslar mikið, hann lýgr mikið.
- Hvör hann hirðir það hann hefir, hann finur þegar þörfin krefr.
- Hvör hannjatar sína sök, kann með því að mýkja hana.
- Hvör hann kemr af sundi sér sjálfum, þykist hólpinn sá.
- Hvör hann kitlar sig sjálfr, hlær þá hann vill.
- Hvör hann klappar bónda, þann ljúpar hann aþr.
- Hvör hann les, hann hyggi þarað.
- Hvör hann lifir ærliga, deyr ærliga.
- Hvör hann setr sitt hús í háfann, varir sig fyrir apinjunum og dúfum.
- Hvör hann slær á hálsinn, slær nærri höfði.
- Hvör hann talar það hann lystir, hann heyrir það hann ei gírnist.
- Hvör hann vill ekki þegar hann má, hann fær ekki þegar hann vill.
- Hvör hart fellr, stendr verkjandi upp.
- Hvör hefir nóg með sig.
- Hvör hefir síu lýti.
- Hvör hefir sinn djöful að draga.
- Hvör hefir sitt lán að líta.
- Hvör heyrir þetta, og hellir ei tári út.
- Hvör hjá götu húsar, hefir margan gest og meistara.
- Hvör hleðr sitt skip allramest.

- Hvör hlýðinn vill vera, hlýtr okið að bera.
 Hvör hrellist ei af hörmum slíkum.
 Hvör hríð er hörðust móti því lún endar (henni lættir).
 Hvör húsfreyju vill hafa, gjöri hennar vilja.
 Hvör hæfr er til hófa, er betr dauðr; hvör óhæfr var, er gikkr þar.
 Hvör illa gjörir, hlýtr illt líða (margt þola).
 Hvör illa vill, hann yfirveltr.
 Hvörju geði stýrir gumna hvör, sèst þó síðar sè.
 Hvörju máli hentar próf.
 Hvörjum brag hæfir sitt lag,
 Hvörjum bregðr í sína ætt.
 Hvörjum dregr um sínu þunga.
 Hvörjum ei er ráðandi, er ei hjálpanði.
 Hvörjum er nægjan nóg.
 Hvörjum er sínu sár (söknuðr að sínu).
 Hvörjum er (þykir) sín synd sæt, og sitt áugr leitt.
 Hvörjum fugli fellr sitt breiðr vel (þykir gaman að sínu raust).
 Hvörjum Guð vel vill, höuum má engiun illa.
 Hvörjum kemr sitt.
 Hvörjum maðr gefr sína elsku, þeim gefr hann sjálfan sig.
 Hvörjum má sá gagnast, sem sjálfum sèr er ónýtr?
 Hvörjum smakkar sitt eigið öl bezt.
 Hvörjum sem þykir sitt hús í húfi, vari sig við prestum, apinjum og dúfum.
 Hvörjum var það að þakka, að lún Gunna flaut?
 Hvörjum vill sá trúna, sem flesta svíkr?
 Hvörjum þóknast sín vísa vel.
 Hvörjum þykja sínir siðir sæmiligir (sinn fugl fagr).
 Hvörjum þykir, að hann sè sá beztí.

- Hvörjum þykir sín kallað erfið.
- Hvörjum þykir sitt mein sárast.
- Hvorki bæta orð nè álögur allheimskan mann.
- Hvör kann að gjöra það rétt, sem Guð hefir gjört bogið.
- Hvör kaun að segja: mitt hjarta er hreint? (við konungiinn: hvað gjörir þú)?
- Hvorki heiðbirta nè þýðviðri þóknast öllum vel.
- Hvorki lifa allir læknar vel, nè allir lagamenn deyja vel.
- Hvorki tæmir ölmusa þúng, nè styttir messa dagleið.
- Hvör lax er mjóstr við sporðinn.
- Hvör lengi lifir, verður gamall um síðir.
- Hvör lengi liggir í síni sæng, fær lítið í sinn munn.
- Hvör lifir, sem hann er lundaður.
- Hvör ljóstar annann illum steini.
- Hvör lítið forsmáir, verður sjaldan ríkr.
- Hvör lítið hefir, hann þó hefir, en sá mikið hefir, mikils stundum krefr.
- Hvör litlu sár (sáir), hann lítið fár (uppsker).
- Hvör lofar síua hýru.
- Hvör má eyða því, sem ákveðið er.
- Hvör má hans trygðum trúa, sem opt lofar og endir aldrei?
- Hvör man etinn mat og slitin klæði? (minnist á sinn etinn mat o. s. frv.).
- Hvör mann hefir ei hruk á hendi.
- Hvör má tesla við þann kost, sem hann hefir upptekið.
- Hvör með herrum vill vera, hann skal þá látast forðast, þeim hlaupa þeir eptir.
- Hvör mèt lítið gefr, hann mèt lítið ann.

Hvör mun hljóta á hækjum gá, sem hefir ei fætr
að standa á.

Hvör mun sína byrði bera.

Hvörn dag sem þú heilsu nær, vertu þèr að nokkru nýtr.

Hvörn dag sjá mig flestir.

Hvörnín fer nú á baka til?

Hvörnín kann sá böi sitt að bera, sem ekki kann að
draga?

Hvörnín kann sá að bæta brók annars, sem ber er
um lærin sjálfr?

Hvörnín má sá mèr gagna, sem er sjálfum sèr verstr
(illr).

Hvörnín má þann tryggja, sem svíkr sinn vin.

Hvörnín þènararuir eru, sèst þegar áliggr.

Hvör nokkuð gott kann, er allstaðar velkominn (vel-
virtr).

Hvör nýtr síns (brantargengis) um síðir.

Hvör ofhátt ransakar, verðr það ofþungt.

Hvör ofmikið vill, hefir stundum lítið.

Hvör og ein hóra vill fæða frítt barn.

Hvör ólög fremr, ólög festir.

Hvör óvin hefir fyrir skeinkjara, fær brotið ker.

Hvör kvartar, þá hann kennir.

Hvör kveðr sinnar þurftar.

Hvörra vinskáp kann sá fá, sem öllum amar.

Hvör rétt gjörir, efast í engu.

Hvör rót ber sèr eigin ávöxt, en ekki annarligan.

Hvör rær og slær með sínu lagi.

Hvör samlagar sig sínum líka.

Hvör sannindín segir, fær hvörgi hús (högg brestr eigi).

Hvör sauðr er svartr í myrkrinu.

Hvörs bíðr sá, sem byr af sèr sitr, læzt vilja fara,
og fer þó ei?

Hvör segir til sín.

Hvör sem aflar án þakklætis, eyðir án blessunar.

Hvör sem ekki er sér hollr, er það ekki öðrum.

Hvör sem ei etr í tíð, má fasta í ótíð.

Hvör sem fær góðau mág, hefir fengið einn son.

Hvör sem fær vondan mág, hefir mist sína dóttur.

Hvör sem gleymir skyldummi, gleymir réttvísinni.

Hvör sem hefir gnægð af smjöri, hann kastar sumu í kál.

Hvör sem hefir hnött og staf, fær vel þann hann leikr við.

Hvör sem hrellir sitt hús, mun ófrið ávinna.

Hvör sem hyllir með illum, hann verður hluttakandi þeirra verka.

Hvör sem leitar í mörgum brúnum, finnr eld í einhvörjum.

Hvör sem lofliga lifir, lætr eins minning eptir sig.

Hvör sem margt talar, hefir margt að forsvara.

Hvör sem neytir með sparsemi, hefir nokkuð að veita.

Hvör sem nokkuð vill gefa, hann snöggt veitir.

Hvör sem prýðir selskapinn, skyldi og bæta hann.

Hvör sem spáir, lýgr eða segir satt.

Hvör sem stígr á höfuð óvin sínum, hönum vendir haliun ígegn.

Hvör sem syndgar í drykkjuskap, hönum ber tvöfalt straff.

Hvör sem trúir skollanum í heiði, lögmannna eiði, ættmannna blómi, og páfanum í Rómi, verður refr af lambi.

Hvör sem þig kennir, kaupir þig ekki.

Hvör sem ærlega lifir, fær ærlega að deya.

Hvör sig leggr í draslið, verður jetinn af svínum.

Hvör síns gætir, hefir þá þörf mætir og þrif kætir.

- Hvör sfnum vinum býtir því bezta, þeim smakkar
sinn skaði vel.
- Hvör skarar eld að sinni köku (rakar eld að sinni
grýtu).
- Hvör skelfiskinn vill eta, hlýtr skelina að brjóta.
- Hvör slær köttinn af (að) öðrum.
- Hvör slær og rær með sínu lagi.
- Hvör snemma er herra, verður leugi sveinu.
- Hvör sótt er hörðust undir það hún batnar.
- Hvör sveit hjálpast með sfn gæði (land hjargast).
- Hvörsu smátt sem af miklu er tekið, eyðist það um síðir.
- Hvör til hátt er settr, harðara niðrdettur.
- Hvör tímanum þjónar, þjónar ærliga.
- Hvört ker húkir á sfnum eiginu botni.
- Hvört ker kann að verða svo fullt, að útaf flói.
- Hvört mál skal að miðju, og síðan til enda umhugsast.
- Hvort saztu á eyrunum, þú heyrðir ekki.
- Hvört sem þú fer, fylgir samvizkan þér.
- Hvört skal barninu bregða?
- Hvört svín hefir sína burstu.
- Hvört vatn fellr til sinna æða.
- Hvört verk hefir sinn dómara.
- Hvört villidýr kann með sínu óhljóði annað að fæla.
- Hvort viltu heldr heyra sætar lygar eða sannindi beisk?
- Hvört vín hefir sinn smekk.
- Hvör varníngr lofar sig sjálfr.
- Hvör veit ef enginn segir?
- Hvör veit hvað margar eru meyjar í miðri sveit?
- Hvör veit hvað í sínu húsi gjörist.
- Hvör veit hvað sèr er.
- Hvör veit hvað verða kann?
- Hvör veit nema Maríu þyki betr, það veitt er, enu
Kolbeini?

- Hvör velr sèr vini eptir viti.
 Hvör vera lofar sig sjálf, þá þekkest.
 Hvör verðr sína byrði að bera (götu að gánga).
 Hvör verðr sinni laud að þjóna.
 Hvör ver sínar dyr, sem hauu kanu.
 Hvör vill annann ofanríða (dansa á annars höfði).
 Hvör vill sjálf tala það allt um sig, sem satt er?
 Hvör vill sína baddu birgasta.
 Hvör vill sínum tota framm ota.
 Hvör vill virða þann, sem vanvirðir sitt líf.
 Hvör vill vænta um frið, en vera ósátt við Guð?
 Hvör vill þeim hjálpa, sem í sínu embætti er ör-
 væntinn?
 Hvör vill öðrum hrinda úr seti.
 Hvör yfirsjóu hefir sitt ákveðið straff.
 Hvör þarf sinna muua við.
 Hvör þekkir sjálfan sig bezt.
 Hvör þrátt vill stríða, má þrátt líða.
 Hvör þykist vel sjá brant beina (þykist öðrum hyggvari).
 Hvör æskunui gefr eptirlæti, fær af ellinni mótlæti.
 Hvör ætlar annann eptir sèr.
 Hvöss eru hvinna járu.
 Hvöss kvöru malar allskyns korn.
 Hvöt eru heimskra álit.
 Hygg að með hörjum þú vilt dansa, svo þú hopir
 ei þèr til vansa.
 Hygginda ráð eru hóls verð.
 Hyggindum safni sá heiðr vill hjóta.
 Hyggiun er herra anðæfa, en heimskr þræll.
 Hyggiun er sá orð síu aktar (vaktar).
 Hyggiun heyrir margt, hermír færri.
 Hyggiun lætr sèr segjast.
 Hyggiun maðr hjálpar sèr með klókskap og mannviti.

Hygginn maðr lofar engu óforþeinktr.

Hygginn maðr og heimskr gjöra sama hlut, en annar gjörir í tíma, annar í ótíma.

Hygginn maðr og ótrúr er hættulig snara.

Hygginn maðr talar sér til heiðrs, en heimskr til skammar.

Hygginn maðr vegr sín orð á gullvigt.

Hygginn manni og þagmælskan, haldtu fyrir þinn vin.

Hygginn vinnr mót sinn með vizku.

Hyggnum og lugdjörfum hverfr ei ráð í tíma.

Hirða má við hálfum skaða.

Hirðir skal vita, hvað af hjörð verðr.

Hirðtu bezt um hagi þína.

Hirðtu ei að segja, þó vitir, hvassorðum hal.

Hirðtu ei að vita leynda lesti vinar þíns.

Hirðtu vel fengið fè (þitt fengið fè).

Hirðulaus ei hótun kvíðir.

Hirðuleysi og ofmikil áhyggja eru eins skaðlig.

Hæð ei þann, sem aðrir hæða, svo hann hati þig ekki með þeim.

Hæðinn maðr hefir og þá, sem hann hæða.

Hæfilátr hlýtr margra þökk.

Hæfillig lukka hæfir (lifir) bezt.

Hæfir ekki heimskum hygginna sess að klæða.

Hæfir hvörjum handverk sitt.

Hæfir skelin kjapti.

Hæg eru heimatökin.

Hægist mein þá um er rædt.

Hægra er að ávinna auð, enn varðveita.

Hægra er að sinna að, enn jafnast við.

Hægra er að gjöra gátuna, enn ráða hana.

Hægra er að gleðjast með vinum, enn gráta með þeim.

- Hægra er að kenna heilræðin, enn halda þau.
- Hægra er að lasta annars dygðir, enn lifa eptir þeim.
- Hægra er að ráða eptir, enn fyrir.
- Hægra er að reyra, enn halda við.
- Hægra er að reka Cýrum af ríki, enn þig af þinni þrá.
- Hægra er að ríða í konungs garð, enn úr hönum.
- Hægra er að stilla í bekk enn á.
- Hægra er að straffa, enn óstraffanliga gjöra.
- Hægra er að styðja, enn reisa.
- Hægra er að tala mörg orð, enn gjöra reikning fyrir fá.
- Hægra er að tala trúlyndan, enn falskan.
- Hægra er að varast tvo opinbera fjandmenn, enn einn leyniligan.
- Hægra er að þiggja enn gefa.
- Hægra er að þjóna kotúngi, enn konungi.
- Hægra er af að taka, enn við að bæta (auka).
- Hægra er eitt mál að lasta, enn bæta.
- Hægra er um að tala, enn í að komast.
- Hægt er að bjóða (koma) djöfli í garð (hús), en óhægt út að koma.
- Hægt er að blekkja heimskan.
- Hægt er að fella fótlausan.
- Hægt er að fylla karlmanus augað.
- Hægt er að græða lippusárið.
- Hægt er að hræða þann huglausa.
- Hægt er að höggva, þá haldið er fyrir.
- Hægt er að kenna þeim klækina, sem ei kunna að forsvara sig.
- Hægt er að ljúga á þann dauða.
- Hægt er að rista breiðan þveng (breiðar ólar) af annars skjuni (leðri).

- Hægt er að skelfa skálann minn.
 Hægt er að skerða litla lest.
 Hægt er að skilja hálfkveðna vísu.
 Hægt er að standa á dauðu ljóni.
 Hægt er að taka við, þá að er rétt.
 Hægt er að tala, þá enginn talar á móti.
 Hægt er að tefla, þá vel fellr.
 Hægt er að tæla þann trúgjarna (trúlyndan).
 Hægt er að vera ör af annars fè.
 Hægt er að verja, þá enginn sækir á.
 Hægt er að þreyja þorrann og góuna.
 Hægt er bezt að hafa við alla kæti.
 Hægt er brátt barnahönd að fylla.
 Hægt er heilt að bæta.
 Hægt er heilum vagni heim að aka.
 Hægt er hyggnum heim að koma.
 Hægt er lítiun graut að súpa.
 Hægt er litlu að ljúka.
 Hægt er ljúfan að lokka.
 Hægt er þinn draum að ráða.
 Hægt er þreyttum að þola.
 Hægt heiman.
 Hægt skyldi góðum hesti úr hlaði ríða (spart skyldi
 góðum hesti ríða).
 Hægr er hjá.
 Hældu gikknum, ef þú vilt hafa gagn af hönum.
 Hælstu ei um, fyrr enn hauðr (hæð) er undir fótum.
 Hærra er (ber) höfuð, enn herðar.
 Hæsta frelsi er hugarins sjálfræði.
 Hæsur með æru eru heiðrs kóróna.
 Hæurnar boða tvíllaust kvöld lífdaganna.
 Hæsur og hrukkur eru auðkenni aldraðra manna.
 Hætta er að stygga höfðingja barnið.

Hætta stór heiminn er allt umkréng.

Hætt er að gánga á hálli bryggju (á hálum vegi hallr gánga).

Hætt er að geyma gull í glersjóði.

Hætt er á milli falskra vína.

Hætt er á milli frost og funa.

Hætt er á milli heims og helju (tímans og eilífðarinnar).

Hætt er dramblæti hinna fávísu (heimskra sælgæti).

Hætt er drjúgum dárleg framgirni.

Hætt er einn auganu, nema vel fari.

Hætt er fall af háum palli.

Hætt er gömlum, ef hrasa kann.

Hætt er hátt uppsettum (holds mæti).

Hætt er heims högum.

Hætt er lífi hjá ljónum.

Hætt er lífi, þá friðrinn fatlast.

Hætt er lítt fleygum, að búa sèr hreiðr í háum eykum.

Hætt er nú við!

Hætt er rasandi ráði.

Hætt er sekum, þó harðliga þræti.

Hætt er við freistni, þá bænín bílar.

Hætt eru heimaskerin.

Hættu hjartans trega, svo hefni hann ekki á þèr.

Hættuligt er að neyta óleyfiligra hluta (að vita villu-dóma).

Hættuligt er í herra þjónustu inn að gánga.

Hættuligt er í ljúfu sæti að lífa.

Hætt er heimskviðr, nema sèr góðan geti.

Hæverskan hefir það ágæti, að það hlýtr hvör sem hana veitir.

Hæverskan og skynsemin eru tvíburasystur skarp-leikans.

Hæverskum orðum skyldu fylgja hæverskir siðir.
 Höfðingja loforð heimta Tómasar trú.
 Höfðingja lýti skrifast með kríti.
 Höfðinginn elskar þann, sem mikinn skeink ber í
 garðinn.

Höfn ræðr hesti (skapar hest).

Höfuð er stærst á hvörjum hrút.

Höfuðið skal vera herra allra sinna lima.

Höfuðið verður fótum falli að varna.

Höfuðskartið skyldi helzt vanda.

Höggðu hægra þjalirnar.

Högg fræðir heimskan.

Höggir þú mig, þá stíng eg þig.

Höggum ei hlífarlausan.

Höggum manni er ráð að kenna (hægt er höggum
 manni o. s. frv.).

Hönd hins ágjarna er opin við að taka.

Hönd hins búæla ber mikiun ávöxt.

Hönd hins drambláta vill alla undirþrykkja.

Hönd hins einhenta má duga fyrir tvær.

Hönd hins fátæka er hirzla hins gjafmilda.

Hönd hins lata er laungum köld og tóm.

Hönd hins púlsterka er ei alltið liðug til smáverka.

Hönd hins ríka er loðin í lófanum.

Hönd hins trúvirka er bæði þæg og þörf.

Hönd hins yðna hefir bæði brauð og skjól.

Hönd hins þrifna má opt saurug vera.

Hönd hins ætua ber ei alltið hreina fæðu í munninu.

Höndin er ónýtt, ef armleggur brestr.

Höndin sleppir happinu nauðug.

Hönd skal hendi fá (selja).

Hönd skal hendi þvo, eða hvörgi hreinsast (annars
 eru báðar óhreinar).

- Hönd skal hönd fanga, eðr munnr meincið sverja.
 Hönd veitir hendi lið, en fótr fæti.
 Hönum brást bogalistin.
 Hönum brá vo fyrir grön.
 Hönum bregðr til barnæsku (hækju).
 Hönum er allt í augum uppi.
 Hönum er brugðið.
 Hönum er bæði sárt og klæar.
 Hönum er ekki markaðr bás, sem hvörgi á heima.
 Hönum er ekki svo leitt, sem hann lætr.
 Hönum er ekki um baggana þína.
 Hönum er gengið.
 Hönum er horfin björgin og buddan.
 Hönum er hvör nótt að von komin.
 Hönum er lætt um málbeinið.
 Hönum er mjótt á milli augnanna.
 Hönum er víst, það í hendi hefir.
 Hönum eru allar tíðir jafntamar.
 Hönum eru allir vegir færir.
 Hönum eru báðar hendr við axlir fastar.
 Hönum eru gerari augun, enn maginn.
 Hönum eru heillir horfnar.
 Hönum eru misgefuar æfirnar.
 Hönum eru mislagðar hendr.
 Hönum er vo fyrir dýrum.
 Hönum fara allar kápur eins vel.
 Hönum fèll allr ketill í eld.
 Hönum gulua granir við gjöf hvörja.
 Hönum hraut orð við hixta.
 Hönum kemr maur (mjór) í óslægju.
 Hönum kemr sól upp í leiði.
 Hönum liggr hvört orð í Hallgerði.
 Hönum logar ljós við neglr.

Hönum reið það um allt bak (að fullu).
 Hönum skal eg viðbregða.
 Hönum skaut skelk í bringu.
 Hönum sýndist heimriðu ekki meir, enn kálfskinn.
 Hönum varð ekki hettan úr því klæðinu.
 Hönum verður allt úr tönnum að toga.
 Hönum verður matr úr öllu.
 Hönum þykir ekki nefið á hvörjum kettinum.
 Hönum ætlaði að verða kjaþriun að smjörhlaupi.
 Hörð eru óyudis úrræði.
 Hörð orð hvetja reiði, en hóglát stilla.

J.

Já er meyar nei.
 Jafnaðargeð er gott að rækja.
 Jafnan hefir fátækr bú á baki.
 Jafnan vægir sá vitrari.
 Jafnar kvígur draga bezt arð.
 Jafnbreið er braut hins skammlífa og hins lánglífa.
 Jafn er vinnugriun, þá upp er staðið.
 Jafnfögr blómstr kunna að hafa ójafnan krapt.
 Jafnhægt er túngunni að skaða sig og aðra.
 Jafnir baggar fara bezt (jafnir fiskar spyrðast bezt).
 Jafnir laungum leika bezt.
 Jafnkeypi er að gefa kú við uxa.
 Jafnlángt er til heljar heima og á hafi úti.
 Í annars eyra má sjálfan sig heyra.
 Já og nei gjörir lánga ræðu (þrætu).
 Jarðligt eðli hefir jafnt þræll sem þjóðkonungs mögur.
 Játaðu því eina, sem þú þarft ekki að iðrast seinna.
 Í aurum kvikna tíðum eyðslu maurar.
 Í áþrifum sèst aflið bezt.

- Í Björgvín er nóg björg.
 Í dag er eg hær, á morgun þar, í jörð eða á.
 Í dag láuar hinn heimski, á morgun heimtar hann
 það aptr.
 Í dag mèt, á morgun þèt.
 Í dymmu vatni eru verstu ormar.
 Jeg á ekki skuld á skaparann.
 Jeg á sjálfr skuld og skaða á því.
 Jeg bíð aldrei mitt þar.
 Jeg er ekki áeggíngar barnið (fíflíð) þitt.
 Jeg er ekki lambið, sem þú leitar að.
 Jeg er ekki svo þunnur í sporðinn, að eg standist
 ekki orðin.
 Jeg er nú svo gamall, sem á grönnum má sjá.
 Jeg hefi ekki eptir mörgum að láta.
 Jeg hefi ekki fyrir hofmönnum að hossa mèt.
 Jeg hefi líka legið í þeirri sótt.
 Jeg hefi það af þínum ráðum, sem mèt þykir hag-
 anligast.
 Jeg kastaði nú út mørs-iðrinu.
 Jeg legg það ekki lengra upp.
 Jeg lukta, þú sleikir.
 Jeg læt það inn um annað eyrað, en út um annað.
 Jeg má sitja svo skör lægra, að mèt sè hægra.
 Jeg míuka hlaupin eptir því, sem mèt sárna fætrnir.
 Jeg næ ekki Elíabs hæð, nè Metúsalems aldri.
 Jeg prófa það illa, til að þekkja það, en ekki brúka.
 Jeg kveð þèt ekki öll mín kvæði.
 Jeg rata heim, þó sciut sè.
 Jeg sagði um sáð, þú svaraðir um villibráð.
 Jeg sá þræla mörgum frjálsum frægari.
 Jeg sef ekki svo fast, sem eg hryt hátt.
 Jeg var ekki þinn, þegar þú beizt af mèt nefið.

Jeg var sæll, áður enn eg sá þig.

Jeg vil vera þar gestr, sem er guðhræddr húsbóndi.

Jeg vinn, segir peningrinn.

Jeg virði ekki mikils gott orð, ef eg virði lítils
illyrðin.

Jeg þekki skimpið, fyrr enn það skellr í tönnunum.

Jeg þegi ekki af því, að eg sè svaranna þrotinn.

Í einum stað þvingar mig ótti, öðrum skömm.

Í flestum stöðum verða fádæmi.

Í funa skal járn helta.

Í fyrndinni hefir fullmargt skeð.

Ígrundan ílls um allfesta villir.

Ígull vex í velli þeim, virðar ekki umhirða.

Í heimahaug er haninn kunnugastr.

Í heiminum er sami leikr alltföð, þó aðrar sèu per-
sónurnar.

Í hvað sem ratar röskr mann, ræðr úr sem bezt
hann kann.

Í hvílu er skást húngr að þola.

Í hug kemr, meðan (þá) mælir.

Í illan hug kemr ekki gott.

Ílla eru þá nautin rekin.

Ílla fengið fè gjörir stutta gleði (varir ei í föstum
stað).

Ílla fer (illum gjörir), ef aldrei nýtr.

Ílla fer, ef ofmikinn viðinn á bál ber.

Ílla fór nú matr minn, ég át hann.

Ílla gefast ill ráð (ílls ráðs leifar).

Ílla gefst ójafnaðrinn.

Ílla gróa gömul sár.

Ílla höggva húngraðar flngur.

Ílla koma þèr góðir frændr í þörf.

Ílla kynntum enginn trúir, þó satt segi.

- Illa má ýgla sig, ef fjandann skal fæla.
 Illa náttúru þvingar ekkert straff, nema dauðinn.
 Illa sezt ofstopinn.
 Illa sitr okr og aurasafu í elli, þeim erfingjalaua
 skal deya.
 Illa skarta skófirnar við pottinn.
 Illa skartar spott við skaða.
 Illa sómir sín lýti á öðrum straffa.
 Illa þolir ótaminn okið.
 Illa þolir öfundsjúkr annars lofi á lopt að halda.
 Illa þreyir þvinguð art.
 Illan mann láttu ei þitt óhapp vita.
 Illar athafnir eru óguðligra gleði.
 Ill dæmi spilla illum og góðum.
 Ill dæmi þegjandi gjöra ótal túngur talandi.
 Ill er ofbráð reiði.
 Ill er spillandi túnga.
 Ill eru ódæmi að eta sèr til dauðs.
 Ill eru ósköp, nema einn viti.
 Ill er unan af annarligri konu.
 Illgjarn maðr á engan sèr kæran (er sinn egnin
 fjandi).
 Illgjarn maðr hefir yndi af því að lasta.
 Illgresið fær alltið akr í að sást.
 Illgresið leynir ei sínum ókostum.
 Illir fuglar boða sjaldan vært veðr.
 Illir hrafnar eiga únga sèr jafna.
 Illir menn árgagni spilla.
 Illir menn gefa aldrei góð ráð, nema þeir ætli sèr
 til ábata.
 Illir menn gefa óþökk, og illa raun í laun.
 Illir ótal, frómir fáir.
 Illkunna konu og vond orð skal maðr varast.

Illmenskan finnr sér ætíð eitthvað til að lasta.

Ill náttúra kann sér ekki að leynd.

Illkvittinn er hið versta vitni.

Illra manna aðferð skaltu ei nema, þó þeim verði
flærð til frama.

Illra nafn er uppi fyrir afbragðs ódádír.

Illrar (falskrar) konu fírr þig öllu lagi.

Illrar tungu sár er óhægt að græða.

Ill samvizka er heimugligr böðull.

Illskár á saman aldraðr maðr og úng kona, enn
öldruð kona og úngr maðr.

Ílls er von, þó undandragist.

Ílls tilefni skilst aldrei við vondan.

Íllskan hefir margháttaða hugsan.

Íll tunga orkar meir, enn öflug hönd.

Íllt á sá, sem ala skal.

Íllt auga aldrei skyldi gott sjá.

Íllt ber að umflýa, en eptir góðu sækja.

Íllt bræðralag er syndvæuligt að elska.

Íllt dagfar gjörir maun foraktauligan.

Íllt dæmi getr ótal margt annað.

Íllt er á auð (andí) að trúa.

Íllt er að ala öfundina á annars lukku.

Íllt er að árna illum jafnaðar.

Íllt er að beitast brögðum við slægan.

Íllt er að bera gúnsteina fyrir svín.

Íllt er að bera merki fyrir rögum og ósigrsælum.

Íllt er að breuna, en verra að vinna til þess.

Íllt er að brúka vitið til þess, sem illt má afhljótast.

Íllt er að deila við dómaraun, og drekkast á við
skeinkjaraun.

Íllt er að deya ráðalans.

Íllt er að draga okið með ógnðligum.

Íllt er að dylja holl ráð, sem í nauðsýn hjálpa meiga.

Íllt er að efla annars lukku með sinni ólukku.

Íllt er að eggja óbilgjarnan (ofstopamanninn).

Íllt er að eiga óskir margar, ef engin kemr til hjargar.

Íllt er að eiga sverð sitt í annars slíðrum.

Íllt er að eiga túngu í annars höfði.

Íllt er að eiga vesælan dauða, og bíða haus lengi.

Íllt er að eiga þrá við þrjót.

Íllt er að eiga þræl fyrir einka vin.

Íllt er að egna (erta) íllt skap (þann sem illa reiðist).

Íllt er að elska þann, sem manni íllt vill.

Íllt er að fá geig af sínum eigin vopnum.

Íllt er að fara í geitahús að leita ullar.

Íllt er að fast við heljarmanninn (æruleusan).

Íllt er að fá vagn, þar allir aka.

Íllt er að forráða þrælinn, og hafa hans bölván.

Íllt er að gefa fè til hórúhússbyggúgar.

Íllt er að girnast auð til syndar.

Íllt er að gleðja óvin sinn með illu framferði.

Íllt er að hafa hestahug, en músarmátt.

Íllt er að hafa nægðina sèr til skaða (til alls meir enn þarf).

Íllt er að hafa grjótið í gamninu.

Íllt er að halda útfúsum eyrir.

Íllt er að hata það hjarta, hvaðan maðr fær lífið.

Íllt er að heita strákr og vinna ekki til, þó er verra að vera það.

Íllt er að hræðast, fyrr enn þörf gjörist.

Íllt er að hylja gull undir geitartúngu.

Íllt er að jaga með örgum hundi.

Íllt er að kenna gömlum hesti gáug.

Íllt er að kenna gömlum hundi að húka (gömlum hirðsiði).

Íllt er að keppa við kjöptugan fant.

Íllt er að klást við kollóttan.

Íllt er að klifa við náúngann, en verra að þrátta við Guð.

Íllt er að koma saman þörf og metnaði.

Íllt er að kífa við kónginn.

Íllt er að lasta (lesta) almanna lof.

Íllt er að láta í lekan pott.

Íllt er að láta leggja við sig það beizli, sem aldrei verður aftekið.

Íllt er að láta sig ángra það, að góðum gengr vel.

Íllt er að leggja ást við þann, sem enga kaun á móti.

Íllt er að leiða vesælan yfir bú sitt (í búr sitt).

Íllt er að leigja latan í stórt erviði.

Íllt er að leita heilla til stráksins (í hundsrass).

Íllt er að leita sèr stórs nafns með löstunum (metnast af ódygðnum).

Íllt er að menn skuli óvinir vera.

Íllt er að mæla á móti sannindum.

Íllt er að ná með smjæðri annarra víufengi.

Íllt er að neyta brauðs með öfundsjúkum.

Íllt er að nýðast á annarra góðvild.

Íllt er að ónýta holl ráð góðra vina.

Íllt er að opinbera tiltrúnað leyndarmál.

Íllt er að þína síknan til sagna.

Íllt er að þína sjukan, þó sekr væri.

Íllt er að pretta túlk trúlyndan.

Íllt er að prýða svín með silfri og perlum (gimsteinum fyrir svín að kasta).

Íllt er að kvelja sinn hug með áhyggjunni.

Íllt er að ráða óvitanum til óhæfuverka.

- Íllt er að ráðgast um við nízkau, hvöruin neyta skal.
- Íllt er að ráðgast um við ragau, hvöruin berjast skal.
- Íllt er að ráðgast um við latan um mikil verk.
- Íllt er að rasa fyrir ráð fram.
- Íllt er að reka svört svín í myrkri.
- Íllt er að reisa sèr hurðarás um öxl.
- Íllt er að selja sál fyrir auð.
- Íllt er að setja heimskan hátt.
- Íllt er að sjá við hags manns höggum.
- Íllt er að sjá við heimahvinn.
- Íllt er að sigla í ógjörðu veðri.
- Íllt er að skatta með húngruðum herra.
- Íllt er að skemma sig, til að skemma aðra.
- Íllt er að skilja fastan mann og fè hans (latan mann og varma sæng).
- Íllt er að skilja hold frá beini.
- Íllt er að smeygja vèlum í vinskap.
- Íllt er að spotta sjálfan sig.
- Íllt er að stela, þar sem þjófr er húsbóndi.
- Íllt er að streigja ómakligan.
- Íllt er að svíkja aðra á sèr (þann einum trúir).
- Íllt er að syrgja það, maðr fær ei bætt.
- Íllt er að sækja agn í arnarklær (bita undir högg).
- Íllt er að sækja ráð til óvinnar síns.
- Íllt er að sækja rættinu undir kaplafætruar (í hunds-kjapt).
- Íllt er að sækja sinn ábata með annars skaða.
- Íllt er að taka ráð af einum forræðara.
- Íllt er að veiða gamlan skolla í gildrunni.
- Íllt er að vekja upp fornan fjandskap.
- Íllt er að velferð kóngsins standi í eins valdi.
- Íllt er að veuja svín þaðan vant er.

Íllt er að vera af illum og góðum hataðr.

Íllt er að vera bæði ger og matvandr.

Íllt er að vera dáðlaus, þá duga skal.

Íllt er að vera ekki ánægðr, nema hann allt hafi.

Íllt er að vera nauðungarmaðr.

Íllt er að vera opt slegiann fyrir sama.

Íllt er að vera óvinn sjálfs síns (sjálfum sér verstr).

Íllt er að vera rángeygðr, þó aunar sè góðgjaru.

Íllt er að vera þjófr þjófsins (þræll þrælsins).

Íllt er að vera þræll síns eiginna vilja.

Íllt er að verða annarra þurfi fyrir sína illa meðferð.

Íllt er að vilja allt vita, en engu leyna.

Íllt er að vilja vinna það til varmans, annars hús
upp að brenna.

Íllt er að þiggja íllt ráð annars brjósti úr.

Íllt er að þiggja skömm á sjálfum sér.

Íllt er að þjóna í þræls sökum.

Íllt er að þjóna þeim niðingi, sem aldrei saddi sinn
þræl.

Íllt er að þjóna þeim, sem þess er ei verðugr.

Íllt er að ætla á óreyndan.

Íllt er af bikkjum bein að toga.

Íllt er á sín grið að gánga.

Íllt er auðnumið.

Íllt er aumum styrks í neyð að synja.

Íllt er bezt að bæta, ef má.

Íllt er bezt ógjört (ólannað).

Íllt er blauðum hal brautir kenna.

Íllt er dygðum í ódygðir snúa.

Íllt er ekkèrt vita, þó er verra að vilja ekkèrt vita.

Íllt er eld bera í einu skauti.

Íllt er eyðiland aleinn byggja.

Íllt er fleira enn fjandian sjálfr.

- Íllt er flýandi manni að hepta.
 Íllt er frá (fyrir) heill að hrapa.
 Íllt er fyrr fljúga, en fjaðrir eru vaxnar.
 Íllt er gamlan hund að tjóðra.
 Íllt er gamlan glappa (heimskan) að suotra.
 Íllt er góðu sverði í grjót höggva.
 Íllt er gott æ hatandi.
 Íllt er háð, þeim æsir það.
 Íllt er heimskum lið að leggja (holl ráð kenna).
 Íllt er jafnan nokkuð í allra sími.
 Íllt er illan að hyllast.
 Íllt er illa rann að sýna.
 Íllt er íllt að geyma, en góðu gleyma.
 Íllt er illu enu meir að spilla.
 Íllt er illum að þóknast.
 Íllt er illum þræl bót að mæla.
 Íllt er illu ofaná íllt bæta.
 Íllt er illr að vera, aldrei er hönum gott (opt er hönum íllt) ætlað.
 Íllt er í þörfum þræl að streigja (íllt er þræl í þörf streigja).
 Íllt (eitt) er í ætt gjarnast.
 Íllt er kyn í úlf hvörjum.
 Íllt er kröptum eyða til ódádaverka.
 Íllt er last, þó satt sé.
 Íllt er lengi að liggja í glæpum.
 Íllt er með háska eld að slökkva.
 Íllt er móðillum saman að búa.
 Íllt er nóg, þó eitt hjálfi.
 Íllt er ódreing að duga (elska, lið að leggja).
 Íllt er ódæmum eptir að spyrja, þó er ekki verra að vita lið sanua.
 Íllt er offullum, íllt er ofsvaungum.

- Íllt er óhæfu stoða.
 Íllt er óvissa von að kaupa.
 Íllt er prettum að fjölga, en dygðum að fækka.
 Íllt er sambýti að eiga við slægan.
 Íllt er satt (rángt) mál að verja.
 Íllt er síu leyndarmál einum skvaldrara að opiubera.
 Íllt er sjúkum söl að bjóða.
 Íllt er strákiun að stæla.
 Íllt er súreygðum að horfa í sólina.
 Íllt er táli í trygð smeygja.
 Íllt er tómar hendr fram að bera, og vinna til.
 Íllt er verkþjófr að vera, þ. e. liggja á liði amars.
 Íllt er við kunníngja kappi að deila.
 Íllt er við raman reip að draga.
 Íllt er við úlf að ýlfast.
 Íllt er vin vèla, þann sem þú vel trúir.
 Íllt er volyndr að vera.
 Íllt er úr vísu von að kaupa.
 Íllt er það auga, sem bæði er ágjarut og öfundsjúkt.
 Íllt er þann að ángra, sem það hefir ei verðskuldað.
 Íllt er þann til kórs að kalla, er í kamar vill vera
 (sitja).
 Íllt er þeim, sem á ólandi er alinn.
 Íllt er þeim, sem ólund ber.
 Íllt er ættleri í góðri ætt vera.
 Íllt er öðrum ólán (óhapp) sitt að kenna.
 Íllt er öl, þá illa er drukkið (íllt öl og illa drukkið).
 Íllt faðerni skyldi engin móðir börnum sínum velja.
 Íllt gefr á sèr raun um síðir.
 Íllt hefir Áka verið, hann vildi ekki grautinn.
 Íllt hjarta er sèr fíls meðvitandi.
 Íllt kann ekki af illu batna.
 Íllt kemr ókallað.

- Íllt láta illir fátt ógjört.
 Íllt leiðist illum seint.
 Íllt má af illu (illum) hljótast.
 Íllt má eptirkoma, að vita ei hóf girnda siuna.
 Íllt nafn er verra, enn vanburða limir.
 Íllt og gott hefir ólíka miuníng.
 Íllt orð grefr opt um sig.
 Íllt prýðir engan, en prettar margan.
 Íllt rykti gefr af sér illan grun (kveikir almanna
 róm).
 Íllt sáð skal alltið kefja.
 Íllt samtal spillir góðum siðum.
 Íllt skal mann óttast, ekki er gott ofmikið.
 Íllt skal með illu útdrifa.
 Íllt skal til (sízt til) árnælis hafa.
 Íllt skal til viðsjár vita, en gott til gagns.
 Íllt trè af illum sendt.
 Íllt trè færir ei ávöxt góðan.
 Íllt vald verður sjaldan gamalt.
 Íllt veit á, þá ofarlíga klæar.
 Íllt verk skal hata, en elska manniinu.
 Íllt umtal er einn snjókökkur, sem vex því meir, sem
 hönum er lengra velt.
 Íllt upphaf fær opt illan (góðan) enda.
 Íllt þykir einum saman (einum) að vera.
 Íllt þykir, ef óhælt gjörir.
 Íllt þykir rætt þeim reiða.
 Íllt æfir hinn illi, en ekki letr.
 Illu er bezt aflokið.
 Illum bregzt aldrei ílls tækifæri.
 Illum er það ángr, ef góðum gengr vel.
 Illum hvólpi mæli enginn gott.
 Illum konum stýrir enginn rætt.

- Illum mislíka er eitt lof.
 Illum skal burtbægja.
 Illr af góðum komlun nðsir sinuar ættar virðing.
 Illr á jafnau ills von (ills er vou af illum).
 Illr bróðir er mörgum óvía verri.
 Illr er aldrei verri, enn þá hann læzt góðr.
 Illr er sá aumum styrks í eyndum syujar.
 Illr fengr illa förgengr (drekkir mörgum dygðum).
 Illr flýr, þó enginn elti.
 Illr fyrst og verri var.
 Illr geymari gjörir margan þjóf.
 Illr gleðst af annars skaða.
 Illr hefir í útlegð æztu virðing.
 Illr hróðr (gróðr) ofljótt dafnar.
 Illr hugr óvildarmanna hefir mörgum að skaða orðið.
 Illr hvinn er engu betri enn smáþjófr.
 Illr kann ekki lengi löstum að leyna.
 Illr landsvani er landsins ólukka og skömin.
 Illr munnr gjörir marga sundrþykka.
 Illr óttast það, sem góðr gleðst af, það er samvizkan.
 Illr selskapr eyðir alltið einhvörri siðsemd (er illt net).
 Illr vani er undanfari ills framferðis.
 Illr vani er því reugri, sem hann er lengri (verðr sjaldan bráðdauðr).
 Illr veit, hvar ódyggr sitr.
 Illr vilji æ skyldi brigðull.
 Illr yfirmaðr er aldrei góðr, utan annar komi verri.
 Illr þræll er allvel þó sveltí.
 Illu trúa illfúsir menn.
 Í lofan er margr ríkr, í útlátum óríkr.
 Í lygnu vatni er opt langt til botns.
 Í mótgangi hafðu mannligan móð.

Í myrkri er ófrómmum best.
 Í myrkri skal við man spjalla.
 Innspilaðir peningar una sjaldan í púngnum.
 Í rekkju skal ró nytja.
 Í salti liggr sök, ef sækjendr duga.
 Ísinn skal lofa þá yfir er komið, öl þá drukkið er,
 konu þá kend er.
 Í smiðjum og bartskerahúsum er sjaldan frèttalaust.
 Í straungu vatni er stutt grannumál.
 Í tíma skal læknarans leita.
 Í tómum ílátum bylr mest.
 Í tönnum er tík römmust.
 Í vindi skal við fella (höggva).
 Íþrótt er auðbær.
 Íþróttir duga, þó afl og fè eyðist.
 Íþróttir margar þó eignast hafir, kosta þú að vinna
 vel.
 Í þörfinni er þrællinn þekkr, en þar á milli þrífleiðr.
 Í þörf skal vinar leita (reynist viur best).
 Jöfn byrði brýtr engis bak.
 Jöfnuðr góðr allr er.
 Jöfnuðrinn er lofligt lögmál.
 Jöfn virðing hæfir jöfnum persónum.
 Í öllum löndum er pottr brotinn.
 Jörðin er vor allra fyrsta foreldri.
 Jörðin tekur við oss fyrst og seinast.

K.

Kala skal og húngra til fjár.
 Kaldráð kona mun klökkvandi biðja.
 Kaldr hlátr kemr af hrygð eða reiði.

- Kálfskinu kaupast opt sem kúa.
 Kálfr er krása beztr (hefir kýr hvör verið).
 Kallaðu gott, svo kemr það.
 Kalli hvörjum kenir að örvesi (örverpi).
 Kall og kona eru hvört annars þurfi.
 Kals og gaman kemr illa saman.
 Kalt er kattareyrað og konuhæð.
 Kalt er kattargamanið.
 Kalt er konulausum (klæðlausum).
 Kalt sumar gjör heill hlöðugólf (*likl.*: gjörir heill hlöðugólfi).
 Kalt verk karlmannligt.
 Kanna í garð og ígegn önnur, gjörir góðan vinskap.
 Kann eg við gamanið (kalsið) þeirra Gautanna.
 Kann einn margt, þá kveðr hann margt.
 Kapp er bezt með forsjá.
 Kasta mér hvar þú villt, kvað vantrúin, nema í vatnið.
 Kattanna kæti er músanna dauði.
 Kátr er fullr köttur (krummi).
 Kátr verðr fár af illu.
 Kaupu konu og lèrept við ljós.
 Keyrið hesti kennir að aka.
 Keyr þú ei, fyrr eun kemr á bak.
 Keyri og beizli hlýðir hvörri bestú.
 Kellúgahlátr verðr opt að klepróttum hósta.
 Kembdu hund og þvoðu hund, hann er þó samt hundr.
 Kemst í lag, þó kvistött sè.
 Kemst sá hógliga fer.
 Kemst þó kyrrt fari.
 Kemr að gátu Guddu (gamla manusius).
 Kemr að skuldadögnum.
 Kemr að sögu minni.

- Kemr að því, sem kjöptugr fleiþrar.
 Kemr dagr eptir þennan (tíð, nær þessi þrýtr).
 Kemr enn barn frá Hólmi.
 Kemr hljóð úr horni (kjói í eggver).
 Kemr opt rætt af kaldri hendi.
 Kemr til Teits og Siggju (Tobbu).
 Kemr þorri í annan tíma.
 Kendu barnabörnum þínum, að o. s. frv.
 Kenna má fyrr enn klipið er til beins.
 Kennir hvað sín, þó klækiligt sè.
 Kennir hvör, þá kemr að hjartanu.
 Keyptr viur kann sig aptr selja.
 Kiðin eru sem þeirra kæra móðir geitin.
 Kífa við engan án saka.
 Kippir hvörjum í kyn sitt.
 Kirnið ekki, sláizt heldr.
 Kisa reisir því hærra stýrið, sem hún er meir strokin.
 Kjörvilltr er sá, sem kýs hið lakara.
 Kláðinn veit hvað kvöldinu líðr.
 Klappa rakka, svo hann rífi þig ei.
 Klárhestar þurfa keyri.
 Klár hyggja er koparveggr.
 Klaufi, Klaufi, kunn þú hóf þitt!
 Klifra ei á þann klett, þú kemst ei uppá.
 Klifra ei ofhátt, þar fylgir fall á eptir.
 Klæðin gjöra menn (manuinnu), larfar gjöra lýs.
 Klæðin skulu stázlig eptir standinu.
 Klæð þig vel, svo kylr þig ei í hel.
 Kol er þjalar brýni.
 Kólnar heitt, ef köldu er áblásið.
 Komast mun karplyndr að kaldri raun um síðir.
 Kom á þig, Bófi? Kom á þig hnútau, Halli?
 Komdu aptr á morgun, það á að skera hrút.

Komdu á hinn gluggann, segja Austanmenn.

Kom ei of opt til vina þinna, svo þá væmi ekki við þér.

Kominn er Grímr til grasa. *Sagt um Grím, mjög vitlitinn, son Lopts ríka, er jafnan tindi grös í Grímsstofu á Möðruvöllum.*

Kominn er köttur í bjarnar stað.

Komi til með mér mildr, meðan eg fastna þig Hildir.

Komum við þá Randalín, til okkar er talað (talar prestrinu).

Kom þú í ókunna sveitina og haldtu mikið af þér.

Kom þú ókallaðr til vinar þíns, nær hönum illa gengr.

Kona er karlmanns fylgja.

Kona er þegar á klæðin kemr.

Konan er af beini gjörð, því er hún einpart beinhörð.

Kona og kauna gjöra margan fátækan.

Kóngsgarðrinn er rúmr inugauugu, en þraungr útgauugu.

Kóngr atburðalaus tapar sinni tign.

Kóngr í dag, dauðr á morgun.

Kóngrinn á að fylgja fegurstu síðum.

Kóngrinn viðrèttir landið með lögum.

Kóngr (kaupmaðr) vill sigla, en byr hlýtr að ráða.

Konur ýmist elska eðr hata (elska eðr hata efalaust).

Kornbarn, drukkinn maðr og dárinnu segja sannleikann.

Kornið skal mælirinn fylla.

Kostulig klæði eru drambseminuar verkfæri.

Kotúnga þjóð, grátandi góð, annars er hún ólm og óð.

Kotúngr er kotúngi verstr.

Krabbagáuginum er viðbrugðið.

Krákan er því leið, að hún segir jafnan satt.

Krákan verðr ei hvítari, þó hún baði sig.

Krákr á ekki kosti.

Krjúp þú undir, ef kaunt ei yfirstökkva.

Krókóðilus tár, kreysta þurrar brár.
 Krossiun er bænarinna brýni.
 Krummar láta kólna mat, en konur eigi.
 Krydd eru ei öll kraunkum (kverkum) heilnæm.
 Kvarta verður sá er kennir (kvartar hvör þá kennir).
 Kveddu ekki svo ört, þá kveður svo vel.
 Kveðið hafa skáld um minna.
 Kveður hvör sér kunnungan.
 Kveður hvör sinnar þurftar.
 Kvenna er fyrsta frítt, annað lítt, þriðja ónýtt.
 Kvíð aldrei ókomnum degi (ókomnu dægri).
 Kvíð ei, fyrr enn ádettr.
 Kvikr er hvör um kunnugan rann.
 Kvinnau góð kann hún flest að bæta.
 Kvis ljótt, fer fljótt, seint ef sæmd lèr.
 Kulnar eldr, nema kyntr sè.
 Kulvíst er físið forna.
 Kunnátta er fagr litr og frægr.
 Kunnátta er ei brauð, en er þó laungum létbær.
 Kunnátta þín er engin, ef engin veit af heuni.
 Kunnugir jafnan bítast bezt.
 Kunnugleikinn gjörir marga hluti ríra.
 Kurtabí (*forte: curre et abi*) dettu ekki ofaní.
 Kvöð er kvaðarvirði (kemr kvöð á móti).
 Kvöldi verður feginn, sá fyrir kaup sig leigði.
 Kvöldroðinn bætir, morgunroðinn vætir.
 Kýktu ei, fyrr enn kemr í munninn.
 Kylfa skal ráða kasti.
 Kýlið skal holstínga, svo kann það að læknast.
 Kyndug ráð illgjarnna hafa mörgum í hel komið.
 Kynning bætir kærleiks ávarp.
 Kynni þurs þegja, þá væri hann vitr haldiinn.
 Kyrkjan prýðir býinn bezt.

Kyrk ljóshvolpinn, áðr klærnar vaxa.
 Kyrr kona kamb upptekr, en sú óða yfirhleypr.
 Kyrrt skal átaka, þar kaun er undir.
 Kyssir að framan, en klórar að aptan.
 Kýs þræll sér yndælla.
 Kæfir gleði kránkt líf.
 Kærleikrinn ber kostina mesta, bezta og flesta (er
 dygðanna dýrstr).
 Kærleikrinn er þénari allra, sem hans þurfa.
 Kærleikrinn þreytist ei gott að gjöra.
 Kærgripina skal elska vegna kostanna.
 Kærri er mér föðurlands reykr, enu framandi eldr.
 Köld er mágaástin.
 Köld eru tíðum kvennaráð, þeim er flærd fylgir.
 Köld lönd hafa sjaldan mörg eitrvíkindi.
 Köld ráð koma undan rífi hvörju.
 Köttur er ullarkragi (geymir vel osta).
 Köttur og mús verða ei samþykkar um eitt hús.
 Köttur vill hafa fisk, en væta ei klær.
 Köttur þénar sinni frú, hundr sínum herra.

L.

- L**áðu ekki öðrum þín dæmi.
 Lagðr vegr (lögmaðr, lagnaðr) segir leiðina.
 Lag er á, ef lyndir báðum.
 Lagfæra skal það illa fer, en lasta ekki.
 Lagið vinur, sagði Hugsviður.
 Lagið þarf til alls.
 Lagleysa veldr opt stórri streitu.
 Lágr (lítill) sess er opt hægr.
 Lágr þröskuldr hefir lángrau (hálfan) mann fellt.
 Lags má bíða, þá lendir í brimi.
 Lán á að skilast lýtalaust heim.
 Lángar maun á lilju fund.
 Lángferðamenn eru lýgi-hættir.
 Lángir svefnar löstum safna.
 Lánguætti þrísar hinn lati (verðr latr feginn).
 Lángur er heimamanna búningr.
 Lángur er kóngs morgun.
 Lángur er ómaga hálsinn (á börnunum).
 Lángur vani fær vald yfir mörgum.
 Lángur undirbúningr gjörir fljót umskipti.
 Lángurækni er lundþungum verst.
 Lánguræfni fær að lifa skort, og lastyrði með.
 Lángt aðkomið virða menn meir enn heimafeingið.
 Lángt er komið, þá lokið er.
 Lángt er lífið nóg, ef rétt er brúkað.
 Lángt erviði gjörir stutta nótt.
 Lángt líf, laung armæða.
 Lángt seillast latir tveir, þó er sá latari sem leingra
 seillist.

- Lángt þykir þeim, sem búinn býr.
 Lángt þykir þeim, sem væntir síns vinar.
 Lángviðri koma lánviðrum á mót.
 Lángvinir bregðast (rjúfast) sízt.
 Lastaðu blygðunarlaust, þar mun eitthvað viðloða.
 Lastaðu ekki líkan þér.
 Lastaðu ei frekt það margir lofa.
 Lastaðu eingan þú lofa um of (ofsljótt).
 Last er að stríða lukku á móti.
 Lastið liggur þeim lætt, er lifir rétt.
 Lastvar skyldi sá lýtir aðra.
 Lát ekki hjarta þitt í ljósi fyrir hvörjum manni.
 Láti guð rigna, gáuga haltir á hækjum.
 Látið heimskuna, lærið vizkuna.
 Láttu alltið aldraðan ráða.
 Láttu annars víti þér að varnaði verða, og gjörst
 svo góðum líkr.
 Láttu burtu falskan fugl fylgja sínum grönum.
 Láttu ekki dulinn drepa þig.
 Láttu ekki eins lof vera annars last.
 Láttu ekki fýsnina, heldr skynsemina vera þínu ráð-
 gjafa.
 Láttu ekki happ úr hendi sleppa.
 Láttu ekki hundinn huanáangið geyma.
 Láttu ekki hvörn mann líta þína lukku fyrir öfund-
 arsakir.
 Láttu ekki orð þín atgjörðum meiri (nema ill sèu).
 Láttu ekki tímann tómum höndum frá þér fara.
 Láttu ekki vanann villa þig.
 Láttu ekki vin þinn vita þína leynda lesti, svo hann
 hati þig ekki.
 Láttu ekki vita hvað þú girnist, fyrrenn þú hefir
 öðlazzt það.

Láttu ekki æruna standa aptarlíga, þá þú þarft á henni að halda.

Láttu ekki öfundina vera morðingja þinna manndygða.

Láttu eingan hlut rætttri einörð innihalda.

Láttu einn framandi losa þig, en ekki þiun eigin munn.

Láttu fara, eg mun forsvara.

Láttu friðinn vera þiun fylgjara og fyrirreunara.

Láttu grön sía sonur.

Láttu guð ráða, hann hefir leingi vel ráðið.

Láttu guð vera upphaf og endir alls þess, sem þú gjörir.

Láttu hefndina bíða, þartil reiðin er runnin.

Láttu hófsemina ráða fyrir öllum þínum athöfnum.

Láttu hræsnaarann sjálfráðri tungu tala.

Láttu huglausan hafa umgeingni með ofdjörfum.

Láttu húsfreyju þína hafa stutta knífun, haf þú sjálfr þann lánga.

Láttu hvöru tala það vill, en vanda þig sem best.

Láttu í ljósi ranann eðr rumpinn.

Láttu illverk straffast, svo þú styrkir ekki ódygðir.

Láttu innbirlinguna ekki gjöra þig að vitfirringi.

Láttu kærleikaun ráða þèr, en ekki reiðina.

Láttu lýti deyja þèr firr.

Láttu makt þína alltið vikna fyrir rættvísinni.

Láttu maundáinginu ráða sèr.

Láttu ótta guðs þig frá illverkum fæla.

Láttu pund þinna gáfua, sem mestan ábata ávinna.

Láttu rættinn ríkja jafnt yfir öllum.

Láttu sem flesta þekkja þig, en eingan til fulls.

Láttu tíðina og tækifærið stjórna þínu forstandi.

Láttu vel að lukku þiuni.

Láttu upp sekkinn meðan gæsin gefst.

Láttu það vera lækning þinnar sóttar, að vera þol-
inmóðr.

Láttu þau gott hafa, sem guð aun góðs.

Láttu þér að góðu gaman.

Láttu þér allt vel lynda, hvað guð lætr þig henda.

Láttu þér ekkert leyfiligt, þá þú ert reiðr.

Láttu þér ekki mismíka, þó þínn vinur sè virðtr þér
framar.

Láttu þér ekki þykkja skömum að meðkenna þínar
ávirdingar.

Láttu þér hægt, stökktu ekki uppá nef þér.

Láttu þér leitt vera lausungja lof.

Láttu þér mögulega, þó þú hafir gott að éta.

Láttu þér þykja eins gott að kenna og nema.

Láttu þig ei fè tæla þó fagrt sè.

Láttu þig fræða lærða menn, lítt-vitrum þú sjálfkennu.

Láttu þína reiði ei ráða þér, heldr ráð þú heuni.

Láttu þína ræðu vera svosem selskapnum hlýðir.

Láttu þín verk bera vitni þínum hyggindum.

Láttu þínn eigin lifnað vera þínn prís.

Láttu þínn vinskap vera þíns vinar traust.

Láttu þitt barn vita þú hafir beizli, þó þú brúkir
það ekki.

Láttu æruna vera þér auðlegð kærari.

Látum kerruna standa, ella karrar hún.

Látum Kormak kyrran liggja.

Látum sjá, hvörsu feitt þeir flá.

Látum sjá hvað segir.

Látum standa slagiinn.

Latr beiddi lataunn, en latr nenti hvörgi.

Latr er sá sem logu lastar.

Latr geingr nauðugr grýttan veg.

Latr herra hefir lata sveina.

Launa góðu gott.

Laun gefa erviðismanninum þol til að þrælka.

Laun gefa stríðsmanninum móð til að stríða.

Laung eru lýða læ.

Laung er von í kotru.

Laung og dymm eru leyni mannlígs hjarta.

Laungum dylr litr kosti.

Laungum hlær lítið vit.

Laungum segir langt fyrir.

Launvígs skal hefna, sá er sverð úr sári dregr.

Laus er lukka í hendi.

Laus eru láns þingin, (laust er láns glisið).

Lanslyndum er lukkan sjaldan trú.

Lausræði sýnir óstyrkleika og sviþlyndi.

Laussinnið er vinskaparins voði (losar opt um gæfuna).

Laust má trúa þeim, sem leingi hefir hatað.

Legðu ekki lag við þá, sem góðir forðast.

Legðu lítið við lítið, og man það verða stór hrúga
um síðir.

Legðu rækt við litla skeinu.

Legg byrði á bak veikum og lukku á ólærðan.

Legg ei erviði á ónýta hluti.

Legg ei uppá eykinn meir, enn hann kaun bera.

Legg ei hjarta í knè þèr.

Leggr drottinn líku með þraut.

Leiðasta stykki liggur leingst á disk.

Leið er spillandi túnga.

Leiðir verða langþurfamenn.

Leiðist flest það leingi er.

Leiðist margr, ef gott getr.

Leiðist mèr þól þetta.

Leiðr kjaptr heldr sèr aldrei apr.

- Leikarinn dansar fyrir varninginu.
 Leikr er barna yndi.
 Leikr er góðr, ef máttinn fylgir.
 Leikr fjör um líkamann, sem ljós á köldu skari.
 Leikspilið vanhelgar eingan, heldr þess vanbrúkun.
 Leingi á að minnast manndómligra gjörninga.
 Leingi á að rækja rættan vinskap.
 Leingi að lifa, er leingi að syndga.
 Leingi að vænta, og ekkert fá, er sorgligt.
 Leingi á mannhöfuðið í að skapast.
 Leingi ber dauðr lifandi skömm.
 Leingi brennr á (úr) þurrum kolum.
 Leingi byggjast löndin á vorin.
 Leingi býr á Láka (hákalshúð, hún er skinni betri).
 Leingi býr að fyrstu gjörð.
 Leingi býr um barnaskap.
 Leingi dregst undan það latr stofnar.
 Leingi dylst í djúpunum.
 Leingi er að fjúka til sátunnar.
 Leingi er batans von í læknanligri sótt.
 Leingi er dropinn að bora bergið.
 Leingi er eptir lag hjá þeim, sem liðsmenn voru
 (listir báru) til forna.
 Leingi er frestað því, sem fyrir er ætlað.
 Leingi er gamall (vesæll) maðr barn.
 Leingi er hvör hinn sami.
 Leingi er hvöt á kvöldin.
 Leingi er kostur vel að gjöra.
 Leingi er latr maðr vesæll.
 Leingi er lítils kostur.
 Leingi er ljóst á kvöldin.
 Leingi er mjólkr-rúmið i maganum.
 Leingi fer gamall hattr vel.

Leingi forhugsað, má verða vel forhugsað.

Leingi fylgir forneskjan.

Leingi gefr góð móðir, þó hún geti ekki.

Leingi gelugr Loki og þór, lættir ei hriðum.

Leingi get eg lifað þar, við lýng og bláber.

Leingi getr fullr etið og latr legið (fullr matast, svánger sofið).

Leingi grætr hálfbarið barn.

Leingi hefir hrikt á þeim hjörunum.

Leingi hefir um gott skeið geingið.

Leingi heldr kaskr maðr í borð.

Leingi hlífir lágr skúti.

Leingi hreitir (mjólkar) eiuspen.

Leingi jórtrar tannlaus baula á litlu fóðri.

Leingi kunna lestir að dyljast og uppkoma að óvörum.

Leingi lifa góðar eldsglæður.

Leingi linast (skipast) heitin hörð, hugga eg mig við þetta.

Leingi má fleskið hánga, sè ei á því tekið.

Leingi má lagligt plagg þena.

Leingi má lítið geyma.

Leingi má lítið jafuast.

Leingi má ljúfr syndga.

Leingi má (man) móðir.

Leingi man til lítillrar stundar.

Leingi man það úngr getr (nemr).

Leingi má skeyta að sköpuðu.

Leingi má teygja tog til garns.

Leingi mettast fullr.

Leingi nýtir ellin æskuunar ávexti.

Leingi kveðr latr maðr sig til fjár, lúsugr til lamba.

Leingi rótar svínið saurnum sèr til fæðis.

Leingi sígr í koðrann á körlunum.

- Leingi skal lags (góðs, lukku) biða.
 Leingi skal lífs biðja.
 Leingi skal manninn marka (reyna).
 Leingi skal við ljúfan kenna.
 Leingi skyldi góðan graut á gólfi hræra.
 Leingi tekr sjórinn við.
 Leingi tognar hrátt skinn.
 Leingi varðist Gunnar í góðum húsum.
 Leingi væntir vona.
 Leingi þrammar þreyttir (loppinu).
 Leingi þrókar þarfa kýrin.
 Leita að því innan, en ekki utan.
 Leita ei að því, sem þú villt ei flana.
 Leita mun eg mæð lættara, enn deila afli við þig.
 Leita skal, ef liggir á.
 Lempinn maðr hefir lykil að annars vilja.
 Lempni vinnr laungum bezt.
 Lepprinn fylgir goðanum.
 Lestirnir eru sjálfs sins böðull.
 Lestir og kostir liggja hvör í annars skauti.
 Letin er átumein allrar blessunar (fóstra fátæktarinnar, landanna foreyðing, lastanna móðir).
 Letin kemr optast af agaleysi og sjálfræði (kennir laungum að stela).
 Letin og sultrian eru lofítill mæðgin.
 Letin til illvirkjanna ætti að yðkast.
 Letínginu hefir sjúkdóminn sèr til afsökunar að afla sèr brauðs.
 Letínginn segir: ljón er þar á veginum.
 Leti og lasta (lost) verðr þeim, er leingi sefr, auðið.
 Lættara er að lofa enn enda.
 Lættast taka Hóla-manua klakksekkir.
 Lættbær er login sök.

Lètt er að leika, ef teningrinn vill vel.

Lètt eru lats manus högg.

Lètt eru landvörin.

Lètt er það, sem ekki dregur halann (sem leingi á).

Lètt er þeim, sem lausir fara (flakka), (lausum hala veifa).

Lètt falla lostverkin.

Lèttfell er orusta, þá vís er sigriinn.

Lètt fellr til lofs að vinna (það verk sem lof má af fá).

Leyfð er oss grandvör gleði.

Leyfis er hvör verður að sínu.

Leyfist kettinum að líta á kónginn.

Leyndarbrauð er lystligt.

Leynda lesti annars lángi þig ei vita.

Leyndarmálin hæfir djúpt niðr að grafa.

Leyndarmálin skulu tvær tungur tala, og fjögur eyru heyra.

Leyndarmál þín láttu eingan vita.

Leyndarráð má sá einu vita, er leyna kann (skaðligt, er hætt að hylja).

Leyudin giörir stuldinn.

Leynt mein skal leynt bera.

Leyrinn er leyr, þó liggi í hönum gullið.

Leyrpotta batar ei sambúð koparkatla.

Ljéðu lukkunní tenínga.

Líðanligri er þjófriinn enn lygarinn.

Líða skal hinu sjúki læknaans álögur.

Líðast verður, það ei umbreytast kann.

Líðast verður, þó lítil varta kunní að lýta fagran líkama.

Líðið hefir leingra, sagði sálin.

Líðið og þolið, það leiðir til upphéðar.

Líðnar heiptir skal ei leingi muna.

- Liför þó langt þyki að bíða.
 Lifandi aska lastar dauða.
 Lifandi hundr er öflugri, enn dautt ljón.
 Lifðu svo í dag, sem þú ættir að deyja í kvöld.
 Lifðu svo, sem þitt líf ætti að vara lánga stund og skamma.
 Líf er dauða næst (sem leiki á þræði).
 Lífið er dautt, þá vin vantar.
 Lífið er dýrkeyptast.
 Lífið er hvörjum ánægjauliga langt gefið, ef sparliga er meðfarið.
 Lífið er stutt, en listin laung.
 Lífið er veiku skapi raun.
 Lífið hólða lífr að sköpum.
 Lífi eg annann (merkidag), man eg þennan.
 Lifir dómr um dauðan hvörn.
 Lifir hvað sem mat etr.
 Lifir hvör sem lánað er.
 Lifir leyr.
 Lifir sá einginn, að lýti ei nokkuð.
 Líf og heilsu ber leingst og bezt að vakta.
 Lifir sæmd, þó liðinn sè maðr (lifir eptir mannorð mætt, þó maðrinn deyi).
 Lífs og æru lík er töpun.
 Liggjandi úlfr sjaldan læ ungetr (kemur sjaldan hlaupandi lamb í munu).
 Líka áttu að lofa þinn guð.
 Líka hefir fundizt skaru í skáliinni prestsins.
 Líka má mèr það flestir lofa.
 Líkamans eptirlæti er sálarinnar mótlæti.
 Líkamaus gleði geingr ljúft inn.
 Líkamans lestir tæla hvörn í sælu sítr.
 Líkama sinn ræki lýða hvör.

- Líkar eru menjar draums og skugga.
 Líkar gjörðir skulu fá lík laun.
 Líka sem einn er, eins vlni fær hann.
 Líka sem þú hagar þèr, eins geingr þèr.
 Lík börn leika bezt.
 Líkir bræðr skulu líkt kál súpa (allir bræðr skulu eitt kál súpa).
 Líkir fuglar fljúga jafnast.
 Líkir sitja sæmiligast bekkinn.
 Lík skulu gjöld gjöfum.
 Líkt á við líkt.
 Líkt fyrir líkt, þá er það goldið. (Líkt skal líku gjalda).
 Líkt lunderni horfir til góðs samþykkis.
 Líkt við líkt, fíсарinn fékk fretkarlsins dóttur.
 Líkr sækir líkan heim.
 Lin eru höggvin þín, lángi Loptri!
 Lin eru vetlinga tökin.
 Lin er gjarnan löt hönd.
 Ljósið og myrkrið veit sinn tíma.
 Ljóta vömm ef lasta villt, drýgðu ei sjálfr þá sömu.
 Ljótt er að elska það, sem allir hata.
 Ljótt er að hefna síu með lygum og lastmælum.
 Ljótt er með svikum sigr að vinna.
 Ljótt er það, að skömm vill skarta.
 Ljót verður rófan á raungu.
 Ljótr gróði er grandnæmastr.
 Ljótr sannleiki er lýginni fegri.
 List er frekr leiðarvísir.
 Listin eflir það náttúrunni vinnst ekki.
 Listin fríðkar náttúruna.
 List og lagkænska vinur meir enn afl og ákefð.
 Lítast þèr þessi ský skúrlaus?

Lítið af alúð gefið, er betra enn mikið með óþóknun.

Lítið álit fær anníngjans dygð.

Lítið bú þarf litla hirðing.

Lítið böl er litlu skapi raun.

Lítið dregr vesælan (er sem gáugandi manninn munar).

Lítið endist vel og ávaxtast hjá þeim sparsama.

Lítið er áðr ljótt um maun, ef lagt er ei til orða.

Lítið er betra enn ekkert.

Lítið er í eiði ósært.

Lítið er líf hins dauðvona (ófædda).

Lítið er lítið, en þó má mikið muna um síðir.

Lítið er lúsarvirðið.

Lítið er rags manns rúm.

Lítið er veiku skapi raun.

Lítið er vesæls manns vandræði.

Lítið er úngs manns gaman.

Lítið er þar duu, sem ein dúfa dansar.

Lítið fall verður opt að stórum skaða.

Lítið gagnar gíkksins lof, ef ekki er annara manna með.

Lítið gagnar þeim göfug ætt, sem gjörir sér og henni mínkun.

Lítið gott skal hátt hreykja.

Lítið hjálpar nokkuð (lítið má umgjöra).

Lítið kemr litlu á mót (lítið samau við lítið á).

Lítið lagar, lítið bagar.

Lítið leggst þá fyrir kappann, ef hann kafuar í baðstofu reykuum.

Lítið lét hann sig muna.

Lítið má, ef vel (gott) vill.

Lítið mun viðþurfa um launin.

Lítið net kann að veiða marga fiska.

- Lítið og gótt verður ætíð vel meðtekið.
 Lítið ráð vel grundað dugar opt betr, enn mörg stærri óforhugsuð.
 Lítið stoðar erviðið, þá lukkan er móti.
 Lítið var, en lokið er.
 Lítið verk löðurmannligt.
 Lítið vex við lítið, lítið gjörir mikið.
 Lítið þarf lipran að keyra.
 Lítið þarf móðugum til að gefa.
 Lítið þykir ágirndinni allt það hún nær.
 Lítilátr lifir helzt við lofstýr góðan.
 Lítil byrði er laugum vegi þúng.
 Lítil er barnshuggunin.
 Lítil er líðandi stund, laug er matmáls stund.
 Lítil eru geð guma.
 Lítil er vilja raun, ef ekki er nema ein bann (bón).
 Lítil frfheit gjöra stóran skálk.
 Lítil gáfa vís, er betri enn stór óvís.
 Lítil hestaskipti gjöra stutta dagleið.
 Lítil er ljúfs biti, leiðr verður aldrei fylltr.
 Lítil er skaði að ljótu flagði.
 Lítil hugr hefir hvikulan kraptr.
 Lítil hundr er leingi rakki.
 Lítil kvilli kann að svipta manninn sínu afli.
 Lítil skyldi lífkálfrinn.
 Lítil undandráttr leiðir opt í stóra fordjörfun.
 Lítil rót ber opt nytsamliga ávexti.
 Lítil seinkun gjörir opt stóra gagnsemd.
 Lítils er verður öfundslaus maðr.
 Lítilsháttar óvinr kann þó sterkum að steypa.
 Lítil spjöll spilla spjallaðri brúði.
 Lítilsvert er að leita og finna (fá).
 Lítils vyrðast orð hins óða.

Lítill þykja lífsins not fyrir utan sælgætið.

Lítiletið er af öllum elskað (er fegrsta skart dygðanna).

Lítir þá þína ólukku, þá gæt þinnar (ver þína) lukku betr.

Litlir katlar hafa og eyru.

Litlir púkar luma á hljóðum.

Litla skeinu skyldi maðr ei forsmá.

Litlu betra er líf enn hel.

Litlu má með ljúfum skipta.

Litlu hættir nú til.

Litlum báti er hættara á hafi enn heima.

Litlum fuglum lítið hreiðr lætr bezt.

Litlu neytt er fólgið fè.

Litlu verðr Vöggr feginn.

Lítt bítr login sök.

Lítt er byrgt land án herra.

Lítverpr verðr margr af lítilli sótt.

Ljúfr verðr leiðr, ef leingi sitr annars fletum á.

Ljúgðu ei, og segðu ei heldr alltjafnt sannleik.

Ljúgðu svo losni bitarnir.

Ljúgfróðr maðr kann líka að vera sanufróðr.

Ljúg og stel, far og fel.

Loðið er lifrarkaup.

Loðir við hvört ker nokkuð.

Lofaðu ekki frekt, það margir lasta.

Lofaðu ekki skinnið fyrr enn skollinnu er veiddr.

Lofaðu eingan, fyrr eun lífið er endað.

Lofaðu eingan leingr enn lofliga 'gjörir, lasta hann þó hófliga.

Lofaðu eingan nema þess sè vel verðr.

Lofaðu litlu, en endtu betr.

Lofaðu vin þinn þá reyndr er, en raunar ei fyrri.

- Lofaðu ei öðru enn endt getr.
 Lofa hvorki nè lasta sjálfs þíns verk.
 Lofa má lítið, ef lofs er vert.
 Lófa skal á móti blíðu breiða.
 Lof fræðir lundprúðan.
 Lofið er svo bezt, það sè forþènað.
 Lofið þykir mörgum ljúffeingt.
 Lofligir siðir afla heiðrs.
 Lofligt er að láta sèr nægja.
 Lofligt er að læra gott, þó lítið sè.
 Lofligt framferði er lífsregla annars.
 Lofligt og ljótt verk fær ójafnt álit.
 Lofligt og skyldugt er dygðunum að hrósa.
 Lofligt skal nema, meðan lifir.
 Lofligt skikk er landsins æra.
 Loforð hins laussiunaða verðr opt að svikum.
 Lofs er vert en ekki þakkar skylduverkinu að gjöra.
 Lofstýr einguu auki þèr metnað.
 Lofun gildir fyrir skuld.
 Lofun í dag er gleymd á morgun.
 Lofun kúgaða er leyft að rjúfa,
 Lofun rofin gjörir vinskapiun dofinn.
 Logið hefir Baldr að Baldri.
 Logið hefir lukkan meira.
 Logn er leiða bezt.
 Lostans eptirlæti lendir í sorg.
 Lostiun elr óleynandi ástir.
 Losti og látgæði eru fýsuarinuvar fõrunantar.
 Lostugum dansi er lætt að pípa.
 Lostugr hugr er optliga veikr.
 Lukkan blindar opt síu börn á báðum augnum.
 Lukkan breytir lunderni flestra.
 Lukkan eflir þá einörðu, styrkir þá sterkustu.

Lukkan er hverflynð hóra, (yflrgefr einn og þýðist annann).

Lukkan ferðast heiman og kemr aptr (hittir þann hún vill).

Lukkan gjörir mann drambsamann, en vellystin lostasaman.

Lukkan hefir fallvaltan fót (hænist ei að þeim, sem ángr ber).

Lukkan hefir mér lógað.

Lukkan og snarkringlan, hvað sástu líkara?

Lukku-krakki lipurt á.

Lukkunnar hjól stendr aldrei í stilli.

Lukkunnar og náttúrunnar gæði eru flestöll með einhvörjum anmarka.

Lukkunni er mein móttöðu að veita.

Lukkunni fylgir ei alltfö farsældin.

Lundin umbreytist af umgeingunni.

Lundhýr og hugdjarfr er velþokkaðr.

Lúsin kemst í feldinn, þó ei sè hún þangað látin.

Lýðr mun yfir lýð stíga.

Lygarans samvistir leiða í villu og misferli.

Lýgimannsins heiðr leingi sjaldan varir.

Lýgin ávaxtast þar mest, sem heuni er helzt trúað.

Lýgin er átumein góðs mannorðs.

Lýgin er hið ljótasta leikspil.

Lýgin er sèr líftjón sjálfri.

Lýginn maðr rænir hvörn mann sínum heiðri.

Lýginn sagði, lýginn já tillagði.

Lýginn sagði þèr, þú ljópst til að trúá.

Lýgin vakir, þá sannleikrinn sefr.

Lýgin þenur sig út yfir landið, sem skýin yfir himininn.

Lygum hæfa laun ill.

Lýgr þjófr og steln, grefr í jörð og felr.
 Lýst fiskr ef leingi er barinn.
 Lyst er með vinum í lukku (velgeingni) búa.
 Lyst og vilji læra svein að gilja.
 Lægja skal vandræðin, en ei æsa.
 Lægri lukka er opt hollari enn sú hærri.
 Læknir! bjarga sjálfum þér.
 Lærdómrinn er margra lífs uppheldi.
 Lærdómriun er sem silfr, ætt smárra manna, gull
 göfugra, gimsteinn höfðingja.
 Lærdómrinn er uudirstofn ypparligra embætta.
 Lærðu fyrst sjálf, áðr þú kennir öðrum.
 Lærðu fyrst þögn, svo kantu tala þú gjörvöll gögn.
 Lög eru bræðra sættir.
 Lög eru fátækra beztu fríheit.
 Lög eru landanna viðhald.
 Lög eru þar fyrir lögð, að boðorð skuli ei brjóta.
 Lög hefir Mörðr að mæla.
 Lögur undir land, ná líðr á.
 Löndin þola ei lögin án línkindar.
 Lötum manni eru allir dagar jafnhelgir.
 Lötum þykja ofstuttir hvíldartímar, en oflángir allir
 hinir.

M.

Maðr af manni verðr að máli kunnr.
 Maðr aukki eingau þann, er sér sjálfum gjörir
 gott.
 Maðr er eg, en eingiu tunna.
 Maðr er eingiun mæðufri, meðan lifir á jörðu.
 Maðr er manni líkr.

Maðr er manni refr (úlfr).

Maðr er manns gaman.

Maðr er moldarauki (morgunhèla).

Maðrinn deyr, en mannorðið ekki.

Maðrinn er skapaðr til erviðisins, fugliun til flagsins.

Maðrinn er til mikils skaptr.

Maðrinn kallast sá miuni heimr.

Maðrinn má hafa þá vöndu dagana með þeim góðu.

Maðrinn óttast sízt það hann skyldi helzt, það er samvizkan.

Maðrinn sáir, guð veit hvör uppsker.

Maðrinn skal safna þá sólin skín, en eta þá regnið kemr.

Maðrinn trúr er mikið eptirlæti.

Maðrinn verðr reyndr fyrir munu þess, sem hann lofar.

Maðr kemr manni í stað (kemr og hefnir manni).

Maðr reynist bezt í maktinni.

Maðr skal ei gimsteini grýta fyrir svín.

Maðr skal eins glaðr gefa og þyggja.

Maðr skal eptir mann lifa, og rækja sjálfan sig mest.

Maðr skal fyrri þá vandari lektú læra.

Maðr skal heyra tvöfaldr við það, sem hann talar.

Maðr skal sèr það í nálægð nægja láta, sem í fjærlægð kann ei fá.

Maðr skal sið fylgja, flýja land ella.

Maðr skal slá járn meðan heitt er.

Maðr skal sólar neyta meðan skín.

Maðr temr villudýr, en aldrei vonda konu.

Maðr þekkir annann af sèr.

Maðr ætti að lifa, þartil honum þykir dauðinn lífinu betri.

Má ef nauðugr skal.

Má fyrir minna.

Maginu er mest verðr.

Magran skal mar kaupa, en mæklr saurgan.

Maktin geingr fyrir (skapar) rættinn.

Makt og herradæmi er eitt álitligt ómak.

Makt viunnr (brýtr) borgir.

Mál er að bera biskupinum skir.

Mál er komið að sjá að sèr.

Mál er sem fyrst úr rotí að rakni.

Málgefnuun maunni þarf ei að toga tungu úr höfði.

Mál hvört skal fyrst fyrir ómálgum uppbera.

Málskap mikið er mörgum gefið, fár er að hyggju
horskr.

Mál skýtr (víkr) máli fram.

Málgum er mein að þegja.

Málgur munnr mun aldrei gæfu stýra á jörðunni.

Maunðómr hans er að meiri.

Maundygðin er maunsius dýrastí ríkdómr.

Maundygðin gjörir lífs skeiðið yndælt.

Maunneskjan er það stærsta furðuverk í heiminuun.

Maunneskjunnar vilji er hennar himnaríki, en verðr
opt henuar helvíti.

Mann finnr dygð, þar fyrir er.

Manninn skal elska, verkið skal hata.

Mannkostr er mótlæti að líða (bera).

Maunlígu hjarta er margt mögulligt.

Maunljúfr sèrt í meðalhófi.

Maunuprýðin er sjálfrar sinnar verðkaup.

Mann reynir rættan vin í raun.

Mannsins hugr er fljótarí enn nokkur hlutr.

Mannsins siunni er ókyrrum sjó samlíkt.

Mauntjónið er sá mesti skaði.

- Maunvitið er mikilsvert (mikið, er vina óvaltast).
 Mannvits-vant er þeim, sem margt hjalar.
 Mann þeiukir, guð skeinkir.
 Marga dygð þarf dánukvinna að hafa.
 Margan á guð góðan.
 Margan ber að sama brunni.
 Margan blekkir báran.
 Margan gjörir lukkan óþekkjanligan.
 Margan hata menn, sem guð elskar.
 Margan hefir auðr apað.
 Margan hefir dygðin úr duppi hafið.
 Margan hefir hans lysting leidd í snöru.
 Margan hefir lukkan blindað, sem ólukkan hefir
 aptr sjáanði gjört.
 Margan hefir typtanin fært í tignarligt sæti.
 Margan hefir veröldin villt.
 Margan hendir það, hann hugsar ekki (sækir það,
 hann sízt varir).
 Margan hindrar haus armóðr ílt að gjöra.
 Margan leiðir munurinu til ólukku.
 Margan lystir það, hann lýtir annann fyrir.
 Margan nafna á hann Gestr.
 Margan vantar ekkert að halda lukkunní, nema hófið.
 Margan vantar meir vilja enn krapta að æfa dygðirnar.
 Margan villir ofmikið dálæti.
 Margar eru götur til guðs.
 Margar eru maunvèlar.
 Margar eru óhagligar unnnstar.
 Margar eru þrautir þúugar.
 Margar fara fyrst að braggast, þegar þær hafa feing-
 ið manninn.
 Margar hefir kapítuli klausur.
 Margar hendr viuna lètt verk.

- Margar láta stúlkur sig á gullnu glöna.
 Margar pílagrímsgaungur gjöra eingan heilagan.
 Margar ráðskonur (matseljur) eru sjaldan mat-
 (bú-) drjúgar.
 Margar verða fórnir til manna.
 Margar verða mauns æfirnar.
 Margbreyttar leiðir liggja úr heiminum.
 Margfaldt er mein að heimskunni.
 Margfaldt straff hlýðir hvörri einni synd.
 Margföld er sitjandi sæla.
 Margháttuð krydd er mannum skaðlig.
 Marghæfr er mentaðr vel.
 Margir afsaka sig, en ásaka aðra.
 Margir dæma meir eptir heyrn en sjón.
 Margir eiga skot í reiðinni (hvalnum)
 Margir eiga um sárt að binda.
 Margir elta björninn, en ei stínga hann.
 Margir eru ánægðir með að sigra, en hafa þó ei gagn
 af sigrinum.
 Margir eru góðir til að byrja, en ekki til að fullenda.
 Margir eru jafugóðir, en ekki jafugöfugir.
 Margir eru illa til friðs, ef aðrir fá meira.
 Margir eru líkir, en ólíkir að háttum.
 Margir eru móðurmakar.
 Margir eru sáttir, meðan samandrekka.
 Margir eru vegir til dauðans, einu til lífsins.
 Margir eru vinir, meðan þeir hafa þess not.
 Margir eru vísdóms vegir.
 Margir eru volaðir, en þeir eru ekki allir sælir í
 sínu volæði.
 Margir eru þreyttir fyrri en ferðin er hálfauð.
 Margir eru æskunnar eptirlætis-börn, og verða því
 ellinnar olbogabörn.

- Margir fæða heldr mýs enn fátæka.
 Margir gylla þó grátt sè undir.
 Margir hafa fallið fyrir sverði, en fleiri fyrir vondri
 tungu.
 Margir hafa ofmikið, en fáir þykjast hafa nóg.
 Margir hata, en vita ei hvörn eða hvarfyrir.
 Margir herrar stjórna heldr illa.
 Margir hlutir ifast (efast), áðrenn satt kennist.
 Margir kjósa ei orð á sig.
 Margir kunna auðveldligar að hjálpa einum, enn
 einn mörgum.
 Margir lestir loða við hann Mammon.
 Margir lofa þolinmæðina, en fáir vilja með mótlæti
 læra hana.
 Margir mundu illa lifa, ef ekkert straff væri að óttast.
 Margir munu eptirtaka, ef þessum líðst.
 Margir njóta meir annara, enn sjálfs síns.
 Margir óska þess og fá það, sem þeim væri betra
 aldrei feingið.
 Margir reisa svo, að þeir bera úr býtum tóman sjóð.
 Margir sem skarta, kunna ekki að skikka sèr þar inni.
 Margir sjá hvað þú sýnist vera, en færstir hvað þú ert.
 Margir vinir eru fáir fulltrúa.
 Margorðir hlýtr margt að vita, eða margt að ljúga.
 Margr á bágan dag en blídt kvöld.
 Margr á blídt að fá, en bágt að reyna.
 Margr á fyrir grátt að gjalda.
 Margr ágirnist meir enn þarf.
 Margr á horn í annars síðu, og þyrnir í annars fæti.
 Margr á hlut í grautargjörð.
 Margr á jörð í annars fari.
 Margr akar sökinni, sem seglum eptir veðri.
 Margr aktar meir lærdóm enn ríkdóm.

- Margr á margt og misjafnt að reyua.
 Margr ann meir auði enn guði.
 Margr á sín leiugi að bíða.
 Margr á við búgna kost að búa.
 Margr á við raun að rjá.
 Margr á um sárt að binda.
 Margr ber lukkuna í glassjóði.
 Margr ber leiingi bága lukku.
 Margr beygir bakið, en ber þó lítið heim.
 Margr blandar hægóma við allhuga.
 Margr blygðast sem brúðr.
 Margr borgar skuld með skuld.
 Margr brúkar herramanns klæði, sem ekki hefr eins
 þénara formegan.
 Margr brýtr nauðugr odd af oflæti sínu.
 Margr brýtr vönd yfir eigin hönd (háð) (á eigið bak).
 Margr býðr kossinu með munninum, sem hefr sverð-
 ið uadír kápunni.
 Margr býr sèr lats manns byrði.
 Margr dansar meir eptir annara pípu en sjálfs síns.
 Margr dansar nauðugr (drekkr nauðugr skerf sinn).
 Margr dári dyrfist frammí fárið.
 Margr dregr skýlu yfir skömm sína.
 Margr drepr þá minni lysting, en elr aðra stærri.
 Margr drukkunar nærri landi.
 Margr dygðum prýddr verðr þó ekki nafnfrægr.
 Margr eggjar annann, sem skelfr af hræðslu sjálfr.
 Margr eignast aðkvæða-titil, sem ei kann með heiðri
 að bera hann.
 Margr elskar gáfuna meir enu gjafarann.
 Margr elr dramb sitt á annara sveita (eld sínu á
 annarra viði).

Margr er ár úngr, en eingill gamall (í æsku líkr ljóni,
en lamb í elli.

Margr er armr sá aurum ræðr (fátækr midt í sínum
ríkdómi.

Margr er augnaskálkrinn.

Margr er betri utanhúss enn innan, (enn hann er
ætlaðr).

Margr er biðill undir blökkum stakki.

Margr er blíðr í orði, en býr þó önnur rann undir.

Margr er borinn á böls deigi.

Margr er dapr eptir dansleik (ðaufr eptir dautt slekti).

Margr er dulinn að sèr.

Margr er eingill í orði, en djöfull í verki.

Margr er einskis metinn, sem þó er virðingar verðr.

Margr er fagr utan, en flár innan.

Margr er gikkr, þó hann sè gamall.

Margr er með góðum góðr, með hinum hitt.

Margr er guðs vinr, þá allt leikr í lyndi.

Margr er herra í æsku, en þræll í elli.

Margr er hygginn, þó herfiligr sè.

Margr er knár, þó hann sè smár.

Margr er kránkr, og fer vel með augu sína.

Margr er langt leiddr, (sem þó lifnar við).

Margr er leingi að klifrast uppá hæð sinnar lukku.

Margr er lúðr hvellr í lastorðum.

Margr er linr, þó hann sè lángr.

Margr er málvinr, fáir fulltrúir (matborðsvinr)
(munvinr).

Margr er matseljubitinn (sleikjan).

Margr er meingetinn, þó meun ei afviti (meingetinn
af manna sonum).

Margr er mikill í orði, minni á borði.

Margr er mjúkmáll í eyrun.

- Margr er nauðugr að námi.
- Margr er nýtr með uaumum vexti.
- Margr er ólíkr sínum, þó skyldr sè.
- Margr er óþakklátr við hið umliðna.
- Margr er peningnum lýdskyldr.
- Margr er kviks-voðinn (smjörs-voðinn).
- Margr er ríkari enn hann þykist.
- Margr er röskligr og ragr.
- Margr er röskr, meðan reynir ei á.
- Margr er sá boðinn, sem ekki er svarinn.
- Margr er sá hvatr, er hjör nè reiðir annars brjósti.
- Margr er smalakrókrinn.
- Margr er suauðari að blessan enn bústofni, (gæzku enn vizku, mannorði enn metorðum, virðingu enn völdum, vizku enn vænleik, æru enn auði).
- Margr er stór, áðr mál hreifist.
- Margr er trauðr til trygða.
- Margr er tregr til að trúa, nema hann taki á og sjái.
- Margr er verri, enn hann vera þykist.
- Margr er viðsjálgripinn.
- Margr er vinr, þá (meðan) vel geingr.
- Margr er vounr, af því hann er voldugr.
- Margr er þá minstr, er hann á að vera most.
- Margr er þar að orði, sem hann er ei á borði.
- Margr er þrótkr um annars mein.
- Margr er því ókendr, að hann hefir eingan óvin átt.
- Margr er æruverðr haldinn, sem það er ekki.
- Margr er ör á annarra, en óþokki á sjálfs síns.
- Margr eyðir meir á cinum deigi, enn hann kann að
aflla heilt ár.
- Margr eykr dyrfsku við sína fávizku.
- Margr fegrar sína synd með annara eptirdæmum.
- Margr fellir tár fyrir fallvölt gæði.

- Margr fellr fyrir (á) sjálfs síns (eigin) bragði.
 Margr fer einmana, sá við skylda skilr.
 Margr fer með boga, sem ei kaun upp að toga.
 Margr flasar fús til síns skaða.
 Margr fordæmir, af því hann þekkir ekki.
 Margr forgrípr sig á fornri venju.
 Margr fyrirgefr, þó falli ei úr huga (gefr kvitt, en gleymir þó aldrei).
 Margr fær fyrir sælgætið vanheilan líkhama, og særða samvizku.
 Margr fær lof fyrir lítið, og last fyrir ekkert (ekki par).
 Margr fær meinslis fyrir ofmikla ofdrykkju.
 Margr fær mikinn frama fyrir meinliga vogun.
 Margr fær sjálfr þann minkunarblett, sem hann vill hafa á annann sett.
 Margr gáir þess sízt, er gleymast ætti sízt.
 Margr gefr orð fyrir peninga.
 Margr gefr óverðugum, en lætr hinn verðuga þarfnast.
 Margr gefr síu fríheit fyrir meðtekna gáfu.
 Margr gefr sínu holdi heimuglig fríheit.
 Margr gefr, svo hann glúpnar eptir.
 Margr gefr það meira við því minna (gull við eyri).
 Margr gefr þar vanþökk, sem hannætti að gefa þökk.
 Margr geingst fyrir góðum orðum.
 Margr geingr duldr hins sanna.
 Margr geingr úr lítilli lukku í aðra stærri.
 Margr geldr góðviljans (heimsku sinnar, kemst í hættu fyrir heimsku sína).
 Margr geldr ómakligr (óverðugr).
 Margr geldr sparsemi sinuar.
 Margr gestr gjörir sig að greifa.
 Margr girnist betra, þá hann gott hefir.

- Margr girnist kjöt, þá hann hefir feingið brauð.
 Margr girnist mettast af margra hluta sjón.
 Margr girnist spegilinn, að sjá sína andlits fegurð,
 en ei sín audlits lýti.
 Margr girnist það hann glæpist á.
 Margr girnist það, sem honum gagnar aldrei.
 Margr gjörir lánga reisu, og hefir lítiun ábata.
 Margr gjörir mislita sökina.
 Margr gjörir rángt fyrir ríkdómsins skuld.
 Margr gjörir sér dællt við hann loðinn o: sauðinn.
 Margr gjörir sína brúði að hóru með hjónabandsins
 undandrætti.
 Margr gjörir stórglæpi úr lítilli ávirðingu.
 Margr gjörir vel, og hefir fátt um.
 Margr gjörir verr enn hann veit.
 Margr gjörir (mællir) það stutta stund, sem hann
 yðrast eptir leingi.
 Margr gjörir (reynist) það öðrum, sem hann ætlar
 hann.
 Margr glatast fyrir sitt eigið gáleysi.
 Margr gleymir gjafarauum, þá gáfan er feingia.
 Margr gleymir þakklætina, nær þegið er.
 Margr granni gefr eldibrand fyrir elsku.
 Margr gyllir það, sem ei er gullsius vert.
 Margr hefir auð (brauð), en ekki mikla farsæld.
 Margr hefir búið heimskari í Flóa.
 Margr hefir dáið á styttri tíma.
 Margr hefir djúpa und, þó dult fari.
 Margr hefir drepið dáið sína með ufzkunni.
 Margr hefir ekki mikinn auð, eu mikla farsæld.
 Margr hefir feingið knèsig fyrir henni Venus.
 Margr hefir feingið þrá af lítillrar stundar fýsn.
 Margr hefir glis sitt fyrir gildru auarra.

Margr hefir hlotið happ, en ekki haldið því.

Margr hefir krækt sig á kvenna elsku.

Margr hefir leingi verið, en ei lifað.

Margr hefir lotið Sathan fyrir minna, enn heila heiminn.

Margr hefir lukkuna fyrir sinn fulltrúa.

Margr hefir meiri nægð gulls enn góðra siða.

Margr hefir meiri trú í munni enn hjarta.

Margr hefir nafn, en litla rentu.

Margr hefir opnað sárið, sem aldrei hefir getað grædt það síðan.

Margr hefir orðið frægr og feitr af annara forðjörfun.

Margr hefir peninginn keypt fyrir velferð sálarinnar.

Margr hefir sigrast á vellystingum, sem var ósigrandi af óvinum.

Margr hefir sinn munað fyrir sinn guð.

Margr hefir sæt orð í munni, en svik í hjarta.

Margr hefir tvennt í takiun.

Margr hefir tvær tångur í einu höfði.

Margr hefir tvö þorin.

Margr hefir verið yfirstíginu af því minna, sem hefir yfirstígið það meira.

Margr hefir ætlað sér ofhátt, og fallið því ofdjúpt.

Margr bikar, þó hann sé ei hræddr.

Margr hleypr langt fyrir lítinn ávinnung.

Margr hlýtr óskapa arfinn.

Margr hlær, þá hann ætti að gráta.

Margr hopar sér til vansa.

Margr horfir áfram, en hugsar tilbaka.

Margr hreppir hrygð fyrir dygð (trygð).

Margr hrósar sverði, en ekki sigri.

Margr hundr brýtr hús, illt þeim sem innitækst.

Margr hyggur auð í annars garði (kofum).

- Margr hylr úlfinn undir sauðargærunni.
 Margr kann að keyra.
 Margr kaupir sèr lof með miklum greiða.
 Margr krækir hraustliga.
 Margr kyssir á þá höndina, sem hann vildi afværi.
 Margr láir sín dæmi.
 Margr lastar það hann lystir til.
 Margr launar illa lífgjöfina eða engu.
 Margr leitar að því hann vill ei finna.
 Margr leitar langt yfir skamt.
 Margr leyfir sèr opnar dyr inn að gánga.
 Margr lifnar úr litlum vonum.
 Margr lofar því í sinni neyð, sem hann endir ei fyrir
 sínu deyð.
 Margr lækr smár gjörir stórar ár.
 Margr læzt tolla í tízkunni.
 Margr móti mèr, guð gleymir ei mèr.
 Margr mundi (mætti) trúa, ef lýginu stæði hjá.
 Margr nefnist auðugr (óverðugr), en einginn þykist.
 Margr ofrar mækir sèr til óhapps.
 Margr rasar fyrir ráð fram.
 Margr rekr odd í óheimillt gat.
 Margr reiðist sá við sanuleikaun, er þó læzt sann-
 leikaun elska.
 Margr ristir breiðan þveing af annars skinni (djúp
 skæði, stóra skó, af annars leingju).
 Margr sá, sem hefir lítinu líkama, hefir stórt hjarta.
 Margr sá, sem þyggr gáfur, tapar frelsinu.
 Margr sefr af sèr mikla lukku (ólukku).
 Margr segir þá borga skal, það var ofdýrt.
 Margr segist mikið skuli drekka, en lítið verðr af.
 Margr seillist langt (um hurð) til lokunnar.
 Margr selr sál fyrir auð (víst fyrir óvíst).

Margr sem svallar í dag, má svelta á morgun, og kannskè leingr.

Margr sem sækir stærri hluti, míssir þarfyrir þá minni.

Margr sèr saur á annars nefi, en ekki sjálfs síns, (tösku á annars baki, en ekki sínu).

Margr sèr sína forðjörfun, en forðast hana ekki.

Margr sèr það síðar, sem hann sá ekki fyrr.

Margr setr dygðanna nafn uppá skammirnar.

Margr setr sína peninga í æfinligt fángelsi.

Margr setr vaxnasir á röttinn.

Margr síar mýfluguna, en svelgir úlfalðann.

Margr skerðir virðingu sína með sinni mælgí.

Margr skilr eptir mynnið í vinkonunni (flöskunni).

Margr skiptir auði, fyrrenn arfr fellr.

Margr slítr út heilsu sinni fyrir eins fíngurs skart.

Margr sparar sitt sèr sjálfum til skaða.

Margr sparar skildinginn, en sóar dalnum.

Margr spyr að því, sem honum er betra aldrei að vita.

Margr stendr upp á þingi og talar sèr til ógagns.

Margr stígr á það trè, sem hann fær ei uppreist.

Margr sýngr vísuna eptir annara nótum.

Margr sýnist að vera mikill, þartil hann er reyndr.

Margr sýnist vísari enn hann reynist.

Margr sækist meir eptir metorðum enn ærligheitum.

Margr talar sem ærligr maðr, en gjörir sem skelmír.

Margr tapar virðingu sinni með að niðra öðrum.

Margr tekur dyrfð til að biðja af annars blíðu.

Margr tekur sèr stein um megu og örðugan ás um öxl.

Margr tekur leigu á lýgi sína.

Margr tekur skaða fyrir heimgjald.

Margr telr brauð í þénarans munn, en verkin úr
haus höndum.

Margr telr sèr til ágætis, það einskis er vert.

Margr temr náttúruna fyrir nanðúngina.

Margr teygir annann á tíkar roðinu!

Margr tildrar sèr uppá þá tröppu, sem hann er ekki
vaxinn til að stíga uppá.

Margr trúir og verður þarfyrir tældr.

Margr veit hvað hann er, en ekki hvað hann verður.

Margr veit hvað vill, en ekki hvað verða kann.

Margr veit og varast ekki.

Margr velgjörningr skrifast í gleyskunnar bók.

Margr verður að lifða illt til að öðlast lukkuna.

Margr verður að lúta lágt, þó lángt sè.

Margr verður af góðum þénara vonðr herra (af öðr-
um api).

Margr verður á gullinu (mjöðnum) giuntr.

Margr verður auðugr af annars skaða.

Margr verður einum deigi ofseinn.

Margr verður óskapa arfinn.

Margr verður sjálfum sèr að undrum.

Margr verður sinn súra sveita öðrum að ætla.

Margr verður undir góðu skini á talar dreginu.

Margr verður öðrum vallt vitni.

Margr vill fljúga, sem náttúran þefir ekki vængi gefið.

Margr vill fordæma aðra, en þekkir ekki sjálfan sig.

Margr vill gjöra sig gyldan, en getr það ekki.

Margr vill hafa rætt innmælt, sem ráugt mælis út.

Margr villist, þó vís þykist.

Margr vill kyssa þína hönd til að tæma þínu þung.

Margr vill lofast lifðinn, sem aldrei lifði lofliga.

Margr vill sá gæðin hafa, sem ekki vill góðr vera.

Margr vill vera vonbiðill lukkunnar.

Margr vinnr meir af lagi enn asli (mikið til vináttu annars).

Margr vitr vægir fyrir vondum, og hefir gott að lokum.

Margr um hug sèr mæla kann.

Margr unnr betr við sinn skaða, ef öðrum vill sama til.

Margr vogar mikið fyrir ábatann.

Margr virðir annann því minna, sem hann þjónar honum leingr.

Margr væri vísari, ef hann þæktist ekki vera það.

Margr yfirvinnr lönð og lýði, en ekki sjálfan sig.

Margr þyggir heiðr til láns af embættis tigninni.

Margr þjófr straffar óforsómað annara þjófnæð.

Margr þjónar öðrum í ránglætinu, og verðr svo hans óvin að lokum.

Margr þvingar sinn hug, svo hann þèni öðrum.

Margr þykist merkari enn hann er.

Margr æfir svikin, sem hatar svikarann.

Margr ærist og springr ekki.

Margr ætlar mig sig, og mátuliga dyggan.

Margr ætlr sèr sín æfilok til yðrunnar.

Margs hafa dæmin gefizt (mörg hafa dæmin orðið í fyrudinni).

Margslúngin orð eru móðir svika..

Margs verða hjónin vís, þá hjúin deila (hjúin vís, þá hjónin deila).

Margs verðr maðr vís um marga daga.

Margs verðr vís sá árla rís.

Margs þarf búið (búandi maðrinn) með.

Margt að heyra eykr órósemi.

Margt að vita eykr forvitni margt að reyna.

Margt að þyggja kostar mikla þènustu.

Margt á guð ógefið.

- Margtalað er minnisstædt.
 Margt ár margt fár.
 Margt á við mörgu, fátt við eingu.
 Margt ber (fellt) milli munnis og sopa.
 Margt ber smátt við á kvöldin.
 Margt blítt stíngur eitt strítt.
 Margt dvínar þegar duga skal.
 Margt er ábatanum til aptrhalds.
 Margt er baðstofu (sjómauna, selkvenna) hjalið.
 Margt er betra til eyðslu enn eignar.
 Margt er dæmi á manni hvörjum.
 Margt er fagurt í kaupmannsbúðinni.
 Margt er fríðara enn fè.
 Margt er gjört fyrir góð orð.
 Margt er gott í gömlu nautinu (í lömbunum, þegar þau koma af fjöllum).
 Margt er grátt í graut etið.
 Margt er hjóna hjalið.
 Margt er klæðið gott, eitt er silkið hèr,
 Margt er kóngs eyrað.
 Margt er líkt með skyldum (með óráðvöndum, þeim sem góðir þykjast).
 Margt er manna bölið, misjafnt drukkið (bruggað) ölið.
 Margt er marga tíð vel mögult.
 Margt er mót á manni glöggum.
 Margt er munaði til lýta lagt.
 Margt er ónumið æskumanni (úngum ónumið).
 Margt er ordt, sem ekki er gjört.
 Margt er orðum aukið.
 Margt er þar skapaðra skepna (kvikra kindu kyu).
 Margt er sèr til gamans gjört.
 Margt er sætt í dag, sem súrt er (finnst) á morgun.

Margt er sætt þá samankemr, en súrnar við samveru.

Margt er talað, og misjafnt satt.

Margt er það hugnaðr, sem ei er dugnaðr.

Margt er það í búri etandi, sem ekki er á borð
berandi.

Margt er það í koti kalls, sem kóngs er ekki í ranni.

Margt er það sem faranda fylgir.

Margt er það þvegið, að það er ei allt hreint gjört.

Margt er þörfinni þakknæmt.

Margt fer vel, en fátt ofvel.

Margt (opt) fer öðruvísi (verðr miðr) enn ætlað er,
(fer verr enn varir).

Margt finna hundar í haugum.

Margt fær að sjá, en þó fleira að heyra.

Margt færa skáldin í ýkjur (margt er skjal (skrök)
í skáldmælum).

Margt gagn er að metunum.

Margt gáleysi (glens) gjörir mikinn skaða.

Margt háir auðugs fè.

Margt hefi eg heyrð, þó fátt hafi mér skilizt.

Margt hefir drifið dagana á.

Margt hefir minna sá á morgni sefr.

Margt hugsar maðriun (margt býr í hug) þótt hana
þegi.

Margtídt er það þó menn deyi.

Margt kann heilau að hindra.

Margt kann í mörgu að verða.

Margt kann óráðþæginn af sèr að brjóta.

Margt kann skipast á manns æfinni (drífa á æfi manns
til enða.

Margt kann öðru líkt að vera.

Margt kemr til málugs manns og kjöptugar konu.

Margt kemr uppá á láugri reisu (leið).

- Margt leynir kostum, sem hefir ljótan lit. 70
- Margt (margr) leynist leingi. 71
- Margt mega þeir muna, sem gamlir eru. 72
- Margt mæðir kotkarl. 73
- Margt mæðustaupið mega menn drekka í brúðkaupi þolinmæðinnar. 74
- Margt nýtir þörfin það, sem nægtin forsmáir. 75
- Margt óttast hinn seki og samvizku-illi. 76
- Margt reynist öðruvísi enn sýnist, (sýnist öðruvísi enn er). 77
- Margt sáðkorn fellr í jörðina forgefins. 78
- Margt skeðr með laungum tímanum. 79
- Margt smátt gjörir eitt stórt. 80
- Margt tekst það í öðru sinni, sem ekki tekst í fyrsta sinni. 81
- Margt verðr lofað, sem liðið er, en ekki meðan það varir. 82
- Margt verðr talað, meðan ei er freðin túngan (þá mál hreifist. 83
- Margt verðr verr enn varir. 84
- Margt vill dofinn deyfa. 85
- Margt umdvelr þann á morgna scfr. 86
- Margt þó lesir, mátt ei öllu trúa. 87
- Margt þó þèr leyfist, þig lysti þess færri. 88
- Margt æfíkvöld kemr um hádegi. 89
- Margtöluðum er minnisvandt. 90
- Margvísliga getr (marglátt er) mýið látið, þá það geispar. 91
- Margvísliqr er missir fjár. 92
- Margvitrir mæla fátt. 93
- Mas er mikið að láta, 94
- Matarást hefi eg mest á þèr. 95

- Matar er þeim þörf um fjöll farið hefir.
 Matar-mildan mann lofar alþýðan.
 Matar og voða er manni þörf.
 Mathákr er hvörgi spar, hendli það sem feitast var.
 Matháknun (matfrekun) nægir aldrei uóg.
 Mátiun (meðalhófið) er marghæfastr, (er hættu frf).
 Mat og fót að hafa nægist vel.
 Mátuligt sælgæti er manni hollast (meðal-lukka) (með-
 al-stand).
 Matr er mannsins megin, þó margr sè þarfyrir
 hleginn.
 Matrinn er fyrir öllu (heldr saman sál og líkama).
 Má það yfir margan geingr.
 Með ábata skal okurs krefja.
 Með afgift skal lán ljúkast.
 Meðal góðra manna er gott að búa.
 Meðal margra illra má einn góðr tapast.
 Meðalsnotr skyldi manna hvör.
 Meðan bikarinn er fullr, er málviurinn hollr.
 Meðan lukkan vill vel, unir viurinn í húsinu.
 Meðan maðr inndregr auðann, má hann voua.
 Með biðlund skal býta andsvári.
 Með biljum gengr batnandi veðr.
 Með bössum (böglun) verða börnin.
 Með einsamla þökk vilja mennu naumliga uægjast.
 Með einu kryddi allar sóttir græðast (æ: danðanum).
 Með fægjöfum og fagrmælum skal fljóða ást veiða.
 Með flótta fær einginn sigr.
 Með góðum ertu góðr.
 Með gráti fæðist mann, með gráti deyr hann.
 Með hálfu brauði og höllu kerri fær maðr opt félaga.
 Með herrum er ei gott einn rætt að eta.
 Með huganum skal kroppinn styrkja.

- Með hvössum járnum hluta bræðr ríki.
 Með lempni skal lönd (hund) vinna.
 Með litlu skal lítið drýgja,
 Með lúa skal lífið fæða.
 Með lögum skal lanð byggja, en ólögum eyða.
 Með nauðúngiunni fæst margt, sem ei fæst með blíf-
 yrðum.
 Með ný slátr er hær að höndla.
 Með rökum og hógværð skal svara til hvörrar spurn-
 ingar.
 Með samlyndi ávaxtast lítil auðæfi, en eyðast með
 ósamþykki.
 Með sjálfum sér verðr hvör lengst að fara.
 Með snum eyrum skyldi hvör annann heyra.
 Með skyldum er að skipta.
 Með stjúpmóður fá menn og stjúpföður.
 Með svoddan móti safuast auðr, að seggir skamta
 úr hvefa.
 Með tómun höndum tekr einglan fálka.
 Með von og viðleitni vinnr maðr marga hluti.
 Með þögn má þögn svara.
 Með þögn svarar (samþykkist) vís maðr mörgu,
 Með ærligheitum skal sér afla vana.
 Með er vondra manna hugr.
 Meiri er þeim í myrkr ratar.
 Meirlaus þykir mér matrinnu, sagði konan.
 Meiri er að maguleysinu (mannskaparleysinu).
 Meirning gjörir mikið úr mörgum hlutum.
 Meiri er að dátt að dygð eun auð (sannleikanum
 eun mælskunni).
 Meiri er að kaupa eun krosið eitt.
 Meiri er að ráða gátuna eun að gjöra hana.
 Meiri er hvörttveggja, eun annað eitt.

Meira er verdt hvörs maðr nýtr, en hvað hann hlýtr.
Meira er verdt um lifnað, enn lukku manna (raun
enn rykti).

Meira er verðr maðrinn, enn allt hvað hann á.

Meira kennir náttúran ena næmið.

Meira má guðs kráptr, enn kvikinða kjaptr.

Meira má hagkeypi, enn harðkeypi.

Meira nýtr hann lukku enn laga.

Meira varðar um samvizkuna enn mannorðið.

Meira vinnst með viti, enn sterkum arm.

Meir hoppar krummi enn hleypr, (stígr krummi enn
hann kveðr.)

Menn erviða, en guð blessar.

Menn eru menn, og manuligum kjörum undirorpnir.

Menn fá að kaupa næringuna eptir því sem árið er
gott til.

Menn kunna að syndga með ótíma örlæti.

Menn njóta ójafat auranna.

Menn reita sauðinn sakir ullar.

Menn skulu vanda sitt tal, sem sitt testament.

Menn verða að læra með skömm og skaða.

Menn verða að umbera, þó ei skíni sólin.

Menn vilja leingi lifa, en þó ei eldast.

Menn uppbyrja margt, en endalyktin stendr ei í
þeirra valdi.

Menn útrætta ekkært með grátnum, nema vanhellsuna.

Menn þrír og kvinna ein, hundar tveir um eitt bein,
það er sjaldan samþykkt í þeirri grein.

Mentalaust líf er líkneski dauðans.

Ment er hyggnum hent (fræðir minnugan).

Mentin útheimtir yðkun, ef ei skal tapast.

Mentin munns og handa er mundi betri.

Mentirnar eru nýtsamar, sem til dygðanna hneigjast.

Mèr bezt og míuum.

Mèr er aunað tíðara, enn um tabl að ræða.

Mèr er bæði sárt og klæar.

Mèr er ei svo tídt um tófið, eg tæti á næturnar.

Mèr er sama hvör kýrin mèr mjólkar.

Mèr ertu kær, sem fyrsti dagr í föstu.

Mèr er vandt að vita.

Mèr fer sem færstum.

Mèr fer það ekki úr fötum.

Mèr lízt galiun múkrinu, kvað þúkiun.

Mèr og míuum úngum, ségir krummi.

Metnað dárans magnar fè; en manuvit aldrei.

Metorðagjarn keppist alltíð uppeptir.

Metorðin hafa margan blindað.

Metorðin og eptirlætið kaupast opt með zleigu og
öllum atburðum.

Mey er vandt að vita.

Mey fer í móður sekk (serk).

Mey setti hönd undir kinn, og grèt yfir sín grá skinn.

Mig gyldir einu hvörja götuna eg geing til himins.

Mig gyldir einu í hvörri Keflavíkiuni eg ræ.

Mig hendti það eg hugsaði ekki.

Mig hrollir við, sagði Rippill.

Mikið er betra vísliga að gjöra, en vísliga að hugsa.

Mikið brauð verðr opt syndsamliga brúkað.

Mikið dálæti dofnað opt fljótliga.

Mikið er að missa þann, sem mest er að gleði og
yndi.

Mikið er bøl að búa við leiðanu.

Mikið er gagn að góðum þjón.

Mikið er kóngsríki.

Mikið er maðr manni skyldugr, meira guði.

Mikið er nú um dýrðir, kvað Dalskæggr.

- Mikið er kveðið að Kjartani og kyni hans.
 Mikið er um í feykirnnum.
 Mikið fær sá sem mættir, stóð á steininum; ó-
 makið og ekki annað: þá um var velt.
 Mikið getur sá vel vill (mikið má ef illt vill).
 Mikið gózt fær margan vin.
 Mikið (flestant) hefur fyrst verið lítið.
 Mikið kemst sá kappgjarn er.
 Mikið lof er ótt við of.
 Mikið má umgjöra.
 Mikið mega margra manna bætur.
 Mikið móttæti er í mörgum húsum.
 Mikið óþakktæti aptrlykr margra gjafmildra hönd.
 Mikið pund krefur mikils ábata.
 Mikið raup fær spott í kaup.
 Mikið skal til almælis (ámælis) hafa.
 Mikið skal til mikils vinna.
 Mikið skilur blítt og strítt (gott og illt, kóng og þræl).
 Mikið tækifæri gefur mikið tilefni.
 Mikið vill meira.
 Mikið vorkunnæti aptrar ótt góðum framförum.
 Mikið yfirlæti teiknar ótt lítið ágæti.
 Mikið þarf megn til móttætið að bera.
 Mikið þolir sá sem margt reynir.
 Mikið þykist þú segja.
 Mikið ætlar sér sá makt og lukkan styðr.
 Mikil er alvalds raun.
 Mikil er kónigs gipta.
 Mikil er mæða mauni sköpuð (þörf hins örhyrga).
 Mikil lukka þarf mikla áhyggju.
 Mikill er bóndans rættir.
 Mikill er kraptr manuligrar elsku.
 Mikill er muur mannanna.

- Mikill fátækdómr eyðir mikilli hugprýði.
 Mikill skyldi margra mauna matr og misjafnt sætr.
 Mikill viðr slökkr opt mikium eld.
 Mikill vill mikið.
 Mikils til ofsnemma kom eg í marga staði, en ofseint
 í suma.
 Mikinn heiðr fá af sínum mannkostum, skal sín eng-
 inn skamast,
 Miklir erum við Hrólfr.
 Miklu kann heimskan að spilla.
 Miklum sóma hæfa miklir hlutir.
 Miklu munar hve dæmi eptir dauðann liggja.
 Miklu varðar hvörs að minnast er.
 Miklu veldr hvatamaðrinn.
 Miklu veldr sá upphafinu (upptökunum) veldr.
 Miklu vesælli er sá sem gjörir illt enn líðr.
 Mildt er móður hjarta.
 Mildr af annars auði, er ei þarfyrir lofandi.
 Mildr er matar hrákinn.
 Mildr (mikill) í orðum, magr í útlátum.
 Milli dags og nætr gefst rúm reiði.
 Milli guðhræddra plantast elskan bezt.
 Mínar eru sagur þúngar sem blý.
 Minna er verdt að fá eun forvara.
 Minna skaðar umhugsuð ólukka.
 Minn hestr gjörir stuttar dagleiðir.
 Minnið er geymslu hyrzla vitsmunanna.
 Minni og mannvit nem þú á marga vegu.
 Minnisstæð eru margtöluð orð.
 Minnst á gröf þína midt í gleði.
 Minnst skaða hundar sem hæst geya.
 Mjór er mikils vísir.
 Mjótt er mundánga hófið.

- Mjótt er óþokkanum milli augnanna,
 Mjó (þraung) verður mörgum lukku-leiðin.
 Misblíð er höfðingja hylli.
 Misblíðum augum lítr lukkan til mannanna.
 Misbrúkanin gjörir opt þá beztu hluti skaðliga.
 Misdeil er opt með mönnum góðum.
 Misfullir þrífast bezt.
 Misheitr er blæu briminn.
 Misholl er mönnum lukkan.
 Misjafnar eru manns (mönnum) æfirnar.
 Misjafnir eru manna dómur (blinds manns bitar).
 Misjafnt er matrin magafastr.
 Misjafnt er tíðin traust.
 Misjafnt eru ætthringar fagrir.
 Misjafnt koma menn ár sinni fyrir borð.
 Misjafnt skartar margra gaman.
 Misjöfn er brúðanna blíða.
 Misjöfn er leiðar endíng lýða.
 Misjöfn eru morgunverkin (ósmiðshöggin).
 Miskunar þarf jafnan illr tilverknaðr.
 Mismuna má því.
 Mismunr hins lærða og ólærða, sèst bezt í ókunnu
 landi.
 Missæl er þjóðin.
 Misvitr var Njáll, því var hann lami brendr.
 Mitt mál (erindi) er mèr skyldast.
 Mitt og þitt gjörir lánga þrætu.
 Mjúk er móðurhöndin.
 Mjúk orð eru málvina festa.
 Mjúk orð kunna að vera sárbeitt.
 Mjúkr er munur meyar ótráu (meyar nabli).
 Mjög vilja menn mig allstórum stínga.
 Móðir góð er barni bezt.

- Móðir einu megnar allt án gætni.
- Móðurbræðrum eru (verða) menu líkastir, en föðursystrum fljóð.
- Móður-elskunnir er viðbrugðið.
- Moldar-auki er maðr hvör og maðka fæða.
- Morgundagrinn bætir opt ból þess fyrri.
- Morgundagrinn er óvís, en þessi er fyrir hendi.
- Morgunstund ber gull í mund.
- Mótgágrinn reynir bezt mannsins sinni.
- Mótlætlð vel umborið esfir maun í mörgu góðu.
- Mótlættum manni þykir dauðinu sætr.
- Múkr er með meyum ótrúr (er múr, með meyum ótrúr.
- Múkriun er varla matlauna verðr.
- Mump, sagði múkrinn.
- Munaðarríki hesir margan tregað.
- Mundi enginn Ása-þór afdrekka.
- Mundu hvar eg læt þig.
- Mundu íllt til viðsjár, en gott til nota.
- Munnfrjálsum má ei banna að tala í tíma.
- Munngátin eru misjafnt vinsæl.
- Munngát semr mannavit.
- Munur á mismæli, en maðr leiðrétting orða sinna.
- Munnrinn er mannsins bezta, stundum versta verkfæri.
- Munurinn er túlkr hjartans.
- Munnrinn heitir opt meiru, enn höundin kann að enda.
- Munnrinn skal ei meineið sverja (verkar fyrir magann).
- Muur er að mannsliðinu.
- Muur er að vera hvattr eða lattr.
- Muñr er Skálholts og Bolholts.
- Músafirðlar vilja opt vera með piparkornuun.
- Músin á sèr matfrið, en ekki leingr enu kötturinn vill.

- Músin vill hafa matfrið, þó með hraðslu.
 Mútan bleytir steininn.
 Mútan hefir margan blindað.
 Mý flutti kvis í rófunni yfir Rhín.
 Myrkrið er ófrómuðum bezt.
 Myrkrið og þörfin spyr ekki að áliti.
 Myrkt er í málstofu kóngsins.
 Myrkr leynir lýtum.
 Mæða og dauði er manns arfr (endalykt).
 Mæða og erviði er mannsins æfl.
 Mæddum er mál að háttu.
 Mæðurnar elska alla sonu.
 Mæla börn það vilja.
 Mæla verður einhvör skapamálunum.
 Mælgin er teiku heimskunnar.
 Mælgin gjörir margan foraktanligau (hefir mörgum að skaða orðið).
 Mælti Amlóði eitt orð af viti, og ekki af viti.
 Mæl þú ei við illa illt, en launa góðu gott.
 Mæl þú sæll, en hrepptu sjálfr.
 Mæl þú þian styrkleika, áðr þú fer að reyna hann.
 Mætir dalr hóli.
 Mönnunum er sá líkr, sem matrinnu þykir góðr.
 Mörg er búmanns raunin.
 Mörg er greininu mælt unðir rós.
 Mörg er jómfú í orðinu, sem er hóra í verkina.
 Mörg er liljan með fögrum lit, og lítilli ylman.
 Mörg er rót heilnæm, þó röm sè.
 Mörg er slettirekan.
 Mörg eru dags augu.
 Mörg eru líkinda lætin (lætin, sè þeim öllum látið).
 Mörg eru manna mein, og misjafnt hrein.
 Mörg eru munngáts orð.

Mörg eru skáld skröksöm.

Mörg heilög þjónusta er tilbakasett, fyrir auðsins
þjónustu.

Mörg heit vinna tæpan trúnað.

Mörg hljóð laung gefa gautum góðan saung.

Mörg lýgi hefir sannleikans skin.

Mörg ólukka kann um eins dyr inn að ganga.

Mörg orð fylla ei sekkinn.

Mörg reiðinnar þruma færði eld af himni, ef hún
mætti.

Mörgu getr spakr maðr nærri.

Mörgum aftar sannleikrinn hatrs (sorgin sóttar).

Mörgum amar óforþent mótlæti.

Mörgum bágt er munað sinni að stilla.

Mörgum bregðr fyrr (fjær) til föðurs.

Mörgum bregðr til barnæsku.

Mörgum er fángelsi betra, enn frelsið (laus að vera).

Mörgum er fangelsið öpþrun illverkanna.

Mörgum er hans vizka ávaxtarlaus.

Mörgum er sá leiðr, sem sjálfum sér tilleggr heiðr.

Mörgum er sárari vyrðing sín, enn kjötsár eða bruni.

Mörgum eru mislagðar heudr í knè.

Mörgum fer miðr, þá fara á betr.

Mörgum hafa vèlræðin komið á kaldan klaka.

Mörgum hamlar fátæktin illt að gjöra.

Mörgum hefir einræðið að skaða orðið (raupið til
rírðar).

Mörgum hefir skrumið til skaða komið.

Mörgum kaupir auðr makt og æru.

Mörgum kemr makleg hefnd.

Mörgum klæar eyrun við kvisið.

Mörgum lukkast sitt ráðslag til sinnar eigin ólukku.

Mörgum misteblist fyrir síus misgánings skuld.

- Mörgum nýúngum fylgir nýbreytni.
 Mörgum skipast (bregður) við góðan búning.
 Mörgum tekst vel upp, sem teblist illa að lyktum.
 Mörgum vefjast túngur, þá öl á þá færast.
 Mörgum verður auðið feingsins en ekki haldsins.
 Mörgum verður búningrinn að bana.
 Mörgum verður bylt við boð (þá boðið er.
 Mörgum verður fátæktin að fullsælu.
 Mörgum verður gætnin að gagni.
 Mörgum verður manna missirinn þúngr.
 Mörgum verður misgagn að heimskunni.
 Mörgum verður vitið að vandræði (til eflingar brekk-
 janna).
 Mörgum verður það óráð, sem er nýtt og fljótt tekið.
 Mörgum þókti eg málug, sagði kerling.

N.

- N**afn og náttúru hafa flestir hlutir.
 Nágranni í náund er betri enn bróðir í fjærlægð.
 Náhrafus miskun er nærsta lítil.
 Náið er nef augum.
 Nakinn fæðist mann, nakinn deyr hann.
 Námið eykr naumr svefn.
 Námið kennir fleira enn náttúran.
 Narrans siðgæði sjálfum sómir.
 Náttúran á ósegjanliga margt í sèr hulið.
 Náttúran er algædd í æsku.
 Náttúran er bæði dul og lángeymín.
 Náttúran er náminu ríkari (er næm á hið illa).
 Náttúran heflr manninn verjulausan getið.
 Náttúran leynir sèr til lengðar.
 Náttúran nægist (er ánægð) með lítið.

- Náttúran vill gjarnan vera nauðungarlaus.
- Náttúran þarf ei alljafnt háskólana til að læra.
- Náttúruna er óhægt að útilykja (er torveldt að temja).
- Nauð brýtr járn nauð (er vandr náúi).
- Nauð gjörir nasir djarfar (nappa kosti) (má um koll keyra.
- Nauðin kennir náttúruna að beygja (vini að þekkja).
- Nauðin þvíngr manna, en náðin lokkar.
- Nauðlofun nýt kann ekki að verða.
- Nauðsyn brýtr lög (er ekki lögsett).
- Nauðsyn er illt að uppræta.
- Nauð sækir brand.
- Nauðugr einn kostur verður í nauðsyn upptakast (nauðugr er einu kostur.
- Nauðug þjónusta leiðist traudt af áu skaða.
- Naumlíga fær hiu nízki not síns eigin.
- Naumt er á milli heims og helju.
- Náungi er mèt sá mèt í nauð bjargar.
- Nei er meyar já.
- Neis er nokkviðr halr.
- Neituð bæn er síðr gleymd, enn hin veitta.
- Nema börn það á bæ er tídt.
- Neyð er enginn kaupmaðr.
- Neyð er nauðbeygja.
- Neyð er þá náskyldir stríða (deila).
- Neyð giptir ekkjurnar.
- Neyð kennir bljúgum (bezt) að biðja.
- Neyðin kennir naktri konu að spinna (kennir höndum að vinna).
- Neyð mín gjörði, að eg fastnaði þig fátæka Gunna.
- Neyta skal sólar meðan skín.
- Neyttu ákefðar, þá nauðsyn krefr.
- Neyttu eftir nauðsyn þess, sem þú mátt njóta.

- Neyttu meðan á nefinu stendr.
 Neyttu svosem nóg sè.
 Njáls bíta ráðin.
 Niðingrinn metr sig sem gjafmildinni gæddan.
 Njóta mun ráðs, sá er vel nemr.
 Njóti hann eptir því, sem hann hefir feingið.
 Njóttu betr enn niðrgeingr.
 Njóttu heill handa.
 Njóttu sem þú namst.
 Nízkr bóndi er barn síns fjár.
 Nokkrir eru vinir að nafninu alleina.
 Nokkuð eykr allt, sagði marflóin, hún meig í sjóinn.
 Nokkr skemtan er að breyta um bústaði, en ei all-
 tíð gæfa.
 Nokkr stoð er nágranni hollr.
 Nóg er fljótt, þá nóg er vel.
 Nóg er jörð sterk, þó staðið sè á henni báðum fótum.
 Nóg er satt að segja, þó ei sè logið.
 Nóg er til þá lofað er.
 Nóg er vatn í Hvítá.
 Nóg er vizka nytsamt að vita.
 Nógir eru peningar (nógr er matr) í preststúngunni.
 Nóg hefir hvör að vinna.
 Nóg var þá gull, er ambáttir báru.
 Nóg vita konur kindug ráð.
 Nornir kjósa mögur (fóstr) frá mæðrum.
 Nóttin er missa ljóssins og dagsins.
 Nóttin er mönnum til náða sköpuð.
 Nótt og dagr, rætt og rángt, illt og gott, á ekki
 saman.
 Nóttu verður feginn hinn nauðþreytti, ef hann hvíld-
 ar-von á.
 Nóttu verður feginn sá nesti trúir.

- Nú amar það helzt, sem áðr gladdi.
 Nú beitist björn fyrir vagn.
 Nú ber vel til (í) veiði (eitthvað nýrra við).
 Nú bindr sá, er leysa skyldi (átti).
 Nú dafnar það, er doðna skyldi.
 Nú deilir á mig dóttir illskuunnar (o: yðranin).
 Nú dregr slafr af Hafri.
 Nú er af kvígu-litrinu (lætin).
 Nú er alls kostur við uppgöfinn.
 Nú er bezt að taka til óspilltra málauna.
 Nú er búið að snúa um blaðinu.
 Nú er drengskapur að duga karli.
 Nú er ei deigum (blauðum) vært.
 Nú er ei til setu boðið.
 Nú er ekki á góðu vól.
 Nú er ekki svo stótt, að stolið verði.
 Nú er ekki von á verra.
 Nú er Finnriinn feigr.
 Nú er fleira veitt enn beidd.
 Nú er flest að vilja veitt.
 Nú er fundið búland.
 Nú er gleði á Hjalla.
 Nú er hvinn kominn í háseti.
 Nú er jafnt á báðar voglr.
 Nú er játað því, sem neyta skyldi.
 Nú er illa beygðr góðr fiskimaðr.
 Nú er komið á karar endann.
 Nú er komið annað hljóð í strokk (í pípuua).
 Nú er krummum krás gefin.
 Nú er lagið á, því lukkan er með.
 Nú er mál meingjörðum að hætta.
 Nú er mēr geingið, sagði geit, hún var bæði full og feit.

- Nú er nóg rekkjuvoðin, sagði karlinn.
 Nú er nokkuð um, nautið dansar.
 Nú er nærri járnað.
 Nú er reistr upp hinu danði.
 Nú er setian bekkriun (Kvíabekkr).
 Nú er sett gullið uppá goðið.
 Nú er sjór að logni orðinu.
 Nú er skarð fyrir skildi, sagði Neri jarl.
 Nú er skipt um stafnbúaua.
 Nú er stakkr af oflæti.
 Nú er stokkinn steiuu (gimsteinn) úr skildi.
 Nú er týndr viarian, því tæmd er kaunau.
 Nú er veiði í höndum.
 Nú er uppi fótr og fit.
 Nú er úti friðrinn.
 Nú er allar (flestar) hjargir bannaðar.
 Nú eru brögð í tabli.
 Nú eru flestir sótraptar á sjó dreguir.
 Nú eru sund öll lokin.
 Nú er það sem kerling, sagði klerkriun fyrr.
 Nú er þar einginn, sem einn skyldi.
 Nú er æfln úti, óvart kom það mörgum kropp.
 Nú fór verr enn eg vildi.
 Nú geigr bolr undan höfði.
 Nú geingr tvíbytná að gruni.
 Nú hefir Ingjaldr eðli sitt.
 Nú höggur sá, er hlífa skyldi.
 Nú kastar átján yfir (tölfunum).
 Nú kemst upp um strákiun Tuma.
 Nú kemr Skröggur í leik.
 Nú klekja kettir eggjum.
 Nú kreikar klár fyrir kerru.
 Nú lýtr sá öðrum, sem aðrir lutu fyrr.

- Nú má taka af tvímælin, ef duga skal.
 Nú nægist fáum, nema nokkuð sè við of.
 Nú óttast fullhuginn flest.
 Nú prýðir sá selskapiinn, sem sízt er von að.
 Nú riðr um þvert bak.
 Nú ræðr það minua fyrir því meira (þ: vanian fyrir náttúruna).
 Nú saltast sagniruar.
 Nú skal láta sverfa til stáls.
 Nú skiptir um skarða gullið.
 Nú skyggir í álinu (sortnar í suðriuu).
 Nú spínka (sprita) lögiu á spjótsoddum.
 Nú spyrja fleiri að auði enu ærligheitum.
 Nú stöplar stórum yfir (tekr steiniuu úr).
 Nú tekr trygð að kvölda.
 Nú tekr þú nógu djúpt í árinni.
 Nú varðar ei, þó sá seiðr rjúki.
 Nú verðr ekki reiðingr lánaðr.
 Nú vill ekki krossinn hafa kindilinn.
 Nú vill ekki lúðrinn láta.
 Nú vill ei upp uema dansinn.
 Nú vill hljóma önnur bjalla.
 Nú vinna líka smádjöflarnir á mèr, sagði Sturla Sig-
 hvatsson.
 Nú yfirvinur sá, er áðan tapaði.
 Nú þegir sá, sem veit, sem hann ætti eptir sèr að
 leyna.
 Nú ætlar að fækka um fína drætti.
 Nú ætlar að kastast í kèkki.
 Nú ætla að koma fleiri eun boðnir eru.
 Nú ætlar að skorpuu skór að fæti.
 Nú ætlar að verða (er orðið) minna trè úr meira.

Nú ætlar gömlum að glepjast.
 Nú ætlar heigull að dängast.
 Nú ætlar skörin að fara uppí bekkinn.
 Nýjar tíðir krefja nýa siði.
 Nýfundinn vegr er nýstárligri enn sá almenni.
 Ný giptíngin tekr burt sorg hinuar fyrri.
 Nýir siðir (ný lög) koma með nýum herrum.
 Nýir vendir sópa bezt.
 Ný kvæði kveða konur (menn) mest (helzt).
 Nýnæmi nasa er ramt reyksí.
 Ný ráð koma (gefast) með nýum morgni (tíðum).
 Nýr varningr er drussum dýr (firrir margan fè).
 Nýta flest í nauðum skal, nú er ekki á betra val.
 Nytsaman klæðnað fann nauðsyn ofdýran.
 Nytsamt dagsverk gjörir gleðiligt kvöld.
 Nytsamr þjón er húsbóndans gersemi.
 Nýtt er geðfeldt, gömlu er úthellt.
 Nýtt fat kann að auka fríðleikann.
 Nýtt hjarta og hrein sál er ekki í hvörjum líkama.
 Nýtr er hvör sig fæðir.
 Nýt það þú mátt, þó nóg hafir.
 Nýungar eru mest metnar af mörgum.
 Nýungin er nokkursverð (nærir hugann).
 Nýungin er sem almanak, það dugir eitt árið.
 Nægtin er bezt, þá nálgast skortir.
 Næmið eykst af umhugsaninni (fordjarfast af letinni).
 Nær allt geingr vel, er ei laganna þörf.
 Nærast hlýtr, hvað sem lífa vill.
 Nær boginn er spentur yfir mátann, er hætt við hann
 bresti.
 Nær börn og hjú eru agalaus, er hætt við þau verði
 ærulaus.
 Nær eg hristi stakkinn, hrýtr hann af.

Nær ein bremsa (fluga) missir broddiun, kann hún ekki að skaða.

Nær ein kýrin pissar, pissa þær allar.

Nær einu er áreittr, reynist best hans hógvæð.

Nær einn geispar, geispa fleiri nærstaddir.

Nær einn hlær, kann hann þó að syrgja.

Nær er að bera inn enn út.

Nær er maðr gröf eun í gjæx.

Nær er skinuð enn skirtan.

Nær er um bóuda (kónuga) börnia.

Nær er um steiubíta kjakið.

Nær flest geingr í vil, villist hófsemin.

Nær guð refsar mönnum, byrgir hann þeirra augu.

Nær gullið talar, gefa flestir (gefr veröldiu) hljóð.

Nær herrann talar, ber þénurunum að heyra.

Nær hjartað er sturlað, stoðar engin ytri gleði.

Nær hjartað fagnar, styrkist allr líkamiun.

Nær hinu ríki talar, gefr hvör maðr hljóð.

Nær illr bölvar illum, bölvar hann sjálfum sér.

Nær illr sveiun má ráða, er hans herra í voða.

Nær konan brúkar mannsins stígvel, það fer ekki vel.

Nær konan er drukkín, er kossinn falr.

Nær kyudugr kemr til klóks, hefiv kyudugr tapað.

Nær lukkan forðast þig, skaltu ei fella þinn lug.

Nær lukkan fylgir þèr, skaltu óttast hana eu ei forðast.

Nær maðr er glaðr í geðiau, gjörir hann allan líkamann lystugan.

Nær maðr er vír fyrir sjálfum sér, er hann vanvitugr fyrir öðrum.

Nær maktin vex, opiuberast vanartiu, sem býr í náttúrunni.

Nær mèn aldrei nauðug ill af náttúrunnar miði.

- Nær minnst varir, er mest fár.
 Nær peninginn vantar, þykir allt vanta.
 Nær peningrinn er fariinn, er vegsemd og virðing
 farin.
 Nærri er voði, þá illa vill.
 Nærri liggur hurð hælum.
 Nær sérhvor hlutr er kominn hæst, má hann falla.
 Nær skal ríða, ef nú er aptrhaldið (nær skal, ef nú
 er ekki).
 Nærskornar nöglur og norðr þvegið hár, fær mörg-
 um ófeigum í hel komið.
 Nær steikarinn reiðist, verður kálið feitt.
 Nær stendr höldum hel.
 Nær tekr ágirnd enda? (í dauðanum).
 Nær tveir glíma, dettr gjarnan sá minna má.
 Nær vellystin ríkir, lúrir dygðin og horfir á.
 Nær vínið geingr inn, geingr vitið út.
 Nær þér vel geingr, bú þig við því vonda.
 Nær þú sér einhvörn veikan, þeink það sama um
 sjálfan þig.
 Nær þú sér vesöld í þíns bróðurs andliti, lát hann
 sjá miskun í þínu auga.
 Nær þú villt tala, þeink þig áðr vel um.
 Nær æran er burt, kann einginn ná henni.
 Nætrvökur og ótíðlig stúdering veikir líkamann.

O.

- Óáran er eyðing hjárgar.
 Óboðin þjónusta fær einga þökk.
 Óbrygðulla vin fær eingi maðr, enn maunvit mikið.
 Óðamála er óhægt að þegja.
 Odd skal ærum (ódeigum) rétta.

Ofarliga liggur ójöfnuður í þér.

Ofarliga sá eg einum bíta orð illrar konu.

Ofát aftar óróa.

Ofbeldi verður með auðmýkt brotið.

Ofdyrfð og hugleysi er hvörtveggja hættusamt.

Ofdyrfskan og ofsinn verður flestum til falls.

Ofdrykkjan afmyndar alla nokkuð.

Ofdrykkjan er fílska af sjálfskapar vítum.

Ofdrykkjan er uppspretta allrar ólukkunnar (leggur veg til allra ódygða).

Ofdrykkjan gjörir bæði vits og peninga skaða.

Ofdrykkja öls vegur margan velli að.

Ofdrykkju fylgir margt mein (sótt, sorg og syndafjöldi).

Ófeigr má fara ugglaus um allt land.

Of-fásæð er maundygdin mæta.

Of-fljótt er svarað, áður þú skilir orð og meiningu.

Of-framr að vera er ei gott.

Ofgefinn er hundum matr (illum heiður) (óþrifum skart).

Ofgjört þykir, ef ei er hrósað (lofað).

Of-hraðmæltum er hætt við að mismælist.

Of-Jarl! Of-Jarl!

Ofjátað er því, sem ekki sómir.

Oflaung þögn er heimska (gjörir vísans að dára).

Oflítið (ofmikið) má að (úr) gjöra (viðhafa).

Oflofingjar bregðast mér mest.

Ofmargir vondum vægja.

Ofmetnaðrinn hefir mörgum steypt.

Ofmikið frelsi eykr þrjózku.

Ofmikil forundran sýnir vanvitugann.

Ofmikil hæverska verður opt að athlátri.

Ofmikil viðfeldni fæðir forakt.

- Ofmikil vinsemd er opt grunsöm.
 Ofneyzlan er aflögun heilsunnar.
 Ofneyzla og ofsparsemi er hvorttveggja óheilnæmt.
 Ofneyzlan og nízkan eru ólíkar systur.
 Ofnærri nefi, kvað Jarl, var skotiun í augað,
 Óforhugsað skal ekki byrja.
 Óforvarandi gestir fá óforvarandi máltíð,
 Óforþétt bölvun ekki skaðar.
 Ofreiðr er óðum líkastr.
 Ofreyndum nærri geingr nauðin.
 Ófróðr þykir sá einskis spyr.
 Ofskipað er sauð hjá kiðum.
 Ofsnögg hlaup gjöra yðrunar kaup.
 Ofspakan yfirmann óttast ei hans þjóuar.
 Ofsparsemi verðr loks að óþökkaskap.
 Ofspurðr er eiun, þá ei getr tilsvarað.
 Ofstopi er óvinr skilufingsins.
 Ofsvefn lát þig aldrei tæla.
 Oftómu og ofhlöðnu skipi er eins hætt.
 Oftraustið er svovel bannað sem vautraustið.
 Ofveikr alvalds bogi.
 Ofvit er reyndar óvit.
 Ofþreyta má vin sinn (valin vin, listina).
 Ofætuir óþrífast laungum.
 Ógipt segir: eptir hvörju skal eg bíða.
 Ógæfan er röm og rík.
 Óhlýðin börn eru foreldranna mesta ángr.
 Óhófið fær sult um síðir.
 Óhófligr drykkjuskapr og temprunarlaust lanslæti,
 flýttir ellinu mest.
 Óholl þjónusta er illra launa verð.
 Óhreint auga vottar óhreint hjarta.
 Óhreinum er ekkert hreint.

Óhæfa er einfaldann að tæla.

Óhægð fylgir alltið leyndum móði.

Óhægt er forlöginn að flýa (við atkvæðum (ákvæðum) gjöra).

Óhægt er óvana að týna.

Óhægt er uppkomnu rykti strags að aptra.

Ójafnað græða menn með gleymsku.

Ójafnir strengir tvinuast aldrei vel.

Ójafnt eru raddir róm-mjúkar.

Ójafnt leika ljón og sauðir (leikr lukkan við lýði).

Ójöfnu eru endalok manna.

Ókendr er maðr áðr hann er nefndr.

Ókjörin fær sá tímanum tapar.

Ókomnum degi skal einginn kvíða.

Ókunnugan mann virð þú eingu framar, enn þinn
vísan vin.

Ókunnugt elskar einginn.

Okkr er ílls manns gaman (er sem arnarfjöðr).

Okkrarlínn ógjarnan vægir.

Ókynnis víti þig eingi maðr, þó þú gángir snemma
að sofa.

Ólag veldr stórri streitu.

Ólaunaða gjöf má aptrtaka, ef vill.

Ólbogabarnið opt kann ske, ekki síðr hinu sè.

Ólfkinðalætin eingin eru góð.

Ólíkt er frið að næra eða stríð að stofna.

Ólíkt er herranna brúðkaup og húsgángsins borð-
hald.

Ólíkt er íllt og gott.

Ólíkt er sælgætið vólæði.

Ólíkt er æskunnar blómstr og ellinnar fornviði.

Ólíkr er endir lukkunnar hennar upphafi.

Ólíkr er þinn þór mínum þór (og eru þó þórar
báðir).

Ólukkan er sjaldan ein (einsömul).

Ólukku þarf ei orð að senda.

Ólundin afmyndar flest.

Ólystug er annars tugga.

Ómálugr skal vel orðum stilla, sá sem vill heiðr
hafa.

Ómannligt er eingum að bjarga.

Ómennskan kemr litlu til leiðar.

Ómildir skulu dreggjarnar afsúpa.

Ómæðið er víði orkar miklu (kemr öllu til leiðar).

Ómæt eru afglapa (ómaga, drúkkins manns) orð.

Ónýt er yðran, ef ei fylgir aflát synda.

Ónýtr þjón gjörir ónýt verk.

Ónýtr er jór, ef einn fótr brotnar.

Opinbera eingum það þér kann að verða til ólukku.

Opinbera ei óvin þínum, það þú villt ei alla vita láta.

Opinberar lygar eru ei andsvars verðar.

Opiu er feigs vök.

Óplægða jörð er óhentugt að sá.

Opna verðr húsið, ef það skal innan skoða.

Óprýði líkamans eru sálarinnar minustu lýti.

Opt að haldi hefir ítum komið, ef leynist spakr
með speki.

Opt á góðr granna vondan.

Opt áugrar það mann, sem áðr gladdi hann.

Optar hótar bogiun, enu hann hæfir.

Optar liggja svín í sauri eun í rósgarði.

Opt á sèr ástsæll öfundarmann!

Optast ber hiðu aumi minna hlut úr máfum.

Optast er betra að leyna ótta sínum, enu hann að
opinbera.

- Optast er fullhugiinn fremstr í flokki.
 Optast er heimskan hvikul.
 Optast er reiðr orðgreiðr.
 Optast reñar reiðin í biðum.
 Opt bagar óþörf mælgí.
 Opt batnar við beiskan drykk.
 Opt bera dökk epli (ber svört uyt) sætan kjarna.
 Opt bera magulítill bein mikiinn kropp.
 Opt ber blíð nótt bágan dag á baki.
 Opt bíðr átekta sá öðrum er meiri.
 Opt bilar hinn betri, þá hinu verri er vígr.
 Opt bíta hundar menn, sem ala þá.
 Opt bítr sorg sem sverð (sök sárara enn knífr).
 Opt blekkir sjálfan óforhugsað tal.
 Opt blídt stíngur einn strídt.
 Opt boðar ásýndin artuga náttúru.
 Opt brýtr ágirndin ok fátæktariunnar af sér.
 Opt dettr dramblátr fyrir ofrborð.
 Opt dettr um litla þúfu.
 Opt deyr nafnið fyrr enu maðrinu.
 Opt dregr lofið háðið í halanum.
 Opt dregr dyrfskan dárann í ólukku.
 Opt drepr fæti sá augna missir.
 Opt drepr sjálfan dulr og ranp.
 Opt drottnar illr þræll yfir góðum frelsíngja.
 Opt drukkna þeir fyrst, sem syndir eru bezt.
 Opt dylr litr kosti.
 Opt dvínar það (þá) er duga skyldi.
 Opt einn löstr öllum spillir kostum.
 Opt er ábatinn ekki ómaksins verðr.
 Opt er auga á gyrniligum grip (á óttaligrí skepnu, tabli).
 Opt er ávöxturinn ólíkr sæðinu.

- Opt er beisk rót hin bezta heilsubót (undir rauðri rósa).
 Opt er betra beiskt vín sári, enn mjúk olía.
 Opt er betra að búa hjá framandi lýð, enn frændum.
 Opt er blakkt kjöt undir hjörta fiðri.
 Opt er bljúgr betri enn dristugr.
 Opt er blót í þræls bræði.
 Opt er blökk rót undir bjartri lilju.
 Opt er bráð reiði runnin, fyrrenn af veit.
 Opt er brim með háflæði.
 Opt er böll í bústangi.
 Opt er dári í dánumanns (grei í góðs manns) ætt.
 Opt er dárinn djarfæltr (verstr þeim, sem honum er beztr).
 Opt er dauft eptir múkinn.
 Opt er deigt hjarta undir dýrri brynju (dýrum stakki).
 Opt er dreingr í dánumanns ætt (flokki).
 Opt er duglausastr, sá sem er orðhvatastr.
 Opt er dygð undir dökkum hárum.
 Opt er dymmt auga undir bjartri brynju.
 Opt er einn lítilsverðr fátækr þakklátari, enn hinn voldugi.
 Opt er einn skaði annars skaða viðvörun.
 Opt er einn vinr staðfastari enn bróðir.
 Opt er eins lukka annars ólukka.
 Opt er einvera gagnlig, en þó lættlig.
 Opt er eitradr ávöxtr ilmandi og glausandi.
 Opt er ellin guðhræddari enn æskan.
 Opt er ellin kraptalaus gott að gjöra.
 Opt er endalyktin uppláfinu ólík.
 Opt er erviðislatr lipr að syndga.
 Opt er fátækt hús innan illa prýðt utan.
 Opt er fátækr æruríkr.
 Opt er fimm álva munr systranna (systkynanna).

- Opt er flagð í fögru skinni (fox í fögrum ham).
- Opt er flekkur í fögrum krausi (fals undir fögrum orðum).
- Opt er fljótgjörð lukka fallvölt.
- Opt er fljótr til að lofa, fljótr til að svíkja.
- Opt er fordjörfun í ágirudarinuar inntektum.
- Opt er framsækinu hinn sigrlausi.
- Opt er fríðleikriun fanga snara.
- Opt er fríðr fullr með heimsku.
- Opt er fríðr maðr iuvortis ljótr.
- Opt er fundrinn fullsætr, en skilnaðr skaðligr.
- Opt er fögur dygð fèvana.
- Opt er galli á góðu þingi (góðum hring) (gulli).
- Opt er gamall maðr ráðdrjúgr.
- Opt er gaman að gikkjum hendt.
- Opt er gleðin aptanmjó.
- Opt er glisið meingað með táli.
- Opt er grár kjarui í góðum klæðum.
- Opt er grunsemi ílls hugar viti.
- Opt er gígr granna í milli.
- Opt er hann armastr, sem álitinn er lukkuligastr.
- Opt er hann lukkusæll, sem það ekki þykist.
- Opt er heimskan helzt til stórlát.
- Opt er heitr eldr undir kaldri ösku.
- Opt er hinn lengsti vegr heimleiðis hinn bezt.
- Opt er hýrt höfuð á mettum maga.
- Opt er (verðr) hljódt eptir gaman.
- Opt er huiss að alþýðu rómi.
- Opt er huggun hærr en sorg.
- Opt er hvinur í hvítu skinni.
- Opt er hvítt lamb undir svartri á.
- Opt er húskinn heima fúll.
- Opt er hyrðulaus ábatalaus.

- Opt er honum afa mínum brugðifð.
 Opt er jafnláugr vegr ójafnt, fljótr.
 Opt er í einum pennu betra hljóð, eun hvellri tangu.
 Opt er í fögru herhergi ófríðr húsbóndi.
 Opt er í hofgörðum ótrútt brauð.
 Opt er í horni (holt, huldir) heyrandi nær.
 Opt er í lygnu vatni langt til botns, en í straungu
 stutt grunnmál.
 Opt er í vondum lörfum vitr persóna.
 Opt er í önu mæði.
 Opt er kám á kokks nefi.
 Opt er karlmannshugr í konu brjósti.
 Opt er ketti kaldt á eyrum.
 Opt er kippr í konu ferð.
 Opt er klæðadragtin teikn drambseminnar.
 Opt er kærleikrinn meiri í vinalúsum eun heima.
 Opt er langt á milli að lofa og enda.
 Opt er lángr laðr.
 Opt er laukr í lítilli ætt, og strákr í stórri.
 Opt er lauslyndr lausmæltr.
 Opt er leiðum sparað, það ljúfum er hugað.
 Opt er lepra í leyfum kálfs.
 Opt er letin óvinsæl.
 Opt er lætt verk í annars höndum,
 Opt er lin reiði lánngæð.
 Opt er ljót hönd lagtæk.
 Opt er ljót nyt undir fögrum faldi,
 Opt er ljótr draumr fyrir litlu efni.
 Opt er ljótr ormr í lygnu vatni (skæðir fiskar,
 pöddur).
 Opt er lítill blessan í stóru brauði.
 Opt er lítill lukka tryggari, eun sú stærri.
 Opt er lítill nýtr nærri sanui.

- Opt er lífill stofn stórrar lúku (stórrar ættar).
 Opt er lífill stund til góðs.
 Opt er lífills vant.
 Opt er loforð á skeiði, útgjald í hafti.
 Opt er loki á laungum nálfraði.
 Opt er lokið litla stund, því leingi er safnað.
 Opt er lygð í lofi (lastkvæði).
 Opt er lýginu lángrör.
 Opt er málsnjall meðallagi vitr.
 Opt er manna í misjöfunum flokk.
 Opt er meira traust í skjótu áraði, enn dyrfsku og
 liðsfjölda.
 Opt er meiri auðmýkt undir kóngligum klæðum, en
 kufli betlarans.
 Opt er mildr í orði, magr í útlátum.
 Opt er misjafn saundur í mörga fè.
 Opt er mosug mýrar dæld.
 Opt er mönnum misjafnt í sinni.
 Opt er naðra undir grænu grasi.
 Opt er nífingr nákomium góðum.
 Opt er norðan náttkæla uþur.
 Opt er nærri orðheppinu.
 Opt er opið auga blindt (sjónlaust).
 Opt er óveðrligt í öndverðum þey.
 Opt er peningrinn útfús.
 Opt er penni á preststúngu.
 Opt er ránglæti í reiðs manns orðum.
 Opt er reiðr óðr, óreiðr raungóðr.
 Opt er rósalitr á rótfúnu grasi.
 Opt er sá amalaus, sem einginn amar.
 Opt er sá foraktaðr, sem virðingar er verðr.
 Opt er sá gamli líttskygu, en sèr þó langt framm í
 veiginn.

- Opt er sama svín á akri.
- Opt er sá miskunarlaus, sem hefir minnstan rétt til að dæma.
- Opt er sá miskunsamr, sem hefir mestan rétt til að dæma.
- Opt er sannleikr eyrum beiskr.
- Opt er sannleikrinn seinu úr muuni.
- Opt er sekr varinn, en saklaus bariinn.
- Opt er skaphnoðrinn lætrr í skautinu.
- Opt er skartið teikn lauslætisins.
- Opt er skfn fyrir skúr.
- Opt er skjól undir skaffi.
- Opt er skyndilig umbreyting skaðlig.
- Opt er skynugr skammfullr.
- Opt er slæmr löstr á góðu hrossi (góðum grip).
- Opt er snarræði í illu sjálfræði.
- Opt er sorg betri enn sæla.
- Opt er sorgfullt brjóst undir sjáligrri skikkju.
- Opt er sorg sællfís endi.
- Opt er stór kólfr í lítilli klúkku.
- Opt er stutt kápa víð að neðan.
- Opt er (verðr) svípr í svefni.
- Opt er sýnd veiði, þá ei er gefin.
- Opt er sælan heims sálar voði.
- Opt er trygðin tár mild.
- Opt er tryggara að vera hjá vondum, enu viugjaru-
ligri konu.
- Opt er túngan taumlaus.
- Opt er vargshöfuð á vormorgni.
- Opt er vel drukkið, en ei til mikils.
- Opt er vellauðugr vesæll.
- Opt er vellyst með ótta blönduð.
- Opt er vinskapr í inngaungu sætr, en í útgaungu beiskr.

- Opt er vinr til vonds eins.
 Opt er vitr maðr seinn til svars.
 Opt er úlfr í ekkju fè (í fuglis fiðri) (í úngum syni).
 Opt er umbreytflug álitin með forundran.
 Opt er voði nær, sæll er sá, sem vel er signdr.
 Opt er vondr þræll fylgisamr vondum herra til
 vondra verka.
 Opt er vænt sverð í vondum skeiðum.
 Opt er vösk hönd undir vondri kápu.
 Opt eru augun sinnisins speigill.
 Opt eru dýr hjörtu undir ódýrum stakki.
 Opt eru feðrum arfar ólíkir.
 Opt eru gamlir menn hyggfir (úngum vitrari).
 Opt eru hvítar tenur í svörtum hundí.
 Opt eru illmæli í þræls reiði.
 Opt eru ílls meins (lángarar ólukku) upptök lítil.
 Opt eru kröggur í vetrarferðum.
 Opt eru lítil erindi á vorin.
 Opt eru lygn vötn djúp.
 Opt eru lækningarnar beiskari, enn sjálfr sjúkdómrin.
 Opt eru mislángar fingr misþokkaðar.
 Opt eru ormar undir fögrum búska (rósum).
 Opt eru stór laun lítils öktuð.
 Opt eru strákar á stórherra görðum.
 Opt eru verstu menn í lukkunnar leguneyti.
 Opt er það mest lastað, sem mest er nytsemd að.
 Opt er þá í þræls fœr.
 Opt er þar hjartað stírdt, sem túngan er mjúk.
 Opt er þras á þíngum.
 Opt er þrællinn bæði slisinn og sleppifengr.
 Opt er þur jörð ávaxtarlítil.
 Opt er þörf, en nú er nauðsyn.

- Opt er æði í annríki.
 Opt er ærulaus ófeilinn.
 Opt etr úlfr (tóa) talda sauði.
 Opt eyðir ódygðin því, sem dygðin hefir safnað.
 Opt eyðist fljótt það leingi er aflað.
 Opt eyðist það með sorg, sem með nízkú er sparað.
 Opt eykst langt kif af lítilli þrætu.
 Opt eykr það manni sturlan, sem hann elskar.
 Opt fá hin verstu mál vænstu stoðir.
 Opt falsar fögr mynd, og lýgr ljúf ásýnd.
 Opt fá menn ekkært, af því mennu reyna ekkært.
 Opt fellir lágr þröskuldr lángan slinna.
 Opt fellr flagð af litlu.
 Opt fellr hestr á flötum veigi.
 Opt fellr sá í forsmán, sem fremstr þóktist.
 Opt fer bendíng undan straffi.
 Opt ferst nýðíngur með nýðíngi.
 Opt fer þar annar í kaf, sem annar kemst af.
 Opt festir saur á fögru hjóli (fati).
 Opt flöktir sá lágt, sem fjaðrir hefir nógar.
 Opt foraktar afspreingið sína ætt (toppr eikarinnar
 sína eigin rót).
 Opt fordjarfast lángs tíma erviði á stuttri stund.
 Opt forherðir umvöndunin illhreisinginn.
 Opt frídt stíngur eyru strídt (tídt).
 Opt fylgir lauslæti blygðunarleysi.
 Opt fylgir ofmælgí ótrú.
 Opt fæðir Mammon meir augun enn magann.
 Opt fær gestrinn það orð: gakk í burt.
 Opt fær grimmr hundr gatað (rifið) skinn.
 Opt færir illt trè ásjalígan ávöxt.
 Opt færir kvínnan framandi erfíngja inní mannsins
 góz.

- Opt fær laung plága fljótan enda.
 Opt fær ókunnugr óþægan náttstað.
 Opt fær sá mát, sem mentina ber hærrí.
 Opt fær sá ósigr, sem óvar er.
 Opt fær sá saðning, er sciuna borðar.
 Opt fær sá sigr, sem sekari er.
 Opt fær sá sterkari kuðsig fyrir þeim veikari.
 Opt fær upphaf illt endalykt góða.
 Opt gana gupnir eptir höfði (ganir gumpr undan höfði).
 Opt gefst óvænum happ.
 Opt gefr blaðalítið trè beztan ávöxt.
 Opt gefr gamall gott ráð.
 Opt geingr maktin fyrir rættinn.
 Opt geldr hurð heimskra manna þykkju (gríðkonu reiði).
 Opt geldr kapall að keirís-sveinu er reiðr.
 Opt gjalda stofudyr stafkarla reiði (að stafkarlinu reikar).
 Opt gjöra lítill sár stór bartskera laun.
 Opt gjöra manna hendr menn heila.
 Opt gjörir vaninn afmyndaða náttúruna.
 Opt gjörir vinanna kaupskapr skarð í þeirra vináttu.
 Opt gjörir uppfostrið ólíka bræðurnar.
 Opt gjörist fríð líkneskja úr ljótu trè (smíðast líkneskja af ljótu efni).
 Opt grætr sá, sem hefir gládt hjarta.
 Opt gyldir það margra velferð, þegar tveir stórir deila.
 Opt hafa digr hein daufan kjarúa.
 Opt hafa fagrar nytr fúnu kjarna.
 Opt hafa herrar misjafna þjóua.
 Opt hafa hundar það, sem þeim ei er ætlað.

- Opt hafa hyggvir menn heimska niðja.
 Opt hafa jafnir brögðum beizt.
 Opt hafa illa luktandi blómstr heilnæmasta kjarna.
 Opt hafa kaldar heudr varman disk í knjám.
 Opt hafa litdaufar rósir beztu ilmíng.
 Opt hafa litlar vonir að góðu orðið.
 Opt hafa lýðir lítt verið staddir.
 Opt hafa ofdyrfðar ráð siun herra niðrfellt.
 Opt hafa ráð úr refsbelg komið.
 Opt hafa stríðir streingir hrokkið.
 Opt hafa stærri mál fêbætt verið.
 Opt hafa þær verstu bækr stærstan titil.
 Opt hefir betr blædt.
 Opt hefir Björn verið blakkari um fíng.
 Opt hefir ellin æskunnar not (vanart).
 Opt hefir heimskr hyggiligt tal.
 Opt hefir hin frægri kona færri hrínga.
 Opt hefir höndin lítið, þá hugrinn vill mikið.
 Opt hefir langt líf litla gleði.
 Opt hefir lítillátr rósamt hjarta.
 Opt hefir lítilhugaðr veika vitsmuni.
 Opt hefir lukkan ólskan enda.
 Opt hefir mektugr orðið að hafa minni hluta.
 Opt hefir stórherra narrann sèr nærstan.
 Opt hefir strángt vald stutt regiment.
 Opt hefir stutt kvæði langt niðrlag.
 Opt hefir veröldin kastað ellibelgunum.
 Opt hefir upphaf blídt endir stirðan (ólskan enda).
 Opt hefir það kötturinn, sem kónginum var ætlað.
 Opt hefir þaun blygðanin unnið, sem nauðirnar
 gátu ei sigrað.
 Opt hefnir sá, sem hleiginn var, og geldr líku líkt.
 Opt hefst lítillátr í lofligt sæti.

- Opt heingja gráþjófar bláþjófa (stórþjófaruir smáþjófana).
- Opt heldr (veldr) peníngur pundí.
- Opt hjalar heimskr hátt.
- Opt hjálpar lukkan þá listin slær feil.
- Opt hlífist sá öblugi við þann veika, en ei við sinn líka.
- Opt hljóta góðar tenur illt (slæmt) að tyggja.
- Opt hlýzt (stendr) illt af kvenna ráðum (hjali).
- Opt hváir heimskr maðr og heyrir þó.
- Opt hylst í litlu fræi stór ávöxtur.
- Opt játar hræddr því hann ekki vill.
- Opt kann að gagnast hinn armasti vinur, sem hian mektugasti.
- Opt kann að loða skarn við skál.
- Opt kann eitt ráð mörg að ónýta.
- Opt kann gamall maðr góð ráð.
- Opt kann góðan grand að henda.
- Opt kann viljann að vanta sem efnin.
- Opt kann vinátta í óvild að snúast.
- Opt kann það gott að vera, sem þó er ekki samlíkt.
- Opt kann þig að tæla sá þú trúað hefir.
- Opt kaupir mann sèr í litlu lof (kaupist lof með litlu).
- Opt kaupir mann skammvinnna lýsting með stóru erviði.
- Opt kemr bót eptir bøl.
- Opt kemr gjöf illa niðr (í þægar þarfir).
- Opt kemr góðr eyðari eptir góðan aflara.
- Opt kemr góðr þá getið er, svánger þá jetið er, og illr þá um er rædt.
- Opt kemr grátr eptir skellihlátr (kvein eptir kæti).
- Opt kemr hatr í stað óleyfiligrar elsku.

- Opt kemr heitr røtt af kaldri hönd.
 Opt kemr kaldr blástr af heitum anda.
 Opt kemr krókr á móti bragði.
 Opt kemr laung sótt af litlu fári.
 Opt kemr logn (regn) eptir hvassan vind (regn eptir reiðarslag).
 Opt kemr mein eptir munuð.
 Opt kemr óveðr í endaðan þey.
 Opt kemr ránglátr og hefnir røttláts.
 Opt kemr satt eptir kvitt.
 Opt kemr skúr eptir skin (skin eptir skúr).
 Opt kemr sviði eptir sáran kláða.
 Opt kemr sultr eptir armóðs veizlu.
 Opt kemr við stirða hönd og sáran fót.
 Opt kemr ögun til bata.
 Opt koma hefndir eptir þanu dauða.
 Opt koma kröptug orð af klökkvu hjarta.
 Opt koma lastmæli í staðinn lofstýrs.
 Opt koma ósköp niðr þar ekki skyldi.
 Opt koma kvenna ráð köppum að gagni.
 Opt koma sannindin ófyrirsynju í ljós.
 Opt koma skilin orð úr skolpnum (skorpnnum) belg.
 Opt koma skökk orð úr skældum haus.
 Opt koma sæt orð af svikulu hjarta.
 Opt kremr forsmán meir hjartað, enn harðar álögur líkamann.
 Opt kunna tvírað orð að tálðraga jafnvel hygginn mann.
 Opt kunna þrætuskriðin að uppbyggja lærdóminn.
 Opt kærir amman fyrir barnið.
 Opt laumast stundargleði með stórri og lángrí hrygð.
 Opt leiðir illt af illum stafkørlum (illum tångum).

- Opt leynast leingi léstir.
 Opt leyna sæt orð svikum.
 Opt leynir mjalli ljótum galla.
 Opt leynist hugleysi undir harðneskju.
 Opt líðr sá nauð, sem annann gjörir ríkan.
 Opt lífa þeir illa, sem leingi ætla að lífa.
 Opt lífa þeir leingi (verða gamlir), sem með orðum eru vegnir.
 Opt liggja leingi í hlè lofligar gjörðir.
 Opt má af máli kenna hvör maðriun er.
 Opt má af eitriun lækuisdóm birla.
 Opt má af litlu annars geð (gyrnd) merkja.
 Opt má blygðast hinn ærusnauði.
 Opt má lítið lagliga fara.
 Opt má sá saklausí líða með þeim sekaða.
 Opt má satt kyrt liggja.
 Opt mátar sliuni slóttugau tablmann.
 Opt má vaskr vskja, þá vesæll skal ríkja.
 Opt mega börn bera bríxli foreldra.
 Opt missir sá sitt, sem meira beiðist.
 Opt missir sofandi maðr það, sem hann vakandi kunní að halda.
 Opt mýkja orðin blið ofrstríð.
 Opt mælr sá fagrt, sem flátt byggr.
 Opt mætir óhóf óhófi.
 Opt mætist kaldt veðr og kollhetta.
 Opt njóta hjú góðra gesta.
 Opt njóta niðjar kyns og kosta.
 Opt notkast lítt það sínum vin er sínjað.
 Opt nýast nafn upp apr.
 Opt nýtr hundr síus herra.
 Opt nýtr óverðugr þess ei fèkk verðugr.
 Opt óskar sèr heimskr maðr óþarfrar óskar.

- Opt óttast hinn ragi það ei er þess verdt.
 Opt prýðir persónuna meir peningriun eum æran.
 Opt ráða ósköp illa.
 Opt ratar sá heim, sem ríðr seint.
 Opt ratast kjöptugum satt á muun.
 Opt reiðast ríkir af litlu.
 Opt reiðast röskir illa.
 Opt reiðist illa sá, sem til þess er neyddr.
 Opt ríkir ótrú meðal beztu bræðra.
 Opt rís bára af bröttum grunnu.
 Opt rís langt kíf af lítilli þrætu.
 Opt ræðr sá verr ræðr (vill).
 Opt ræðr vargr með úlfi.
 Opt sá hefnist er halloki verðr, og vegr síðan sigr.
 Opt samneyta óarga dýrin.
 Opt sèr betr einn aðgætinn, eun sjö sem sitja á vakt.
 Opt sèr hygginn bliudr betr eun heilskigu.
 Opt sitjandi sögur umfallast, og liggjandi lýgi umbellr.
 Opt sitr trúr ráðgjafi hjá ótrúum, og eyðir hans ráðum.
 Opt skaðar það, sem yndælt þykir.
 Opt skerðir illr selskapr æru og virðing.
 Opt skiljast góðir drykkir af dönsku keru.
 Opt skoðar latr maðr verk sitt.
 Opt sleppa óforhugsuð orð af vörum.
 Opt sleppr einum orð, og meinar það ekki með.
 Opt slökkur ein sorg aðra.
 Opt snúast vandræði á veg góðau (til verra).
 Opt snýst góðum last í lof (óvænt efni til góðs).
 Opt snýst í æði óþreytt þolinmæði.
 Opt spáir fretr fyrir fylli.
 Opt standast á hugir manna (hólda hugir).

- Opt stendr strá, þar stór trè falla má.
 Opt straffa stóru lestirnir þá smáu.
 Opt svarar heimskr áðrenn hann heyrir.
 Opt svelgist svaungum á sætum bita.
 Opt svellr ujósnarmönnum í munni.
 Opt svikja sæt orð dárann.
 Opt sýnist tröll fyrir dyrum standa, þá óttinn er annarsvegjar.
 Opt tapast á einni stundu, það á mörgum dögum var aflað.
 Opt tefr offlýtirinn.
 Opt tekst villigöltr af veiðihundi.
 Opt tekr feil sá fróði.
 Opt tendrar hræsnin eld drambseminnar.
 Opt valda orðin smá ofrdeilum.
 Opt vantar þann volduga þannu honum satt segi.
 Opt veitir ókend fæða eptirköst.
 Opt veldr hár stígi þúngu falli.
 Opt veldr letin ómaki miklu.
 Opt veltir lítil þúfa þúngu hlasi.
 Opt verða ávextirnir afskornir fyrrenn fullvaxnir eru.
 Opt verða beinaspjöll á boðinu.
 Opt verða dygðirnar huldar, en lestirnir lofaðir.
 Opt verða hyggindin af heimskum foröktuð.
 Opt verða inubirlíngarnar sterkari sannleikanum.
 Opt verða leitir í lautum.
 Opt verða letingjarnir leiðir og lofsmáir.
 Opt verða málin misjafnliga álitin.
 Opt verða þrettir með þrettum borgaðir.
 Opt verða sárin sárt læknuð.
 Opt verða sóttir lífs að sálar heilsunót.
 Opt verða tveir úr einum, þeir ef gamall verður.
 Opt verða verri eptirleyfar meðlætis eun mótlætis.

- Opt verða þunglyndir menn þunghendtir.
- Opt verða ættirnar ólíkar sjálfum sér.
- Opt verður af lítilli orsök stórt tilfelli.
- Opt verður auðsins herra hans þræll.
- Opt verður bráðkvödd vináttan, þá vantar auð og virðing.
- Opt verður dygðin döfnunarlítill, þegar lasta þynnar umkríngja hana.
- Opt verður dýr maðr úr dálitlum pilti.
- Opt verður einræðið að ólukku.
- Opt verður eins mans virðing annars forakt.
- Opt verður epirætis-barn afguð (ángr) sinna foreldra.
- Opt verður ervidt vel að gjöra.
- Opt verður falskr af fölskum svikinn.
- Opt verður fánýtt að fullu gagni.
- Opt verður fátæk kona furstans kóróna.
- Opt verður fávís frí fyrir neti.
- Opt verður fis að fótakebli.
- Opt verður gamall narri.
- Opt verður glaumr handa for geira flugum.
- Opt verður góðr hestr úr göldum fola.
- Opt verður góðr vani af vondum yfirstígunn.
- Opt verður grátt gaman af griðkonu deilu.
- Opt verður grís af úlfi studdr.
- Opt verður hefndartíð til batnaðar vondum lýð.
- Opt verður hugprýðin að ofdyrfð.
- Opt verður hvinn að uppheingjandi þjóf.
- Opt verður illr fyrir ódásir hugaðr.
- Opt verður illr ófyrirsynju upphafinn.
- Opt verður illr óvart að gagni.
- Opt verður lángr að lúta.
- Opt verður leynilig synd opinberliga ströffuð.
- Opt verður lið að lítilmagna.

- Opt verður ljótt gaman af litlu efni.
- Opt verður mikill eldr (stórt bál) af litlum neista.
- Opt verður náttúran yfirunni af yðkun dygðanna.
- Opt verður offljótr eptirá ofseinn.
- Opt verður ókominn dagr umliðnum verri.
- Opt verður olboga barnið yndi sinna foreldra (æðst siuna systkyna).
- Opt verður ótrúum endrgoldið með einsháttuðum varningi.
- Opt verður óttalaus óvarliga yfirfallinn.
- Opt verður kvalræði af konum.
- Opt verður réttvísi að harðýðgi.
- Opt verður rænan að rýma fyrir hræzlunni.
- Opt verður sá annars þurfi, sem síuam hefir auði amað.
- Opt verður sá aumastr stafkarl, sem á ríkasta foreldra.
- Opt verður sá frægr, sem fyrri kemr á hólum.
- Opt verður sá margan vann af einum yfirunni.
- Opt verður sá yfirunninn af því minna, sem er óhræddr fyrir því meira.
- Opt verður skammvinnt illá feiugið arfagóz.
- Opt verður sparsemin að nízkú.
- Opt verður straffið því stærra, sem því seinkar meira.
- Opt verður trúgjarn tældr í ólukkuna.
- Opt verður vaninn að varauligri náttúru.
- Opt verður var um sig veiddr.
- Opt verður vinfastr ástsælastr.
- Opt verður vinskaprinn vistarstuttr (vinn í dag, óvinn á morgun).
- Opt verður um einn pening stórt stríð haldið.
- Opt verður úngr asni gamall grobbfán.
- Opt verður úngr grís gamall gölfr.
- Opt verður vondr vani af góðum yfirunni.
- Opt verður vondr verri, ef vegs er leitað.

- Opt verður vondr verstr sjálfum sér.
- Opt verður vondr vítr fyrir skammir.
- Opt verður það á ræfrum þrèdikað, sem í svefnhúsum er hjalað.
- Opt verður það útideyfa, sem snemma er ráð fyrir gjört.
- Opt verður þèttlyndr þúngr í skauti.
- Opt verður þrályndr að þagna með skömm.
- Opt verður æskunnar eptirlæti að ellinnar meinlætum.
- Opt verður öflugum allfátt (atburðalaus, ofrliða börðinn).
- Opt vex drambsemin í dygðanna kransi.
- Opt vex rósina meðal þyrna.
- Opt vill tignast vel, sá lítt til lofs sér vinnr.
- Opt vinnst sigr í seiuni ferð.
- Opt vinnst það með lempni, sem ekki vinnst með makt.
- Opt vinnr sá, sem undanlætr.
- Opt urðu þeir tilbaka, sem undan fóru.
- Opt vyrðist velgjörðin ekki fyrir velgjörð.
- Opt yfirvinnr vondr vani góða náttúru.
- Opt ýfist sök til ógagns.
- Opt þarf einnrar stundar verk margra ára forsvar.
- Opt þig tælir sá þú trúað hefir.
- Opt þjóna tíu fyrir eins manns lukku.
- Opt þykir náþúa kýrin betri enu síu eigin.
- Opt þýtr orð um eyra.
- Opt þear hræddr áu þarfar.
- Ókvíðin samvizka er öruggur múrveggr.
- Óráðið er að sá finnist, er ei meigi aðfinna.
- Óráðvandr heldr verri skaðann enu skömmina.
- Óráðvönd dóttir skyldi ætíð heima sitja.
- Orð af illum gjörðum, ætti hvör að forðast.

- Orðalaus gleði er ófullkomin.
 Orðamælgí ber ætíð að varast.
 Orðanna (orða sinna) er hvör ráðandi.
 Orða sinna á hvör stað.
 Orð bíðr orðs (orð af orði orðs krefr).
 Orð eru til alls fyrst.
 Orðgnótt og speki fylgjast ei alltið að.
 Orðin voldugra vilja hafa geingi.
 Orð skal gjöra ótalandi börnum.
 Orðstýr deyr aldrei hveim sér góðan getr.
 Orðstýr hærri getr enginn fundið, enn að hann við
 synd sjái.
 Orðvar er opt syndvar.
 Orminum er skapfeldast að skrifa.
 Orrir gestr við gest.
 Ósamheldi gjörir aflausa þá sterku.
 Ósamlyndi er móðir armóðsins.
 Ósamþykku húsi er hætt við falli.
 Ósanna skal óviuarins mál.
 Ósènar eignir kann enginn að öfuuda.
 Ósiðu illa forðist, sá í friði vill lifa.
 Óska varliga þess, sem vandi er á.
 Óskilið mál fær órèttan úrskurð.
 Ósnotrir þykjast allt vita.
 Ósnotr maðr ef eignast fè, metnaðr hans þróast, en
 mannvit aldrei.
 Óstaðfestin aðskilr vinina.
 Óstöðugleikinn er hinn stöðugasti, því hann bregzt
 aldrei.
 Ósvinnr maðr er sá, sem einum segir allan hug.
 Ósvinnr maðr finnr ei, þó hann sè dáraðr í dul-
 mælum.

Ósvianr maðr hyggst æ muni lifa, ef hann víð vígi varast.

Ósvianr maðr hyggur sèr alla viðhlæendr vini.

Ósvinur maðr vakir allar nætr, og er að morgni svo vís sem hann var.

Ósvinnr maðr veit sèr aldrei mál-maga.

Ósvinnr maðr þykist allt vita, ef hann finnr sèr ei annaun vitrari.

Ótamt veitir þeim, er ekki kaun.

Ota þarf fram aptreknum.

Ótraust sverð er tveggja manna hræða.

Ótrú og fals slær sinn eigin herra um háls (ótrú svíkr sinn eigin herra.

Ótrúr vinr er verri enn óvinr.

Óttar er fremst í flokki þá flýa skal.

Ótti er örkvísi ættar hvörrar.

Ótti og elska þenaranna staðfestir best stjórn yfir-mannanna.

Ótti fyrir straffinu hindrar margan illt að gjöra.

Óttinn hefir guðina gjört.

Óvandari er eptirleikrinn enn sá fyrri.

Óvina munnr mælir engum vel.

Óvinar síns skal enginn vina vinr vera.

Óvísar eru brautir hins auðnusama.

Óvís er auðlegðar endir.

Óvizka er illgirniunar systir.

Óvíst er hvör að annars höfði hleðr (hvör annann grefr).

Óvíst er hvör auranna nýtr, þá öndina þrýtr.

Óvíst er hvört lengr endist líf eða litlir aurar.

Óvitrligt bragð er að spotta ókuuna menn.

Óvæntum gjörir fá óvænta máltíð.

Óvænu efni snýr guð opt til góðs.

Óþakklæti er vottr illrar náttúru (er æðst meðal)
allra lasta.

Óþokkinn er þræll slunnar auðlegðar.

Óþokkinn liggr á auði, sem ormr á gulli.

Óæðra bekk að byggja, skyldi engan bryggja.

Óætisfiskum skal útkasta, þó feitir og fagrir sèu.

P.

Partr er skorinn skamtr.

Passlig pylsa er bezt.

Passligt þrjál þrýðir flesta, en um of alla skemmir.

Peníngarnir eru afslinar útréttinganna.

Peníngur er peníngs bróðir.

Peníngur er krínglóttur, svo hann velti milli allra
landa.

Peníngurinn gjörir þskuna gírníliga, jafnvel þó él
annað haf.

Peníngurinn veitir álit og eðalborinheit, því er hand
höfðungi í hvörri sveit.

Peníngurinn þegir, og orkar þó miklu.

Penninn kann opt að vinna meir enu sverðið.

Persónan er peníngnum betri.

Pètr hefir nógar fingur, þó einn fari.

Plága er píslarvætti.

Prestagóz plagar ei leingi vara.

Presta (prófasta) plógr er penínga rógr.

Prestfiskur er fagr og magr.

Prett skal ei með pretti betala.

Prettr er aldrei rèttur.

Þrjálið láttu þèr fara frá.

Þrjál og skraut kemr mörgum í þraut.

Þrófa allt áðrenu þú úrskurðinn áleggur.

Prófsteinninn reynir gullið, en gullið manning. *Þú ert*
 Prófsteinninn sýnir metalsins mæti. *Þú ert*
 Prúðlyndið er prýði göfugra manna. *Þú ert*
 Prúðr er hvör meðan peningrinn stoðar. *Þú ert*
 Prýð það embætti, sem þú ert í. *Þú ert*
 Pátur elska mútur. *Þú ert*
 Pátur eru presta frillur. *Þú ert*
 Pátur þurfa ei kvíða, þínkil fá þær víða. *Þú ert*

R.

Ráðabreytni verður opt lukku breytni. *Þú ert*
 Ráðagjörðin ríðr á undan. *Þú ert*
 Ráð eptir gjörð eru ei mikilsverð. *Þú ert*
 Ráð er að forakta ei ráð hins auma. *Þú ert*
 Ráð er að sjá við svikum. *Þú ert*
 Ráð er betra enn röskligt afl, þá rekkar kljása
 drumba. *Þú ert*
 Ráð er betra að raun sè góð, enn raup mikið í orði. *Þú ert*
 Ráð er gjörandi gáta. *Þú ert*
 Ráð eru góð ef gefast, nýt ef þú nemr, þörf ef þú
 þyggr. *Þú ert*
 Ráð eru raunar (í raun) góð. *Þú ert*
 Ráðfátt verður rögum þrátt. *Þú ert*
 Ráð fræðir réttvísan. *Þú ert*
 Ráðgast helzt við réttvísa menn. *Þú ert*
 Ráð hefir sá á reipi hældt. *Þú ert*
 Ráðhollir og trúir þenarar eru kóngsins beztu ger-
 semar. *Þú ert*
 Ráðhollr vertu, rættðæmr og reiðistiltr, og muntu
 þær lofs leita. *Þú ert*
 Ráðið gefr vísdóm og víðsjálni. *Þú ert*
 Ráðrík er syndin í þeim rángláta. *Þú ert*

- Ráð skal fá hjá reyndum vin.
 Ráðs-maðr og ræktar skal fyrir kyrkju setjast.
 Ráðstu ei á það, sem ofvaxið er mannligri orku.
 Ráðsvinnr maðr tekr fyrst ráð það bezta.
 Ráðum verðr rýmdr frá sér lagi.
 Ráðvendum er affaragóð.
 Ráðvendui og haldinyrði eru beztu ráð mót lýgi og baktali.
 Ráð þú hvörjum heillt af hjarta.
 Ráð þú smíðum þínum, eg mun ráða ferðum mínum.
 Ragr (linr) bartskeri gjörir súin sár.
 Ragr er sá við rassinn glímir.
 Ragr er sá sem renur fyrir öðrum einum.
 Ragr hundr er ákafari að gelta enn bita.
 Ragr maðr ber bleyði fyrir, en bríxlyrði á baki.
 Ragr maðr fiplar aldrei fríða konu.
 Ragr maðr kann traudt sínu óvin að yfirstíga.
 Ragr og áleitinu má reisandi vera (er réttir formaðr).
 Ragr óvinr skaðar leyniliga, en hugprúðr opinberlaga.
 Rakst krókr á hala haus.
 Ramr er örn í sátri.
 Ramvilt er hamngju hjólið.
 Rángfeingið fè er rífrð í húi.
 Rángfeinginn ríkdómr er volæði verri.
 Rángfeingið vald er af öllum hatað.
 Ránginda skal ei með rángindum hefna, heldr rétti.
 Rángleátr er rángleáts bróðir.
 Rángleátr má ei saka sínu maka (líka).
 Rángleaga gefið kemr sjaldan aptr.
 Rángr gróði er grandnæmastr.
 Rasa ei fyrir ráð fram.

Rasið er opt orsök til rammligrar villu.

Rata skærin götu sína.

Raun er að vera að verki með þrælum.

Raun er rætt dreingr.

Raung heyru (eptirtekt) gjörir rángan framburð.

Raung vog, stika og mælir orka reiði.

Raunin er ólýgnust (er ljósast vitni).

Raunin sèst bezt þá rekr í þrautir.

Raupaðu ekki af þinni vizku, en lát raunina sýna hana.

Raupaðu ekki meira enn þángað til full er skjóðan.

Rauparans fè er stærra enu hans hyrzla.

Rauparinn hefir fullar gupnir af geipi.

Raup er rags manus gaman.

Raustin auðkennir fuglinn.

Refa trú er öllum ótrú.

Refi er gildra gestahús.

Refr er geinginn í gildru.

Refr hrafi ráð gefr.

Réfrinn sem vill fiskinn fánga, má að minnsta kosti klærnar væta.

Reiði er illum ónýtt (er beruskra manna bevísing).

Reiði er sjaldan rættvís (rættorð).

Reiðin er brýni hugprýðinnar (böðull allra lasta).

Reiðin er rángs hugar verk (stutt æði, verstr ráð-gjafi).

Reiðin gjörir útlæga skynsemina.

Reiðinn maðr fyllist rángs hugar, ei hann satt kann segja.

Reiðin og vín lætr hjartað segja til sín.

Reiði skal rúm gefa.

Reiðr rækjandi ræðir það helzt, er hann vildi sízt satt vita.

Reiðitregi skyldi réttsinnaðr maðr.

Reiði-yrði eru ei rëttyrði.

Reiðstu ei meir eun raun tilber.

Reiðstu ei þeim, sem raunar vill gott, (þeim, þær
ræðr heillt.

Reiðstu ei þínum maka, því það míkar þína virðing.

Reikningsskapr fyrir rëttvís orð og verk, er ei
óttaligr.

Rek burt hrygð úr hjartans bygð.

Rekkjuvoðin hefir sínar deilur.

Rekr enn skötu á þirlí.

Rekr tídt, þó rói eg öllum árum.

Rënar hugr, þá ragr er dugr.

Rennr blóð til skyldu.

Rëtt er að ræna, sagði refr, (enginn hefir það guð
ekki gefr).

Rëtt er bezt, en rángt er verst.

Rëtt er guði gjörvallt að þakka.

Rëtt er satt.

Rëtt er þó ríkir deyi.

Rëttfeingið og rëttbrúkað fè, er til æru þeim, sem
áheldr.

Rëttkveðið er sérhvað satt.

Rëttlátr hefir sjaldan ríkr orðið.

Rëttlátr vaktar sín verk.

Rëttlætíð og rentugjöld eru ríkjanna höfuðstólpar.

Rëttlæti er röskum stallbróðir.

Rëttu að honum laungutaungina, 3: forsmáðu hann.

Rëttvísín er manndygðanna móðir (rót allra dygða,
upphëfr manninn bezt).

Rëtrinn og mútan eru hvörs annars óvínar.

Rëtr og saunr aðall kemr af dygðinni.

- Rèttir reikníngr gjörir góðan stallbræðraskap.
- Rètt þig eptir rekkjuvoðunum.
- Reykja skal til rétta.
- Reyndin gjörir það gott.
- Reyndr maðr er jafnan þolinmóðari, enn hinn óreyndi.
- Reyndr veit, en óreyndr tortryggir.
- Reynd vinnr óvissn.
- Reyn hvað réttast (sannast) er, svo þú rasir ekki fyrir ráð fram.
- Reyn hvað sannast sè, áðrenn þú segir.
- Reynslan anglýsir alla hluti og þeirra náttúru.
- Reynslan er allra manna skólameistari.
- Reynslan kennir meira enn konstin.
- Rískari er eign enn umboð.
- Rískari verðr (hlýtr) að ráða.
- Rískar teingðir reka margan í þrældóm.
- Rískastr er hvör hugspakastr.
- Rískdómian skal rækja, en ekki hjartað við hann festa.
- Rískdóm og vellyst rækja flestir.
- Rískdómrinn er góðr og vondr, eptir því sem hann er, sem á honum heldr.
- Rískdómrinn er góðr þeim, sem hann rétt brúka.
- Rískdómrinn er snara mörgum þeim, sem eptir honum sækja.
- Rík er kynfylgjan.
- Ríkir eiga vól á vinnum.
- Ríkir menn forðast gjarnan félagskap þeirra fátæku.
- Ríki sitt skal ráðsnotr hvör í hófi háfa.
- Ríkismanna hylli er flanta fylli.
- Ríkismanna reigínguum er viðbrngðið.

Ríkra manna lygar eru ljósum sannindum fátækra fríðari.

Ríkr án skynsemdar er sem taumlaus asni, sem ber mikið gull og gersemar.

Ríkr ef ert, gleym ekki fátækum.

Ríkr geingr rósum á, ráfar snauðr þyrnum hjá.

Ríkr maðr er öfundaðr, en fátækr foraktaðr.

Ríkr sjúkr eignir á, ekki sèr þó bæta má.

Ríkum lánað leggst í lóg.

Rír er heimburðarbaggiinn (vetrar heimburðriinn).

Rír er kotúnga sæla (rænt malr).

Rírt er óskafèð.

Rírt verðr lof, þá rênar lukka.

Rírt verðr raupið, þá rekt til baka.

Rís enn reykr úr bröndunum (rekr úr böndunum).

Ríta mun göltrinn, ef grísinn er drepinn.

Ró er bæar prýði (þá reiðin dvía).

Rógs túngu ber að reka úr húsi.

Rógrinn er kærleikans mesta plága (ruglar almenniligum fríði).

Rólig fríheit eru betri enn stórt embætti og auðlegð.

Rósamt er það líf, sem sèr er einskis ílls meðvitandi.

Rósamt líf með hugprýði holl eru gæði.

Rós er opt meðal þyrna.

Roskinn múgr er ráðadrjúgr.

Rotaðr köttur rýfr aldrei mús.

Rótast mundi móðir vor í moldinni.

Rót dygdanna er röm, en allsætr ávöxtur.

Rotna verðr sæði fyrrenn færir ávöxt.

Rót skynseminnar fínar ekki.

Rúm er öllu ætlað af guði.

Rustinn fær sitt nafn af sínum háttum.

Rustinn ofmettr er ófyrirsinju borðsettr.
 Ryðja verður voða úr veigi.
 Rýfinn klæðnaðr táknar hyrðulausan.
 Rýkr að þeim ragastr er.
 Rýkr ekki reykrinn í augun.
 Ræðan ávísar röksemdina.
 Ræðr hvör orðum og illum aðskotum.
 Ræk ei grunsemi nè rægitúngu.
 Rækja ber jafnaðargeð, ef gott er.
 Ræki hvör sitt hreiðr, því ekki er sumar alltið.
 Rækt og elska heldst helzt við gamla lýði, þeim er
 þurftugum dugir.
 Ræk þína alla ætt.
 Ræk þín hús og hjú.
 Röm er sí-gæfan (ógæfan).
 Röm er reykjarsvælan.
 Röm eru reiði-tár.

S.

Sá á allt, sem allt gefr.
 Sá á björnu, sem banasár veitir.
 Sá á ekki fjárs síns ráð, sem ekki er fulltíða.
 Sá á fè, sem ekki er fæddr (borinn).
 Sá á frjálst, sem áleggrr.
 Sá á fund, sem finnr, ef enginn flunst eigandinn.
 Sá á færst, sem flestu stelr.
 Sá á hálfan rætt á sèr, sem í gestaboð óboðinn inn-
 geingr.
 Sá á helzt að aktast, sem yfir er settr.
 Sá á hund, sem elr.
 Sá á jafnan góðs að vænta, sem engum nema gott
 auðsýnir.

- Sá á ills vou, sem öllum vill illa.
 Sá á kjörin, sem kastar stærst.
 Sá á konu, sem kaupir.
 Sá á langt heim, sem að óvísu landi leitar.
 Sá á leikinn, sem síðar kastar (sem síðar teblir.
 Sá á lykt sem fyrst fiunr.
 Sá á mest að virðast, sem þess er verðugastr.
 Sá á kvöl, sem á vól.
 Sá á sök á máli, sem móti er gjört.
 Sá á þarfan hlut, sem á þrifna konu.
 Sá beiðir er þarf, hiun veitir er vill.
 Sá belgr er tómur, sem af annars viti er uppblásiun.
 Sá ber böl, sem hamíngjan hatar.
 Sá biðr ekki leingi, sem fljóta úrlausn fær (fljótan náttverð).
 Sá biðr hjartauligast um brauð, sem húngraðr er.
 Sá bindr fjandaun, sem bjargar óverðugun.
 Sá bindr sig í mikið, sem mútuna þiggr.
 Sá bítr sárt, sem sig þarf að verja.
 Sá blindar augun, sem ber fè í dóma.
 Sá býðr sitt hár, sem annars reitir.
 Sá bætir synd við synd, sem hana forsvarar.
 Sá dafnar bezt, sem drjúgliga neytir.
 Sá dauði hefir sinn dóm með sèr.
 Saddr veit ei hvar svánger sitr.
 Sá deyr enginn, sem dýrt kaupir.
 Sá dó í reyk, sem reykiun seldi.
 Sá drepr opt fæti, sem anguauna missir.
 Sá dylst leingi, sem dugir að smjædra.
 Sá ei hefir, týnir eingu.
 Sá einu veit, sem reynir (sem svánger er).
 Sá einu veit, sem síus barns augu sèr.
 Sá ei vill öðrum laga unna, skal ei laga njóta.

- Sá ekkert gjörir, lærir illt að gjöra.
- Sá ekr góðu hlasi í garð, sem fær góða konu.
- Sá eldinn vill hafa, hlýtr reykin að þola.
- Sá er britinn verstr, sem sjálfan sig tælir.
- Sá er bundinn í báða skó, sem óttinn og elskan bindr.
- Sá er dreingr, sem viðgeingr.
- Sá er eins stór narri, sem hlær að öllu, og hinn, sem setr allt fyrir sig.
- Sá er ekki alltið forsjáll, sem öðrum ráðleggr.
- Sá er ekki alltið (alla daga) þræll (vesæll), sem eina nótt er sæll.
- Sá er ekki gleðivandr, sem gamnar (leikr) sèr að hrosshausnum.
- Sá er ekki klókr, sem ekki kann sig.
- Sá er ekki leingi sæll, sem leingi og djarfliga syndgar.
- Sá er ekki sjálfráðr, sem öðrum er háðr.
- Sá er ekki sterkr, sem ekki er staðfastr í neyðinni.
- Sá er ekki verðugr auðs, sem ekki vill hryða.
- Sá er ekki verðugr ærunnar, sem hana vill ei þiggja.
- Sá er ekki vís, sem margt veit, heldr sá sem nyt-samt veit.
- Sá er enginn barinn, sem húsbóndans skipan gjörir.
- Sá er enginn daufr, sem drottai (guð) heyrir.
- Sá er enginn einn, sem guð er með.
- Sá er enginn glaðr, sem annann þreyr.
- Sá er enginn heill, sem í huga er veikr (hugrinn kreiukir).
- Sá er enginn heimskr, sem veit hvað sèr hæfir.
- Sá er enginn hræddr, sem réttlætið óttast.
- Sá er enginn (varla) (ekki) lastandi (er lastandi), sem leysir sitt líf ljúgandi.

- Sá er enginn leppalúði, að ei vil fá sér brúði.
- Sá er enginn ólánsmaðr, sem enginn hefir ólán af.
- Sá er eldrinn heitastr, sem á sjálfum brennr.
- Sá er fárlligastr fjandmaðr, sem hefir hírligt yfirbragð, en hatrsfullt hjarta.
- Sá er fátækr sem er víðar og ekki þrífst.
- Sá er fátækr, sem vill verða ríkr.
- Sá er flærðum nærstr, sem fjandanum er kjærstr.
- Sá er fornkveðinn orðshátt.
- Sá er frjáls, sem fer úr landi.
- Sá er frjálsari, sem úr heiminum fer, enn hinn er í hann kemr.
- Sá er fugliann verstr, sem í sjálfs síns hreiðr drítr (yfirgefr).
- Sá er gjaruan til friðs, sem góða samvizku hefir.
- Sá er heiðrsverðr, sem engum gjörir órétt.
- Sá er heimskr, sem hús sitt setr eptir hvörs manns sögu (ráði).
- Sá er hinn vesælasti, er sínum lífdögum eyðir í heipt og hatri.
- Sá er hvepsinn í dag, sem hánga á á morgun.
- Sá er hvörki prestr nè gestr, eg meti ei sjálfan mig mest.
- Sá er hvör vaskr, er sig ver, við hvörn sem hann á.
- Sá er hyggiinn (sterkr), sem hvörskyns ógæfu getr borið.
- Sá er höfðingjans vinr, sem honum gefr.
- Sá er jafnan grunaðr, sem fyrst hefr upp ákæruná.
- Sá er illa yfirstiginn, sem ei getr sinnar bræði bundist.
- Sá er illa ör, sem á annars er.
- Sá er illr viðreignar, sem ref ber í brjósti.

Sá er kostrinn beztr og hollastr, sem bæði mettar og mátkar.

Sá er langt frá höfðingjunum, sem er frí fyrir þeirra yfirgáangi.

Sá er lýttr, sem ekki fylgir lands-siðnum.

Sá er makliga hræddr, sem háttsemina ei hafa vill.

Sá er margr (tíðum) boðinn, hann er ekki svarinn.

Sá er margr hvolpr heima, sem ljón er langt frá.

Sá er margr kjörinn, hann er ekki krýndr.

Sá er nærstr að herja, sem sig vill ei verja.

Sá er nærstr skaðanum, sem sitr leingst frá borði.

Sá er Oddr, er fórr til Bjarmalands.

Sá er ofarlíga haltr, sem á höfðinu er fatlaðr.

Sá er ófróðr, sem einskis spyr.

Sá er ógöfgari og minni, er öðrum fóstrar barn.

Sá er opt líflaus, sem er húflaus.

Sá er óþolandi dári, sem vill allt sè eptir sínu geði.

Sá er prísverðastr, sem mest prýðir dagfarið með dygðunum.

Sá er rættilíga forsjáll, sem rækir betr sálina enn líkamann.

Sá er sigrinn beztr, sem án blóðs er unninn.

Sá er skattrinn beztr, sem með skilum er feuginn.

Sá er skyldr að leysa annars vandræði, er aðspyr.

Sá er stallbróðir beztr, sem er trúr.

Sá er svinnur, er sig kann, og sèr hvað hæfir.

Sá er sæll, er sjálfr má sína nauðsyn bæta.

Sá er sæll, er sínu ann (sem er áuægðr).

Sá er vegr beztr, sem greiðist til batnaðar.

Sá er vegr villr, sem hafskip hleypr.

Sá er vel vís, sem vís er af annars skaða.

Sá er verðugr að bera eðalsteina, sem er prýðdr með eðla-dygðum.

- Sá er verðugr gott að þiggja, sem það vel þakkar.
 Sá er verðugr virðingar, sem við henni tekur nauðugr.
 Sá er verðugr síns kjöts, er sitt kál át.
 Sá er verst þrælkaðr, sem vellyst og hrygð undir-
 eins ástríðir.
 Sá er vinr, sem veita kann (til vams segir).
 Sá er vinr öðrum, sem villt (heilitt eitt) segir.
 Sá er vís, sem í hendinni er.
 Sá er vís, sem stendr í sjálfs síns ljósi.
 Sá er vitr, sem hverfr þar frá, sem hann fær ekki
 fáng á.
 Sá er vitr, sem í tíma þegir (sem hlýðir góðum
 ráðum).
 Sá er þjófrinn verstr, sem úr sjálfs síns hendi
 stelr.
 Sá er þjóninn trúastr, sem elskar sinn herra.
 Sá er ærulaus, sem er agalaus.
 Sá er ættliðrinn eðalligastr, sem óttast guð.
 Sá etr flest, sem færst á.
 Sá falski hefir Jacobs raust og Esau hendr.
 Sá fátæki hefir fè innan opiinna dyra.
 Sá feingr er ónýtr, sem engum kemr til gagns.
 Sá fèkk ei allan sinnu vilja, sem sá siunu föður
 heingðan.
 Sá fèkk kamb til hárs síns, segist um þann sem
 illa giptist.
 Sá félag gjörir við guð, gakk frá honum ei (geingr
 ei frá honum).
 Sá fellr harðast, sem á hæl dettr.
 Sá fellr opt, sem fangið býðr.
 Sá felst, er sig finnr sakbitinn.
 Sá fer ekki sekr af þingi, sem sjálfr á að dæma.

Sá fer margr með bogaun, sem ekki kann að toga hann.

Sá fer seint (tregr) á skógiun, sem hræðist hvörn fauskinn.

Sá finnr að, sem um er hugað.

Sá finnr margr fè, sem ekki finnr frægð.

Sá firrir annanu fè, sem fola kaupir, nema kviga komi á mót.

Sá flær sem fantr, sem fær ei kropp úr skinui.

Safnast þegar samaukemr.

Sá fugl, sem lengi sefr á sínu sæng, fær lítið fyrir sitt nef.

Sá fær byr, sem býr.

Sá fær ervidt, sem leingi villist.

Sá fær heiðarligt álit, sem hagar sèr vel hjá mönnum.

Sá fær uamt kaup, sem neyðist til að hlaupa.

Sá fær ópt sorg fyrir gleði, sem giptist.

Sá fær ópt virðinguna (æruna), sem minnst sækist eptir heuni.

Sá fær, sem falar.

Sá gaf, sem allt átti (þ: guð).

Sá gaf, sem aldrei átti (þ: djöfulliun).

Sá gaf kú, sem eina (euga) átti.

Sá gefr ekkert, sem gjöfinni seinkar.

Sá gefr hljóð af sèr, sem á kemr.

Sá gefr tvisvar (tvöfaldr), sem fljótt gefr.

Sá geingr ei einn til verks, sem annar fylgir.

Sá geingr margt á mis, sem margt girnist.

Sá getr sett þig á bak.

Sá geymir dýrt, sem friðinn geymir.

Sá gjörir bezt, sem er sjálfs síns erfingi.

Sá gjörir ekki öðrum gagn, sem einskis vill ímissa.

- Sá gjörir falt, sem við býðr.
- Sá gjörir seint til góða, sem ekki gefr fyrrenn hann er beðinn.
- Sá gjörir sig opt veikan, sem annann gjörir sterkan.
- Sá gjörir villuna (gátuna), sem geingr að og steir.
- Sá góðu sáir, mun gott uppskera.
- Sá grèt ei fyrir gull, sem ei átti (sem gull fékk ei að sjá).
- Sagt getr maðr margt sumarlángan dag.
- Sá hefndist lítt, er sjálfan sig ljó.
- Sá hefir allt, sem guði treystir (guð er með).
- Sá hefir allt, sem kjapta kann.
- Sá hefir ei, sem ei hættir)
- Sá hefir ei (fær ei) veiðina, sem ei vill væta sig.
- Sá hefir etið skaða egg, sem ei kann að þegja.
- Sá hefir fullt í fangi, sem við fjandann glýmir.
- Sá hefir gæfu, sem guð vill.
- Sá hefir góðan reiðskjót, sem náðin Drottins ber á höndum.
- Sá hefir hálfnað verkið, sem hefir vel byrjað.
- Sá hefir krás, sem krefr.
- Sá hefir minnst, sem mest girnist.
- Sá hefir nóg, sèr nægja lætr.
- Sá hefir opt, sem fyrst sinjar.
- Sá hefir ráð, sem tagli (reipi) heldr.
- Sá hefir (ver, vinur) sitt mál, sem þrástr er.
- Sá fær tvöfaldt ágæti, sem ei lætr á sèr sýnast, að hann þykist ágætr.
- Sá hefir vel skotið, sem hæfir sinn óvin.
- Sá hefir það fyrsta salið goldið, sem með þökkum þiggr velgjötuðinginn.
- Sá heimski heldr hvöru mann heimskari sèr.
- Sá heyrir gjarnan mörgum, sem margt vill læra.

Sá hinn huglausí hræðist, fyrrenn háskinn er á ferðum.

Sá hlaut (fèkk) skellinn er skyldi.

Sá hlýtr að vera saurugr, sem í saurugt geingr.

Sá hlær margr, sem ekki er gladt um hjartarætrnar.

Sá hreppir gæfu, sem góðan granna fær.

Sá hrækir margr hraustliga, sem ekki er heilbrygðr.

Sá höggr sig sjálfan, sem saklausan deyðir.

Sá jafnar síðurnar, sem um hrygg veltir.

Sá í botninn fer, veit hvörsu bjart þar er.

Sá jetr mest úr fatinu, er fjærst því sitr.

Sakaðr skal ei segja fram vitni.

Sá kann að haga skautinu eptir veðrinu (að snúa snældunni sinni).

Sá kann að heiðra hoffólkið.

Sá kann ekki (hefir ekki) að segja af súru, sem aldrei sýpr (bítr) nema sætt.

Sá kann ekki að keira, sem ekki kann að snúa.

Sá kann ekki að ríkja, sem ekki kann að svíkja.

Sá kann ekki að stela, sem ekki kann að fela.

Sá kann ekki að stjórna, sem ekki hefir lært að þena.

Sá kann ekki gott að þiggja, sem ei þakkar.

Sá kann frá mörgu að segja, sem margt hefir séð og reynt.

Sá kann hvast sverð hunangi smyrja.

Sá kann margr að vera rættsýnn, sem er nízkr.

Sá kann varla grein góðs og ílls, sem lastar það sem lofsverdt er.

Sakaráberi á að vera fyrir hvörri sök.

Sá kemr dagr, að svínið þarf síns hala.

Sá kemst aldrei hátt, sem ekki hugsar nema smátt.

Sá kennir öðrum vaðið, sem undanríðr.

Sakleysið er sá beztí kastali.

- Sá kló, sem kunni.
- Sá knúfr þarf hvass (beittr), sem hórkarliann geldir.
- Sá lagar mörgum mismæli, sem margt talar.
- Sálar-góz gefr andlits fegurð.
- Sá leggr á, sem frjálst á.
- Sá leggr snöru fyrir sjálfan sig, sem aðra saman-
rægir.
- Sá leingi vonar að lifa, gleymir því hann muni deya.
- Sá lifir ei leingi, sem lítið geingr á móti.
- Sá lifir lengst, sem lengst jetr (drekk).
- Sá lógar fði sínu, sem lánar þeim ríka.
- Sá lógar mörgu mismæli, sem margt talar.
- Salómous asui er svíðingr hvör.
- Saltið bætir allt, nema mjöl og malt.
- Sá lýgr margt, sem margt fleiprar.
- Sá má drekka, sem engu gleymir þarfyrir.
- Sama er á blaðinu (bræfinu).
- Sama er mðr, hvör góðr maðr gjörir.
- Sama er svín á soði brent.
- Sá má fullvel fasta, sem fisk hefir á borði.
- Sá má hafa breiðau lófa, sem byrgir fyrir allra
munn.
- Sá má láta sinn vilja, sem lifa skal eptir vild síns
herra.
- Sá má kallast mikill, sem veit, vill og getr.
- Sá man annann, er hann mest þreyr (anu, sem
lauk sendir).
- Samandregr flautamenn og maura.
- Saman er bræðra eign best að sjá.
- Saman klúngja spekingar.
- Saman liggja veðr og óveðr.
- Saman renna (skríða) niðingar.
- Saman sækir sífja (sífjað) blóð.

Sama rignir og sama snjóar sérhvört ár.
 Sá má svara djarflega, sem gjörir ærliga.
 Sá má vera hraðfættr, sem hleypr við dauðann (sem
 rifinn er).

Sama (samt) þýtr í þeim skjá, þó ekkert sè gatið á.
 Sami er maðrinn, þó annarr sè kyrtillinn.
 Sami kokkrinn hríngir.

Sami rýkr selðrinn.
 Sami saur er verstr.

Sá missir ekkert, sem ekkert hefir (á).
 Samlíkir fuglar fljúga sèr í hóp.

Samlyndi eblir lítilmagna bezt.
 Samlyndfr samsveitast bezt.

Samlyndi trúlyndra er það bezta eptirlæti.
 Samr er glópr, þó gyltr sè ljúpr.

Samr er maðr, þó fingrgull fjölgi.
 Samr er þræll saurugum verkum.

Samsinnu ei fillt með illum.
 Samtal er sorga læknir.

Samt er gött barn við sig (samr er hann við sig).
 Samt er krákan svört, þó henni sè baðið gjört.

Sá mun þrifast, sem þarfr er.
 Samvizka góð er sælgæti lífsins.

Samvizkunnar dómr er hinn sannasti.
 Samvizkunnar sök hefir opt illþung orðið.

Samþykki er staðanna styrkr.
 Sannarligt lof er ekki um of.

Sanngirni er sátta móðir.
 Sannleikans er hvör verðr.

Sannleikanum verða menn sárreißastir.
 Sannleiks orðin eru einföld (eru beiskr pípar).

Sannleikrinn er sagna beztr (betrar sérhvört mál).
 Sannleikrinn er sagnafár, lýgin lángröð.

- Sannleikrinn kemr opt ófyrirsynju í ljós.
- Sannleikrinn sökkur niðr stundum, en kafnar þó aldrei.
- Sannmælt kvinna á sér fá vini.
- Sannkveðið er saugrinn beztí.
- Sá nýðist opt á sjálfum sér, sem ekki gjörir það á öðrum.
- Sá nýtr falls, sem fær af betra.
- Sá nýtr opt annars, sem óverðugr er sjálfr.
- Sá nýtr opt, sem ekki skyldi.
- Sá nær vel heim, sem lendir í himnaríki.
- Sá ógípti sparar sitt líf frá lángrí mæðu.
- Sá óttast ekki ólukkuna, sem eptir henni bíðr.
- Sá óttast í stokkinn (sekkiun) að fara, sem sat þar áðr.
- Sá peníngur má vera dýr, sem sóktr er um þveran heiminn.
- Sá þúgr er tómr, sem annars peníngur er í.
- Sá ráðvandi artar sjálfan sig bezt.
- Sárari eru sönn bríxlyrði, enn login lastyrði.
- Sá rennr ei tilbaka, sem rétt geíngur.
- Sár er sundmagabólan (systkyna reiði).
- Sá ríðr seint úr hlaðinu, sem snemma bindr sporana.
- Sá ríki etr nær hann vill, sá fátæki nær hann fær nokkuð.
- Sárt bítr soltin lús.
- Sárt býr þú nú við mig þóra, sagði Haraldr gylli.
- Sárt er sverð í nýrum.
- Sá ræðr mundi, sem mey gefr (gíptir).
- Sá segir flest af Ólafi kóngi, sem hvörki hefir heyrt hann nè sæð.
- Sá scinni dagr skal vera lærisveinn hins fyrra.

- Sá, sem aðra vill kunna, vandi sjálfan sig.
- Sá, sem aðra vill svíkja, verður opt af öðrum svikinn.
- Sá, sem aðra vill með orðum skaða, skaðar sjálfan sig.
- Sá, sem á gullinu geingr, aktar það ekki.
- Sá, sem á hnjúnum stendr, á skemra að sjá til jarðarinnar.
- Sá, sem aldrei er forvitinn, verður aldrei fróðr.
- Sá, sem aldrei þykist hafa nóg, er traudliga þakklátr.
- Sá, sem alltið er í efa, útrèttir lítið.
- Sá, sem alltið talar það hann vill, má opt heyra það hann ekki vill.
- Sá, sem áminnur annann, skal ekki vera í sömu löstum fundinn.
- Sá, sem annann fellir, dettr optast sjálfr með honum.
- Sá, sem auðgar sig rángliga, tapar meiru en hann ætlar.
- Sá, sem bezt gjörir, er bezt lofsverður.
- Sá, sem bíðr eptir annari hringingu til borðs, fær opt lítið að eta.
- Sá, sem dári er haldinn á mannfundum, er sjaldan hyggiun heima.
- Sá, sem eignast aðaltrèð, eignast verður kvistí með.
- Sá, sem einskis ráð vill hafa, heldr sig öllum hyggvari.
- Sá, sem einnsiuni stelr, má alltið heita þjófr.
- Sá, sem eittsiun kemst í almannaróm, kemst ei snarliga þar út.
- Sá, sem ekkert gjörir, tekr um síðir til að gjöra illt.
- Sá, sem ekki gjörir með erfiðinu gott, gjörir með yðjuleysinu illt.

- Sá, sem ekki hefir illt gjört, þarf ekki illt að hræðast.
- Sá, sem ekki hefir kalk, hlýtr að lína með leyr.
- Sá, sem ekki hyrðir um lítið, missir þar fyrir opt mikið.
- Sá, sem ekki kann að þegja, kann ekki heldr rætt að tala.
- Sá, sem ekki kann að þekkja sig, kann ekki að leiðrætta sig.
- Sá, sem ekki kann að leyna sínum lýtum, hvörnig kann hann að leyna auuara?
- Sá, sem ekki plantar, þarf ei að vökva.
- Sá, sem ekki rækir sitt embætti, fær þar fyrir bæði skömm og skaða.
- Sá, sem ekki safnar í tíma, má svelta í ótíma.
- Sá, sem ekki safnar í æskunni, hvörnin kann hann finna í elliuni?
- Sá, sem ekki trúir, hvörnin kann hann að vona?
- Sá, sem ekki trúir sjálfum sér, hvörnig má hann öðrum trúa?
- Sá, sem ekki vill eta kálið, honum ber ekki að eta fleskið.
- Sá, sem ekki vill líða og hlýða, hann á aldrei góðs að bíða.
- Sá, sem ekki virðir heiðrinu, virðir ekki dygðirnar.
- Sá, sem elskar, fær elskuna til launa.
- Sá, sem elskar góða síðu, gengr traudt í vandan selskap.
- Sá, sem eltir köttinn, fær vel músina.
- Sá, sem eptir góðu sækir, hann skeðr gott.
- Sá, sem eptir ólukkunni sækir, þeim mun hún mæta.
- Sá, sem er djarfmæltr, verðr opt mótmæltr.

- Sá, sem er dofiulyndr, hægist hvörki til góðs nè
ílls af alvöru.
- Sá, sem er einn í ráðum, verður einn í skaðanum.
- Sá, sem er hygginn, er ei strax augljós hvörjum
manni.
- Sá, sem er í furstanna náð, þekkir sig sjaldan rétt.
- Sá, sem er latr að erviða, verður lipr til að syndga.
- Sá, sem er nærri háskanum, má vera var og uggandi.
- Sá, sem er peningnum háðr, er traudliga sjálfráðr.
- Sá, sem er rír í nægtunum, verður dýr í skortinum.
- Sá, sem er sèr ílls meðvitandi, er ætíð uggandi.
- Sá, sem er stríðgjaru, kann ekki að vera fyrir utau
fjandmenn.
- Sá, sem er ugglaus í friðarins tíð, verður opt stað-
laus þá stríð kemr.
- Sá, sem er þræll auðsins, brúkar hann sem þræll.
- Sá, sem er ætíð meistari sjálfs síns, hefir kóngligt
hjarta.
- Sá, sem fagnar yfir annara syndum, er einn hold-
ligr djöfull.
- Sá, sem fer í stríðið vopnlaus, kemr heim apr
sigrlaus.
- Sá, sem flýr, ber sökina á baki sèr.
- Sá, sem forðast orðið, forðast heldr verkið.
- Sá, sem friðinn elskar, má stunda meir annara vilja
enn sjálfs síns.
- Sá, sem færir margt til betra vegar, fær sèr margt
au vin.
- Sá, sem gefr í dauðanum, gefr ekki sitt, heldr erf-
ingjanna.
- Sá, sem gefr sína aleigu, á vonina eptir.
- Sá, sem geigr inn um gleði-portið til lukkunar,
geigr opt út um hrygðar dyrnar.

- Sá, sem getr einn dára, aflar sèr sorgar.
- Sá, sem geymir sína túngu, geymir sitt líf.
- Sá, sem girnist meira eun mátti, misti það hann fyrri átti.
- Sá, sem giptir sig ofljótt, fær nógar stundir til að yðrast eptir.
- Sá, sem giptist, geingr ekki laus fyrir skildaganum (frá skildaganum).
- Sá, sem gjörir það góða, verðr af því góða forsvaraðr.
- Sá, sem gjörist of almenniligr, verðr fyrir það foraktanligr.
- Sá, sem gjörist of handgeinginn, hann tapar virðingu sinni.
- Sá, sem gott talar, fær gott audsvar.
- Sá, sem gott vill læra, hlýtr fyrst illu að tína.
- Sá, sem hatar hræsnaus hrós, verðr ekki af honum tældr.
- Sá, sem hefir allt eptirlæti, vill ógjarnau deya.
- Sá, sem hefir bæði þor og þrek, má miklu til vegar koma.
- Sá, sem hefir eittsinn fyrirgefið, skal það ei að raunalansu aþrtaka.
- Sá, sem hefir fundið réttan veg, forláti hann ekki.
- Sá, sem hefir færsta bresti, má kalla sig lukkuligastan.
- Sá, sem hefir getið einn vitran son, skal sig af honum gleðja.
- Sá, sem hefir gætr á sjálfum sèr, mun auðveldliga um aðra þegja.
- Sá, sem hefir góða samvizku, hrædist engan hásku.
- Sá, sem hefir guðsóttu, örvæntir ekki.
- Sá, sem hefir gullið í vonum, þykist hafa guð í höndum.

- Sá, sem hefir happið hlotið, sjái til hann sleppi því ekki.
- Sá, sem hefir jarðagóz, hefir og sína plágu.
- Sá, sem hefir lata hönd, hefir og tóman sinn munn.
- Sá, sem hefir ljósið; flugi sitt tilstand, ef það sloknaði.
- Sá, sem hefir margt í sinni, fellr margt úr minni.
- Sá, sem hefir margt í taki, tapar einhvörju þarmeð.
- Sá, sem hefir nokkurs að vona, skal það ekki forsóma.
- Sá, sem hefir óvin sinn sèr nálægan, má vera var um sig.
- Sá, sem hefir ránglátt hjarta, hefir opt eins munn og hendr.
- Sá, sem hefir reykiu, skal og hafa röttinn.
- Sá, sem hefir sagt nokkuð, skal vera viðbúinn að sanna það.
- Sá, sem hefir tímann forsómað, tíur opt fyrir það sinni velferð.
- Sá, sem hefir umflúið eina ólukku, vakti sig fyrir annari.
- Sá, sem hefir vonda girnd fullkomnað, þýgir sína samvizku.
- Sá, sem hefir það góða þegið, skal öðrum af því miðla.
- Sá, sem hefir æruna og halda vill, má bæði vakta munn og höndur.
- Sá, sem hefir sín, fær í ábatanu nýan óvin.
- Sá, sem heilræði sparar sínum náúnga, vill honum illt.
- Sá, sem heillt ráðleggr, verðr þarfyrir elskaðr.
- Sá, sem heldr dagligt gestaboð, má vera vel ríkr.
- Sá, sem heldr lögmálið, má vera óhræddr.

- Sá, sem herklæðist, hrósi sèr ei, heldr sá, sem þau
alleggr.
- Sá, sem hrósar sèr fyrir mörgum, gjörir sig að allra
þeirra gikk.
- Sá, sem hræðist, vill sig feginn fela.
- Sá, sem hræsuar fyrir vin sínum, breiðir net fyrir
hans gaungu.
- Sá, sem hilmar hinn sakaða, verður hluttakandi hans
refsingar.
- Sá, sem hylr, er svo góðr, sem sá er stelr.
- Sá, sem jafnt virðir last og lof, er ekki hæfr til yf-
irmanns.
- Sá, sem í borgun geingr, ber skaðanu í báðum
höndum.
- Sá, sem illa fer með lítið, honum kann ei að trúast
fyrir mikið.
- Sá, sem illa gjörir, afsakar sig með annara dæmum.
- Sá, sem illa hefir lifað, má hrylla við að minnast
sinna lífdaga.
- Sá, sem illa talar um aðra, hann spáir alltíð óvirðingu.
- Sá, sem illt gjörir, umflýr ekki straffið.
- Sá, sem illt varast, er fávísu andstyggiligr.
- Sá, sem kann að þegja, kann líka að tala.
- Sá, sem kónginum trúliga þjónar, fær auð og æru
í laun.
- Sá, sem lán tekr yfir megn sèr, hann hefir sitt
frelsi forbrotið.
- Sá, sem lastar velgjört, hann lýgr.
- Sá, sem leggur höndina á verkið, þekkir bezt þess
óhægð og vanda.
- Sá, sem leingi lifir, verður þreytt af öllum heiminum
og sjálfum sèr.
- Sá, sem lífið hefir gefið, mun það forsorga.

- Sá, sem lifir fyrir utan vini, lifir ekki nema hálfu lífi.
- Sá, sem lifir til einskis, nýtr lífsins óverðngr.
- Sá, sem liggur á flatri jörðu, þarf ei fallið að óttast.
- Sá, sem ljónið elr, má þreifa um þess munn.
- Sá, sem litla gjöf óvirðir, gjörir sig hennar óverðugan.
- Sá, sem lítið dýr veiðir, sleppir því, ef honum býðst annað stærra.
- Sá, sem litlu stölr, missir þarfyrir margfaldd meira.
- Sá, sem lofar allt, en lastar gott, kann þess ekki aðgreining.
- Sá, sem lofar öllu, verður einn svikari.
- Sá, sem lýgr sér til gamans, lærir að gjöra það af alvöru.
- Sá, sem margs spyr, gæingr margs villr.
- Sá, sem margt lærir, hann mörgu gleymir.
- Sá, sem margt mælir, margt kauskè lýgr.
- Sá, sem margt þvaglar, gjörir sig þarmeð leiðan.
- Sá, sem með ólund gefr, spillir því þakklæti, sem hann skyldi þarfyrir hafa.
- Sá, sem mest gefr, fær mesta vanþökk þ: guð.
- Sá, sem mikið hefir, vill ætíð meira.
- Sá, sem mikið gefr, hann gefr ekki, heldr selr.
- Sá, sem mikið samandregr, sjái til að fara vel með það.
- Sá, sem mikið vill læra, má mikið líða.
- Sá, sem nóg hefir, skal láta sér það nægja.
- Sá, sem óþeðinn gefr, skal láta sér það nægja.
- Sá, sem ofmjög þenar öðram, fortærir sjálfum sér.
- Sá, sem óttast fyrir að drukkna, forðist sá vatnið.
- Sá, sem óvitandi illt gjörir, verður að afsakast.
- Sá, sem prýðir það ljóta, niðir opt það falliga.

- Sá, sem ransakar það, sem honum er ofhált, kann það ekki að standast.
- Sá, sem raskar góðum friði, raskar þarmeð sinni velferð.
- Sá, sem reiðist fyrir hvörja orsök, reiðist máskè stundum fyrir enga.
- Sá, sem rétt gjörir, hefir róliga samvizku.
- Sá, sem ræktar sína jörð, skal fá sitt brauð.
- Sá, sem saklaus líðr, verðr ei til skammar.
- Sá, sem sefr um kornskerutímann, verðr að skömm.
- Sá, sem seint gjörir gott, gjörir það ekki af alhuga.
- Sá, sem sjálfan sig vegsamar, hefir allareidu mist sína virðingu.
- Sá, sem sjálfan sig þekkir, kann sig bezt í hófi að hafa.
- Sá, sem sér skaðann fyrir, gjörir hann lættbæran.
- Sá, sem sér sjálfum í hákann steypir, firrir sig sjálfan allri huggun.
- Sá, sem sium vin hæðir, sundrslítr venskapinn.
- Sá, sem stelnr kálfinum, horfir ei í að stela kúnni.
- Sá, sem sparar þá vondu, fordjarfar þá frómu.
- Sá, sem stendr í dag, kann á morgun fallinn að liggja.
- Sá, sem sver, þykir lítið fyrir að ljúga.
- Sá, sem syndgar, syndgar á móti guði og sjálfum sér.
- Sá, sem talar margt, hefir margt að forsvara.
- Sá, sem treystir uppá skepnurnar, fellr þegar þær falla.
- Sá, sem trygðinni tapar, mun aldrei trían vin fá.
- Sá, sem tærir tveimr höndum, tekr sjaldan tveimr höndum inn.
- Sá, sem vaknar af vondum draum, verðr feginn.
- Sá, sem vel veit, skal ei forsóma vel að gjöra.

- Sá, sem vill ávinna, hlýtr að erviða.
- Sá, sem vill allt með illu niðrsetja, fær margan fjandmann í staðinu.
- Sá, sem vill dygðirnar læra, hann læri fyrst guðrækniá.
- Sá, sem vill gjöra allt, fær alltið verkfæri og tækifæri.
- Sá, sem vill hafa laun, skal áður hafa tilhunið.
- Sá, sem vill heita lofligr, má forðast öll lastverk.
- Sá, sem vill koma til stórrar æru, má áður mikið líða.
- Sá, sem vill lofliga tala, læri áður vel að þegja.
- Sá, sem vill prófa sig rétt, má ransaka bók sinuar samvizku.
- Sá, sem vill sér vel skikka, láti svo sem allir menn sæi hann.
- Sá, sem vill skjóta til máls, sjái til hann sigti vel.
- Sá, sem vill tala satt, verður lýgina að þekkja.
- Sá, sem vill vera allra vinar, verður allra gikkr.
- Sá, sem vill vera herra sjálfs síus, honum ber að þekkja sig rétti.
- Sá, sem vill vita hvað skè skal, athugi fyrst hvað skèð er.
- Sá, sem vill þrælsins þræll vera, honum er það makligt.
- Sá, sem vinnur öðrum ínu æru og hrós, væntir launa.
- Sá, sem vísdóminn ástundar, má ei aganum gleyma.
- Sá, sem umgeingst með spottaranum, verður af honum hæddr.
- Sá, sem umgeingst með þeim er stamar, lærir að stama.
- Sá, sem vondum samteingist, kemst þar ei skaðlaust frá.

- Sá, sem þakkar lítið, gjörir sig verðugan að meðtaka stærri velgjörning.
- Sá, sem þarf saurindin til að fegra sig, má ei vera hjartleitr.
- Sá, sem þénar einum herra verður opt sjálfir herra.
- Sá, sem þjónar guði, þjónar sjálfum sèr.
- Sá, sem þráttar við þann stærri, fær spott og skaða fyrir sitt ómak.
- Sá, sem þvínagar sína túngu, hefir þvínagað stóran óvin.
- Sá, sem æskuna misbrúkar, gjörir opt ellinni slíkt hið sama.
- Sá, sem ætíð er óskreytinn, hann er ætíð trúgjarn.
- Sá skal reykin varast, sem vill firra sig bálinu.
- Sá skal sig lofa, sem illa granna á.
- Sá skal síuja, er fyrir sök verður.
- Sá skal vanda sjálfan sig, sem við aðra vill umvanda.
- Sá skal vera ráðsvinnr, sem annann vill áminna.
- Sá skal vera fréttafróðr, sem lítt er tekiinn.
- Sá skal vægja, sem vitið hefir meira.
- Sá skyldi vel leyna, sem margt vill vita.
- Sá skyldi góðr, er grandvar þykist.
- Sá spyr ekki forgefius, sem úrlausn fær.
- Sá stofnar sèr sjálfum bríxli, er stofnar það, hann ei fullgjört fær.
- Sá svíkr sian vin, er öðrum segir hans launmæli.
- Sá syndir vel, er öðrum uppi heldr.
- Sá tapar vel blýinu, sem býtir því fyrir gull.
- Sá tekur bezt á móti dauðanum, sem hefir sig leingi undir hann búíð.
- Sá tekur sèr ektamaka með augunum, sem mest geingst fyrir ásýndinni.
- Sá tekur sèr ektamaka með eyrunum, sem mest geingst fyrir afspurninni.

- Satt er bezt að segja (satt er ætíð bezt).
- Satt er verst að verja.
- Satt samhljóðar sönnu, en logið hvörki sönnu né lognu.
- Sátu sextán í hring, og rökuðu allir drottning.
- Sá vakar ís, sem þyrstr er.
- Sá varð nú drjúgari, er verr vildi.
- Sá veggr er óvætr, sem stendr á góðum grundvelli.
- Sá veit bezt hvað heilsan er, sem sjúkdóminn reynt hefir.
- Sá veit fleira, sem fleira prófar (gjörst, sem reynir).
- Sá veit gjörst hvar skórinu aðkreppir, sem hann ber á fætinum.
- Sá veldr miklu, sem upphafinu veldr.
- Sá verður að gefa öðrum, sem tilhefir.
- Sá verður að laumast með landi, sem lekan hefir bát.
- Sá verður að tíma, sem brjóstið skal rýma.
- Sá verður að vera sauragr, sem saurugt vinnr.
- Sá verður aldrei góðr húsbóndi, sem aldrei er góðr þjóni, (sem öllu kastar til dýra).
- Sá verður bæði hryggr og feginu, sem missir sár-sjúkan ástvin.
- Sá verður enginn gamall, sem ungr deyr.
- Sá verður forsmáðr, sem sínu yfirmann forsmáir.
- Sá verður gamall, sem guð vill (sem leingi lilir).
- Sá verður hvörki heilbrygðr né lánglíf, sem ekki gjörir annað enn alá sig.
- Sá verður jafnsekr, sem hilmar og hinu, sem stelfr.
- Sá verður leiðr, sem leingi og þrásamliga biðr.
- Sá verður margs vís, sem árla rís.
- Sá verður nærri sér að nema, sem naum hefir efni, en nauðþurft mikla.
- Sá verður opt frægri, sem fyrri kemr á hólminu.

Sá verður prísaðr makliga, sem gjörir betr enn honum ber.

Sá verður ráðdrjúgastr, sem er vitugastr.

Sá verður sjálfan sig að lofa, sem fær það af engum.

Sá verður traudt (sjaldan) ríkr, sem lítið forsmáir.

Sá verður tældr, sem trúir sínum óvin.

Sá verður þjófr, sem fëmætum fundi leynir.

Sá verður ættarskömm, sem illum föður er verri.

Sá vill enginn öðrum gott, sem einskis þarfnast sjálfr.

Sá vinnur með gjöfum, sem verðugum gefr.

Sá vinnur sér stóran ábata, sem vinnur síns óvinnar hjarta.

Sá vitnar sjaldan rétt, sem reiðr er.

Sá vonar forgefins, sem ekkert fær.

Sá vonar forgefins guðs blessunar, sem ekki nennir að erviða.

Saurlífið er fögnuðr fagurs líkama (er sikruð forgift).

Saurlífið er margra sinnis ánægja (hefir margan sigrað).

Saurlífinu hæfir sanrug þjónusta.

Saurugt jafnan þarf að þvo.

Sá vægir optast, sem vitið hefir meira.

Sá þakkar öðrum, sem betr kann.

Sá þarf að hafa fíngur af járn, sem fjandannu vill flá.

Sá þarf lítið, sem lítið girnist.

Sá þarf mikið að sjóða, sem mörgum vill bjóða.

Sá þarf mikiun mal, sem margan færir hal.

Sá þekkir annann, sem skemr hefir geymt.

Sá þekkir ekki sitt kyn, sem í óskunni sitr.

Sá þekkir ekki vesöldina, sem hana reynir ekki.

- Sá þeinkir, er þegjandi sitr.
- Sá þenar öðrum nóg, sem gjörir það af alvöru.
- Sá þjón, sem trúu ráði leynir sinn herra, er lítið betri enn hans forræðari.
- Sá þóknast fáum (engum), sem sèrgóðr er.
- Sá þolir þaufið.
- Sá þykist bezt hafa, er fyrst nær því, er nokkru góðu nær.
- Sá þykist fróðr, er fregna kann.
- Sá ætlar öðrum gröf er grefr, en ekki sèr.
- Sèð hefi eg háfinn skæla sig (hvítar tenar í svörtum hundi).
- Sèð hefi eg soddan salt, þó ekki hafi eg etið það allt.
- Segðu aldrei fyrstr manna ill tíðindi.
- Segðu satt og fátt (lítið).
- Segðu ekki allt sem satt er, sumt af því skaðar þig, sumt aðra.
- Seg engum það, þú alleinn villt vita.
- Segir til hvör eta skal.
- Seg mèr að sunnan, eg er kunnugr fyrir vestan (nýkominn að norðan).
- Segðu mèr hvörnig þinn lagsmaðr er, svo kann eg vita hvörnig þú ert.
- Seigar eru gamallra manna sínar.
- Seigt veitir svaungum að skruma.
- Seinna er að aðgá, sjaldan fer svo betr.
- Seinna koma sumir dagar, og koma þó.
- Seinna var dugir ei þar (seinni varinn dugir ekki þar).
- Seinn varstu enn, þórir svefn!
- Seint birtist blámanns húð.
- Seint bólar á Barða.

Seint er að hafa hagnaðinu á botni (að spara, þá sèr í hotniun).

Seint er að herklæðast, þá á hólminn er komið.

Seint er að yðrast eptir dauðann.

Seint er eins liðið.

Seint er heimskann að snotra.

Seint er satt að frétta,

Seint er um lánngau veg að spyrja ný tíðindi.

Seint fara sælir, sviunum verðr dagskortr.

Seint fer, ef sæmd lèr (sendt er).

Seint fer boli, og sèr þó fyrir klaufunum.

Seint flýgr krummi á kvöldin.

Seint frá vinunum, snöggt frá óvinunum.

Seint fyllist skarð í höku Skeggja.

Seint heilsar ábóti systur sinni.

Seint koma heimskun hyggiundi.

Seint koma ósvinnun ráð í hug.

Seint leiðist ágjörnum aurasafnið (dárur að dramba).

Seint losnar hein í höfði þórs.

Seint læknast lastyrði.

Seint má reyua mennina.

Seint mun dúfan koma úr hrafnseggina.

Seint mun hrafuinn hvítr verða.

Seint mun latr rúmi reiðast.

Seint mun sjórinn eyðast.

Seint mun tóa trygð verða.

Seint segist þeim, sem aldrei segist.

Seint sèr á svörtu (nema hvítt sè).

Seint vaknar sá, sem aldrei vaknar.

Seint þekkir heimskr, hæðni.

Seint þreytist eyrað að heyra.

Seinvaxin blómstr fölna seinna enu hin.

Sein yðran er sjaldan hrein.

Sekkpípan sýngr ei nema full sè.

Seldu ekki björninn, fyrrenn hann er unnjan (skinn-
ið fyrrenn björninn er unninn).

Sel ekki mey fyrir konu, nè gæs fyrir gagl.

Sem þeir gömlu ságu, svölludu þeir úngu.

Sendtu barn í bý, og gakktu sjálfr eptir því.

Sendtu letíngjann, og sæk hann aptr.

Sendtu svín í Rhín, samt er það svín, þá það kemr
aptr heim til þín.

Send þá ei til þinna útréttinga, sem þér illt vilja.

Sèr á grís (gæs), hvar í garði er alin.

Sèr á kinn, hvað í brjósti býr.

Sèr á sannleikr tíma.

Sèr á tilliti, hvört ást eðr hatr undirbýr.

Sèr bera flestir saklaust vitni.

Sèr duga flestir sjálfum bezt.

Sèr eignar smalamaðr fè, þó eingan eigi hann
sauðinn.

Sèr er hvað eina.

Sèr er hvör nærstr.

Sèr framsýun veg, þó sitji í myrkri.

Sèr gjörir, þó gjöri.

Sèr góðan hvör lofar.

Sèrgóð (kona) sjaldan elsku mætir.

Sèr grefr gröf, þó grafi.

Sèrhvað biðr síns tíma.

Sèrhvað eflist af sèr æðra.

Sèrhvað er bezt heima geymt.

Sèrhvað hefir sína tíð.

Sèrhvað lýtr til sinnar náttúru.

Sèrhvað sèr sóma þykir.

Sèrhvað sèr vesælla.

Sèrhvör á sínum hug að una.

- Sèrhvör brúkar sínar nótur.
- Sèrhvör býr sitt bólið bezt.
- Sèrhvör dygð heiðrar þann, sem hana yðkar.
- Sèrhvör dygð-launar þeim, sem hana hefir.
- Sèrhvör dæmir eptir sínu hjarta (höfði).
- Sèrhvör er sinni persónu um mest skyldugr.
- Sèrhvör er þeim liðrægr, sem hann elskar.
- Sèrhvör finnst í sínu rúmi.
- Sèrhvör finnr til sinna meina.
- Sèrhvör hefir sína siðu kæra.
- Sèrhvör heppni er vandarhögg þeim öfundsjúka.
- Sèrhvör hnígr að sinnar æsku ástundan.
- Sèrhvör jafnan sínu ann.
- Sèrhvör kærir sinn kvíða.
- Sèrhvör láti sér sína lukku nægja.
- Sèrhvör lofar sér líkan.
- Sèrhvör maðr þekkist af málrómi, vexti og litarhætti.
- Sèrhvör ódygð plágar þá, sem hana ástunda.
- Sèrhvör plantan verðr að vökvast.
- Sèrhvör ræki sitt gagn án annara skaða.
- Sèrhvör skepna færast að tilsettu takmarki.
- Sèrhvör synd er sjúkdómr.
- Sèrhvör tíð hefir sérdeilis ávöxt (sína umhyggju, umbreyting).
- Sèrhvör veit hvað í sínu húsi gjörast.
- Sèrhvör verðr sinni lund að þjóna.
- Sèrhvör vill hafa varanligt sólskin.
- Sèrhvör vinnr segir: eg er og vinnr.
- Sèrhvör þarf síns með (sinna muna með).
- Sèrhvörjum ásetningi verðr að fylgja umþeinking.
- Sèrhvörjum er síu gáfa af guði gefiu.

Sèrlivörjum geingr nokkuð til þess, sem hann gjörir.
 Sèrhvörjum þykir sín reiði rættvís.
 Sèrhvört erviði útkrefr þolinæði.
 Sèrhvört frómt hjarta er sinn eigin áklagari.
 Sèrhvört land hefir sitt skikk.
 Sèrhvört sæði ber sèr líkan ávöxt.
 Sèr kann jafnan hyggiun hóf.
 Sèr lífr sjálfum bezt.
 Sèr líkir bezt samanbúa.
 Sèr mun líkast herma hvör, nema flærð fylgi.
 Sèr nýtir ágjarn allt, og einnig þó ónýtt sè.
 Sèr opnar vitr maðr veg með sinni framsýni.
 Sèr prædikar samvizkan hið sannasta.
 Sèrráðr maðr er optast sjálfum sèr verstr.
 Sèr sparar þræll þrímæltu (þrínætta) mykju.
 Sèr stríðir vesall maðr, þó mat hafni.
 Sèr svín, hvað sèr sóma þykir.
 Sèr tálgar trè líkt.
 Sèr trúir hvör bezt.
 Sèrtu svo sæll, sem þú villt mig.
 Sèrvizkan er óviti verri.
 Sèr það hvör, er honum sóma þykir.
 Sèr þakkar sjálfbyrgingrinn allt.
 Sèr æ gjöf til gjalda.
 Sè svo hátt, sem hrúkir.
 Sè svo heill á þèr hnakkinn.
 Setningrinn prettar opt sjálfan sig, stundum að
 gánga ofstutt, stundum oflángt.
 Settu ei hól á sjálfs gjörðir.
 Settu upp, sóm er æran.
 Settu þèr máta, nær þú skalt hepta reiðina.
 Settu þinn ábata á móti þínum skaða.
 Sezt spè í sjálfs kuè.

- Sjáðu hvað þér sómir, hugsaðu hvað þér hæfir.
 Sjáðu refinn, áðrenn þú selr skinnið.
 Sjáðu við illum hlut, meyar ást og manns konu.
 Sjáðu við þokunni, sem sitr á fjöllumun.
 Sjaldan afrekar ein stund margra daga forsómun.
 Sjaldan á kóngur allt land einn.
 Sjaldan á vesæll vól á nægtum.
 Sjaldan á ætin kona gott bú, nè feit hjú.
 Sjaldan bítr gamall skolli nærri greni.
 Sjaldan bítr login sök.
 Sjaldan boða vondir fuglar vært veðr.
 Sjaldan bregzt mjaldr af miði.
 Sjaldan brennr einn brandr leingi.
 Sjaldan brestr veganda vopn.
 Sjaldan britja tveir sterkir smátt.
 Sjaldan brotnar bein á huldu.
 Sjaldan býðr sá er betra hefir.
 Sjaldan bætir biðin.
 Sjaldan dylst dygðin leingi.
 Sjaldan dylst leingi lastafull náttúra.
 Sjaldan eldast skólabræðr.
 Sjaldan er á botninum betra, nema lunáng í heitum
 grant.
 Sjaldan er á sjúkum röggin.
 Sjaldan er bagí að bandi.
 Sjaldan er búbætir í bónarverði nè bjarnarslátri.
 Sjaldan er búksorgin (býlífið) syndlaus.
 Sjaldan er dandt hræ án ódauns.
 Sjaldan er ein bára stök.
 Sjaldan er ein dygð einstök.
 Sjaldan er ein ódygð, svo ei fylgi fleiri.
 Sjaldan er eitt mótlæti einsamalt.

- Sjaldan er elskan (fólscan, illskan) inniföst.
 Sjaldan er eynd ein (ólukkan einstök).
 Sjaldan er fíblum framaskotr.
 Sjaldan er flas til fagnaðar.
 Sjaldan er fluga í feigs mat, nema danð dálpi.
 Sjaldan er flýtirinn fullvel forhugsaðr.
 Sjaldan er fres í feigs rúmi.
 Sjaldan er fúlllyndið án fanta æðis.
 Sjaldan er fögr mynd án flekks.
 Sjaldan er gagn að gaungukonu verki (að gesta komu, að góu ísi).
 Sjaldan er geispi af glöðn hjarta, nè hixti af hægu brjósti.
 Sjaldan er gæfan grandlaus (ílls gáfa grandlaus).
 Sjaldan er gæfumæðrinn ger.
 Sjaldan er greinin hetri enn bolrinn.
 Sjaldan er gýll fyrir góðu, nema úlfr á eptirrenni.
 Sjaldan er hávar orðvar.
 Sjaldan er heit sól af norðri.
 Sjaldan er hrygð án syndar.
 Sjaldan er illum andvaralaust.
 Sjaldan er lángrinnt laugardags veðr.
 Sjaldan er letin án losta, lasta, vellystinga o. s. fr.
 Sjaldan er lukkan skýlaus.
 Sjaldan er lygariun leingi þekkr.
 Sjaldan er lymskr mjög lundhastr.
 Sjaldan er lystingin lánngæð.
 Sjaldan er maðrinn meinalaus.
 Sjaldan er manns móðir sonarkonu góð.
 Sjaldan er mein að miðsvetrar ís.
 Sjaldan er miskunarlaus mjög tillagagóðr.
 Sjaldan er námið náttúrunni sterkara.
 Sjaldan er pútan án þrjáls og pretta.

- Sjaldan er reiði rættvís (rættisýn, rættorð).
 Sjaldan er reirlykt úr refshýbýlum.
 Sjaldan er ríkr af óríkum ofsókr.
 Sjaldan er sakbitinn ugglans um sig.
 Sjaldan er seinni gipting betri, hafi góð verið sú fyrri (sigr í seinni gaungu).
 Sjaldan er skammsýnu skaðlaus.
 Sjaldan er skvaldrið skrumlaust.
 Sjaldan er stoð að stuldi, nema stafr sè eða band.
 Sjaldan er dúkr svo hreinn, að ei falli saurugt á.
 Sjaldan er vinn í vandræðum að finna.
 Sjaldan er úngr að aldri, gamall að forstandi.
 Sjaldan er upsi í afiskí (ördeyðu).
 Sjaldan er svört ský regulaus.
 Sjaldan er þar búdrjúgt, sem margar eru matseljur.
 Sjaldan er þar þurt, sem þussarnir sitja.
 Sjaldan er þræll happasæll.
 Sjaldan er þögn á þing borin, nema þrjózka valdi.
 Sjaldan er æran óhlutvönd.
 Sjaldan fellr eplið langt frá eykinni.
 Sjaldan fellr veðr eptir hvörs manns geði.
 Sjaldan fer betr þá breytt er.
 Sjaldan fitnar peningr fyrir fjósdyrum, (fænaðr á stöðli).
 Sjaldan fylgir happ hörpu-ís.
 Sjaldan fylgir ráð rasi.
 Sjaldan fær sá lof, sem á ljósinu heldr.
 Sjaldan fær víti hinn vari.
 Sjaldan gefst sofandi manni sigr.
 Sjaldan geispar einn í húsi, ef tveir eru til, nema annar sè feigr.
 Sjaldan gjörist öruin að einfælingi.
 Sjaldan gróa veil sár vel.

- Sjaldan græðir búsmali á stöðli.
 Sjaldan grær gras á almennings götu (vegi) (grær
 alfarinu akr).
 Sjaldan grær um opt hrærðan stein.
 Sjaldan hefir sá allt, sem opt hellir.
 Sjaldan hittir leiðr í lið (lýða þægð, á tíð).
 Sjaldan hleðst svo allt á einu, að ekki fylgi fölski
 (brestr) neinu.
 Sjaldan hlýtr húkandi happ.
 Sjaldan hlýzt gott af gestum.
 Sjaldan hlýzt happ af hundi eða heill af strák.
 Sjaldan hlær hygginn hátt.
 Sjaldan hnegist grunsemin til góðs.
 Sjaldan hrækir lipr langt.
 Sjaldan flugar ellin æskunnar tilstand.
 Sjaldan kastar liar langt.
 Sjaldan kemr lán með lagi (hlæandi) aptr.
 Sjaldan kemr þeim saman, sem dúkian breiða.
 Sjaldan koma öll kurl til grafar.
 Sjaldan kýs mann frá disk, eða grip úr haga.
 Sjaldan launar deigr ljár lánga brýuslu.
 Sjaldan launar kálfr ofeldi, nema kvíga sè.
 Sjaldan liggjandi úlfr sèr læ umgetr, nè sofandi
 maðr sigr.
 Sjaldan liggir ísíngr efst á fön.
 Sjaldan liggir skata efst á skut.
 Sjaldan lofa, sjaldan lasta.
 Sjaldan logar eitt trè í eldi, nema eyk sè.
 Sjaldan lýgr almanna-rómr.
 Sjaldan lýgr hinu lángi kur (lángsöm kör).
 Sjaldan lætr sá betr, sem eptirhermir.
 Sjaldan mun eitt óhóf um alla æfi standa.
 Sjaldan mun illr gjöra góðum betr.

- Sjaldan nýtir nægtin eius smátt og skortriun.
 Sjaldan nær eitt regu yfir allt land.
 Sjaldan ofelr stjúp móðir síu stjúp böru.
 Sjaldan óttast ofrhuginn að óreyndu.
 Sjaldan plagar hinn girugi góðan mat að feigja.
 Sjaldan prýða þarrarnir selskapinn, nema sinna líka.
 Sjaldan reiðist hundr beinshöggi.
 Sjaldan safnast stór auðlegð með réttvísi og góðri samvizku.
 Sjaldan sitja eruir nema á hæðum.
 Sjaldan sitr svinnur maðr í dyrum, nema annar sé svinnur fyrir þmá.
 Sjaldan sker maðr gott korn af illum akri.
 Sjaldan skilja vundir vel.
 Sjaldan stendr góðr liðsmaðr leingi hjá.
 Sjaldan sýðr feigs manns matr á gólfi.
 Sjaldan tekr hundr við heilli köku.
 Sjaldan tvöfaldar hinn vanþakkláti þegar velgjörðir.
 Sjaldan veldr flás fögrum sigri.
 Sjaldan veldr elmu, þegar tveir deila.
 Sjaldan veldr vægr sér það versta.
 Sjaldan verða víti vöruð, nema hyggindi hafi og horskan vin.
 Sjaldan verður grunnungum ginskortr.
 Sjaldan verður mikið af því högginu, sem hátt er reidt.
 Sjaldan verður sá gott skáld, sem gamall yrkir.
 Sjaldan verður svo kryddað, að keimlaust sé (að eí sé keimr að).
 Sjaldan verður vöndum á vömmum bil.
 Sjaldan vinnst vel varaðr glæpr.
 Sjaldan vinnr taflmaðr hið fyrsta.
 Sjaldan vituar sá rétt, sem reiðr er.

- Sjaldan vægir sá verri (vargrinn).
 Sjaldan þekkir þræll sinn uppruna, ef til æru kemst.
 Sjaldan þiggr hinn örláti fyrir ekkert.
 Sjaldan þykir eptirlætið offrekt.
 Sjaldan æpir gott barn án alvöru.
 Sjaldan ærist barn, ef allan vilja fær.
 Sjaldfeingið selst dýrast.
 Sjáldsæð er gull á svíni.
 Sjálfan hittir samvizkunnar sök, þó seigna sè.
 Sjálfan mig met eg mest, meir ean gest og prest.
 Sjálfan sækir háðið heim.
 Sjálfboðið er slíkum og öðrum þvífikum.
 Sjálfhælnin dugir engum.
 Sjálfir eiga vetrúngar verk sitt.
 Sjálfir verða rosknir menn að ráða sèr.
 Sjálfir ýfast (rífast) úlfar, ef eiga sèr ei bráð
 (kálfa).
 Sjálfum koma sjálfs verk.
 Sjálfum sèr að þóknast, er öðrum að misþóknast.
 Sjálfum sèr aflar skaða, sá mann meþdir.
 Sjálfum sèr skálkr, hvörnin má hann öðrum góðr
 vera?
 Sjálfráðr sour foraktar opt sinn föður.
 Sjálfráðr vill sèrhvör vera sinna takta.
 Sjálfráðum þræli sízt má trúa.
 Sjálfr ber eg miun (mína) bagga.
 Sjálfr kunn þú sjálfan þig.
 Sjálfr reisir Moldi sig.
 Sjálfr veit bezt, hvörjum varnangi íta hefir eða ver-
 ja má.
 Sjálfræðið þverrar, nær þrælkun eykst.
 Sjálfs er höndin höllust.

Sjálfs eru vitin verst (sjálfskaparvítí eru ei betri enn önnur vítí).

Sjálfs í koll kemr.

Sjálfssett lög er ljúft að halda (ljótt að brjóta).

Sjálfsstolið er hvörjum verst.

Sjálft segir þó þegi.

Sjá má eg þrælinn.

Sjá má minna grand í mat sínum.

Sjá smíðs augu.

Siðgóðr skyldi sjáandinn (o: prestriinn) vera.

Siðsamlig ræða er samkvæmisins prýði.

Siðu þarf kunna sá með snotrum sitr.

Sígandi lukka er bezt.

Sigldu í Cöln, og seldu þar gikkinn.

Sig metr hvör mest, þá litlu er að skipta.

Sigrsæll er góðr vilji.

Sína fordild sækir hvör (leið siglir hvör).

Sína nauðþurft sérhvör mest metr.

Sína reynir mætr mest.

Sinja ei aunum aðstoðar, ef ertu þess ráðandi.

Sinja ei dauðvona síðustu bænar.

Sinja ei gaungumóðum svala drykkjar.

Sinja ei heilræðis þeim er þyggja þarf.

Sinja ei ueinum þeirrar þjónustu, sem þúert skyld-
ugr þeim að veita.

Sinja ei óvitanum þinnar umsjónar.

Sinja ei sjúkum hjúkrunar, því sama villtu hafa.

Sinna gjörða skal seggja hvörr laun með leigu
taka.

Sinnar stundar bíðr hvör.

Sinn er siðr í landi hvörju (hvörri sveit).

Sinn er við hvörja heimskuna bundinn.

Sinni náttúru er hvör fúsastr að fylgja.

- Síns er hvör makligastr.
 Sínu láni skal seggja hvör unna.
 Sínum augum lítr hvör á silfrið.
 Sínum eyrum skal hvör annann heyra.
 Sínum gefr (sína elr) guð sofandi.
 Sínum manni mælti frú, vildi eg það gráskalli, hjá
 guði værir þú.
 Sínum manni mælti frú, með sanni birti eg þér al-
 vöru nú.
 Sínum vinum er fjandinn verstr, þó er þann engum
 góðr.
 Sínu sinni á hvör til að taka.
 Sjón er sögu ríkari.
 Sjórinn er samkomustaðr vatnanna.
 Sitja skal sá, er segir.
 Sitt er að hvörjum sonanna minna (sitt er að
 hvörju).
 Sitt er að jörðu hvörri (þó er á öllum búið).
 Sitt er hvað, gæfa eða gjörfugleiki.
 Sitt er hvörjum lánað (er lánað hvörjum hal).
 Sitt er hvörjum seggja að.
 Sitt er hvört, leiðr eða ann.
 Sitt er hvört, steypir eða styðr.
 Sitt er þetta hvört.
 Sitt hafa að verkum hvörjir.
 Sitt hefir hvör að kæra.
 Sitt hefir hvör lán að líta.
 Sitt hentar hvörjum.
 Sitt hvört er þar hofmennu höggva eða tíkr tögla.
 Sitt kemr upp með hvörju nýinu.
 Sitt mótlæti sérhvör fær.
 Sitt segir hvör hið sléttasta.
 Sittu á því arna, það særir þig ekki.

Sjúkdómurinn er hvörs manns herra.
 Sjúkr getr sjúkum nærst.
 Sjúkr veit sitt grand gjörst.
 Sjúkum augum verðr ljósið opt til ama, það hraust-
 um er harla sætt.
 Sjúkum verðr læðan að sóttarauka.
 Sízt er fyrir að sinja.
 Sízt mun eg flötinu neita.
 Sízt verðr á sögnum skortr.
 Sjösinnnum áðreun satt er.
 Sjösinnnum brennir svín sig á sama soði.
 Skaði er falli nærst.
 Skaði kennir mæð minni.
 Skaðinn er því þýngri, sem deilan er leiugri.
 Skaðinn gjörir maun hygginnu, en ekki ríkan.
 Skaðligar flugur skemma gott salve.
 Skaðlig eru skyndi ráð.
 Skakkt fer hallt hjól á skeiði.
 Skall þar einum, og|skyldi bráðt meir.
 Skal nú svo grátt leikið.
 Skammar eru skips rár.
 Skamma stund skal hið fagra hold frægjast.
 Skamma stund verðr hönd höggi fegin.
 Skamm hundar! skitu refar í brunn karls.
 Skammligr ábati er forljótt fè.
 Skampr er nú hali okkar í dag, frændi! sagði
 Úrækja.
 Skammt á nefið að kenna úr kjaptí.
 Skammt er á milli blíðu og böls, glaums og gráts,
 skers og háru, falls og stöðu, lífs og dauða,
 munns og sopa, vesælu og fullsælu.
 Skammt er skarns á milli.
 Skammt er skells að bíða.

Skammt frá skfðgarði yðar, herra!

Skammt nær túngan.

Skammvinnt er lýða líf, þó langt þyki.

Skapligt er þó skyldir finnast.

Skarð og barð skal hvört öðru mæta.

Skarfrinn er fugla verstr.

Skarnið skal við skarnið binda (skarn skal með skarui útdrifa).

Skarui launar hegrinn fóstrið.

Skarn kveðr að skitnum mægðum.

Skárri er að vera skorinn í smátt.

Skartið verðr mörgum orðsök til skaða.

Skaut mēr nærsta skelk í bríngu.

Skeindu mig Skúli, og skafðu úr mēr aptan.

Skein þá skúrligar leizt (þókti).

Skemra er til enn var.

Skemst vara skólýti, (skömm eru skólýti).

Skemt er þeim, sem sefr.

Skemtinn maðr er vagn á veg.

Skerðist lof, þá skeikar lukka.

Skil eg fyrrenn skellr í tönnunum.

Skil eg hvaðan alda sú rennur undir.

Skilmálar gánga fyrir lög.

Skil þú sökina aðrenn dæmir.

Skín á gull, þó í skarni liggi.

Skinn er undir, þá skarn er afþvegið.

Skjóta verðr til fugls áðr fær.

Skjót eru skæra lýtin.

Skjótleikinn er apinn eptir að herma.

Skjótt er að skjóta af skömmum boga.

Skjótt er skilið verk.

Skjótt lesið, skjótt gleymist.

Skjótt lífr opt lukkustundin (sólarlaus dagr).

Skjótt skiptast veðr í lopti.

Skjótt spillist dæmgóðr drykkir í dæmilla (óhreinu) keru.

Skipast má á skemri tíma.

Skipast mörgum við góðan búning.

Skipta má jafnara.

Skipt er, um skarða gullið (um stafnbúana).

Skiptir um heill kveana (um hvör áheldr).

Skírlífið er fagr farfi (er sú skársta heimansfylgja).

Skitin hönd gjörir skitinu verk.

Skítr á engan skildaga.

Skækan skiptir sér meðal margra.

Skæl þig skapfeldligar, og skjót í norðr (landnorðr).

Skógrinn er refanna hýbýli.

Skógr hefir eyru, mörk hefir augu.

Skorpnar skór að fæti mæ.

Skotist hefir skírari.

Skrapp úr höndum Haraldr Dönum.

Skríð er á skepuunni.

Skríðna kann fótr þeim frækna.

Skrökvað er skemra.

Skrökvis er skvaldrarinn tðum.

Skugga sinnu má ei skatna lið forðast.

Skulir þú gjöra ráð með öðrum, þá láttu aðra uppkveða.

Skyggja má á ljós dygðarinnar, eu ei útslökkva.

Skyldari er mæ skyrta en hökullinu.

Skyldt er skeggið hökumni.

Skyndibæn er sjaldnar heyrð enn þrálig.

Skyndi dómar eru skoðunarverðir.

Skyndiferð er sjaldan fróðlig.

Skyndiráð eru skaðanum nærst.

Skynditrú er opt skammvinnu, jafnvel skaðlig.

Skýndiþvottrinn er sjaldan fullkominn.

Skynsamr maðr lætr gjarnan við sig ráða.

Skýzt um skák hvörja.

Skýtr í tvö horn með okkr.

Skömm er að skógjörð.

Skömm er heimskra álit.

Skömm er óhófs æfi.

Skömm er skaðligt að geyma en góðu glata.

Sláðu ekki hendiinni á mótí sæmdiinni.

Sláðu ekki ofopt ágætt hljóðfæri.

Sleikjukona safnar aldrei súrri mjólk, (miklum mat).

Slettireka verðr að vera (er optast) á hvörjum bæ (í hvörju hófi).

Slíkar kveðjur sóma slíkum herrum.

Slík eru fljóðin færri, sem falleg stúlkan mín.

Slíkt fá þeir sem sölin jeta, þá þyrstir.

Slík verk heimta-slík laun.

Slíkt öl sæmir slíku brauði.

Slíunin er opt sleppifengr.

Slíngt yrði þér margt, ef slisin fylgðu ekki.

Slisin er íafnan þræla þjóð.

Slægðin hefir mörgum á knè komið.

Slæg etr slægs mat.

Slægr maðr og þögull er viðsjár-verðr.

Slægr ráðgjafi er ágæt eign þeim hann er trúr.

Slæm vara má víða fara og leiugi liggja.

Slæmr geymari gjörir margan þjóf.

Smáir dropar smíða stór vötn (gjöra stóra vætu).

Smakka ei fyrrenu þú fær.

Smámenni eru opt vanmenni (varmeuni).

Smán og fyrirlitunug særa sem dauðlig skeyti.

Smánarlig orð uppvekja hatr og morð.

- Smátt gefr hún enn.
 Smátt gelngi húninn (haninu).
 Smátt markar stórt.
 Smátt skamtar faðir vor smjörið.
 Smátækr er óþokkinu að útbíta.
 Smáþægr er opt hinn ágjarni.
 Smekkrinnu sá sem kemst í ker, keiminnu leingi eptir ber.
 Smekkrinnu verðr mörgum orðsök til ofneyzlunnar.
 Smjaðrið er ljótt þeim, sem talar, en skaðligt þeim, sem heyrir.
 Smiðir (smíða börn) eiga opt verst til spóna (versta knúfa).
 Smiðrinn tekur því teingr, hann tímir ekki að breuua leingr.
 Smurt leðr smakkast hundum bezt.
 Smækka nú bræðr.
 Snarræðið vinnur.
 Snauðr inni heim, öreigi útúr honum.
 Snauðr má lauugum að litlu lúta.
 Snemma beygist krókrinn sem verða vill.
 Snemma eldast slíkir.
 Snemma er það sýnt, sem ætlað er.
 Snemma fer nú karlinn faðir vor í sæng.
 Snemma taka (vita) börn til meina.
 Snúddu þér stakk eptir vexti.
 Snotra verðr heimskan hal.
 Snögg eru Snæbjarna skiptin.
 Snögglyndum er hætt að hrasa.
 Snögglyndr á aptrkvæmt frá illu.
 Snögg trú tælir margan.
 Snögggt er augullbragðið.
 Snögggt má mót á manni sjá.

- Snæliga snuggir (snuggar), kváðu Finnar.
 Sóknari skal vera fyrir sök hvörri.
 Sól eptir skúr skín, (hefir feingið fjölskyldugt em-
 bætti).
 Sólin er allra skepna yndz.
 Sólin lýsir öllum eius, illir og góðir njóta.
 Sólin renur upp fyrr enn margr letíngi afveit.
 Sól skal ráða um sumar, en dagr um vetr.
 Sólunni fagna flestar kindr, nema draugar og dísir.
 Sómi er öllum sitt rúm að verja.
 Sómir það hvörjum, er sjálfr hafa vill.
 Sona gánga kaupin á ciriuni.
 Sorg etr hjarta þess, er segja skal einum allan hug.
 Sorgir sem бага, sjást alla daga.
 Sótt elr sjúkan.
 Sótt er systkyna gleði.
 Sóttin er dauðans undanfari.
 Sótt og dauða sérhvör fær að lokum.
 Sótt og dauði kemur þá sízt varir, brígdult er lýða líf.
 Spá er spaks geta.
 Spakir menn henda á mörgu mið.
 Spakt skyldi elzta barn á bæ og vel vandið.
 Spakr maðr er ei alltið getspakr, þó haun sè ged-
 spakr.
 Sparaðr skildíngur er betri enn sá, sem maðr þarf
 að ávinna.
 Spara þú ekki spjóthvassa túngu.
 Sparlakið sættir síngrandi hjóu.
 Spár mínar eiga ei lángan aldr.
 Sparsemin er ágæt bústýra (cykr aura nægtir).
 Spekin er fyrir ágirnius yfirunni.
 Spèlig spurning fær spottligt andsvar.
 Spilla má með spörunni.

Spónn hæfir þar munni.
 Spott og spè kemr mörgum (hvörjum) á hnè.
 Spott veit að spíta um tönu.
 Spurðu margs, en segðu fátt.
 Spurðu þinn yfirmann með auðmýkt og hógværð.
 Spurning skal niðrfalla, ef ei þykir viðrkvæmiligt.
 Spyrja er bezt til váligra þegna.
 Spyrjum að leiks lokum, en ekki vopna viðskiptum.
 Spyr opt vís, þó viti.
 Spyr sá, sem ekki veit.
 Spyr þess eina, að betra sè þú vitir.
 Spyr þjóð, þá þrír vita.
 Stakkr og kápa bættust ei leingi.
 Stafr er stráks keiri.
 Stattu á móti freistíngunni strax, annars verður allt
 bágara.
 Stattu keikr, þá í kjöltuna kemr.
 Stattu kyrr, hafa skaltu þrjú krúð.
 Stattu kyrr meðan stökt er úr þèr, segja mjalta-
 konur.
 Stöiktar hafa verið stærri krásir.
 Steiun er stafs auki.
 Steldu ekki úr hjallinum, stóri maðr!
 Stendst á kostnaðr og ábati.
 Stendst boli bragð.
 Sterkir gjöra stór verk.
 Sterkt öl gjörir dofið höfuð, og feitan bók.
 Sterkr lás fyrir tómu húsi.
 Sterkr vörðr er fyrir stuldi góðr.
 Steypzt hafa stærri hrafa hreiðr.
 Steypt hafir lukkan stærra manni enn þèr.
 Stíka stráknum spönu (alín), hann stíkar sèr aðra
 sjálfr.

Stíktu mér í, kvað reka.

Stilla má (verðr) á stöttunum.

Stillingarvandt er að stjórna hund sinni.

Stirð er stjúpmeður höndin.

Stirð eru gamalla manna föll.

Stirð eru vetlinga tókin.

Stjúpan hefir opt stirða hönd og þunga.

Stjúpbörn hafa þrátt um kúlur að kembera.

Stjörnurnar gefa ljós, ef ei er uppi sól (þá sól er ei á lopti).

Stolið brauð smakkar laungum sætt.

Stolið góð gyldir eins og óstolið.

Stolinn hestr hleypr bezt (huifr bítr bezt).

Stoltr í stríði, lítill peningr í þungi.

Stoltr opt af stóli dettr, stígr upp sá lágt var settr.

Stórar girndir gjöra stóra þarfan.

Stór byrði kann að beygja sterkan hrygg.

Stór efni þurfa stórt forstand.

Stór elska gjörir stóra sorg.

Stór eru lúngun þín, ef eg er hjartað.

Stór frægðarverk gjörast ekki án stórrar hættu.

Stór gæfa metnað mörgum eykr (gjörir stóran metnað).

Stór gumpr þarf víða brók.

Stórherrar elska svikin, en ei svikarann.

Stórherra vellystingar eflast fyrir sveita og tár hinna undirgefnu.

Stór her hefir af litlum flokki feldr verið.

Stór hugr, en lítill dugr, orkar opt minna enu flugur.

Stór illgirni kann trandt upp að rætast.

Stórir gjöra stór strik.

Stórir herrar án sveina, eru ei mikilsverðir.

Stórir herrar og gamlir lángherðamenn ljúga ótæpt.

Stór koppr skal mat drýggja.

Stórlát er heimskan.

Stór makt verður vanmektug fyrir annari stærri.

Stór uafubót vinar ekki alltið inn stóran heiðr.

Stór orð fylla ei sekkinn (stoða opt lítið).

Stór prakt kann að verða stórt forakt.

Stór ráðagjörð reynist opt forakt.

Stór ráðagjörð reynist opt misjafnt.

Stór sár þurfa mikla græðslu.

Stór skynsemi með illvilja er skrímslisligt hjónaband.

Stór titill ber opt stóra byrði.

Stórri lukku fylgir opt stórt sár.

Stórt álit á sjálfum sér, er ein almennilig synd.

Stórt á við stórt (hæfir stórum, skal stórum bjóða.

Stórt er um, þá stórir ríða (hófa).

Stórt fólk aktar ei smáa hluti.

Stórt nafn vill hafa stóra hrósan.

Straffaðu þig sjálfan fyrst, áðrenn þú dæmir aðra.

Straffaðu þinn vin heimugliga, en ei fyrir öllum.

Straffaðu svo barnið, að þú gleymir ekki guðsótta.

Straffið skyldi samhljóða stærð misgjörningsins.

Straffsverdt er, að vita lög, en vilja ei halda.

Strákar hafa stærstu lukku.

Strákr gjörir stráks verk.

Stránger elfur volgna sciut, þó sól á skíni.

Strángir herrar ríkja sjaldan leingi.

Stránger rættir heimtar stilling góða.

Stríðið er sem teuínagakast, sem veltir lukkunní upp
og niðr.

Stríðið skal aldrei uppbyrja fyrir utan lögligar orð-
safir.

Stuggaðu mýflugunni, hún stígr þig broddinn.

Stund og staðr gjörir margan þjóf.

Stundum í ökla, stundum í eyra.

Stund þarf til alls.

Stutt álit hafa augu blind.

Stutta stund skín hjartr málmr í moldngri hyrzlu.

Stutt er anga-bragðið (hana flugið, kagga (kúta)
veizlan).

Stutt er höndin gott að gjöra.

Stutt er lánglfsið (moldarræktin).

Stutt er skipmahna reiði.

Stutt veizla (yudi) stóð ei leingi.

Stuttir eru morgnar í Möðrudal.

Stuttir menn hafa stórt hjarta.

Stuttr er brúðkaups framiun.

Stuttr er vegriann góðr að fara.

Stuttr er starfstími, en lángr launa.

Stuttr er straffsfræstr.

Styðjið biskupsefnið.

Stærð velgjörðarinnar skal metast eptir stærð vel-
vildarinnar.

Stærstu löstum fylgja opt beztu kostir.

Stökktu ekki svo hátt, þú stígir í skeggið.

Stökkur er stálbngr.

Svall er ekkert örlæti.

Svángur hyggur hann mun aldrei saddir verða.

Svángur maðr er á máli hvörju.

Svara svo dárannum, að hann þekki sína heimsku.

Svara svo eiaum dára, að hann haldi þig ekki sèr
líkan.

Svart á við svart.

Svart er sigrtablið, sjaldan þeim sem áheldr.

Sú á vex fljótt, og mínkar líka fljótt.

- Sú bæn, sem opt er ítrekuð, verður um síðir heyrð.
 Sú dygð, sem engiun afveit, er sem fólginu fæsjóðr.
 Svefn er sjálfs (sjúks) geta (líkamans lækning, sótt-
 anna stilling).
- Svefn er sælgæti hins veika (er sætr þeim þreytta).
 Svefninn hressir lífið líf.
- Svefn og dauði eru samlíkir.
 Svefn og dauði samlagast hvör við annann.
 Svefn og losti setja þunga kosti.
 Svefnleysið ringlar vit, en veikir heilsu.
 Svefnæll er lettinginn laungum.
 Svefn tefr sáttargjörð.
- Svei báðum, svo hvörugr óvirðist.
 Sveingðia gjörfir matinn sætan (sáld sæta).
 Sveingð og þorsti, lygð og losti líða illa að biða.
 Svei þér koppr, úr þér er.
- Svei þér svo svartr þú ert, sagði grýtan við leirpottinn.
 Svei því, sem engu er nýtt.
- Sú elska er heilskygn, sem ræðst af skynseminni.
 Sú elska, sem kviknar af kærleikans þokka, verður
 opt skammvinn.
- Sveltr sauðlaust bú (svelta, sultr er).
 Sveltr sitjandi kráka, en fljúgandi fær.
- Sú er ástin heitust, sem með meinum er bundin.
 Sú er bót ills draums, að vakna sem fyrst.
 Sú er bygðin bezt, sem flestum verður til nytsemdar.
 Sú eign er bezt, að eiga sem nægir.
- Sú er ljálpin kærkominust, sem leingi undandregst.
 Sú er hóra, sem haft hefir með fjóra.
 Sú er illskan verst, sem öllum vill illt.
- Sú er konan ágætust, sem kóróunar sinn ektamaka.
 Sú er lýgin verst, að ljúga að guði.
 Sú er nafabótin eðalligust, að heita réttkristinu.

Sú er ólukkan verst, sem vaxandi fer, og aldrei þrýtr.

Sú er þíkan þrúðust, sem er skírlíf.

Sú er rótin bezt, sem leingi og vel er ræktuð.

Sú er sóttin verst, sem plágar bæði sál og líf.

Sú er steikin krydduð, þar kokkriun heitir svengð.

Sú er vegsemdin varanligust, sem útvegast með lofsverðu framferði.

Sú er vizkan bezt, sem er flestum að gagni.

Sú er þjónustan bezt, sem framkemur af dygðinni.

Sú er æskan bezt, sem elliu má hin beztu not hafa.

Sú fásæða nýbreytni fær margan skoðara.

Sú gjöf er óþægilig, sem loðir í höndum gjafarans.

Sú hönd, sem óhreiur er, gjörir feitan manna.

Sviðandi sár eru betri enn dulin.

Sviði fylgir kláða, en sorg munaði.

Svigna má bogi fyrr enn brestr.

Svik og fals slá sinn herra um háls.

Svikull fær skömm og hrekki, en annað gott ekki.

Svínbeygt hefi eg þann æðstr var Svíanna.

Svíns manns hjarta er sjaldan gladt.

Svíu verður opt á soði brendt.

Svípan gjörir beufjar, en túngan ólæknaudi sár.

Svípul er mæð sona eigin.

Svípull er sjóarafli (svipul er sjóargjöf).

Svíputt er fjarða logleiði.

Sultr er bezta krydd í mat.

Sumir ala aðra, en svelta sjálfa sig.

Sumir eiga seggir fyrr, seiuna öðrum fellr byr.

Sumir elska engan, nema sjálfa sig.

Sumir eru sælir af sonum, sumir af frændum, sum-

ir af fæ, sumir af verkum vel.

Sumir eru vonum framar, sumir vonum síðr.

- Sumir gjöra, og þeinkja síðan eptir.
- Sumir gjöra ei fyrrenu þeir þeinkja hvað eptir kemr.
- Sumir hlutir eiga ekki saman nema nafnið.
- Sumir kunna ekki að neita, sumir ekki að játa.
- Sumir reyna margt, en hygnast þó lítið þarvið.
- Sumir sjá betr fyrir aðra enn sjálfa sig.
- Sumir verða fyrst viðfrægir eptir sinn afgang.
- Sumir vinir eru betri í fjærlægð enu nálægð.
- Sumir ætla að þvo sín lýti með lastmælum um aðra.
- Sumra manna vinfeingi er allteins hægt að fá og missa.
- Sumum líkar ekkert, nema það, sem er eptir þeirra höfði.
- Súrnar nú sáldr í augum.
- Svo á að brúka tíðina, að hún vanbrúkist ekki.
- Svo bággt sem er að ná góðu nafni, svo bággt er að halda því.
- Svo ber refsíng ránglátum, sem góð laun trúlyndum.
- Svo bjargast bí, sem birnir.
- Svo bílar hugr sem dugr.
- Svo bregðast helgir menn sem aðrir (krosstrè sem ðanur trè).
- Svo duga verkfærin bezt, að vit og höndur stjórni þeim.
- Svo er aldr (auðr) sem augabragð.
- Svo er auðr, sem hann er elskaðr til, hann veit eg valtastan vína.
- Svo er bezt að biðja, að maðr þurfi mátuliga með.
- Svo er dýrkeypt dygð sem gull.
- Svo er fátt um herra menn í himnaríki, sem hjartakrof í húsum fátækra.
- Svo er fè, sem fáenir duga.
- Svo er gamanið bezt, að guðsótti fylgi.
- Svo ergist hvör, sem hann eldist.

- Svo er hestr, sem hann er hafðr.
- Svo er hvað, sem reynist.
- Svo er hvað, (hvört mál), sem virðt er.
- Svo er hvör ástsæll, sem hann er eldsæll.
- Svo er hvör hreiulyndr, sem hann er hreinvirkr.
- Svo er hvör leikr, sem að heiman er gjör.
- Svo er hvör kvaddr, sem hann er klæddr (virðtr sem hann er girdtr).
- Svo er hvör, sem hafðr er (sem venst).
- Svo er hvör trúr (tryggr), sem hann er trúsmiðr.
- Svo er hvör við anuann, sem koma má.
- Svo er keirið, sem kvendinu heyrir.
- Svo er kóngr sem kotúngr, smælingi guðs.
- Svo er kyn, sem kappi (forte kostir).
- Svo er leingi sinnið sem skinnið.
- Svo er mál með vexti.
- Svo er margt selt og keypt, að sitt lízt hvörjum.
- Svo er margt sinnið, sem maðriun er.
- Svo er margr sem heitir (Ósvifr).
- Svo er ógu illrar samvizku, að dauðaus ofboð er ekkert hjá því að reikna.
- Svo er peníngriun nýtsamr, sem hann er nýtttr.
- Svo er kvistrinn, sem aðaltrèð.
- Svo er ráð gott, sem rækt er.
- Svo er stakriun, sem kápan.
- Svo er sem þer sýnist, af er fótrinn.
- Svo er vaudfarið með vin sem bróður.
- Svo eru flestir nýtir, að náttúran bæni ekki.
- Svo eru hyggindi, sem í hug koma.
- Svo eru vörustu ráð, þau lukkast opt ei vel.
- Svo er þræll sem frelsingi þekkr guði.
- Svo er æfi, sem útlesin saga.
- Svo eyðist hvör peníngr, sem hann aflast.

Svo eykst sérhvað bezt, að það hafi tíma og tækifæri.

Svo fer bezt, að sérhvör gæti sinna ferða.

Svo fer bezt, að sitt er hvörjum gefið, en ekki öllum allt.

Svo fer þegar ekki vill veiðast (fiskast).

Svo fleytir guð titlíngnum, sem örninni.

Svo flýgr hvör fugl, sem hann er fjaðraðr.

Svo framt veit, sem reynir.

Svo fyrnast ástir sem fundir.

Svo fæðast fuglar (flugur), sem björn, þó á ólíkum bitum.

Svo gánga lög sem hafa tog.

Svo gefr hvörjum, sem hann er góðr til.

Svo góð er ósk í dag, sem önnur á morgun.

Svo grenja grísar eptir, sem gömul svín fyrir.

Svo hvörjum, sem hæfir.

Svo kanu gleðin, sem sorgin, sjúlfan að skaða.

Svo kærkomin sem gjöfin er, svo kærkomið skyldi vera að launa hana.

Svo leingi blygðunnin býr í huganum, svo leingi er dygðin að vaxa.

Svo leingi má læra, sem lifir.

Svo leingi sem lönd byggjast, munu lestir vara.

Svo leingi sem vèr lifum, mun oss alltið eitthvað vanta.

Svo linna tregar, sem tíðir.

Svo ljót sem hræsni er fyrir guði, svo skaðlig er hún fyrir mönnum.

Svo má aga íllt barn að betra verði (jaga gott barn að verra verði).

Svo má brýna deigt járn, að það bití.

Svo má eins manukostum spilla, að ókostir verði.

Svo má einn glópr spyrja, -að tíu vitrir kunni ei úr
að leysa.

Svo má góðu venjast, að gæðalaust þyki.

Svo má illu venjast, að gott þyki.

Svo má leiðr ljúga, að ljúfr verði að trúa.

Svo má leingi keipa, að einn fáist.

Svo má leingi leita, að líka sinn finni.

Svo má ufða sem prýða.

Svo margi sem maðr elskar, svo margi fangi er
hann.

Svo umbreytist málið, sem rit og rúna vit.

Svo margir sem að þèr dæzt, svo margir öfunda þig.

Svo má spilla Dagverðarnesi, að það ei verði betra
enn kotið Kára-tóptir.

Svo má spilla mjólkinni á Islandi, að hún ei verði
betri enn selsoðið á Grænlandi.

Svo má svelta heiðvirðann, að hann neyðist til að
stela.

Svo má það vera fiskr og smjör, að það drepi manni.

Svo mega tveir ljúga, að hinn þriðji hángi.

Svo mælir (talar) hvör, sem hann er maðrinn til
(sem honum er umlugað).

Svo nýtr hvör, sem hann þiggr.

Svo nýtr maðr beztr fæðunnar, að hún nái að
smeltast.

Svo opt sem þú syndgar, svo opt áttu að iðrast.

Svo prisaðr sem þú villt vera, svo vel áttu að gjöra.

Svo rennr blóð í æðum upp sem niðr.

Svo sem bráðlætið er opt skaðligt, svo er og of-
mikill undandráttr.

Svo sem náttugluna vantar hljóðin.

Svo sem peningrinn prýðir suma, svo niðir hann
suma.

- Svo sem sæðið er, svo er ávöxturinn.
- Svo sem þeir gömlu sýngja fyrir, klíngja börnin eptir.
- Svo skal böl bæta, að bíði (að bíða ei) annað meira.
- Svo skal leiðan forsmá, að ansa honum eugu.
- Svo skal maðr síns vinar vinr vera, að hann verði ekki guðs óvinur.
- Svo skal neyta, sem nóg sè, spara, sem ekkert sè.
- Svo skal vanda vísuna, sem sómir þeim. (sá er völd-ugr), er við á að taka.
- Svo skal vefa, sem vefnum gegnir.
- Svo skyldi hvör öðrum gjöra, sem hann vill láta sèr gjöra.
- Svo skyldi maðr lifa, sem hann vill fundinn verða í sínum dauða.
- Svo slít eg skóm bónda, sagði smalinn.
- Svo tímgastr sæði, sem veðr og jörð er vökvasamt.
- Svo vel kann að vera löstur þögnað sem sögunu.
- Svo verðr að húa, sem á bæ er tídt.
- Svo verðr að fortelja ill tíðindi sem góð.
- Svo verðr að hafa hóf á vitzkunni sem fávitzkunni.
- Svo verðr að lesa sem skrifað er (segja hvörja sögu sem hún geingr).
- Svo verðr að standa, sem komið er.
- Svo verðr að sækja eptirláni, sem óláni.
- Svo verðr að taka ár, sem það gár.
- Svo verðr að vera sem vera vill.
- Svo verðr á sviunum sem ósviunum.
- Svo verðr hvör að vera, sem hann er vaxinn.
- Svo þakkar hvör sem hann ætlar sèr að launa.
- Svo þykir hvörjum tilkoma, sem hann þakkar.
- Svo ætti illt að varast, sem gott að ástunda.

Sú persóna, sem ei hefir nema fagurt álit, má verða
hættuligr varningr.

Sú rétta þekking sjálfs síns er ei auðfengin.

Sú rót ber opt ramastan ávöxt, sem með mestum
sveita er ræktuð.

Sú synd, sem maðr þekkir ekki, kann að verða hin
skaðligasta.

Sú valdstjórn er verst, sem kraptana vantar yfir
þeim undirgefna.

Sú þjónusta, sem sker af þrældómsótta, er varla
þakkarverð.

Sú æska er lofligust, sem kemst nærst Kristi eptir
irdæmi.

Sú ætt, sem undirgeingr, kemst sjaldan til síns
fyrra sóma.

Sú ætt, sem uppgeingr fær misjafut álit.

Sýlfrkerin sökkva í kaf (í sjó), en soðbollarnir fljóta.

Sýna muntu mér sem öðrum.

Sýndu mér manninn, en ekki matkeraldið.

Sýndu það ei öðrum, sem þú sjálfr amast við.

Sýngr hvör með sínu nefi.

Sýn mér fatið af faldinum.

Sæðið má ei lófa fyrrenn sèst þess ávöxtur.

Sækjast sèr um líkir, og samanbúa niðingur.

Sækir (sigr) á seinni hlutann.

Sækir hvör, það sáir hann.

Sækir kraka sinu maka.

Sækist þó seint fari (gángi).

Sæktu varliga eptir þínum óvin, sem undanfýr.

Sælir eru þeir sem vel hafa þent (af hafa lökið).

Sælla er að gefa eun þiggja.

Sæll er sá í heiminum, sem eugin börnin á.

Sæll er sá, sem aldrei venst góðn.

- Sæll er sá, sem alltið er uggandi.
- Sæll er sá, sem annars böl bætir (sem einhvöru góðan á að).
- Sæll er sá, sem friðinn fangar.
- Sæll er sá, sem góðs má vænta (sínu unjr).
- Sæll er sá, sem góðu safnar (gleðst af velfengnu fê).
- Sæll er sá, sem góð umskipti getr öðlast.
- Sæll er sá, sem guð varðveitir.
- Sæll er sá, sem hamíngju ber hófliga.
- Sæll er sá, sem hefir heilbrigða samvizku.
- Sæll er sá, sem hefir hlotið manndygð mikla og mannvit.
- Sæll er sá, sem hefir róligt sinni, hvört lukkau er með eða mót.
- Sæll er sá, sem hræddr er, sè hann mátuliga hræddr.
- Sæll er sá, sem krossinn kann að bera með þolinmæði.
- Sæll er sá, sem lifir eptir lögmáli kærleikans.
- Sæll er sá, sem lukkau leiðir í leyfi guðs.
- Sæll er sá, sem lyktar líf með lukkuðögum (með lukku má lifa).
- Sæll er sá, sem lætr sèr annars víti að varnaði verða.
- Sæll er sá, sem miskun miðlar (safnar góðu).
- Sæll er sá, sem nokkuð á uudir sjálfum sèr.
- Sæll er sá, sem prýðir ellina með iðruninni.
- Sæll er sá, sem réttvisina rækir en rángindin forðast.
- Sæll er sá, sem sèr getr sjálfr lofs aflað.
- Sæll er sá, sem sèr, og sèr það eina gott er.
- Sæll er sá, sem sjálfr á lof og vit meðan lifir.
- Sæll er sá, sem sjálfr má sína nauðsyn bæta.
- Sæll er sá, sem sig kann gleðja (réttiliga).
- Sæll er sá, sem sinu guð elskar.

- Sæll er sá, sem sínu ann (unir).
- Sæll er sá, sem sitt ráð kann að bæta.
- Sæll er sá, sem tíðina tilbæriliga brúkar.
- Sæll er sá, sem vakir nær hans herra kemr.
- Sæll er sá, sem vænta má, megi hann góðs vænta.
- Sæll er sá, sem það forðast mest, er hann skaðar mest.
- Sæll er sá, sem það yðkar, er eyflífliga gagnar.
- Sæll er selnúgrinn, því hann er sjálfráðr.
- Sællífið gjörir aflvana orku líkamans.
- Sæll nafni, svo erum við jafnir.
- Sæmd er að slíkum.
- Sæt er ávinnings vonin (hofkakan) (synda ást).
- Sæt er sjálfs geta, ef sjálfr náir að eta.
- Sætið á ekki að gjöra manningnum æru, heldr maðrinn sætiuu.
- Sæt orð eru svikult atkeri.
- Sætt er að súpa, en sárt að gjalda.
- Sætt er allt (flest) á sjálfs búi.
- Sætt er (súrt er) lof í sjálfs munn.
- Sætt er sameiginligt skipbrot.
- Sætt opt sárt sker innan.
- Sætr er sjaldfeuginn matr.
- Sætr er sjódaudi, vesæll vatusdaudi.
- Sætr er sonar-aflinn (sögubitinn).
- Sætr matr gjörir stóran munn.
- Sætr matr óheilnæmr er betr ótinn.
- Söðullinn er settr upp, áðrenn sóatr er hestrinn.
- Sögu skyldi ætíð byggð á sönum rökuin.
- Sögvis er sjaldan sanuorðr.
- Sögvisum manni er trauðt að trúá, þeim sem með rógi rennr.
- Sökina, tímann og persónuna skaltu ætíð yfirvega.

Sökin bítr manninu (bítr sárara enn tónur).
 Söm er Halla kerling og hefir verið.
 Sönn hreysti veiklast ekki í mótgáginum.

T.

Taka ber vel tíma hvörjum.
 Taka má einu, og slá marga með.
 Taka skal hið minna, ef ei gefst hið meira.
 Taka skal viljann fyrir verkið.
 Taka skal vel þeim fyrri tíma, en trúa laust þeim
 seiuni.
 Tak ei gjör enn þér er gefið (greiðara enn gefið er).
 Tak ei grásleppu með gullneti.
 Tak grátt salt af vöndum gjöldum.
 Takið allt af ykkur nema hnífana.
 Taki hvör mark og mið á sjálfum sér.
 Tak margt smátt, legg það saman, svo verður það
 mikið.
 Tak ráð af Rauðskegg, reynslan sýnir hvað trú eru.
 Tak strax frumgróða virðingariunnar, annars hverfr
 hún.
 Taktu á sjálfr, svo tímgast erviðið.
 Taktu ei á því með óþvegunum höndum.
 Tak þar skil, sem þau eru engin til.
 Tak þér ei stærri byrði, en þú kannt að bera.
 Tak þér vara fyrir teygjubitum og tálgresi.
 Tak þig aptr um ávirðingar.
 Talaðu fátt, en taktu vel eptir því, sem aðrir tala.
 Talaðu svo eg sjái þig, sagði spekingrinn.
 Talaðu svo ljóst, að ei þurfi orð þín út að leggja.
 Tál er tryllt hjól.

- Talhlýðinn maðr verðr allra þeirra narri, sem að honum ljúga.
- Talið er skuggi verkanna.
- Talið skal blanda með tuktugri skemtan.
- Talið skal ei einasta vera nytsamt, heldr þægiligt.
- Tamt er þeim fólsku trygð að spilla.
- Tamr er barnsvaninn (vandinn).
- Tapað gott maunorð er torveldt áptr að fanga.
- Taskan er tóm, þú talar með lágum (því talar hún svo lágan róm).
- Tefðu ei við gott tækifæri.
- Tefi ei tvíkostli.
- Teflir hvör um tvo kosti, að tapa eðr vinna.
- Tefst þeim, sem minna finnr.
- Tekst þá tveir vilja (sè báðum jafnviljugt).
- Telja má það til er hæft.
- Teníngr er vouðr varníngr.
- Tennur bera ei kosti í kokkhús.
- Tjalda verðr til einrar nætur.
- Tíð á sér tíma (tíð).
- Tíðindi mundu oss það hafa þókt eina stund.
- Tíðindi þykja nýmæli öll.
- Tíðindum er að lýsa.
- Tíðindum illum allir vilja trúa.
- Tíðin gefr og tekr alla hluti.
- Tíðkast þau breiðu spjótin.
- Tíðtafnendr er Teitr bóndi.
- Tíðum betr tveir enu einn úr treganum ráða.
- Til alls þarf eitthvað hafa.
- Til er eg, kvað hún Tóva á Gili.
- Til er vinnandi.
- Til er það, tala má það.
- Til fólginis má taka, en farins ei.

Tókstu nú það þú tapa skyldir.

Tóm er nú tuðran þú, lúsa-Loptr!

Traudt er svo góðr, að galli ei fylgi, nè svo ó-
nýtr, að engu dugi.

Traudt er tveimr mótsnúnum frið, að festa.

Traudt má fá fyrirgefuíng sá ekki vill afláta.

Traudt má góð kona rætt kend verða.

Traudt má svo á öðrum hefna, að maðr skaði sig ei
sjálfan mest.

Traudt má vinna tvennt um sinn.

Traudt mun eg trúa þèr, tröll! kvað Haustkollr.

Traudt mun hrekkvís hjá hefndinni sneiða.

Traudt mun hugurinn hlæa við leiðum.

Traudt skaltu trúa akri ársánum og úngum syni.

— — — brúðar beðmálum og brotun sverði.

— — — bjarnar fimleik og barni höfðingja.

— — — brestandi boga og brennandi loga.

— — — fljúgandi fleini og fallandi báru.

— — — gíuandi úlf og galandi kráku.

— — — heiðríkum himni og hlæandi herra.

— — — húsi hálfbrunnu nè bróðurbana,
ef á braut hittir.

— — — ísi einnættum og ormi hríng-
lögðum.

— — — sjúkum kálfi og sjálfráðum þræli.

— — — val úrfeldum og völvu efa- (vil)-
mælum.

— — — vaxandi vogi og vellandi katli.

Traudt skaltu trúa þeim, þú hefir illt tilgjört og ei
forlíkað.

Traudt skaltu trúa þínum óvin, þó blíðt brosi.

Traudr gelugr gamall refr í gildru þranugva.

- Traust lætr tíðum laust.
 Tregr geingr auladrengr illa gryttan veg.
 Treystu aldrei minninu, heldr minnistöblunni.
 Treystu ei tafli hálfuunu.
 Treystu ei því, þó vegrinn sè slætr, heldr vit þú fó-
 um þínum forráð.
 Treystu Guði og mun hann hjálpa þér.
 Treystu þann þú tryggja villt.
 Trúðu aldrei vetrarþoku (sofandi manni nè sjúkum).
 Trúðu ei barni að broti kunnu.
 Trúðu engum fyrir öllu því, sem þú hugsar.
 Trúðu engum svo vel, að þú trúir ei sjálfum þér
 bezt.
 Trú er traust stoð í stórum mótgangi.
 Trúfast sinni tignar margau mann.
 Trúgjarn er tíðum málgjarn.
 Trúgirnin opt tælir heimskan.
 Trú hönd geingr gegnum öll lönd.
 Trúlyndum trúa flestir, en hann ei hvörjum manni.
 Trúr er tregalaus vegr.
 Trúr og ótrúr eiga illa saman.
 Trúr vinr er sterk stoð í neyð.
 Trú þú engum til fulls, sem þú útst ei saltið með.
 Trú þú lukkunni varliga, því hún breytist opt snar-
 liga.
 Trú þú (ei) refnum, hann terrar að þér (tekr af
 sèr) halann.
 Trúðu þínum stallbróður varliga (en sjálfum þér
 bezt).
 Trygð er tíðum lángræk.
 Trygðin er tryllt sögð.
 Tröll eru í trygðum bezt (gánga traudt á grið sín).
 Tröll eru mörg í Tírs höll.

- Tröll eru ríkra manna gersimár.
 Tröll hafi Trèfót allan.
 Tröll jeta taldreginn eyrir (eyða taldregnu fè).
 Tröll kinda torfeld.
 Tröll toga þær tungu ur höfði.
 Tröll vísa hrossum á haga.
 Tveggja hjóna hundr hvörugum trúr.
 Tveggja vega skoðari kann tvíráðr verða.
 Tveggja vin er Mörðr og hvörugum trúr.
 Tveimr enn einum tekst opt betr.
 Tveimr er tveggja hugr.
 Tveir harðir steinar mala sjaldan smátt.
 Tveir hlutir hindra góð ráð: flýtir og reiði.
 Tveir í hættu eru hvör annars þurfi.
 Tveir líkir leika best.
 Tveir ólíkir eiga trautt saman.
 Tveir vegir liggja til allra menta, erviði og fram-
 sýni.
 Tveir verða úr einum, þrír ef lengi lífir.
 Tvennar liggja leiðir fyrir hendi.
 Tvennir eru tímaruir, annar inn að taka, annar út
 að svara.
 Tvennt (tveir) er í hættu hvörri.
 Tvennt er kyn að manni hvörjum.
 Tvennt kann til að bera.
 Tvennum fer þá (nú) sögunum.
 Tvennum gengr. óhófunum (al. vandræðunum,
 ósköpunum).
 Tvíráð orð í ræðum eru betr ótöluð.
 Tvisvar eðr þrisvar það, sem vandt er.
 Tvisvar verðr gamall maðr barn.
 Tvisvar verðr sá feiginn, sem á stelniinn sezt.

- Tvísýn reisa fær opt óviss afdrif.
 Tvítvinnuð ást er einna dýrust.
 Túnga hins vitra gjörir lærdóminn kæran.
 Túnga hygginna manna er heilnæm.
 Túnga lygarans skaðar á tvo vegu, sig og aðra.
 Túngan er sendiboði hugrenninganna, (sinnisins, hjartans túlkr).
 Túngan er tollfri.
 Túngan sór, hjartað var hvörgi nærri.
 Túngunnar eittr er hið skaðvænasta.
 Túngunnar sár eru djúpust, (munu traudt gróa).
 Tvö eru augu, og tvö eyru, en túngan ein, því talar hún ofmargt, ef hún segir allt það, sem augun sjá og eyrun heyra.
 Tvær krákur á einum asna (segist þá tveir slægir setjast að einum einföldum).
 Tvö eru hófin, og ratar heimskr hvörugt.
 Týrsdagur er tímadagur.
 Týrönnum þarf enginn segja klæki sína.
 Tæp er nærsta lífsins leið.
 Töluð orð og tapaðr mejdómr verða ekki aptrekið.
 Töpuð gæði mínið helzt metr.
 Töpuðu gózi er gott að voga.

U.

- Uggandi er, að sá sè eldvar, sem ekki er orðvar.
 Uggir mig, að arfasátan brenni.
 Úlfr er ókendr maðr.
 Úlfr er (verðr) sá með úlfum venst (býr).
 Úlfrinn gengr úr hárunum, en ei frá náttúrunni.
 Úlfrinn hefr sèð hann fyrr, hann er hás.
 Úlfr rekr (etr) annars erindi.

- Úlfs er helzt að illu getið.
 Ullar vegna leitar margr að sauð.
 Ullin þrýðir sauðinu, skeggið manni.
 Um aðra segir, en sjálfan sig þegir.
 Umbera skal bresti vinanna.
 Umbreytist geð við aurasafn og árafjölda.
 Um brjóstleysinginn talar lýðriun illa.
 Um dýrmæta hluti þrátt deilur rísa.
 Um fjærlæga menn skal þegja, eða fátt og vel tala.
 Um Guð skal tala með gætni og vegsemi.
 Um heilt er bezt að binda (búa).
 Umhirðing frekar fè,
 Umhlaupariun má vera fréttafróðr.
 Umhyggjan er atvinnu móðir.
 Umliða verður orðu náttúrunnar.
 Um of er, þá einn asni kallar annaun sekkbera.
 Um ofháa hluti skal með vareygð tala.
 Umþeinking hættunnar linar fullhuganu.
 Una má við auðsælu og allra manna lof.
 Undan að láta stillir marga ólukku.
 Undandráttr er enginn afslátr.
 Undandráttr eyðir opt til fulls ásetningi og framkvæmd.
 Undandráttrinn eykr hefndina.
 Undandráttrinn gjörir allfestum skaða (ónýtir mart
 tækifæri.
 Undan hrösun fer óhóf.
 Undarlíga útdeilir Guð sínum gífum.
 Undir hvörjum steini hvílir höggormr.
 Unganna skal jarlinn herða.
 Ungann skal læra, gamlann færa.
 Ungar ekkjur og gamlar þskur eru sjaldan manna-
 vanlar.
 Ungir folar dansa sem hestar.

Úngra gjörðir og öldunga ráð hafa nokkurn stað.

Úngt á við úngann (úngt).

Úngt er úngra ráð.

Úngr er hraustr, aldraðr traustr, en þolinmóðr yfirvinar.

Úngr má, en gamall skal.

Úngr má því venjast, er gamall skal hafa.

Úngr skyldi læra það aldraðr skal kunna.

Úngr venst, gamall gjörir.

Unir auga meðan á sèr.

Unir æ góðr á vegi.

Uppá auðmjúka bæni vænta mennu auðmjúks andsvars.

Uppbyrjan og endalykt skal maðr jafnt athuga.

Uppbættir verðr umliðinu tími, en ei aptrfenginn.

Upphaf og endir til orða og gjörða athuga skal áðrenn byrja.

Upphaf vízkunar er að heyra hana gjarnan.

Upphef þig með dygðum, en ei drambi yfir aðra menn.

Uppi tollir eitt ráð.

Upp kemr þó í kaf fari.

Uppkoma svik um síðir.

Uppkveiktr eldr kann sèr ekki að leyna.

Úr annars vandræðum að ráða, vill ei nè kann hvör mann.

Úr brjósti kemr blíða og heipt.

Urðar orði kveðr (kviðir) engi maðr.

Úr framandi stöðum er fréttavon.

Úr gamni verðr opt grimm alvara.

Úr góðum stað er illt að ganga alfarinn.

Úr heiði kemr hiti og frost.

Úr ljótum selskap er lofligt að flýa.

Úr manuraunum er mjög vandratað.

Úr óefnum (hvörjum vandræðum) verður eitthvað að
að ráða.

Úrræða-þjóttr skyldi og vera úrræða-góðr.

Úr sætuin jurtum verður opt súr drykkur.

Úr tómum þungi telr enginn peninga (fê).

Úr útleð að leysast eru yndæl friheit.

Úr því er að ráða sem er (sem komið er).

Úr æsku í elli er eymðafull leið.

Uslagjöld eru sjaldan tvöföld.

Utarliga er óvirðingar sæti.

Úthorinn eyrir er jafnt við alla falr.

Út er runnið öltár.

Úti er blíðan, þá tóm er tintin.

Úti er dauði fyrir dyrum.

Úti er vinskapiunn, þá ölið er af (þá af er) könnu-
unni.

Úti er þraut, þá unnin er.

Útlát hins auma eru öll góðra gjalda verð.

Útsóan og úzka eru eins lástverðar.

Útum grafarport gangum vèr allir.

Uxinn fór í England, kom aprt naut.

V.

Vaknar hvör til sinna leifa.

Vakta vel þín orð í sérhvörjum selskap.

Vakta þig fyrir lítilátum ljómandi orðum.

Vakla þig fyrir vin þeim, sem þú hefir sæzt við.

Vakta þig fyrir vitrum, ef vera kaun ótrúr.

Vakta þitt gin! segir vin.

Valt er veraldar (lukku) hjólið (vífsyndi, vólubeinið).

Valr er fugla hraðsleygastir.

Vammalaus er varla nokkr (er verði þetri).

- Vanans lestir vaxa eins og kraptarnir.
 Vanbrúkuu blutanna veikir opt heilsuna.
 Vanbrúkun vizkunnar er óviti argari.
 Vanburðir og ekki -vill, varna mörgum að syndga.
 Vandagað er veikt og óhlýðið barn.
 Vandfarið er með annars eign (á milli skers og báru).
 Vandfarið er á milli vantrausts og oftrausts (á
 vondri braut).
 Vandfarið er með vænan grip.
 Vandfenginn er vinr trúr (hreinn).
 Vandfengia eru yinsamlig ráð, og viti borin.
 Vandfengia eru öðrum betri ráð enu sjálfum sér.
 Vandgeymð er veik samvizka.
 Vandgeymt er þessa leyfið (gott mannorð).
 Vandí er að breita, þá vel fellr.
 Vandí er illt rætt að brúka.
 Vandí fylgir vegsemð (velsemd) hvörri.
 Vandlifað er með vondum og góðum.
 Vandratað er meðalþófið.
 Vandrötuð yerðr bliadum ókunnug gata.
 Vanssèð er hvað viðtekr, ef góðu er neitað.
 Vandsèð er hvört betra er að lifa lengi eða deya
 snart.
 Vandsèð er óforþeinkt áform, hvörnig til lykta leið-
 ist.
 Vandsèð eru veðr að morgni.
 Vandsènir eru Jesús mennirnir (eru margir).
 Vandsènir eru reka búarnir (vinirnir).
 Vandskoðuð er æfi manns til enda.
 Vandstaðið er hjá herrum og norrur.
 Vandstillt er völdugra sinni (eru vetrarlífin).
 Vandt er á að geta (gezka).
 Vandt er að festa venskap við vanryktaðann.

- Vandt er að geta fyrir annars skap.
- Vandt er að lofa mann í hendr Kristi.
- Vandt er í Haukakkörðum (í veröldu búna, að stilla stóra).
- Vandt er að sjá, hvört gæfan fer einum fyrir eða eptir.
- Vandt er milli vina að dæma (vel að gjöra, velboðna að neita).
- Vandt er við brögðóttum að sjá.
- Vandt er viðkominn beggja vin (tveggja).
- Vandt er vin að fá, vandara að halda.
- Vandt er vitnalaust mál (úr vöndu að ráða).
- Vanefnin eru fátækum fylgispök.
- Vangeymslan er opt orðsök skaðans.
- Vauhirðing hlutanna gjörir þá óvaranliga.
- Vaniun gefr listina (er líf listanna).
- Vaniun lángrínt verðr að annari náttúru.
- Vanosið og velosið virðist ei að jöfnu.
- Van og of fær sjaldan gott lof.
- Vantraustið og oftraustið er hvörttveggja skaðligt.
- Vanþakklætið tillykr veitarans hönd.
- Varaðan glæp er verst að forðast.
- Varanliga gjöf skal vinum gefa.
- Varan bið eg þig vera, enn ei ofvaran.
- Varastu að dæma vina á milli, svo ei missir þú annann þeirra.
- Varastu að gjöra hvað þínum veitara er óþægilligt.
- Varastu allt það illt má afhljótast.
- Varastu allt það velferð spillir (það verr má fara).
- Varastu ekki vandan þræl að hirta.
- Varastu fall í ljúfri lukku.
- Varastu hans umgeingni, er vill þér illt, ef veiztu það.

- Varastu kapp þó vinna megr.
- Varastu klæki, svo vel þér kvöldi (löstu á meðan lifir).
- Varastu mistraust í mótgánga tíð.
- Varastu vitrann í eyru lofa.
- Varastu vorísa (veikir eru vorísar).
- Varastu þann forvitna, því þann kann líka að vera skröfngr.
- Varastu þann, sem elskar heldr þitt enn þig.
- Varastu það hjá vinnum, sem vináttuna kann að veikja.
- Varastu það sjálf, sem þú vitir á öðrum.
- Varastu þjófnad og vesælan dauða.
- Varð á fyrir þorkelli hák.
- Vareygð skal læra af vondum gjörðum annara.
- Vareygð þarf til viðsjárgripi að eiga (við vondu að sjá).
- Varfærina maðr er sjaldan mjög auðtrúa.
- Vagr bítr ei þar borium er (sjaldan nærri greni).
- Varliga skal hið vandsæna meta.
- Varliga skal veiða uppúr börnunum.
- Varmr koddi gjörir opt þúngan svefu.
- Var og gætinu skal virða hvör í orðum og verkum.
- Varpa skal til vina, en fleigja til fjandmanna.
- Vatus er þörf þeim til verðar kemr, og mjög er mæddr.
- Vatus-krús sitr við dyr, en vinkanna (silfur-ker) ekki.
- Vaxa börn þó vatn drekki.
- Veðr ræðr akri, en vit syni.
- Vega skal sigr með sverði.
- Veiðimenn taka héra af hundum.

- Veiklast vonin, þá vesnar tíðin.
 Veikt og sterkt á varla saman.
 Veit hundr hvað jetið hefir (hvað honum er of-
 gott.
 Veit hönd hvað hefir.
 Veiti þér bág, þá vertu kyrrlátr.
 Veit refr refs æði.
 Veit svín hvað sèr sómir.
 Vektu ekki ólukkuna, þá hún sefr.
 Vel að vonðum lukkan lætr.
 Velakaup skal að vettugi hafa.
 Vel ber að virða vinarins ávítun.
 Velbrúkaðr klókskapr er enginn löstr.
 Veldu þér ei þann vin, sem tekr ljómann frá þíni
 virðingu.
 Vel er þeim, sem bæði þekkir og meðkennir.
 Vel fást ráð og vinir, þá vel geingr.
 Velferð ber bezt að vanda.
 Velfengins fjár fær maun vel notið.
 Vel fer, en fara má þó betr,
 Vel fór sá fyrsti.
 Velgeingnin vill ætíð lifa í sælu og virðingu.
 Vel geingr vaggau.
 Vel gjörði Guð, hann gaf ei ægum uxahorn.
 Velgjörð enga virðing ber, vanþökk honum í stað-
 inn tær.
 Velgjörðin kemr sèr optar vel, enn í stærstu nauð-
 syn.
 Velgjörðirnar eru hinn rammasti (sterkasti) seiðr.
 Velgjörðirnar eru þrennslags: til nauðsynja, til
 gagns, til gamans.
 Velgjörningarnir eiga að ganga á vixl vina á milli.

- Vel kann það vera, að vitr maðr skipti geði sínu, þó
 hann lastvar lífi.
 Vel kann hygginn vanart sinui að leynd.
 Vellystin á þá systir, sem heitir sorg.
 Vellystug æska gjörir ólystuga elli.
 Vel má Slóttólfr slæki eiga.
 Vel og leingi varir fátt.
 Vel þúngað, vel haldið.
 Vel kveða mennirnir.
 Vel sè þeim, sem á frómleikann fýsir (sem að vel
 gjörir.
 Vel skal stunda það velferð stoðar.
 Velskikkaðann virða flestir.
 Vel skyldi elzta barn á bæ vera vanið.
 Vel stíga börnin.
 Vel talar bóundi um hús sín.
 Velt hefir þórðr þýngra hlasi.
 Veltr þúngað sem vera vill.
 Vel ætti vegligt að geymast.
 Vend kápu eptir vindi (veðri).
 Venja má dýr þó baldið sè.
 Venst vesæll vosi.
 Veraldar blíðan veltist opt.
 Vera má huoss, þó ei sè kraginn haus Odds (þó ei
 sè kraginn á.
 Vera mun sem vant er, vatn undir flautum.
 Verði betra þykir vitrum hal að eiga víða vini.
 Verði mèr að sigrfati.
 Verði mèr að skript, en ei hrósun.
 Verði ætíð hvað vill minn Guð.
 Verðkaup margra er vouin ein.
 Verðr á fyrir varamönnunum líka.
 Verðr er verkamaðrinn launauna.

- Verðr hvör fyrir sér að sjá.
- Verðr hvört að vera skal.
- Verðr sá, sem víða fer, vísari þeim, sem heima er.
- Verðr það er varir, og ekki varlr.
- Verðr þrátt það varir sízt.
- Veri það þess happ sem hlýtr.
- Verk er vottr meistara.
- Verkið lofar meistaran.
- Verkiu sýna merkiu.
- Vertu aldrei illu feigiun, lát þín heldr að góðu getið.
- Vertu að, þá vinust þér um síðir.
- Vertu alltið aðgætina um þínu embættis reikning.
- Vertu alltið var um þig, en láttu enganni vitá af því.
- Vertu annaðhvört maðr eða mús.
- Vertu auðmjúkr við alla, er ei undirgefinn.
- Vertu auðmjúkr við þinn yfirmann, en vingjaraligr við þiun líka.
- Vertu bæði ragr og áleitinn.
- Vertu ekki einfaldr í öllu (ei reiðr, þó þú missir).
- Vertu ekki illr af því þú sèrt ofgóðr.
- Vertu ekki nauðstöddum of-naumr, ef nægtir hefir.
- Vertu fámálugr meðan fífl gapa.
- Vertu sjótr að heyra, en tregr að tala.
- Vertu glaðr á þeim góðu dögum, en hugsaðu þó til þeirra vondu.
- Vertu hlýðinu góðum ráðum, og kennu þú fáfróðum.
- Vertu hnghraustr í mótlæti, en óttasleginn í meðlæti.
- Vertu jafn við vini þína, hvört þér geingr með eða mót.

- Vertu í trygðum trúr.
 Vertu mér ei veraldar raun.
 Vertu nánðstöddum hjálpanði, nær sem þú mátt.
 Vertu óttasleginn í illum selskap.
 Vertu prýði þíns húss og vandlætari þinna verka.
 Vertu réttvís við þinn undirmann, svo ekki straffi
 þig þinn yfirmaðr.
 Vertu seinlátr í þínum ráðagjörðum, en snarráðr í
 framkvæmdinni.
 Vertu sjálfr lastvar, svo lasta þig færri.
 Vertu sparari að orðum enn auði.
 Vertu svo hófsamr, að þú komir ekki í nokkurn
 illkvitt.
 Vertu svo mikill á borði, sem þú ert í orði.
 Vertu trúgjarn með vareygð, en vantrúaðr með um-
 þeinkingu.
 Vertu viðbúinn því illa, svo að þú kunnir að hindra
 það.
 Vertu við öl varastr og annars konu.
 Vertu víuavandr, og yfirgef þá ekki óréttilliga.
 Vertu vinfastr vinum þínum, en veit ei vináttu hvör-
 jum sem hafa vill.
 Vertu þar ekki, sem þig varðar ekki.
 Ver þú mér ekki það þú veitir ekki.
 Veröldin er viljadrjúg (er voðahál).
 Vesna mun nú þykja hinni dönsku að kyssa oss,
 (sagði Búi digri).
 Vesnar ei þó vondr lofi.
 Vesælau dregr fsið flest.
 Vesæl er virðingagirnd.
 Vesæll er barnlaus.
 Vesæll er vesælum verstr.
 Vesæll fiskr fer í vesæls manns net.

- Vesæll maðr hlær að hvívetna.
 Vesælum er spott vísara (verra) enn skaði.
 Vesöld frómra manna varir ei alltið.
 Vesöldin mun flesta buga.
 Vetrinn er sumarsins erfingi (arfi).
 Vetrinn þekktist af veðráttu og sólfari.
 Vetr og sumar eru svo ólík, sem nótt og dagr.
 Vex hvör við velkveðin orð.
 Vex vilji þá vel gengr.
 Viða dreifist mjöl og mjólk.
 Viða er góðs (mannsins) getið.
 Viða eru vatnsins rennur.
 Viða kemr fram illska þínu, Ubbi!
 Viða koma Hallgerði bitlingar (pitlingar).
 Viða koma karli kyr (kið).
 Viða leynist vondra manna lukka.
 Viða liggja vegamót.
 Viða nær blóðið til.
 Viðar er Guð enn í Görðum, hann er líka í Grind-
 arskörðum.
 Viða stendr fê fótum.
 Við eld skal öl drekka, en á ísi skrifa.
 Við eplin syndum.
 Við hamíngjubrest er hvíldin bezt.
 Við illt (lítið, lætt) má bjargast, en ei við ekkert.
 Viðkunur klækr gjörir mann vísan.
 Viðleitni er hvörjum boðin.
 Við mörgu er að sjá.
 Við rammann er reip að draga.
 Við selum er að sjá.
 Viðskilnaðr er mörgum þánger.
 Við sumar dygðir þarf beizli, en sumar spora.
 Viðrgefendr og endrgefendr eru beztu vinir.

Viðrmælis er hvör maðr verðr. þá smátt siglissá ríðni
 Viðr rass þarf víða brók. hlípa stöðv 10 ríðni

Viðrvist sína er hvör skyldr að bera. þá 10 untríðni

Við þann eldinn sitr hvör, sem bést brunnr. þá 10 untríðni

Við þeim leka verðr að ausa, sem fyrst lækemr. þá 10 untríðni

Vík skyldi á milli vina, og fjörðr á milli frænda. þá 10 untríðni

Mikumaðrinn (strákrinn) er béttr. þá 10 untríðni

Vildari eru vina högg, en allmjúkr övina kóss.

Vildust er vinagjöf. þá 10 untríðni

Vilja fjöll fæða, en verðr af hlæilig mús. þá 10 untríðni

Viljann er að virða, þar verkin ekki geta. þá 10 untríðni

Vih er ei lands lög. þá 10 untríðni

Vihnn dregr hált hláss (er ei einhlýtr). þá 10 untríðni

Vihnn er farfrí, en framkvæmd ekki. þá 10 untríðni

Vih og makt vinna allta. þá 10 untríðni

Vihr þú ei heiptrækr vera, þá vertu ei hálsinn. þá 10 untríðni

Vihr þú verða vinsæll, þá styrktu gagn almúgans. þá 10 untríðni

Vihr þú öfundar-lauss lifa, þá hrósa ei hamfuglu

þinni.

Viljugan er hvörn best að kaupa. þá 10 untríðni

Viljugan uxa skal ei alltið reka (framkeira). þá 10 untríðni

Viljugum hesti vilja flestir ríða. þá 10 untríðni

Viljugr umber þú hvað vera hlýtr. þá 10 untríðni

Villustigr er voðahætt. þá 10 untríðni

Viltu af sorgum verða frí, verka það eitt þú ybr-

ast ei.

Viltu er (sá fer villt, opt fer sá villt) sá, sem geta

skal.

Vinanna gjöf skal virða og vel hirða. þá 10 untríðni

Vinanna orð eru hryggum heilnæm (ráð eru hygg-

num heilnæm.

Vinanna löstum skal leyna í lengsta lagi. þá 10 untríðni

Vinar síus (og) hans vinar skal maðr vinr vera.

- Vindr belgir tóma flösku út.
- Vindr er veðra galli.
- Vindriinn er seztr, sjórinna lygnr.
- Vín er frygðar fóðr.
- Vín inn, vit út.
- Vinir í nauðum sjaldan sjást.
- Vini skal lofa þeim afheyris, en víta áheyris (skal víta í hljóði).
- Vini skal varliga reyna.
- Vinna fákar til fóðrs.
- Vinnan verðr keypt, en dygðin aldrei.
- Vinna verðr hvör það ætlað er.
- Vinnar hvör það vandr er.
- Vinnur kapp, þá vantar stirk.
- Vinnst hvör við vel-kveðin orð.
- Vinnukona er vinnukonu verri.
- Vinn það aldrei með illu, sem þú kannt að vinna með góðu.
- Vín skal til vínar drekka.
- Vinr á bak, vinr í neyð, er hin bezta bryggja á leið.
- Vinr er kær meðan veröld er þekk.
- Vinr við alla vakti sjálfan sig.
- Vinsæld er jafnan verði betri.
- Vin til vonds að stoða, varastu sem sjálfs þíns skaða.
- Vinum er vandi sannsögulum að vera.
- Vinum þínum veit þann dagnað, að ei fylgi meín mikið.
- Vinum þínum vertu aldrei að fyrri bragði frávendr.
- Vinum þínum, þótt þú vel gjörir, hirdtu ekki að hrósa.
- Vís er borgun hjá Brandi.
- Vís er Guð til góða.

- Vís friðr er betri enn vondr sigr.
- Vissi hvör jeta átti.
- Víst er heimboðið.
- Vita börn hvað við sig er átt (haft).
- Vita hundar hvað þeim er ofgott.
- Vita skal vinalöst, og vilja ei frásegja (en ekki hata).
- Vita vilja vindálfar, hvað vana goð kritja.
- Víti borinn og velskikkaðr er víða velkominn.
- Vítið er verði betra, þó varla hafi það allir.
- Vítið er vinsælast (er væn sæla).
- Vítið kemr ei fyrir árin.
- Vitni samvizkuunar vinnr öll andvitni.
- Vitrir menn eru sjaldsènir.
- Vitrir menn gjöra sig ekki oflættvæga hvörki í gamni nè alvöru.
- Vitrir menn eru opt hvað fávísastir í því sem almennast er.
- Vitr maðr má jafnt sem dárinn deya.
- Vitr maðr mælir fátt, en markverdt.
- Vitr maðr nýtir tíð og tækifæri til sinnar nytsemdar.
- Vitr maðr reynir fyrrenn hann fullyrðir.
- Vitr maðr sleppr þar úr háskanum, sem hinn fávísi eyðilegst.
- Vitr maðr styðr sig jafnan við skynsemina.
- Vitr maðr talar traudt það hann eptir iðrast.
- Vitr maðr vinnur meira með brögðum, en sterkr með vopnum.
- Vitr maðr, þó lítill sè, er óttaligri enn stór dári.
- Vitr maðr ætlar sèr hóf í öllum hlutum.
- Vitr þenari gjörir húsbóndann sèr skyldugan.
- Vitr þræll mun drottna yfir óþrifnum erfingja.
- Vizkan býðr öllum maundygðum til fósturs.

Vizkan bætir það upp, sem stirkleikann ávantar (er betri enn aflið).

Vizkan dylst um stund, enn ekki alla æfi.

Vizkan er allra landa ljós.

Vizkan er djúpr brunur, sem hágt er að ausa að þurru.

Vizkan er dygdanna forsvar og fósturmóðir.

Vizkan er ei einungis nytsöm, heldr loflig og prýðilig.

Vizkan er fátæktarimar ríkdómur (mentanna móðir).

Vizkan er lykill að heiðri og virðingu.

Vizkan er svo víðföruð sem hugrinn.

Vizkan er æskunnar æra, ellinnar huggun.

Vizkan hneigist þangað, sem náttúran beygir hana.

Vizkan inugeingur ekki í illgjarna sálu.

Vizkan prýðir sérhvörja persónu.

Vizkan reynist helzt í vandræðunum.

Vizkuna skal brúka Guði til dýrðar, en náunganum til nota.

Voðaverk fá vorkunar dóm.

Voðinn er opt næst, þá varir miunst.

Voga ei, ef kemst í kríng.

Voga yfir keldu, ef kemst ei fyrir endann.

Voghálsar reyna bezt.

Vogun vinur og vogun tapar.

Volaðr verðr sá ei vinna má.

Volæði er upphaf allra hrygða.

Vona má opt, þó von þyki þrotin.

Von ávinnings hvesir hefnd manna (kann viljaun freka).

Vonda að þekkja er nauðsýulig nytsemi.

Vonda góða að gjöra gefst torveldliga.

Vonda og góða skal ei jafnt akta.

Vonda skalt varast, en góðum gjarnan fylgja.

- Vondir felli, væru slíkir vorir margir.
 Vondir menn drekka um síðir dreggjjar sínar.
 Vondir menn koma optar fram sínum vilja enn góðir.
 Vondir optast vinna leik.
 Vond samvizka er verri enn sótt (er verstí gestr í húsi, er ætíð óttafall).
 Vond samvizka kann ei annars, enn vænta sér ills.
 Vond tíðindi hafa vængi.
 Vondt málefni veikir mest hinn sakaða.
 Vond tunga er verst komin í hvoptinum.
 Vond verk, sem góð, gjöra eitt ódauðligt nafn.
 Vondr ávani er sálar bönd og bani.
 Vondr er vanþakklátr gestr.
 Vondr fepúki vinnr jafút og tapar.
 Von er að úlfr fæðist af ylgju.
 Von er bagabót.
 Von er vakandi mauns draumr.
 Von er það þó vindr feyki visnu blaði.
 Vonin er stærri í meðlæti enn mótlæti.
 Vonin er þoliumæðinnar uppörfan.
 Vonin er öllum sameiginlig.
 Vonin fylgir fremst til dauða.
 Vonin hefir vakið margan.
 Vonin lætr ekki til skammar verða.
 Von mín er Guð til þín.
 Vopnum og voðum skulu vinir gleðjast.
 Vopnum sínum skal maðr velli á fæti frammar standa.
 Vorið kemr eptir vetrinn.
 Vorisarnir eru voða hættir.
 Voru menn og vissag það.
 Voskeitt er annars vinátta (þó allskyldr sè).
 Voskeitt er vellýstingin.
 Votr er vinakossinn (vindshali).

Væg fyrir ofressi og ofveikum (fyrir meiri manni þær).

Væg fyrir vinum og verra manni.

Vægja skal viti barna.

Vænu er litr gjafara.

Vænsti litr er gæfan.

Væntir sá lasts er veit sín nokkuð.

Væntir Voli dráttar.

Væntu æ dauðans viur kær.

Vænu er best í að hætta.

Værast er þeim, sem sorglaust sefr.

Væri ei lögmálið, gjörði hvör það hann vildi, en ei það hann skyldi.

Væri eingiu rót, væri eingiun avöxtur.

Væri eingin synd, væri eingin eynd.

Væri ei sjúkdómr, þyrfti ekki neia læknuisméðl.

Væri ei þjófriun, þá væri ei gálginn.

Væri hann svo líkr héra, sem hann er narra, hefðu huudar hönum fyrir lauugu lógað.

Væri þá usðingr harðr til batuaðar.

Væru ei lög í landi, hefði hvör það feingi (næði).

Völt er vinnu stoðin.

Völt er von þar á er.

Vöndurinn er óvitaus tugtmeistari.

Vöndurinn gjörir gott barn (börnum best).

Vöru þá er gott að hafa, sem allir sala.

Vöxtur og ailið víða fer, vitið þó fyrir öllu er.

Y.

Yðjuleysið er margs ílls móðir.

Yðkanirnar næra þá úngu, en gleðja þá gömlu.

Yðka gott, en glata því illa.

- Yðnin eykr alla ment.
 Yðnin og erviðið vinna allt.
 Yðnin rekr ódygðirnar á flóttu.
 Yðran er lostans erviði.
 Yfirlitr auglýsit sorgbitna samvizku.
 Yfir má ófrídt sauma.
 Yfir sameign bræðra er bezt at sjá.
 Yfirvaldsins embætti er einn glansandi þrældómr.
 Yfirvaldsins lifnaðr er undirsátanna speigill.
 Yfirvega vel efnið, áðrenn þú gefr út ráðið.
 Yfirvega vel hvað þú gjörir, og muntu í færri syndir falla.
 Yfirvega vel orð þín, áðrenn þú talar.
 Ýfist hárf af hvörjum kala.
 Ýglu brún er ógeðs merki.
 Ýmist er uppi á teningnum.
 Ýmist er þjófs dægg eða þjófs þerrir.
 Ýmist geingr með eða mót.
 Ýmist verðr á dagana að drífa.
 Ýmsar verða farir, ef margar fer.
 Ýmsar verða æfirnar.
 Ýmsir eiga högg í annars garði.
 Ýmsir eiga um að kjósa (ríkjum að ráða).
 Ýmsir eiga öl eða nýar voðir.
 Ýmsir eru kóuginum kærir.
 Ýmsir flíka (ráða, leika að) auði, þá auðugan kallar dauði.
 Ýmsu eldir.
 Ýndi og ánægja er ei allra.
 Ýttu spjóti, einginn kemr á móti.
 Ýzt við dyr skal óboðinu sitja.

P.

Þá á ágjarn ró, þá rænan er dauð.
 Þá Adam vann, en Eva spann, eingiðu þekkti keis-
 arann.

Þá ást er ei lægt að slíta, sem úngir með sèr bundu.

Þá auðriinu bregzt hinum illa, er úti hans lukka.

Þá augað drýpr, er von á tárum.

Þá brann ei bein, er betr skein.

Þá brestr margan manngreind, er mest áliggr.

Þá bölið er hærst, er bótin nærst.

Það á að gjöra óþokkanum, að taka til með hönum.

Það á ekki saman nema nafnið.

Það á ekki saman sorg og gaman.

Það á ekki úr góðu að spillast, sem flt er.

Það áform verðr að eingu, sem ei er með ráði gjört.

Það á hvör hann á.

Það á hvör að ábyrgjast fyrir handvömmum, er hann
 leigir.

Það á hvör eptir, sem hann hefir ei úttekið.

Það á hvör hann kaupir, en ekki það hann selr.

Þaðan er góðs von, sem gott er fyrir (ílls von, sem
 inni geymir).

Þaðan er mèr úlfs von, er eg einn sè.

Þaðan er von skriðunnar, sem ein rennr.

Það ángrar margan í ellinni, sem hann gjörði í æsk-
 unni.

Það á við heimskan (má gjöra hugnast heimskum)
 að hæla hönum.

Það berst í bökkum.

Það ber vel í veiði.

Það brýtr einn niðr, sem amnar byggir upp.

- það býðr nótt, en ekki frjálsleiki síðkomnum gestum
- býðr sig svo við.
 - datt ofan yfir hann.
 - dettr ei, sem ei er viðkomið.
 - dínklar svo margt, það dugir ekki.
 - dirfir hvörn, er vel veit.
 - dregr hvörugr annaun (jafuþúngan) um garð.
 - dregr hvörugan, sem ekkert er.
 - dregr sig saman, sem dámligt er.
 - dróst úr hömlu.
 - dvínar opt, sem duga skal.
 - einginn hefir, sem Guð ekki gefr.
 - er að afla sem ekkert sè, en neyta sem nóg sè.
 - er að bera í bakkafullan lækinn 3: vatn.
 - er að gefa bezta mann frá borði.
 - er aðgæzlulítill hirðir, sem ekki veit tölu sinna sauða.
 - er að hafa af heiminum að horfa á hann.
 - er aðhlæillig sparsemi, að geyma glermolana, en glata eðalsteinunum.
 - er að lofa sem liðið er, en lasta ei ókomið.
 - er að setja gullið uppá goðið.
 - er af gæðum jarðariunar að grösín eru góð.
 - er af kærri hendj komið.
 - er af, sem áðr var.
 - er afsökun narraus, að aðrir sèu einsog hann.
 - er aldrei góðr hugr, sem aldrei kemr gott í.
 - er algeingian húsgángr.
 - er allilla fallið, að eg kasti svo gulli í eld, að eg fái þèr það.
 - er allra manna art, að sjá heldr annara lýti en sjálfs síns.

- það er allt annað að vera krossinn á kápunni, enn í hjartanu.
- er allt auðþekkt (flest eins), sem úr því koti kemr.
- er allt fyrnum fagað (fagrt).
- er allt gott, sem vel skipast.
- er alltið gott, að hafa nokkuð að rétta sig eptir.
- er allt í sekkuum, ekkert í hjartanu.
- er allt lastverdt, sem ljótt er.
- er allt skaðligt, sem yfir mätann geigr.
- er allt svo mikið á mér, sagði stúlkan.
- er allr dagr til stefnu.
- er almennast hjá oss að lifa og deya.
- er almenn regla lærðra manna, að verjast með pennanum.
- er annað að vera skír í sögnum, en skikkanligr í orðræðum.
- er annað að vilja, annað að kunna.
- er annað að þeigja um sannelkan, enn tala lygina.
- er annað að þykjast, en annað að vera.
- er annað árið, sem ekki er annað.
- er annaðhvört að hvökkva eör stökkva.
- er annað sárt, annað sviðameira.
- er auðgum orðið leiddi úr snauðum þótti.
- er auðunlausum ráð að ferast sem miust í fang.
- er auðveldt að svikja góðan mann.
- er auganum lystiligt að sjá sóliða.
- er baggans røtt, að hvíla sig á hönum.
- er bágt að binda tunguna.
- er bágt að felast fyrir allra manna augum.
- er bágt að geyma það, sem margir girnast.
- er bál, ef blossar tveir brenna léingi saman.
- er betra að breita vel, enn heita vel.

- það er betra að geyma viniu eun fêð.
- er betra að lofast enn lofa.
- er betra að prettast af öðrum, enn pretta aðra.
- er betra að rasa með fætinum eun túngunni.
- er betra að vera góðr og lastaðr, eun vondr og lofaðr.
- er betra að vera ljótr og vitr, eun fríðr og fávís.
- er betra að vera magr af frjálu, eun feitr af stolu.
- er betra að vera vel uppræddr, eun vel borinn.
- er betra að þóknast einum frómum, eun þúsund óguðlignum.
- er bezt að bíða hvíldarinnar, þar til hlaupið er fullkomnað.
- er bezt að græða strax það græðast kann.
- er bezt að sníða sér stakk eptir vexti.
- er bezt, sem sjálfum semr.
- er bita múr, en ekki fjár.
- er bót vansans að veita hönum viðgaungu.
- er dári, sem skeipkir skip, en liggir sjálfr í landi.
- er daufr drykk, sem ekki er betri enn þvingandi þorsti.
- er djúpr brunnr, sem ekki verðr uppausinn.
- er dómarans nauðsýn að ransaka vel sökina.
- er dreipgr, sem viðgeingr.
- er drjúgast, sem flestir af hafa.
- er dýrðlig skömm að deya fyrir heiðrinn.
- er ei kyn, þó þú látir digr-barkliga.
- er ein kóngsins dygd eingau með bráðlyndi deyða.
- er eins nysamt að gleyma sem læra.
- er eins og himlun dettí í höfuðið á þér.
- er eins og við manniun mæli.

- það er eins törveldt að vera algjörðr, og það er
 auðveldt að þykjast það.
- er eitru viðtunnar að misgruna sinn vin.
 - er ekki á dauðan að ljúga.
 - er ekki að hafa, sem ei er að fá.
 - er ekki að undra, þó þernan líkist sinni frú.
 - er ekki allt bezt, sem barninu þykir.
 - er ekki allt fyrir augunum, sem eta skal.
 - er ekki allt gott, sem gamalt er.
 - er ekki allt lofsverdt, sem heimskir hæla.
 - er ekki alltið það bezta, sem fagrt er utan.
 - er ekki alltið það versta, sem illa lítr út.
 - er ekki ást, sem ei kemr í hug (ekki siuna, sem á þarf að minna).
 - er ekki á vísan að róa.
 - er ekki betra að telja gjöfina eptir, enn taka hana aptr.
 - er ekki dygd, sem maðr gjörir fyrir ótta sakir.
 - er ekki eins að vilja og gjöra.
 - er ekki fyrir góðu, að uxiun ekr vagni.
 - er ekki fyrir þann vitra að ganga í sérhvörn selskap.
 - er ekki fundið eptir förumennina.
 - er ekki gleymt, sem Guði er feingið.
 - er ekki góðr húsbóndi, sem styggir gest yfir borði.
 - er ekki góðr stríðsmaðr, sem engin hefir sár.
 - er ekki helglum hent.
 - er ekki hin rétta þagmælska, sem þeigir sér til skaða.
 - er ekki hundrað í hættunni.
 - er ekki hægt að henda, sem herrann vill ekki senda.

- það er ekki jafnan bezt að ganga síðarst.
- er ekki illt, sem ekki skaðar.
- er ekki konunnar að heita mannsins herra.
- er ekki laust, sem fjandinn heldr í spordinu.
- er ekki leylandi löstur, ill náttúra.
- er ekki lítil konst að stjórna lund siani.
- er ekki máti máns, megn sem yfirgeingr hans.
- er ekki matr músin steikt og maðkr upp úr rjóma.
- er ekki meir enu kaup kaups, þá ekkert er umhlaups.
- er ekki meira þó dauðir upprísi, enn þó maðr komi af manni.
- er ekki mér í hendi, sem úti er í Bár.
- er ekki minna ónæði að varðveita auðinu, enu afla hans.
- er ekki minni vandi (minna verdt) at gæta feingins fjár enu afla þess.
- er ekki minni þera, að forþena lofstír, enu bera hann.
- er ekki nóg, að hafa góða meiníng, en verkið hefir illa útsýnd.
- er ekki nóg að vilja einum vel, noma menn gjöri honum gott.
- er ekki nýtt að fá illt fyrir gott.
- er ekki opt að fjórir kóngar finnast.
- en ekki opt að Guð kemr í hús mín.
- er ekki opt að heilagr andi kemr í Laxárdal.
- er ekki opt að hnífr minn kemr í feitt.
- er ekki prestligt, sem er heiðingligt.
- er ekki rart, sem er víða til og margt.
- er ekki samjafnt þörf og metnaðr.
- er ekki sem ekkert kostar.
- er ekki smábeinum (smábörnum) lætt.

- það er ekki sinna (svinna), sem á þarf að minna.
- er ekki sótt, sem ekki sèr á.
 - er ekki stórt sár, sem ekki sviðr.
 - er ekki svo fagrt, sem það skín.
 - er ekki tímans skuld, þó hann verði nytsemdarlaus.
 - er ekki um skör fram talað, sem satt er.
 - er ekki uppí nös á ketti.
 - er ekki verdt að lifa, nema maðr fari dagbatnandi.
 - er ekki verdt að óttast, sem óvist er hvört framkemr.
 - er ekki verdt að vita, sem ei verðr við gjört.
 - er ekki viur, sem ekki tekr síns vinar æru í forsvar.
 - er ekki vizka, að þekkja svo aðra, að maðr gleymi sjálfum sèr.
 - er ekki þrælsins að gjöra frjálsliga.
 - er ekki æliligr kálfr, sem aldrei getr staðið.
 - er ekki ærligt, að tala eitt, en meina annað.
 - er ekki öllum öl, þó einu drekki gladt.
 - er ellinnar æskuna að uppfræða.
 - er enginn forboðinn ávöxtur, að gjöra sèr gladt meðal góðra vina.
 - er engum list, sem hann leikr (lærir) ekki.
 - er engum mínkun að spyrja ráðs, hvað vitr sem hann er.
 - er engum til gátu, sem hann sèr og heyrir.
 - er ervidislaus gróði að eiga sitt.
 - er ervidt að sækja alltið vitið í vasann.
 - er fátt um sína drætti.
 - er fátækrar meyar skaði, að hún er sköpuð væn.
 - er fátækum leidd, að öðrum er gott gjört.

- það er fávizka og skömm að gefa andsvar fyrirönn maðr heyrir.
- er fíflig saga, hvör asinn kallar annann blæss- draga.
- er flestum tídt, að láta sér þykja vænt um sjálf- an sig.
- er fokið í flest skjól.
- er foraneti falið í horni.
- er frá mör og komið til barnanna.
- er frétta ljótast, í frásögum er ljótast.
- er frægra að vinna með klókskap enn blóðs út- hellfngu.
- er fyrir, en ei gleymt.
- er gamalt klögumál, sem manneskjan hefir yfir vöndri náttúru.
- er gleymt, sem geymt er hjá þér.
- er góðra gjalda verdt, hvað gamall vinur.
- er góðr dúkr, sem aldrei festir vott á.
- er góðr lifnaðr, sem eptir lögmálinu er lagaðr.
- er góðr sonr, sem sviptir ei föðurinn sinni frægð.
- er gott ár, nær þú drekkur mátuliga.
- er gott menn lofi þig, en betra menn unni þér.
- er gott merki að vera af góðum kominn.
- er gott nafn heimskum að heita hjáræna.
- er gott fyrir heilsuna að erviða og eta mátuliga.
- er grunnr kærleiki, að gefa það öðrum, sem hann skaðar.
- er Guðs eins að gjöra gott af illu.
- er guðs þökkinn mest, sem gjöra færstir.
- er hákalls (skötu) lýsi og molnar úr.
- er hentast ill-lyndum að vera einn.

- það er hentast nízkum, að vera þar, sem enginn er þarfandi.
- er herligt (hrelnligt) að bera hátt nefið.
- er herligt að heita manneskja.
- er hinn hæzta trappa vísdómsins, sjálfan sig rétt að þekkja.
- er hollast, sem heima gefst.
- er hrósverdt að gjöra ei illt, en geta.
- er hræddr þræll, sem þorir ekki að skjálfa.
- er hundsins rætt, bein og högg.
- er hvörjum dýrmætast, sem hönum er kærast.
- er hvörjum kjörið, sem hafa vill (hæfir hvörjum).
- er hvörjum líkt, sem hann á.
- er hvörjum næst, sem hann er sjálfr.
- er hvörjum skyldast, sem hönum er skapfeldast.
- er hvörs dags vit í hönum.
- er hvörs girnd, sem hann gjörir.
- er hvörs manns æra, að umgágangast frómliga.
- er hyggið barn, sem þekkir sinn föður.
- er hægra að gánga út af veigium, enn komast á hann aþr.
- er hægra að missa góðan hlut, enn ná hönum aþr.
- er hægt að synda, þá annar heldr upp höfðinu.
- er hægt heillt að bæta.
- er hægr vandi, að leysa poka úr bandi.
- er hærst á húsi riðr.
- er illa sèð, sem með annars augum er sèð (með öfundarauga).
- er ílls draums bezt, að vakna sem fyrst.
- er íllt að girnast, sem ekki má veitast.
- er íllt að klifrast uppá það sjall, sem maðr kemst ei ofan af.

- það er illt að syrgja, sem maðr fær ekki.
- er illt að verða viljandi vondr af vondum.
- er illt að þiggja, sem ei er af vilja (af óvilja er veitt).
- er illt fyrir herrann að ofala sinn þræl.
- er illt mein, sem engin liggr bót við.
- er illt sig í þjófs erfð að gefa.
- er illt sig þjófnum að samteingja.
- er illr maðr, sem engum ann góðs.
- er illr skaði, sem engum kemr að gagni.
- er kattarins að klóra í trèð.
- er kenniteiku ráðvands manns, að vera góðorðr.
- er komið, sem komið er.
- er kominn út á hönum skráprinn.
- er kóngsins gagn og æra, að hans undirsátum vel gángi.
- er krákunnar art að kjarka um margt.
- er krummanna að kroppa út augu.
- er kunst að þekkja slægðina og gjalda líku líkt.
- er kunnugum hezt að bjóða.
- er kveljandi krydd.
- er kvenskap, að hafa dálæti á börnum og og hundum.
- er kynligt, konur fara í stríð, en karlmenn sitja heima.
- er lag, sem áleggst.
- er lakr kaupmaðr, sem lastar sína vöru.
- er lakr (lítill) skúti, að ei sè betri enn úti.
- er lángsamt, sem aldrei fær enda.
- er látið í slitinu þúng, sem gömlum er gefið.
- er lætt (lítill) mús, sem ekki dregr halanu (sem ekki raðr fyrir, sitt hús).
- er líka sumt og allt.

- það er linun móðs, að þreja vel og róna göðs.
- er ljót lystisemi, að láta sér annara geðfast; en
(er sítí vera) óþekkt.
- er ljótr sannleiki, sem ekki er betri enn lýgin.
- er ljótt að ljúga, þó stundum það göfugir gjörir.
- er ljótt að mfdast á náttúrunni.
- er list, að binda mikið mál í stuttri ræðu.
- er list, að láta fara vel.
- er lítið kotungi hagar, lítið það hann hagar.
- er lítið, sem gangandi mannlun munar ekki (sem fátakan dregr ekki).
- er lítil rekavon, sem ekki er betri enn skriðuvon.
- er lof lífsins, að víkja ei frá góðri samvizku.
- er lofsverdt að geta með sanui sagt eg hefi
lílydt mínum foreldrum.
- er lukka að lifa þangaðtil maðr fær að deya vel.
- er lukkunni gjarnast, að gefa, og taka það aptr.
- er lukkunni gjarnast, að gleðja með einu, en
hrella með þrennu.
- er lærisveinsins æra, að rækja boð síns meistara.
- er maðr, þó hann láti minna.
- er mánaðarbjörg að berja sér.
- er manni gott, að bera okið í sínum ángdómi.
- er marga manna ólukka, að þeir hafa haft stóra
lukku.
- er margt á borð berandi, sem ekki er á bæi-
seudandi.
- er margt í búri hafandi, sem ekki er á borð
berandi.
- er margt í þokunni (þaunkum) býr.
- er margt merkíllgt, sem ekki er lofligt.
- er margt ordt, sem ekki er ráðið (orðað, sem
ei er gjört).

- það er margt sagt, sem ekki er satt gjört.
- er margt þveigið, sem ei er hreint gjört.
- er markverðugt, að þola mótlæti með glöðu geði.
- er með þeim friðsemis fugl.
- er meiri hneisa enn heiðr, að vera lofaðr af einsaman þeim illa.
- er meiri slægr til hornanna, enn hrútsins.
- er meira verðt að vera ráðvandr, enn yrkr.
- er menjagripur þráins.
- er mér eugin innitekt. (hvörki í pottinn né púnginn).
- er mér sagt, en sýnt ekki.
- er mér sóll, sem mér skín.
- er mesti munr, hvör gefr eða þiggr.
- er mikið, að gjöra mikið af engu.
- er mikið durnaríki, ei má mæla. (nefna Guð í himnaríki).
- er mikil gagnsemd að vera góðs makligr.
- er mikill maðr og dygðugr, sem vinnur sína lund.
- er mikill munr, að tala af sjálfs síns reynslu eðr annara sögu.
- er mikill munr, hvörninn maðr kemr sèr og þingum sínum.
- er mikill ójöfnuðr, að gefa vellystinni dygdina fyrir ambátt.
- er mikill partr. guðhræzlunnar, að girnast að vera það.
- er mikilmannligt, að dramba lítið, en gjöra mikið.
- er minnst mæti, sem maðr leggur á sig sjálf.
- er morkið með mjöðminni.
- er myrkr dagr, sem manni foraktar alla gleði.
- er mögur steik, sem ekki drýpr feitt af.
- er náttúrligt að leita þeirra, sem betr mega.

- það er nauðsýnligt, að gjöra greinarmun: góðs og fleð.
- er nauðsýnligt, að vita þá hluti, sem mann má aldrei gjöra.
- er nauðugr einn kostur, þá ekki fæst annar.
- er nauðungur munagát, sem náttúrunni ofbýðr.
- er nokkuð að hafa gæzkuna, en nikið að hafa lempnina.
- er nytsamlig konst að stilla sig, hana á hygginn maðr.
- er nýtt, sem sjaldan skeðr.
- er nærri munni lofað.
- er nærst, sem í hendiunni hefir verið.
- er ófarsæll maðr, sem framast svo, hann gleymir að vinga.
- er ofseint að iðrast dauðr.
- er ólukkulig farstæld, að vera fullríkr, en aldrei óhræddr.
- er opið fyrir augunum.
- er opt barnanna gagn, að foreldrarinnir deyri.
- er opt gott, sem gamlir kvæða.
- er óreynt.
- er ósnotts aðall, allfátt kunna að segja.
- er óþakklátr akr, sem ekki svarar kostnaðinum.
- er peningsins forlög, að velta milli allra landa.
- er prýði og nytsemi hvörs manns að vera lítilátr.
- er raun sem reynist (hrökkur).
- er rétt að borga glens með gabbi.
- er réttast, að hvör matsveinn smakki sína matgjörð.
- er rétt, sem rétt er.
- er ró, ef reiði dreymir.
- er róligast, að láta sér sína lukku nægja.
- er rög hönd, sem höfuð þorir ei að verja.

- það er sannr vinr, sem elskar manninn, en ekki
það hann á.
- er sárast, sem á sjálfum liggr.
 - er sá þýngsti þrældómr, að vera sinn eginn þræll.
 - er seinast, sagði hann þjófsi, að stela aldrei.
 - er seint að byrgja brunninn, þá barnið er dauðt.
 - er seint að byrgja lífið, þá mál er komið að enda það.
 - er sem blindr dæmi um lit.
 - er sem fugla, fer illa á vatni.
 - er sem hvör sjái sjálfan sig.
 - er sem maðr ýngist upp, nær hönum verðr auðið barna.
 - er sem vindr um eyrun þjóti.
 - er sem úr tångar örmum togað.
 - er sjaldan gott skáld, sem gamallt yrkir.
 - er sjálfsagt um prestslambið, þó heylítið sè.
 - er siðr rakka að rýfa úr huakka.
 - er sitt hvört hofmenn höggva, eðr hundar naga.
 - er skaði þó minna væri.
 - er skák og jafntefli, ef báðir bera minkun úr málum.
 - er skammarligt líferni að gánga hús af húsi.
 - er skammarligt að unna sèr sjálfum einiskis góðs.
 - er skammgóðr vermir að pissa í skó sinn.
 - er skárra að höndla með einn illbryssing, enn hræsuara.
 - er skárra að vera efstr í neðra bekk, enn neðstr í efra bekk.
 - er skárra að vera heimskr hjá öllum heimskum, enn einn vís á meðal þeirra.
 - er skart lítið, en skömm engin.
 - er skóli forsjálninnar að sigta sjálfan sig.

- það er skyldara að gráta yfir þeim lífaudi, en þeim dauðu.
- er skyldt fyrir skæðin.
- er skömm fyrir kristian mann, að yfirvinnast af einum heiðingja.
- er skömm skeggi, ef haka ein hlýtr að dansa.
- er slæmt (skömm) að þiggja kóngsins peninga, og þjóna hönum ekki.
- er slæmr köttur, sem sleikir í fyrir, en klórar á bak.
- er smíðsins rætt, að orna sér við spæninga.
- er stillingargvandt að stjórna lund sinni.
- er stór auðr að vera (ef einn er) að illu ónýtr.
- er stór dygd að losa þann þig lastar.
- er stór frægð að spara þann þú kant á að hefna.
- er stór hlutr, að hafa mikla lukku, en vera þó elskaðt af mörgum.
- er stór list, að kunna að skikka sér eptir sínu tilstandi.
- er stór mismunur í dygða og lasta æfingu.
- er stór nauðsýn að dempa bresti sína.
- er stór skammsýni, að meta ei hvörn dag, sem hann væri síðarstr.
- er stórt að voga ríkinu til að vinna kórónuna.
- er stráks verja að ljúga og sverja.
- er stremblð verk að streða köttinn.
- er stund, en engin æfi.
- er stundum einum áng, sem öðrum er skemtun.
- er stutt brú milli klókinda og lymsku.
- er stutt erindi fyrir jafustóran.
- er sú mesta hreysti, að þreytast aldrei í yðkun dygdanna.
- er sú mesta og versta vanþekking að þekkja ei Guð.

- það er sumstaðar meir af seremoníum, enn sanri
 guðsdýrkun.
- er svo margt selt og keypt, að sitt lízt hvörjum.
 - er sök, sem maðr gefr barni sínu.
 - er talað forgefins, sem enginn skeytir um.
 - er teikn illra geðsmuna, að mæla alltið á móti.
 - er tíðariannar eiginligleika að eða hlutunum.
 - er tídt að gjöf skal fylgja nafugiptu.
 - er torveldt að tala í senn bæði margt og þarft.
 - er torveldt að þekkja síðu og lundarlag allra þjóða.
 - er traustr vienskapr, sem báðir vilja eitt.
 - er treg náttúra, sem verðr að reka til með slögum.
 - er tröllagánger, þegar hvört trölíð tryllir annað.
 - er tvennt smátt, og eitt lítið.
 - er tvísvægt brot, sem blygðan hefir (gefr).
 - er túngunnf tamast, sem hjartanu er kærast.
 - er týnt og tröllum gefið.
 - er uggvænt, hvar áralaus lendir.
 - er undanfari gleðinnar að gleyma sorginni.
 - er undarligt í helminum, að einn er ekki öðr-
 um líkr.
 - er undir hælum lagt, sem hættaligt er.
 - er undrandi mest, sem sjaldan sézt.
 - er unnið með höndunum, en ekki handar bökunum.
 - er vandi að hafa ofmikið eða oflítið.
 - er vandsæð, sem maðr með annars augum álífr.
 - er vel, að frjófsöm jörð fær góðan akrmann.
 - er verdt að missa nokkuð fyrir annað meira.
 - er verra að yfirvinnast af löstum, enn óvinum.
 - er verst að sjá við heimahvinninum.
 - er verst, ef vananum bregðr, sè hann góðr.
 - er vinr, sem til vammis segir.
 - er vinr, sem þér veitir, nær þú ert vesæll orðinn.

- það er vísligt að yfirvega hvað eptirkemur.
- er vissast, sem í hendinni er.
- er viturs manns að vera fáskiptinn.
- er vilji kollu, að láta klá sér.
- er það bezta að þókknast Guði.
- er það rétta lof, sem samvizkan gefr.
- er það vanfeinguasta að vera góðr.
- er það vandgjörðasta að betala illt með góðu.
- er það vandsæðasta, sem er það ókunngasta.
- er þarfsamlig kunnátta, að afslá bón í tína.
- er þveigið í ausu, en þurkað í óni.
- er þunnt blóð, sem þynna er enn vatnið. (sem
ei stórknar).
- er þurt, að eta hvörja köknaa við annarri.
- er þykkt blóð, sem ei reurn til skyldunnar.
- er þýngst þessa lífs, að selast fyrir allra ófund-
armauna augum.
- er þægra að forsvara, enn áklaga.
- er þægr ábati, að vera frí fyrir áhyggjunnar.
- er æðsta trappa vizkunnar, að hjálpa við annara
veikleika.
- er æra foreldranna að eiga ærliga niðja.
- er ærs manns æði.
- er ætinn maðr, sem eins etr ætt og óætt.
- er öðruvís að ráða, enn á er lítið.
- er öllu með okkr skipt, nema deiginum og veig-
inum.
- eru allt stúdentar, sem hárið hafa.
- eru augu til gagns, sem aldrei glámskignast.
- eru beinaaspjöll á boðinu.
- eru beztu úrræði að biðja Guð.
- eru daglig dæmi, að danðinn kemr eiphvörstaðar.
- eru ekki allt dánnumenn, sem stutta hafa stakka.

- það eru ekki allt góðir fiskar, sem fljótt synda.
- eru ekki allt góðir kokkar, sem langar hafa sleddurnar.
- eru ekki allt góðir vinir, sem gefa góð orð.
- eru ekki allt hrafnar, sem krókinn hafa á nefinu.
- eru ekki allt klerkar, sem síða hafa kápuna.
- eru ekki allt lög, sem lendir meun bjóða.
- eru ekki allt meyar, sem langan hafa lokkiun.
- eru ekki allt prestar, sem víða hafa krúnuna.
- eru ekki allt vinir, sem í eyruu hlæa.
- eru ekki búmeun, sem ekki kunna að berja sèr.
- eru ekki undr, þó þernan líkist sinui frú.
- eru fagrar rósir, sem fölna aldrei.
- eru gráðugir úlfar, sem eta sig sjálfa.
- eru hreinlig lýti, að vera nefstór.
- eru ill úrræði í því illa, því ena meir að spilla.
- eru kærir vinir, sem hvörugr má af öðrum sjá.
- eru lög, sem kóngur segir (sem lendir bjóða, sem sjálfum semr).
- eru nóg met, að vera minnstr í himnaríki.
- eru nóg víti, að lasta saklausa.
- eru ólukkunnar mein, að hún er aldrei ein.
- eru prísverðug eptirdæmi, sem enginn getr hneixlast á.
- eru tablslok, ef leikið er í stans.
- eru útlát lítil, en ábáti, annann afheyrir að lofa.
- eru þúng mein, að missa Guðs vináttu.
- eru ærunnar eiginligleikar, að vera hreinlát.
- fagrasta sem sèzt, er sólin.
- fánýta er líka opt skaðlítið.
- felta vill ætíð fljóta uppi.
- fellr eins og flís við rass.
- fellr hvörjum lætt, að tæla sjálfau sig.

- það fer innum annað eyrað, en útum annað.
- fer með þeim.
- fer sem farligt er.
 - fer sem má (reynist, auðið er).
 - ferst með sorg, sem fæst með synd.
 - finst ekki, sem ekki er falið.
 - finst í hlákunni, sem falið er í snjónum.
 - fór allt með barninu því dauða.
 - fór sem hældt.
 - fylgir einu stykkinu, sem ekki fylgir öðru.
 - fylgir hvörjum, sem fast er við hann.
 - fyrnist fyrst, þá fráliðr, sem frekast er aðdæmt.
 - fyrsta meðal til að fá almennings lof er kurt-
eysi og örlæti.
 - fækkar þeim góðu, ef vondum er vaurefst.
 - fær hvör, sem hann fer á leit.
 - fær sjaldan góðan enda, sem með gáleysi er
byrjað.
 - gagnar lítið þjófum, að ganga með gullkeðjuna
til galgans.
 - gagnar öllum góðum, að almúganum vel líði.
 - gamla karrar (kurrar), það nýa hljómar.
 - gefr margr Guði að skuld, að hann fær ekki
sinn vilja.
 - geingr allt andsælis (hefir allt krabbagang).
 - geingr á tréfótum, sem maðriun er ekki til-
skipaðr.
 - geingr maðr undir manns hönd.
 - geingr mest á manni, sem maðr tekr mest af.
 - geingst við, sem Guð vill.
 - getr ekki lukkan í burtu tekið, sem hún gaf
ekki.
 - getr (gjörir) enginn, sem hann vill ekki gjöra.

- það getr í litlum stað legið, sem forsfalliga er fallið.
- girnist einn, sem öðrum er leiðt.
- girnist margr, sem hann glæpist á.
- gjörir hvör að krjá, sem hann vill fá.
- gjörir hvör er hönum gott þykir (er girnist, ef getr).
- gjörir hvörki til nè frá.
- gjörir hvörni góðan að geyma vel sitt.
- góða er ígegn illu skapað.
- greiðliga lofast, geldr margr tregt.
- grær aðrenn þú giptist.
- hamlar mörgum illt að gjöra, hann getr ekki.
- hángir á hári einu.
- hefir allt gáug, sem Guð vill.
- hefir engiun, sem öðrum er ætlað.
- hefir feingið hundraðs bót.
- hefir hvörki höfuð nè hala (sporð nè höfuð).
- hefst upp á mēr (hönum) brúni.
- helzta skal fyrst fram, það minsta sðar.
- hlýtr að fara, sem feigt er.
- hús er bezt forstaðið, sem ekkert vantar þörfina.
- hæfir einni dándiskvinnu að vera með sínum manni ánægð.
- hæfir hvörjum að hjálpa lífinu, sem leingst hann má.
- hæfir hvörjum hyggnum manni athugasamliga að gjöra og framfara.
- hæfir hvörjum, sem hafa vill.
- illa verðr optliga fagað með góðu yfirskini.
- kann elskan að auglýsa, sem ei getr penningu.
- kann ölið að auglýsa, sem ei varð laust fyrir gunst nè gáfu.
- kemst ekki allt til gjörningins, sem ásett er.

- það kemr ekki hvört ár hvalr til lands.
- kemr ekki mál við mig.
- kemr ei nær, enn kötturinn sjö-stjörnunni.
- kemr fram í seluna verkinu, sem gjört er í því fyrra.
- kemr fram, sem auðið er (við hvørs manns hæg, sem hönum er auðið).
- kemr margt til kvenna, sem ei kemr til karla.
- kemr opt vel á vondau.
- kemr, sem kallar.
- kemr uppá hvöru, sem hann á von.
- klaga góðir menn, að þeim gelagr illa, en vondum vel.
- klaga menn, að góðir deya, en gagnslausir lifa.
- kostar klof að ríða röptum.
- kostar opt margra manna velferð, þá tveir þrátta.
- kreinkir (kveir) ei augað, sem ei kemr í það.
- lastar margr á öðrum, sem hann leikr sér að sjálfr.
- lastar margr, sem hann lystir til.
- leggst börnunum til lýta, sem foreldrunum misviunst.
- leysir hvörki nè bindr.
- líðr einsoð önnur lángræð.
- líf er farsælt, sem er samkvæmt uáttúrunni.
- lifir lengst, sem hjúum er leiðast.
- liggf fyrir rósiuni að fólna, þó ei sè við henni hreift.
- loðir leingst í kerinu, sem fyrst kemr í það.
- loðir við alla, sem mönnum mislíkar (óþakk-lætið).
- luktar margr sætt, hann sýpr súrt.

- það lætr hvör úti, sem hann hefir nægst af.
- má ekki allt rétta sem bogið er.
- má fjandinu gjöra að vera dauðr og jeta ekki.
- má hvör varast, er hann veit.
- má lofa, sem liðið er, sé það þess verdt.
- man leingst, sem lærir fyrst (sem síðarst er).
- má (mun) okkur skilja, þú munt ekki vilja.
- má samantaka sem sundrleitast er (skal ekki samantaka).
- má tala, sem þú kannt að skjala.
- má telja, sem tilber.
- má vera áðr flugað, sem æfinliga skal duga.
- má æra óstöðugann.
- muna (þess minnast) ffragr, er forðum gjörðu.
- munar miklu, hvört lukkan er blið eða stríð.
- mun fara að hinum fornu bráutunum.
- mun framfara um aldr manna, sem áðr er fyrirætlað.
- mæli eg, sem aðrir mæla.
- nema börn, sem á bæ er tídt.
- nýja verðr ópt leiðinligt, þá það er gamallt.
- nægir el að hafa gát á því góða, það vonda verðr að varast.
- nær hvörgi heim (niðri).
- nær þá ekki leingra.
- opt er beygt, verðr um síðir mjúkt.
- óvísar er þó vísara enn það, sem ekkert er.
- prettar márgan að kaupa ósæð.
- prýðir stéttina, að persónan er guðhrædd.
- rángfengna gjörir ríð í bú.
- rekr hvörki né geingr.
- reuna á tvíráðan tvær grámuur.

- það reynir ei á hreysti kappans, fyrrenn á hólminn er komið.
- sem af náttúrunni er, sýnist þægilgra enu það, sem uppgjört er.
 - sem annann skaðar, skyldi annar varast.
 - sem augum og hjarta þóknast, vill munnriun forsvara.
 - sem betr fer, skyldi ei forsómast.
 - sem dagliga brúkast, verður almenniliga foraktað
 - sem dæmt er í héraði, hlýtr fyrir yfirrættiun að koma.
 - sem ekki er til, verður ekki veitt.
 - sem ekki viðheldst með hófsemi, verður ekki staðfast.
 - sem eg leið, lærði mig.
 - sem eina tíð ávantar, bætir önnur upp.
 - sem einum er til lukku, er öðrum til ólukku.
 - sem einum mislíkar, líkar öðrum.
 - sem einum tilheyrir, þess má hann krefja.
 - sem einum ætlað er, enginn annar hefir.
 - sem elskhugarnir biðja hvör fyrir öðrum, er af alvörn.
 - sem er góðum gagnligt, verður opt illum skaðligt.
 - sem er illt í sjálfu sér, má ei gott heita.
 - sem er óvenjuliga mikið, fæðist sjaldan.
 - sem fara á betr enn vel, fer opt verr enn illa.
 - sem fljótt er upp, er fljótt niðr.
 - sem gagnligt er skyldi bezt forvarast.
 - sem gjört er af yfirskini, kann ei leingi að dyljast.
 - sem gjört er óbeðið, er mikill gjörnigr (er sjaldan full-launað).
 - sem guðliga er stofnað, skyldi svo framkvæmast.

- það sem heimskr með óviti aflagar, verður með hyggindum viðrætt.
- sem hægt er að útvega, er lítils aktað, og snart tapað.
- sem höfuðið kreinkir, það kreinkir allan líkamann.
- sem jafnan skeðr, undrast meun ei svo mjög.
- sem konstin kann ei að vinna; kann lukkau að framkvæma.
- sem leingi er að vaxa, er leingi að hrörna.
- sem leynt á að vera, er hættusamt að opinbera.
- sem lítið dugir, hefir lítið lof.
- sem maðr fær með miklu ómækt, þykir honum mest að missa.
- sem maðr vill ei útberast láta, skal hann eugum fyrir trúa.
- sem manni átti leingst að endast, var lífið.
- sem mauni er móttæðiligast, verður opt yndælast.
- sem margir lasta á sínum óvin, það lofa þeir á sínum vln.
- sem menn aðdæzt, er opt orsök til stærri lasta.
- sem menn vilja byggja, skal vera sterkt, gagnligt og fagrt.
- sem náttúran bannar, er hágt að gjöra.
- sem ofsljótt er gjört, verður opt að skaða.
- sem ofseint er gjört, hlittir sjaldan réttan máta.
- sem rírt er í nægtinni, verður opt dýrt í skortinum.
- sem rítnágin er þeim lærðu, er lækunágin þeim særðu.
- sem sáð er í haf, sökkur í kaf.

- það sem sjaldsæð er, verður oft dýrt metið.
- sem síkr samandregr, kemr ómíldr og eyðir.
- sem skeðr í ótíma, er hætt við að fordjarfist.
- sem skrifað er í sand, hefir ekki varanligt stand.
- sem til dygdanna hucigist, má ekki illt kallast.
- sem verður að vera, viljgr skal hvör bera.
- sem vinnum er sparað, verður til sjandans að fara.
- sem þú skilt ekki í dag, kannt þú að reyna á morgun.
- sér á hvörjum, sem hann hefir.
- sjá augun síxt, sem nefinu er nærst.
- sitr öllum vel, að sjá vel út.
- skal á gáuga-skála vera.
- skal á þjót þorna, sem á þræk vöknar.
- skal forðast að gjöra, sem öðrum er stríð að.
- skal hvör öðrum gjöra, sem hann vill láta sér gjöra.
- skal leggja latan arm í tóman þarm.
- skal leingi fhuga, sem maðr vill byrja og æfingliga skal vara.
- skal maðr mest ástunda, sem mest er nauðsynligt.
- skal til gamans hafa, sem góðum semr.
- skal vel vanda, sem leingi á að standa.
- skal úngr læra (nema), sem gamall vill hafa (kunna).
- skartar á ríki, sem skemmir fátækann.
- skartar á sumum, sem skatumar á sumum.
- skartar mest, sem skitnast er.
- skiptir miklu, hvað fyrst kemr í keríð.
- skrífðr til skara.

- Það skriplar á skötunni.
- skulu virðar vandamest, vildu þeir sér tækist bezt.
- skyldi hvör, sem hann þykist vera.
- skýtr í tvö horn.
- slær í höfuðið á þér.
- sómir einum sendiboða, að hann sitt embætti birti.
- sómir hvörjum við sæmiliga stétt að halda.
- stendst á endum.
- stendst á endum strokkriinu og mjaltirnar.
- stendr eins og stafr á bók, sem trúr talar.
- stendr uppá bælið hans.
- steypir hönum ekki stórlætið.
- styðr hvað annað.
- svelgja svín, sem í drafi dylst.
- sviðr opt fyrir brjósti, er sætt sinnst í munn.
- sviðr margan, sem hann þekkir ekki.
- súrnar laungum, sem sætt kemr saman.
- súrt var að líða, er sætt að muna.
- sælasta stand er ánægjan.
- talar hvör, sem hönum er tamast.
- tekst bezt, sem tíðum er yðkad.
- tekr engiun, sem ei er til.
- tel eg mër, sem eg tek við.
- tollir við hann, sem hann tæptir á.
- trè er betra, sem bognar, enn hitt, sem brestr.
- trè er þægiligast, sem ekki vex yfir sig, eablómgast þó vel.
- úngr nemr, gamall fremr (hefir).
- vakandi vonar, verðr á eptir sýnt í svefni.
- vald er aldrei óhult, sem er ofmikið.
- vantar ekki nema níttján merkr uppá fjórðunginu.

- það vantar, sem við á að jeta.
- var asnanum dár, hann dansaði með apinjunni.
 - varðar meiru, að afla trúrra vina en margra.
 - var eg hafði hárið.
 - var gáleysi þú giptir þig (giptist) ofsnemma.
 - var orð og að sönnu.
 - var sýnd veiðin, en ekki gefin.
 - veit hönd er hefir.
 - verður að ausa við þeim lekanum, sem fyrst kemr að.
 - verður að draga, sem á vill bita.
 - verður að fara, sem feigt er.
 - verður að haldast, sem fyrr var gjört.
 - verður að taka viljann fyrir verkið.
 - verður að vefa, svo sem vestinum geguiv.
 - verður á góunni við ljós.
 - verður aldrei eptir haft, sem aldrei var talað.
 - verður aldrei fundið, sem aldrei var falið.
 - verður bágt að sleikja út yfir (að venja) allá sína ætt.
 - verður efnum að glisi, sem öðrum verður að slisi.
 - verður (er) engum að list, sem hann leikr (lærir) ekki.
 - verður flestum að fegra sína sök nokkuð.
 - verður fram að koma (hvör að vinna) sem ætlað er.
 - verður hvörjum að list, sem hann leikr.
 - verður mikið að vera, sem leiingi er tilfarnað (mikið er afsagt).
 - verður mörgum að fylgja straumnum.
 - verður mörgum hann varast helzt (opt mörgum hana varast helzt).

það verður úr hvörjum belg að fara, sem í hann er
litið.

- verður þér drjúgara enn skyrtnann í skamtinum.
- versta og bezta er hið ólíkasta.
- vill ekki kýrin muna, að hún hefir kálfr verið.
- vill einn hrafninn hafa, að annar sé sér jafn-
svartr.
- vill einn þjófriun, að annar hængi með sér.
- virða sumir mest, er sjaldan skeðr.
- vissu eg, að eptir soddan stormviðri mundi koma
regn.
- vissu k, að þessi spræna mundi renna í meginána.
- vondu er nálægt því góða.
- væri væn hrísla, hefði hún tvær greinir.
- yfirlæti, sem ei er ágæti, verður til spotts.
- ytra er opt óvíst teikn þess innra.
- þarf eins mikla vízku til að þegja og segja.
- þarf lag til að lempa sig eptir allra síðum.
- þarf marga mús, köttinn að binda.
- þráir enginn, sem hann þekkir ei.
- þríst ekki, sem mér lízt ekki.
- þú fær ei með góðu, girnstu ei með ofríki.
- þú gjörir er þitt eigið, því það fylgir þér dauðum.
- þú hefir, er ekki þitt, því það forlætr þig í
dauðanum.
- þú hefir uppbyrjað, ástunda að framkvæma.
- þurfa sterk bein til að standast (þola) góða daga.
- þykir einum forvitni, sem öðrum þykir fróðleikr.
- þykir ekki síðligt, að bóndinu samrekkir furst-
anum.
- þykir guði verst, ef einn er settr hjá.
- þykir heimskum harðt, að líða þann hyggna.
- þykir svaungum sætt, sem söddum þykir óætt.

það ætlar saddir (fullr), að hann muni aldrei svánger
verða.

það öðrum býðr, haldtu sjálf.

þá ein báran rís, er önnur vís.

— ein gæsin drekkur, drekka allar (kýrin pissar,
pissa allar.

— er að marka manninn, er má hann hvað hann vill.

— er allt, þegar þrennt er.

— er dvalið (dulist) til hófs, ef háskinn firrist.

— er dygðin fullkomin, er hún getr drepit lestina.

— er dællt í koti karls, er karl er ekki leima.

— er efndanna vandt, þá heitið er fengið (heitin
eru góð).

— er eg gamall, er þú færir mig í sekkinu.

— er eg þinn, er þú villt mér nokkuð.

— er ei berið, ef ei er vísirinn.

— er ei hius verra eptirvon, ef þessi fer fyrir.

— er ei sagan, ef ei er yrkis-efnið.

— er ei von hius verra,

— er eptir að efna (enda), þegar búit er að lofa.

— erfitt gengr góðum manni, þó grandvar sè hald-
inn, er sem einn í banni, ef ei á fè.

— er fjörið í fári, er ofdirfskan kann sèr ekki hóf.

— er gáfan rétt þegin, nær hún er þökkuð og
virtd.

— er gott, er guð vill.

— er livör bliðr, er hann biðr.

— er hvör til friðs, er hann fær það, sem bezt á
við hans náttúru.

— er hættan nærst, er uggleysið er stærst.

— er jafnt, er á hvörugan hallast.

— er illa sofið, ef gott tækifæri fyrir það bregzt.

- þá er ill öld, þá enginn læst friðr.
- er jór ónýtr, ef einn sótr brotnar.
 - er kaupíð fast, er handabandið er laust.
 - er kauphöndlunin raung, ef annarhvör hefir skaða.
 - er landmaðr í veldi, ef eyamaðr bregzt (fer).
 - er maðrinn annar allr, allt vill móti stanga.
 - er náttúran til friðs, ef hún er óneydd.
 - er oslángt faríð áfram, ef ei verðr aprsnúíð.
 - er peningrinn léttvægr, ef persónan er ærulaus.
 - er (skal, vill) Pétur, ef Páll vill ei.
 - er ráðið rart, ef það er þarft, og það skeðr snart.
 - er réttlætið vel til friðs, nær ránglætið fær undirgang.
 - er reynt, þegar að raun kemr.
 - er skelfiska-sóðið, ef ei er annað.
 - er smjörslus vant, er smárin er fenginn.
 - er staðrinn fallinn, nær farin er vörnin.
 - er sökin fullprófað, nær sannleikrin er fundinn.
 - er tíminn gaguvænligastr, nær hann er tekinn snemma.
 - er verst, ef verra lætr, (vananum bregðr).
 - er verst fylgið, er flestir eru (þegar flestir eru).
 - er umbreitningar von, er að óskum gengr.
 - er þjófrinn ær, ef hann stelr.
 - er þögnin þarflig, ef maðr vill illt tala.
 - er æfin vel framleidd, ef hún hæxlar engan, og endar svo vel.
 - er æran vel varðveitt, ef hana flekkar ekki neitt.
 - er öðrum vo fyrir dyrum, er öðrum er innkomið.

þá er öl bezt drukkið, að óskærdt hafi geð sitt gumar.

— fer hvör, er hann er kallaðr (er feigðin kallar).

— fer hvörjum aptr, er honum er full-farið fram.

— fer vel, ef ei má aðfinna.

— frosið er, flest er heima bezt.

— gleymir margr guði, nær gefngr allt að óskum.

þagnælskan er þörf í fjölmeuni.

þá góz geingr á grunu, gjörist vináttan þunu.

— grætr ei harnið, ef það fær allan sinn vilja.

— heimrinn leikr í heudi manns, hætt er að skeika megi.

— hundrinn hefir gellt, gefr hann upp.

— höfuðið veikist, hrellast limirnir.

— jafnir haldast á, er vandsæð hvör vinur.

— illir straffast, hyggnastr hiur fávísu.

— kalla eg ofríka, sem eiga vilja minna.

þakkaðu ei fyrrenn þegið hefir.

þakkarverð er velgjörð hvör (þakka hlýtr sá er þiggr).

þakklátr maðr þóknast Drottni.

þakklæti er þunnt sáð.

þá ljónshúðin dugir ekki, skal reyna fikjutréd (skal sauma refsbelgiun við).

— lukkan berst við dygdina, leggur hún á flotta.

— lukkan er bezt, hræðst hana mest.

— lukkan er stærst, er hún sviknum nærst.

— lukkan fylgir löstunum, eru þeir kostir kallaðir.

— lukkan lýtr að einum, er víst annarar að vænta.

— margt er í taki, má eitthvað forsómast.

— má vita hvör vetrinn verðr.

— mæð klæar, þarf eg að klóra mæð.

— metuaðrinn vex, lægist lukkan (minkar auðgan).

— nafnbótin er fengin, vantar opt rentuna.

- þangað er klárinn fúsastr, sem hann er, kvaldastr,
 — er liðs að leita, sem líknin öll (nóg) er til.
 — er lyst hágin, sem lögmað bannar.
 — fer þíka, sem finnr sinn, líka.
 — geingr, sem gefr.
 — hnígr hvör (vill hvör hníga) sem hallr er.
 — kemr köttrinn, sem hönum er klórað.
 — koma menn, sem meun eru fyrir.
 — leitar (þráir) belgr, sem borinn er.
 — lítr hvör, sem lystíngin krefr.
 — man gæðr lengst, er lamb geingr.
 — setr lukkan hvöra, sem hún tók hann.
 — skal skuld gjalda, sem áðr var úttekin.
 — skundar skiinnamakarinn, sem hann frèttir
 vera hvítan köttinn.
 — til fer skjólan til vatns, að hún brotnar,
 — til leitar að sinn líka (sér líkan), finnr.
 — til má kreista freyuna, að hún skræki.
 — til stoðar lukkan strákinn, að hún steypir
 honum.
 — veltr, sem liggja skal (vera vill).
 — vill fæð, sem fæð er fyrir.
 Þánkarnir eru tollfrír
 þann arf skal hvör hafa, sem Guð vill hann hafi.
 — draum skal ei segja, sem maun vill ei eptir-
 gáangi.
 — dugnað vinum þínum veittu, að ei fylgi mikið
 mein.
 — er að biðja, er biðjendum fær (best að biðja,
 er ljúfr er að veita).
 — er ei hægt að hefja, sem Krístr vill hefja.
 — er ei vandt að yerja, sem enginn vill berjja.

- þann er hægt að lokka, sem sjálf vill brokka
 (dansa).
 — er snært fenginn, er viljagr fer með.
 — fugl er hægra að skjóta, sem beint flýgr, enu
 hinn, sem krókótt fer.
 — Guð vill hryggja, kann enginn hlutr að
 hugga.
 — hund, sem herrann flýr, skyldi enginn maðr
 elska.
 — kærasta skal maðr mest meta.
 — leiða skal maðr ei hata, heldr lagfæra.
 — lofa lýðir, sem líkar þeim best.
 — má ekki kappi kalla, sem ekki hefir neitt
 reynt.
 — má óhætt elska, sem óttast Guð.
 — nauðstadda skal með náðar-angum álíta.
 — ókomna dag gyldir ekki að lofa.
 — þryðir embættið, sem það vel forsteundr.
 — sem allfr hræðast, hann má alla hræðast.
 — sem vill hafa marga rétti, er ei öllum hent
 að herbergja.
 — skal útleiða, (þeim skal úr garði fylgja), sem
 maðr vill aþtrkomi.
 — trúverðuga er synd að torþryggja.
 — ætti að elska, sem engann hatar.
 Þá peninginn vantar, vantar líka virðing og vini.
 Þar á hvör heima, sem hans sjóðr er.
 — bendast tveir seigir, vindr og ágangr.
 — bítr björn, sem hann er bundinn (búandi).
 — brotnaði oddr af hans öflæti.
 — dofnar dygð, sem sállífið sitr.
 — dregr hvörugr annann um garð.
 — er allt í kyrrum kerum.

- þar er allr, sem unnr.
- er augað, sem kært er, höndin, sem sárt er (leikr höndin á).
 - er blessan í húi, sem bæn ei vantar.
 - er dygd í döfnun, sem lestir lægjast.
 - er dymmt, sem hvörki er ljós nè gluggi.
 - er ei að geispa um geitahárin ein, sem hún er.
 - er eins pottrinn og haddan.
 - er ei smjörsjus vant, sem fleskið er feitt.
 - er ei við börn að berjast, sem hann er.
 - er ekki feitun gölt að flá, sem fleskið er ekki neitt á.
 - er ekkert fól, sem ekki á sér jafningja.
 - er ekki góðum karli tiltínt.
 - er ekki samlynðið stírdt, sem allt er vel virdt.
 - er ekki þörf á vitnum, sem hlutirnir sjálfir eru til.
 - er ekki öðrum til að dreifa.
 - er ekki öldung undir að leggja, sem amlóðinn er.
 - er enginn flugufótr undir.
 - er enginn herra, að ei sé af þrælum kominn.
 - er enginn kendr, sem hann kemr ekki.
 - er enginn skemdr, sem hann er ei nefndr.
 - er enginn sætleiki í tvísoðnu káli.
 - er enginn þræll, að ei sé af herrum kominn.
 - er fjárvon, er fyrirsitr sakbitinn og hræddr.
 - er flís, sem viðrís.
 - er gæfa hvörs manns mest, sem getinn er.
 - er gott að koma, sem hjú öll fagna.
 - er hjartað, sem fjársjóðrinn er.
 - er hugrinn í henni höfuðkinn.
 - er jeg sem matriinn er, þó ekki sníki eg.

þær er illa auði komið, sem hann á eina vonda

- er illa skemdr góðr fiskimaðr, sem hann er í andþóf settr.
- er illt að komá, sem allir ama.
- er illt að stela, sem þjófr er húsbóndi.
- er illr vættr, sem nefndr er.
- er lús, sem leitað er.
- er maðrinn hálf, sem hugrinn er.
- er mikil nægt, sem óhófið getr ei eydt henni.
- er nóg gull, sem það er haft fyrir gólf, að gánga á.
- er óhægt að hverfa frá, sem hugrinn leikr jafnan á.
- er óróligt hjarta, sem er ill samvizka.
- er peningrinn bezt kominn, sem hann er réttvísliga brúkaðr.
- er sjaldan matdrjúgt, sem mörg er ráðskonan.
- er skriðunnar von, sem hún hefir fyrr fallið.
- er sultr, sem hann er sagðr.
- er svo góðr gestr sem húsbóndinn.
- er sæmdarvon, sem nóg er til (nógar dygðir eru til).
- er til máls að taka, sem fyrr er fráhorfið.
- er til manns að taka, sem maðr er fyrir.
- er vandt að svara, sem viðliggr sjálfs virðing.
- er veiðin, sem vanin (vönuð) er.
- er verkrinn undir.
- er verst um að dæma, sem vinir eiga í hlut.
- eru eyru sæmust, sem uxu.
- er víða komandi, sem ekki er leingi verandi.
- er við aflsmun (úlfs mun) að etja.
- eru margir vinir, sem margr er peningrinn.

- þar er um andugan garð að gresja.
 — er von margs ills, sem vantar guðs ótta.
 — eru öll ráðin, sem þú ert (hann er).
 — er þér klámhögg, kella! sagði Ketill kregða.
 — er þrællinn verstr, sem hann er óhræddastr.
 — er ætíð ótti hjá þeim sakbitna.
 — etr hvör sitt.
 — fer fleira á eptir.
 — finur fjanðinn móður sína.
 — fór illa góðr bití t huudskjapt.
 — fylgir tollr meti.
 — fyrnist missirinu, sem meira og betra aptr-
 fæst.
 — geingr vel til, sem almúginn hlýðir yfirvaldinu,
 en yfirvaldið lögnum.
 — geingr vel til, sem góðir heiðrast, en vondir
 straffast.
 — gætir sauðr sauða, sem enginn hirðir er.
 — heldr livör öðrum í slíðrum.
 — hittust skáldin.
 — hleypr lostr með lýtum.
 — hæfir spónn múla, en skæl kjapti.
 — jafnt er ákomið, þarf enginn öðrum ofgóðr að
 þykjast.
 — illr er með illum aldyggr, er hann þeirra verstr.
 — kemr, að folinn þarf sinna fjögra fóta við.
 — kemr biskupinn og hún barna (bágga-) Lauga.
 — kemr hann þæfðr og upptogaðr.
 — kemr hópriun hennar Höllu.
 — klíngir önnur bjalla.
 — komstu við kaunið (við, sem var) (við, sem mér
 er klæaði).
 — leiði eg minn hest frá.

- þar leikr ekki skollinn við lambið.
- lendir, við á Læk.
- ligr fiskr undir steini.
- ljóstar hvör annann illum steini.
- má leiingi stíga, sem vel er kvæðið.
- mega þeir koma, sem kvæðin vilja læra.
- mun ei einu skapti á móti skotlið.
- mætast tveir seigir.
- mætir dalr hóli.
- nagar geit, sem hún, geingr.
- óttast menn sízt, sem óhultast er.
- peninginn vantar, vantar opt virðinguna.
- plagar ást að vera, sem þúgrinn hángir.
- kvartar hvör um, sem hönum er sárast.
- kvöldar ei (alljafnt) vel, sem konur drekka.
- ráfar rófa undan höfði, sem konur tekr sér valdið til.
- reis æð undir króki (þar reis æð undir króki).
- rennr hugr að, sem hýra kemr á móti.
- rennr refr eptir.
- réttir hvör öðrum höndina.
- ræðr hvör á garðinn, sem hann er lægstr.
- sem áskilr guðs lög og manna, skulu guðs lög ganga fyrir.
- sem bæði hverfr vatnið og veiðia, er bágtr að fiska,
- sem drengir drepa í tá, eg dreg mig allau niðr.
- sem engar eru deilur, eru engin ljón.
- sem engin elska er, er engin gleði.
- sem fylgið vantar frestar opt framkyæmdinni.
- sem görpum gegnir verst, gjörir sér rúm að fanga.

- þar sem hún kisa nær til með klónni, kemst hún upp.
- sem jafnir saman eiga, fær rættina best framgáng.
- sem kærleikann vantar, þar vantar sannan frið.
- sem lukkan er óstaðföst, er hætt við hún fari til fulls.
- sem njósn er undirfalin, máttu vera þig.
- sem peningrián þrýtr, þar þrjóta vinir og virðing.
- sem ránglátt yfirvald ríkir, þar ríkir ótti og skaði hjá undirsátunum.
- sem seryizkan ræðr fyrir, verðr uppfræðinglu viðlíka.
- sem ungeingun er áu skynsemi, fer illa fram.
- sem þú telr þig, snur þú ekki mig.
- sem ærið fátt er landsfólkið, það gjörir heffnan hræddan.
- stendr hnífrinn í kúnni.
- straffar einn strákrinn annann.
- tekr nóttin við, sem dagrinn þrýtr.
- tjáir ekki að tala, sem enginn heyrir.
- tveir sættast um, þarf ei sá þriðji til að koma.
- tókstu kappann til.
- verðr hvör pottur að standa (vera), sem settr er.
- verðr sjaldan eldiviðar-drjúgt, sem brennt er hrafas-hreiðrinn.
- verðr staðar að nema, sem ei má leingra fram komast.
- vill annar til fjalls, annar til fjöru.
- vill hvör annann af baki ríða, sem tveir eru að stríða.

þar vill skörin uppi þekkin.

þar þarf ei að kveikja ljós sem sólin skín.

þar æpir hvört stráíð til annars sem þunnskipað er.

þá sá refr rakka, en rakki hafði af alls ekki.

— sakar ekki, ef ei sér á.

— sem villt fara, skal ei fordæma, heldr leiðretta.

— skal heita á hurðir Flösa.

— skal lætta hvörjum leik, er bezt geingr.

— skal ljuga litlu við, ef liggr á.

— skal mörka manninn, er mest liggr á.

— skal reyna vininn, er í vandann slær.

— skyldi ei dauft, er drekka ætti.

— strákrinn aktast, ætlar hann sig herra vera.

— streingriann er stinnastr, stökkur hann.

— tíminn er úti, tjáir ei að yðrast.

— tók ekki betra við.

— trygðin raskast, er friðriann á förum.

— veit gjörst, er reynt er.

— (sá) verður eik að fága, sem undir skal búa.

— vínið er rokið úr höfðinu, vill mörgr ekki hafa kennt það.

þau epli sem manni vill geyma, skal varliga afplokka.

þau eru minnst mæti, sem sjálfr leggr á sig.

þau stóru trè hafa ei alltfö, stærri ávexti en þau litlu.

þan verk eru ekki leyfilig, sem menn blygðast við að biðja guð að blessa.

þau völd eru hæfiligust, sem halda uppi heiðrinum.

þá þykir holdinu vænt um, nær allt geingr eptir vilja.

þá ætla menn allt fengið, ef auðr er nógr.

þá repir ei barnið, er það fær vilja sinu.

þá ölið geingr inn, geingr vitið út.

- þekkja má fugl af fjöðrum, og líka flugi.
 þekki ég þormóð blakkann, þegi hreinann á steini.
 þekkir kusi koppinn sinn.
 þekkir Sigvaldi mark sitt þ: niðrbjúgt nef.
 þekkest hvör af sínum stallbróðr.
 þekkest úlfr af eyrum.
 þekkt hefir ýngra barnu móður sína.
 þekkti lrvör sig, spjaði engiunn mig.
 þekktu manninn í lífinu, lastaðu hann ekki dauðan.
 þekktu síðu vína þinna, en hata ekki.
 þekktu sjálfan þig.
 þegar auðrinn mínkar, doðnar maktin.
 — betr gelgr, gleymir margr því, sem hann
 hefir verið.
 — dygðin hefir enga mótsöðu, er hún sem visin.
 — einn er frá augunum, er hans minning úr
 hjartanu.
 — eitt svinið rýtir, rýta þau öll.
 — eydist eldskveikjan, doðnar loginn.
 — fara á betr enn vel, fer opt verr enn illa.
 — færið er umflúið, gleymir margr því hann
 lofaði.
 — hjartað er hryggð, bílar hughreystina.
 — hinn fátæki fellr, þá fót-troða hann hans
 vinir.
 — hian ríki rasar, reysa hann vinir hans.
 — hvör hefir sitt, hefir fjandinn ekki neitt.
 — jafnir stríða, stendr orustan lengst.
 — illu korni er sáð; mun illt afgróa.
 — illr alldyggr læzt, er hann vondum verri.
 — illr auðgast, styrkir hann þar með sinn strák-
 skap.

- Þegar konan virðir manninn, virðir hún sjálfa sig.
- lukkan leiingi er blíð, þer hún í halanum stríð.
- lukkan lægir seglin, lægist ofhuginn.
- maðr deyr, skal aptrhvarfið fara á undan honum, góðverkin fylgja, og syndirnar eptir verða.
- maðrinu er heyrnarlaus, en konan mállaus, er hjónabandið fríðsamligt.
- maðr ræðr við syðina, er hann uógu sterkr.
- manni illa vegnar, flýa einninn hans vinir frá honum.
- manni vel geingr, kann hann einga vini að þekkja.
- með-hústrúin elskast, óvirðist hústrúin.
- menn eru ríkir, verðr reiðin þess heiptugri.
- músin er mett, finnst henni mjólið beiskt.
- náúngans veggr brennr, er þínum hætt (er þinn í veði).
- neyðin er hærst, er hjálpin nærst.
- óguðrækin maðr bölvar skálknum, bölvar hann sjálfum sér.
- óskastundi er, þá gleym ei nokkru augnabliki.
- persónan pryðir embættið, er það makliga gefið.
- reiðin er runnin, kemr yðran á eptir.
- sá voldngi á við hinn vesæla, gyldir hvörki já nè nei.
- sitt lízt hvörjum, þykir sitt hvörjum.
- smá-skammirnar eru óstraffaðar, eflast hinar stærri.

- þegar sóttar-rökfn hindrast, læknast líkaminn: minni
 tíminn er úti, er úti vonin. —
 — tveir þræta, þykir ei báðum eitt. —
 — vandlætingin gætir einiskis mismunar, þverkar
 hún sjaldan gott. —
 — vel gelngir, eru vinirnir vandþekktir. —
 — vitrir menn tala, geta menn aðra vitringa
 þekkt. —
 — vondir menn afganga, verða menn glaðir. —
 — vondir menn drottna, andvarpar fólkis þaryfir.
 — þér velgeingir, þá vík ekki frá guðsóttu. —
 — þú ætlar að vinna, þá þeink þú hvör tíminn er.
 þegja mátt þú, þagað hafa betri sveinar. —
 þegjandi kemr þorskr í ála. —
 þegjandi skál um háleitt hugsa. —
 þegjandi vottrinn lýgr sízt. —
 þegja og þelukja, það kann engan kreinkja. —
 þegin gjöf skyldi ei leingi ólaunin. —
 þegir barnið, á meðan það borðar skötufótinn.
 þegir naut, ei mælir kvíga. —
 þegir sá, sem ásitir. —
 þegnar velgjörðir gleðja einusinni hinu óþakkláta,
 en alltið hinu þakkláta. —
 þeim ágjarna eru gerari augun enu maginu. —
 — ann, sem hjáhvílir. —
 — þér könnuhaldið, sem seinast viðtekr. —
 — betalar glens með gabbi. —
 — blinda verðr ei sjón að synd. —
 — dvelst, sem drekka hjá vinuinn. —
 — dugir ekki dagr, sem drekka fram á nótt. —
 — dvínar dáð, sem dygd afrækir. —
 — dæmafróða dvelst hjá þeim forvitna. —
 — er auðið fengs, en ekki halds.

- þeim er hágt að biðja um gjöf, sem borga verður.
- er brek að brasta, sem bröltir á hækjunum.
- er búð fall, sem byrgir sín augu.
- er dællt (hágt) að keuna, sem ekki kann að sinja.
- er ei framar von, sem fara til guðs.
- er ei frama von, sem felst.
- er ei hægt í kyrkju að koma, er í kamar vill vera.
- er falls von, sem flasar.
- er fegurst að lifa, sem vel margt vita.
- er frama von, sem fer á milli kónuga.
- er gott að fyrirgefa, sem yðrast og alláta.
- er gott, sem glátt hafa sjúni.
- er hægt að verjast, sem enginn ásækir.
- er hægt að þreja, sem enginn (engum) ann.
- er jafnt farið, sem brúka óhóf og vanhóf.
- er konstin lætt, sem kann hana rétt.
- er lengi kostur vel að gjöra, sem geta vel og margir viðþurfa.
- er list er þeigja kann.
- er minnis (manavits) vant, er margt hjala.
- er nýtt um varninginn, sem sjaldan fá hann.
- er ótta von, sem illa gjörir.
- er peningrinu pest, sem hafa við hann hjart að fest.
- er ráð að hætta, sem ætíð fer verr og verr.
- er skaða von, sem vagar.
- er snöggt snítt, sem nasir eru afskornar.
- er túngan lætt, sem talar óneyddr.
- er yits vant, sem víða fer.
- er voða (rúmfata) þörf, sem um fjall hefir farið.

- þeim er þrældómrið þýngstr, sem hann er ýngstr,
 — er æfin þúg, sem hún þykir oflaung.
 — er öllum meira veitt, sem stærri börnin eiga.
 — fátæku er frómleikinn ein kóróna.
 — fleigir fúsum, sem sþandinn eltir.
 — fróða og fávísa ferst misjafat að.
 — fyrnist sorg, sem fær enga þót þará.
 — gaf guð, sem þurftir.
 — gefr guð, sem völuðum veitir (sem hann vill).
 — heiðr, sem heiðr heyrir.
 — hæfir ei heiðran, sem hógværð afrækir.
 — íf koll kemr, sem kastar steini í lopt upp.
 — kemr ekki saman um sið, sið vilja hvörjir
 drekka.
 — kemr fátt óvart, sem forvit er.
 — leiðist að lifa, sem reiknar það hann etíð hefir.
 — leiðist sízt, sem sefr,
 — lærist að spíta, sem tigr hið beiska.
 — lærist bezt að synda, sem liggir við drukknun.
 — má, sem lánað er.
 — mót sólu gánga, skriðr skugginn éptir.
 — nízka mun heldr steypa vanhól em óhól.
 — nægir sítt, sem gjarnan guði treysta.
 — óða verðr allt að virðast vorkun.
 — penúgi er illa verslað, sem ávinur annaþu
 rángfenginn.
 — þflum, sem leyniliga fljúga, er ómöguligt að
 verjast.
 — raga sítr illa að raupa af hugþryðinni.
 — sem herrar eru nærri, hættir við að brenna.
 — sem herrum eru stærri, hættir við að frjósa.
 — sem margr hróðsar, verðr margt til gleði.

- þeim sem tekr öl og vína til húss, verður bæði sárt og klæar.
- sitr hann fyrir sólu.
- skal duga, sem þörf er meiri.
- skal lítið ætla, sem lítið geta.
- skall skömni er skyldi.
- svánga er það beiska sætt.
- svelgist opt á, sem stórum gleipar.
- var eg verst, er eg unni mest.
- veit eg firðum frægast að lifa, sem vel margt muna og vita.
- veitist hjástoð, sem hana öðrum auðsýna.
- veitist huggun í hörmúngum greið, sem hjálpa öðrum í sinni neyð.
- verður að sinna, sem samanbúa.
- verður að sviða, sem undirnága.
- verður ei ættin til óvirðingar, sem í heppi er lakastr.
- verður fátt til steika (krása), sem steikja smjórið.
- verður flest, sem flest varast.
- verður seint um, sem úrvöndu eiga að ráða.
- þykir vænt um, sem vilja sinn fær fullkomnað.
- þoran er horfin, er horfinn heiðr og virðing.
- þeim ætti að unna, sem öllum er nýtsámr.
- þeink ætíð hvörn dag þinn sársta.
- þeir biðja um frið með reiddu sverði.
- brenna, er ofærri eldi sitja.
- byggja lönd, sem lifa.
- elda grátt silfr.
- eldri eru til ráða, en þeir ýugri til framkvæmdar.
- eru allir á einni bókinu lærdir.
- eru ei allir í katlinum, sem kræktir eru.

- þeir eru svo líkir, sem sammæðra egg.
- eru tældir þig segja munnlausann.
- fá, sem fyrst koma.
- finna gott, sem forðast illt.
- gömlu eiga að vera ungra góð eptirdæmi.
- hafa fyrri brögðum beizt (leidd saman hesta sína).
- hafa færst, sem flestu stela.
- hafa ráð undir hvörju rífi, sem rebbi.
- hlaupa saman á hornunum.
- kirna um kálfróuna.
- leita við útbrot, sem vinskapanum vilja lausum slá.
- ljósta hvör annann illum steini.
- mega afsegja, sem á hafa kennt.
- mega hafa fattar fætr, sem falligar eiga dætr.
- mega slætta skirinu, sem það eiga.
- njóta, sem vel gjöra.
- nýta smátt, sem naunt hafa.
- ómildu skulu dreggjarnar afsúpa.

Þeirra orða var þaðan von.

Þeir ríða opt seinast úr hlaði, sem fyrst binda sporana.

- segja mest af Ólafi kóngi, sem hvorki hafa heyrt hann né séð.
- segja til vegarins, sem nærstir búa.
- sem á daginu eru í orða snakki, faðmast á nærnar undir elau þaki.
- sem ekki þekkja sig, kunna ekki að leita að því, er þá vantar.
- sem fyrir aðra borga, fá sjaldan þeir ean fullt.
- sem háum hestum ríða, hrapa gjarnan ofau.
- sitja aldrei á satts höfði.
- sitja drjúgum í dómi, sem deili lítil á kunna.

- þeir synda fyrir sínum plógi.
- verða að hafa eirið, sem ekki hafa láúnið.
- verða að líta, sem lágar hafa dyrnar (missa sem eiga).
- verða að ráða (vilja ráða), sem ríkið hafa meira.
- þjóna bezt, sem þarft og þægt vinna (þó lítið sé).
- þurfa minna fyrir að hafa, sem ei sorga fyrir seinni tímanum.
- ættgöfugustu kunna að vera þeir mestu ættlerar.
- þenarinn má ei vera stærri enn hans herra.
- þenusta biðr um þenustu.
- þær blásið allir í eina pípu.
- eru stínn stöðubeinin.
- ferst að falda tröfin (að skauta).
- fer vit eptir vexti.
- haldið allir í einn hala.
- heilsast heldr snemma.
- liggj hálmvisk þar hjartað skyldi.
- mun þykja betri kvæða mín enn koma.
- skulu maklig málagjöldin.
- var sýnd veiðin, en gefin ekki.
- verðr allt að handaskolum.
- verðr allt að orðum eins og ærum manni.
- verðr allt að vöndu eins og móðurlausum börnum.
- þykir vænna um eggid enn hæunna.
- þess á fyrst að leita, sem mest áliggr.
- betri sem hlutrin er, þess vandfarnara er með hann.
- betr sem einu gjörir, þess virðugligri verðr hans lífsaga.
- eldri, þess argari; þess ríkari, þess kargari.
- eldri sem er manni, þess dygdugri skal hann.
- er fyrst að spyrja, sem mest varðar að vita.

Þess er illt að æskja, sem ekki er að fá.

— er víti, sem vits ei gætir.

— er æran, sem hana veitir.

— fleira sem einn talar ósatt, því síð er hönum trúað.

— færra veit, sem fleira (meira) drekkir.

— getr hvör, er hann gírnaist.

— hættara er fallið, sem hærra er sætið (hættari er lúkkun, sem hún er stærri).

Þessi bára rís af bröttu grunni.

— börn draga það út.

— eru berin í skirinu.

— kann að slá gullhamirana.

— lætr grösin gróa.

— orð gánga af gyltóm munn og grályndu hjarta.

— púla er ei úr þínum örfamæli.

— reifið rennr, hann staldrar ekki við.

Þessir stoða í stórverkum, ungr til erviðis, aldraðr til ráða, gamall til bæna.

Þess kaldara sem vatnið er, þess betr svalar það.

— lengr sem óhöfið varir, þess meir skaðar það.

— meiri er vandiinn, sem fleiri eru pundin.

— meir girndin hefir, þess síð er henni fallnægt.

— nógligar sem safnað er, þess vandligar þarf að geyma.

— óhægra er verkið, sem það er óviljugra.

— prýðiligar sem skartið er, þess saurljótara er það.

— rískari þú ert, þess ríkugligar áttu að gefa.

— sem maðr æskir sér, á hann öðrum að æskja.

— skjærara glasið er, þess brothættara er það.

— torveldari er konstin, sem tregari er viljinn.

Þessu barni skyldast allir gott að gjöra.

Þess verðr (er) getið, sem gjört er.

Þess verri sem hlattrinn er, þess meir varast hann.

— Þýngri byrðiu er, þess meir beygir hún bakið.

— æðri þú ert, þess meir lítillat þú þig.

Þetta er lángsamt andþóf.

Þetta er mikill ánaðagr.

Þetta er veggrinn.

Þetta mun drottinn duga láta.

Þilbið er þrælalíðið.

Þiggðu með þökkum litla gjöf volaðs vinar.

Þigg ei allt, ei allstaðar og ei af öllum.

Þiggja (eta) skal óvina mat, en engu launa.

Þiggja skal þræls ráð, ef þörf rey nast.

Þiggr hvör það hann gjörir lysta.

Þig kjöri eg að vita það (gott að vita.)

Þig má sækja með söðulhesti.

Þig munda eg sízt tilkjósa.

Þig mun sízt á bak bíta.

Þú gáfa sè svo, að hún að gagni komi.

Þú er óhelgt án griða.

Þú hefir höndin makað, bæði slegið og rukað.

Þú handastli þig skal helzt næra.

Þú heimskingi hefir engan heiðr.

Þú tunga skal ei vera skjótari enn þú hugr.

Þjóðir, tíðir og eiðir hafa síu missiraskipti.

Þjófnum þykir bezt meðan myrkrið er.

Þjófrinn má eta sitt ætíð með ótta.

Þjófrinn þrífst, en þjófsnautrinn aldrei.

Þjóna svo mönnum að þú þókkunist guði.

Þjónusta guðs er fullkomið, frelsi.

Þó ávirðingia sè skírd með gulls nafni, þekkt hún

þess samt.

Þó barnið sè lítið, kostar það ei minna en hún

stærsti maðr.

- þó dygðin doðni, kann hún vel að endrýast. Þó
 — einn elski svikin, hatar hann samt svikarann.
 — einn komist yfir háskann, ferst áttar í hönum.
 — einum lúkkist, lúkkast hundrað eina. Þó
 þó fæ tapist, kann það aptr að vinnast. Þó
 flestir flýi dauða, finna þeir hann. Þó
 — góðr komi eptir góðann, sýnist sá fyrri að vera
 betri.
 — heimríni væri fullr með dára, þykist enginn
 vera það.
 — heimskir hátt komist, hoga þeir opt til skammár.
 — hinn fáteki tali hyggiliga, vill það enginn heyrna.
 — hinn vöndu vel gjöri, skeðr það tranðt af góðum
 tilgangi.
 — hundriun getti að tunglinu, gleipir hann það efi.
 — illir eftist saman, er hvorugr tilsparandi.
 þokka býðr þrífir hönd.
 þokka hylr sá er þeigir.
 þó kónginum sè skyldt að hlýða, þer guð meir að
 mæta.
 þola ber sannleik, þó þyki beiskr.
 þola, líða, þreja, bíða; það er hæfi, þetta er stund,
 en engin æfi.
 þolað hefir þrekinna maðr meira.
 þó líkaminn sè þræll, er þó hugriun frjæls.
 þoliumóðr skal þurfandi.
 þolinmæði er mikill mankostr (er ekki kvittanzía).
 þolinmæði í þrautum vex (leiðir ofríkl í hús).
 þolinmæðiu þrautir vinnr allár (þó vinnr þraut alla).
 þol læknar lýða böll.
 þolugr (þróttugr) er hvör um annars meim.
 þó maðriun sýni sig sém barn, varðar efi, kumi hann
 sig manuliga að bera.

- þó náttúran sè lamin með lurk, hún leitast heima um síðir.
- þó óttinn sè lítill, deysir hann kráptana.
- þó prettr komi móti pretti, kalla sunir rétt.
- þó rótin sè lítill, kann hún að gefa af sér stóra ávexti.
- þó sálin sè eðalligri eun líkaminn, má hana ei fyrirfreltast.
- þótti við ráðgann um að eiga.
- þó tungan ljúist, er ei þankian þrotinn.
- þó undin græðist, er örið eptir.
- þó unniun gráti gyldir ei það; ef grundu sigriun fellir að.
- þó þú gefir manni brauð, hltr hann þig meir eun forsvarar.
- þó þú sèrt góðr, þar er þó margt betri.
- þó þú yrðir þúsund ára, mundir þú ei flúna líf þitt nema fárra ára.
- þrá er þussa einkun.
- þrákálful er viðbrúgdíð.
- þrár er þriðjudagsvefr (þrátt er þriðjudagsverk).
- þrátt er þriðjudags veðr.
- þrátt hleypr löstur með lýtum.
- þrátt krefja þrætur sannindi.
- þraung er á þingi.
- þraungt meiga sáttir sitja.
- þraut er að þrífast ei.
- þræveltr steinn verðr sízt mosavaxinn.
- þreji eg eun, þó þyki langt að biða.
- þremr orðum fleira skaltu ei senna þér verri manni við.
- þrennfagin líkar guði bezt.
- þrennslags fólk þeigir traudt um sannleik, aðbörn, narri og drukkinn.

- þrjá erfingja á hvör maðr, meunilna, maðkana og
 sálarinnar meðtákarar, þó að þeir þrjú þrjú —
 þrífinn þræll er þæðar-bót, þessa þrjú þrjú þrjú —
 þrínættir gestr þykir nízkum vestr, og þaðan af því
 leiðari, þess lengr ðvelr. — þrínættir gestr þykir ðvestr (þakkar standum verstr).
 þrisvar er fullreyndt. — þrisvar verðr allt forðum, þrisvar verðr allt forðum —
 þroskiinn þrósar sér vel á líkamanum, þess þetr á
 sálunnar þrósar sér vel á líkamanum, þess þetr —
 þræla þjóð er grátandi góð, þarfyrir utan ólm og óð.
 þrælborinn kóng þolir landið illa, þess þetr —
 þrælaber þrá í leik, þess þetr —
 þræll er þræls arfi (þræll getr þræll), þess þetr —
 þrællinn hefnir, en argr aldrei, þess þetr —
 þrællinn og herrann, þeir eru báðir manneskjur. —
 þræl vill eiga (halda) sér þræl, þess þetr —
 þræl vill heita herra, hvað má kalla verra, þess þetr —
 þræls ánaubir þykja tegum góðar, þess þetr —
 þræls náttúra þolir ói herradæmi hafa, þess þetr —
 þrætugjörn kona er sem sífeldr leki, þess þetr —
 þú aktar ei betr munninn, þess þetr —
 — átt að gjöra mér það yomb, að standa í mér. —
 — átt ekki sök nema á sjálfum þér. —
 — átt fátt, af því þú nýtir ekki smátt. —
 — áttir optir í heuni granna fleðu. —
 — áttir erindið í Lónið, þess þetr —
 — bakar mikið, en býðr fáum, þess þetr —
 — ber hjartað í hösonum (braxunum), þess þetr —
 — ber í bakkafullan lackinn, þess þetr —
 — ber sjálf að þér böndin, þess þetr —
 — býðr ei boðanna, þess þetr —
 — biðr tóu að taka fjárgeymslu, þess þetr —

- þú biðr þess stelkt hæna flýgr í munn þér. svo styð
- blindr byrðir, en ber enga sjálfr. *blindr byrðir*
- bindr grátt ofaná svart. (bætur gráu). *bindr grátt ofaná svart*
- borgar glens með gabbi. *borgar glens með gabbi*
- brosir að bögum, lætr hit yfir lögum. *brosir að bögum, lætr hit yfir lögum*
- brýnir þann oddinn, sem bitr á sjálfan þig. *brýnir þann oddinn, sem bitr á sjálfan þig*
- brýtr á mæri haunnina (kennir mæri um). *brýtr á mæri haunnina (kennir mæri um)*
- býðr feldinn fyrrenn björninn ertunnina. *býðr feldinn fyrrenn björninn ertunnina*
- dagir ekkert, nema Drottinn stirki þig. *dagir ekkert, nema Drottinn stirki þig*
- ert ekki búinn að bita úr nálinni enu. *ert ekki búinn að bita úr nálinni enu*
- ert ekki einn í Jeik, ef Óðinn styðr þig. *ert ekki einn í Jeik, ef Óðinn styðr þig*
- ert ekki svo haltr sem þú hínkrar. *ert ekki svo haltr sem þú hínkrar*
- ert ekki það fyrsta göfugmenti getið í þlunkætti. *ert ekki það fyrsta göfugmenti getið í þlunkætti*
- ert fullr af flókum, sem fjandinn afkrókum. *ert fullr af flókum, sem fjandinn afkrókum*
- ert lúðr lastorða. *ert lúðr lastorða*
- ert meiri í orði enna á borði. *ert meiri í orði enna á borði*
- ert mestr í málinu (munninum), sem réfrinna í halanum. *ert mestr í málinu (munninum), sem réfrinna í halanum*
- ert mikill prófeti (sjalds en fugl, yölundr mikill). *ert mikill prófeti (sjalds en fugl, yölundr mikill)*
- ert það þú ert, hvað sem við þig er gert. *ert það þú ert, hvað sem við þig er gert*
- ert ær í eptirtali. *ert ær í eptirtali*
- ert öðrum hygginn, þér sízt sjálfum. *ert öðrum hygginn, þér sízt sjálfum*
- ert hvörs manns tungu, og mælir það sem aðrir mæla. *ert hvörs manns tungu, og mælir það sem aðrir mæla*
- feitir gölltinn, en betlar um bráðina. *feitir gölltinn, en betlar um bráðina*
- finnar mig, en feir þig. *finnar mig, en feir þig*
- finnr traudt æru í ágirndarhúsi. *finnr traudt æru í ágirndarhúsi*
- fær einhvörn bátinn að bjargast á. *fær einhvörn bátinn að bjargast á*
- færir náttuglur til Athenu-borgar. *færir náttuglur til Athenu-borgar*
- færir ekki fótum saman. *færir ekki fótum saman*
- gáðir seint að reiðast. *gáðir seint að reiðast*
- gefr frejunni að drekka. *gefr frejunni að drekka*
- gefr gamlar ertur og nýer fréttir. *gefr gamlar ertur og nýer fréttir*

- þú gegnir þeim gæsum, sem í gær slugu.
- getr byrjað stríðið þá þú villt, en ekki endað þá þú villt.
- gjálfrar sem brim á báruskeri (breiðu skeri).
- gífrar um geitahár, kírnir um kálfsróu.
- gírnist margt, en þarft fátt.
- gjörir ekki þykkt umfarið.
- gjörir fyrir brókina (horuið), eun barnið.
- gjörir sízt það góðum líkar.
- greipst (grípr) í tómt.
- grýtir mig gullorðum, en eg ver þig ei utan varningsmjöli.
- hefðir ei keypt að hönum saltið.
- hefðir ei svo hárlausan hjassann, hefðir þú ekki rekið þig uppundir hímianu.
- hefir ekki bitið á beisku (lesið vel ofan kjölinu).
- hefir sagran flöt fengið langt frá þínu leigubóli.
- hefir fullar gupuir af geipi.
- hefir fyrri farið í dans og fundið lag á kvæðum.
- hefir rödd fyrir réttkvæði, rassinn fyrir niðrlagið.
- hefir snúið huga mínum frá hjarta þínu.
- hefir velt steininum þér til erylís eins.
- hefir öllum birt vísdóm þínu í bakhlutanum.
- hêlt eptir hænueggjuu, en sleptir álftareggjunum.
- hlýtr eldinu skara, ef þú villt víni verma.
- hlýtr það, sem þér er ætlað, en traudt meira.
- horfir á mig, sem kыр á kvikindi.
- hvetr eggina en höggur ei.
- jafnast við þínu líka og aldrei framur.
- kannt að staga þó stutt sè í spuanum.
- kannt ekki að þókuast mér af hjarta, þarftu ei lengr fyrir mér að skarta.
- kannt ekki gott að þiggja.

þú kemr á eptir með kaldt vatn í áttúng (særandi hendi).

— kemr í greifans tíð (eptir dúk og disk).

— kemr upp öllum helgidómium.

— kemr þar með tólf kónga vitid.

— kennir ekki fyrr einu kemr að hjartanu.

— kennir ei selum að synda, nè fugli að fljúga (meðan þú kant það ei sjálfr).

— keppist við aðra, enginn við þig.

— krympar þig fyrr enn krókrinn stendr í rúmpinum.

— kveikir (ei) eld af kaldri ösku.

— láir það öðrum, sem þú leikr þér að sjálfr.

— lofar þig fyrir þín lýti, en lastar aðra fyrir þeirra dygðir.

— lýtr ei að því, sem læligt (lægt) er.

— lætr draga þig á nefinu.

— lætr líu fyrir annars ljós.

— mátt ekki munnlun spara, viljir þú mjólkinu metja.

— mátt ei út af líta fyrir yðjuleysi.

— mátt leika, lokið er að kasta.

— mátt plokka vængina af lúkkunni, skuli hún ljá þér uná.

— miðlar vel, og sér eptir því sjö augunum.

— mjólkaðir á hönum eyrun.

— mótfellr mig, sem kettari kyrkjú.

þúng er eptirreiðin (eru flögin) (verða gamalla manna föll).

þúngr er eptirróðrinn (þeigjandi róðr).

þúngt er þeigjandi böl (þakkarlaust verk).

þúngt stýr þrábarið barn.

þúngt þrammar þreytt klaufi.

þunnar bætr þykja mér verstar.

- þunn er stjúp módur snæðin (flísle).
- þunngkipað er á þægri bekk.
- þunnt er módur eyrað.
- þú nær ekki þangáð tánum, sem hann hefir hælana.
- opnar þeim eyrað, sem ekki skyldi.
- rakst krók á hála hans.
- rásar fyrir ráð fram.
- rekr nefið í nóttina.
- réttir fyrr ráuf einn hönd.
- þurs þykist þrífast fullr.
- þú segir (setr) lög, þó lágr sèrt.
- segir vel um það.
- sèr ei skuggann fyrir skreppunni, sem á bakinu hængir.
- sèr það sízt, sem augunum (nesinu) er nærst.
- setr skjöldinn fyrir bakið.
- sitr mèt fyrir sólu (ljósi).
- sitr við þann eldinn, sem bezt brennar.
- skákar fyrr enn þú mátar (í hróksvaldi).
- skalt hafa tvö andlit, það er að sjá fram og til baka.
- skalt hrósa spart, en lasta þó enn sparavá.
- skalt leika, svo þú hafir lofstír þaraf.
- skrafar ei skyu frá mèt.
- skrafar þig drukkinn.
- skriptast fyrir böðlinum.
- skrökvar fyrr enn þú skrafir ekki.
- smíðar negluna fyrr enn bátinn.
- smýr þá steikina, sem nóg er feit.
- starir sem naut á nývfrki.
- stendr sem tómr ljósberi.
- sýngr sama og gaukrinn.
- sækir ekki gull í greipar múnar.

- þú sætir ei meir þræðikan enn svíu gulli.
- tekr ekkert úr þínum barni nema flær og lýs.
- því hefir þú engan þrís.
- tekr upp gluggann svo til skali sjá.
- tekr úr þér í man og klínir á þig utan.
- tekr það saman, sem sundrleitast er.
- teygir ei leingra tungu mína, eum eg vil láta hana (enn hún tekr).
- tollir í þýzkunni (tízkunni), það hafa grasið í skónum.
- tælir mig svo eg trúí þér.
- vanst (hefir unnið) hjörninn.
- veðr reik (endann uppí ána).
- veizt ei meira af því, enn naut kyssir kú í norð-
anveðri.
- veizt ekki hvörs þú átt að biða, miklausðr hvað þér er hent að líða.
- veizt ekki svo mikið af veröldinni, sem vanþökk og eptirtölnr.
- veir þér vinina eptir vitinn.
- ver oddi og eggju.
- vilda eg værir þarin, þorsfuna frú!
- vilda eg værir þveigin sía.
- villt allt vita en engu leyna.
- villt bera ljós að hvörs manna nösnum.
- villt hafa afgirðtan veg fyrir góðu.
- villt kaupa sál með ónýtum varnangi.
- villt metja mig en manna spara.
- villt rota hvörn mann með röksemdar orðum.
- villt stökkva logann með lýsinu.
- vísar mér vatnið, en ætlar mér eldinn.
- værir betr sendr eptir síld: drekktr.
- þarft lás fyrir þína gás.

- þú þeigir þegar þú heyrir þjófanna getið.
- þeitir þó sperðlunum.
- þekktir ekki hann þórð í Krók (karliun Björn á Brekku).
- þjáir himin með orðum, jörð með gjörðum.
- þurkaðu ekki á þér allt, meðan annar er hjá þér.
- þú þykist auðnu fótum í etju standa.
- ætlar að færa þig uppá skaptið.
- ætlar með kertaljósi að sýna mér sólina.
- þveigið skal þerris bíða.
- þveigið svín veltir sér í sama saur.
- þveiginn og kembdr ríð þú þingi að, viljir þú ei víttir vera.
- þverúð er teikn til drambseminnar.
- þverúð vex af þrætum (af þrætu vex).
- því ann maðr mest, sem mest er fyrirhaft.
- dylst einn dagr, að allir skuli hann hræðast.
- er að tjalda, sem til er.
- er að venjast, sem vera skal.
- er boðið, að ekki er þeigið.
- er dygðin lofuð, að fleiri skyldu ástunda hana.
- er fallið stærra, sem húsið er hærra.
- er fífl að fátt er kennt.
- er hælt, sem bezt má.
- er illa sóað, sem ofvel er geymt.
- er lánað það sem líta má, litrinu en ei annað.
- er misjafn ávöxturinn, að jörðin er misgóð.
- er óðæll svo illr, að hann er vaustraffaðr.
- er túngau svo óspök, að hjartað gefr henni tauminu.
- er vitinn verst varið, sem haft er til hrekkjanna.
- er þjófrinn svo ör að stela, að ágirndin rekr eptir hönum.

- því er ærunni svo hætt, að úgirndin er svo nærsýn.
- er öllu hlíft, sem guð vill.
 - falliga skal blanda við það nyttsamliga.
 - fegra er að heyra, sem mærin heitir fleira.
 - feitari búkr, því vesælli sál.
 - fleira lýtir manni, sem færri nennir gott að nema.
 - getr einn eyðt, sem sjö mega viðlifa.
 - heitir margr óneyddr, sem hann má euda með stærstu nauðung.
 - hriktir hjól, að það er harðliga neyðt.
 - krintir margr, hann vill láta til sín tala.
 - kærara sem oss er lífið enn gótsið, því betra er það.
 - lastar hegrinn vatnið, að hann kann ei að synda.
 - læra börnin málið, að þau heyra það (að það er fyrir þeim haft).
 - má í marga staði (inörg horn) skipta.
 - miðlar hvör helzt, sem hann hefir nægst af.
 - orði sigr.
 - prýðiligri, sem hlutrin er, því fleiri ginnast hann.
 - reyndari, sem maðrinn er, því þolinamóðari skyldi hann vera.
 - skal eg taka þyrn úr annars fæti og festa í minn?
 - sleikir hundrinn steininn, að hann er feitr.
 - týnir hvör seinast, sem hann lærði fyrst (fyrst tekr upp).
 - týnir margr á torgi, sem hann hirðti, ef heima væri.
 - veldr þrjúzka þræls að hann er barinn.

Þvi verður að tjalda, sem til er.

Því þægiligri maðri er, þess vinsælli verður hann.
Þykjunst eg sjá það sumt, er þú sér allt.

Þægðin og dygðin eru sem tvær eðalbornar systur.

Þægiligt orð eins höfðingja þykir betra en velgjörð
sins jafningja.

Þægt barn fær gott atlæti.

Þökk grætr þurrum tárur.

Þögn er betri en heimsk orð.

Þögn er heimskum bezt (er ólundar bezt, er kvenna
kostr).

Þögn er hent í sængursal, sögn á þingum ganga skal.

Þögn er sjaldan málugs manns (er þegjandi samþykki).

Þögn eykr vinskap allavega (hefir ljúf laun).

Þögull ef gestr kemr garði að, gott er ef svo gengr
frá.

Þögull skyldi beggja vin og báðum trúr.

Þögull skyldi og gætínu gestr.

Þörf er að bleyta þurra skó.

Þörf kennir þjóð að biðja.

Æ.

Æ dregst jafnan fram það fyrir er ætlað (það
ítar sízt girnast).

Æðri sýslau máttu ei hafa, en görpum keuða gott
að nema.

Æðru mæla þeir ofhræddu gjarnan.

Æ! er ótta hljóð huglausra.

Æ! er sóttar rómr.

Æ! er upphafshljóð allra manna (yzta hljóð all-
flestra).

Ælinnar leingð skal meta af nytsamligri brúkun lífs-
kraptauna.

Æfin líðr, engin tíð bíðr eptir annarri.

Æ hefir ill samvizka kvöl og kvíða.

Æ hlýzt illt af illum förumönnum.

Æ koma mein eptir munað.

Æ kærir hvör sínu kvíða.

Æla þarf upp óheilnæmu.

Æpa sjaldan ofrhugar.

Æpir María, þá einu er settr hjá.

Æran er hian beztí elli sómi.

Æra og heiðr er vísdómsins ávinníngv.

Æra og ódygð sitja ei lengi samkera.

Ær er ófeilnastr.

Ær er þjófr ef stelr, ærari ef eptirsegir.

Ærið gott gömlum og feigum.

Æriu eru óhöpp, þó eitt hjálfi.

Ærlig fátækt er heilagr hlutr.

Ærligir siðir afla heiðrs.

Ærligr maðr er æra síuna foreldra.

Ærligr og merkr öðlast heiðr, en ótryggr smán.

Ærna mælir sá, sem espa þegnar.

Ærnar á fóstri minn flakspildur.

Ærum verðr allt að orðum.

Æraunar flekkir eru þeir grómtékuustu.

Æ sér gjöf til gjalda.

Æ sitr gleyggr (glöggur) við gjöfum.

Æskan er flestum óstýrilát.

Æskan fóltnar, ef elli bíðr (líkist úngu vallarblómi).

Æskan skal safna því ellin þarf eyða.

Æskah skapar æfina mannsins. **Æskunnar** dáð er ellinnar ráð.

Æskunnar lærdómur á að vera ællinnar huggun.

Æskunnar sparsemi gjörir opt ellinni nýtsemi.

Æskustund er ómædd.

Æstu ei að þér óþjóðalýð.

Ætíð er heimins vellyst galli blönduð.

Ætíð er þrúðlyndi þrýði göfugra.

Ætíð segja menninnar til sín.

Ætíð spyr lýðr að lokum.

Ætíð verðr einhvör til að eyða.

Ætíð vill holdið um eitthvað klifa.

Ætíð vill valdið sian vilja hafa.

Ætíð yfirvinnr dygðin.

Ætlar hvinn annann sér líkan.

Ætlan svkr margan.

Ætla skal borð fyrir báru.

Ættar göfugleikinn færir með sér miklar manna-
virðingar.

Ættgeingari er ódygð enn dygð.

Ættstór og frændmargr á eptirmálsvon.

Ö.

Öðrum bera bíflugur hunáng (eikr ávexti).

Öðrum hugðu, sjálfir sapu.

Öðrum leysa rollur reifi.

Öðrum ráðleggja er allrahægast.

Öðruvísi mér áðr brá ofanú þig að líta og sjá.

Öfund er auðnu fylgjari.

Öfundin á flt við alla að skipta.

Öfundin eltir alltið vegsemdina (fylgir orðstýr.
góðum).

Öfundin eltir þá auðsælu, sem skugginu liskamann.

Öfundin er lík þeim hundi, sem etr úr sér sitt egi.
ið hjarta.

Öfundin lifir svolengi maðrina lifir og jafnvel lengr

Öld er ójöfnust.

Öld kemr eptir öld.

Öldruðum fylg í æsku.

Öl er annar (innri) maðr.

Ölið þrísar sá, er þv' uppkastar.

Öll á eg börnin mín, sagði karlæggi karlinn.

Öll augnanna hýra yfirgefr þann sem reibist.

Öll er gleðin sorgum sýrð.

Öll er mentin i minninu fólgin.

Öll eru heilræðin nýt að nema.

Öll er æfin dauði.

Öll hastarlig umhrelting er hættulig.

Öll kyn vilja sér maka hafa.

Öll lágmaeli komast í hámaeli.

Öll orð vilja láta tala sig.

Öll regla hefir sína undantekning.

Öll segl eiga ei við öll skip.

Öll velgjörð mun sinn stað finna.

Öllu holdi er hvíldar þörf.

Öllum að þóknast er ómöguligt.

Öllum á gott að gjöra.

Öllu má ofbjóða.

Öllum atburðum fylgir fær.

Öllum þer ofdyrð að varast.

Öllum er nokkuð ábótavandt.

Öllum er ófalt lífið.

- Öllum er skapað eittsiðni að deya.
- Öllum er skyldt ættland að verja.
- Öllum er vonin sameiginlig.
- Öllum er þar hætt, sem það illa hefir yfirhönd.
- Öllum er ættgeingt að syndga.
- Öllum er örvænt, að reyna rás við huga.
- Öllum fargar eigið sjálfræði.
- Öllum fylgir elnhvör skuggi.
- Öllum hæfir orð og gjörðir vanda.
- Öllum jeljum hefir aslett (hafa rof).
- Öllum kann yfir að sjást.
- Öllum kefir einhvör dómr seinna.
- Öllum kindum er eitthvað til anmarka.
- Öllum nýungum fylgir nokkr forundran.
- Öllum ótráum fylgir óráðvendni.
- Öllum raðum á að fylgja framsýni.
- Öllum segist eitt, þá þeir fæðast: "þú skalt deya"!
- Öllum trúia ekki er gott, engum hálfu verra.
- Öllum úngum mönnum fer fram.
- Öllum ætti vel að líka guðs ráðstöfun.
- Öllu og einu alltið tempran hlýðir.
- Öllu öfgar.
- Öl steln geði guma (segir alvöru, allan vilja).
- Öls til veiða eru flestir fúsir.
- Öndverðir skulu ernir klóast.
- Önn fylgir umsýslun.
- Önnur eys, en önnur fyllir
- Önnur var þá æfin.
- Örbyrgann vantar margt, en ágjarnann allt.
- Öreiginu ber aleiguna á baki sér.
- Öreigu lát aldrei hug þinn hrella.
- Ör ergist við gest.

Örlátr félans, er sem einn kappi roplaus.

Örlætíð án rettvísi verður að athlæi.

Örlætíð elska allir.

Örlætíð má ei vera meira enn efnin tilhrökkva.

Örlög síu veit enginn fyrir.

Örm er yðjlaus hönd.

Örn er á nesinu (er ásælnastr).

Örvasa mann og únga konu brestr sjaldan börn.

PRENTVILLUR.

Bls.	23	lin.	22	vöndum viðsjá les: vondum vitum, viðsjá
—	36	—	7	gjörð <i>l.</i> gjörir
—	59	—	30	Dándiskvinna <i>l.</i> Dándiskvinnu.
—	64	—	26	manni <i>l.</i> mann
—	97	—	26	lukkan <i>l.</i> lukkuna
—	131	—	15	Hann ekki <i>l.</i> Hann er ekki
—	196	—	10	þykkja <i>l.</i> þykja
—	199	—	30	ávexti <i>l.</i> ávaxta
—	214	—	21	ætir <i>l.</i> ætlar.
—	235	—	1	móðir einn <i>l.</i> móðir ein
—	—	—	10	mótlætlið <i>l.</i> mótlætlið
—	237	—	8	sekkinu <i>l.</i> sekkinn
—	259	—	17	keirissveinu <i>l.</i> keirissveinn
—	318	—	24	slæg <i>l.</i> slægr
—	345	—	3	Haukakkörðum <i>l.</i> Haukaskörðum
—	349	—	7	er ei <i>l.</i> en ei
—	361	—	22	hvökkva <i>l.</i> hrökkva
—	364	—	26	en ekki <i>l.</i> er ekki
—	403	—	1	öl og vín <i>l.</i> öl og vín

Skylda fleiri prentvillur finnast í Safni þessu, biðst góðfús lesari að leiðrétta þær og lesa í málið.

Það þykir tilhlýðiligt að geta þess hér, að svo er til-
ætlað, að báðir partar Orðskviðasafnsins bindist í eitt bindi,
fylgir því ekkert titilblað þessum partinum.

Þ. Guðmundsson.

REPORT OF THE

COMMISSIONERS

OF THE

LAND OFFICE

FOR THE

YEAR ENDING

1880

AND

1881

AND

THE STATE OF NEW YORK

ALBANY:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

NEW YORK:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

NEW YORK:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

NEW YORK:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

NEW YORK:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

NEW YORK:

WHEATLAND AND COMPANY, PRINTERS,

1881

